Ludvig Hope

Kristus vårt liv

Taler om synd og nåde, tro og helliggjørelse

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Ludvig Hope: *Kristus vårt liv* (Taler om synd og nåde, tro og helliggjørelse).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 24. november 2026.

Innhold

Forord 1
Frelst i Kristus 2
Den tro som eier Jesus 7
Den levende Jesus 11
I Jesu følge 16
Frihet for en kristen og for en vantro 21
«Så har Gud elsket – –» 26
«Dine synder er deg forlatt» 29
«Tror du dette?» 33
Nåden er nok 36
«Han søkte å få se Jesus» 41
Et rent hjerte 44
De fattige i ånden 48
Salige er de 53
Jordens salt 56
Jesu lønn til sine tjenere 60
Jesu kors 64
Kors og kristen 68
Fristelse 73
Mot vår vilje på Jesu bud 77
På havet etter Jesus 80
Helliggjørelse 84
Trengsel for en kristen 89
Betania-kristendom 94
Bønn 100
En stum ånd 105
Livets bok 109
Påskelammet og nattverden 112
Lengsel 117
Den bortkomne sønnen 121
Den rike bonden 127
«Hva er det til så mange?» 131
Verdens lys 138
Det stiger et sukk – – 143
«Hva tror dere om Kristus?» 147
Guds rike 151
På den hvite hesten 155

Skyldig overfor alle 158
Skal jeg gå? 163
Gleden i Herren 168
Jesus i fare 172
Vær fullkommen! 177
Et trekløver 181
Guds rike (II) 186
Elsker du Jesus? 191
Vårt rette fedreland 195
I Kristus 199
Om Ludvig Hope 203

Forord

Forord til første utgave

Disse talene, som jeg nå våger å sende ut, er noe av det jeg har søkt å bære fram for det norske folk gjennom 25 år. Slik jeg ser sannheten om synd og nåde, omvendelse og tro, soning, rettferdiggjørelse og helliggjørelse, slik har jeg søkt å legge den fram, først i tale og nå i skrift.

Jeg har gjort talene så korte som mulig fordi jeg vet at folk i våre dager har liten tid.

To grunner har drevet meg til å skrive. Den første er at mange av de kristne som har vært mine tilhørere gjennom årene, har bedt meg om det. Den andre er et ønske om å kunne få si et ord etter at munnen min har tiet – til hjelp for en og annen og til ære for min store Frelser, som har gjort meg så mye godt.

Og han som har lovt å høre bønner, og som vil la den sæden som er sådd med tårer, få gro, han skal gjøre det.

Gud velsigne deg, du som vil ofre tid på å lese boken.

Skogly, 20. september 1915.

Ludvig Hope.

Forord til Skrifter i samling

Nå skal bøkene mine komme ut i en samlet utgave, sammen med et utvalg av taler og bladartikler fra de siste 40 årene. Det er mitt ønske at disse ni bindene ikke blir stående i en bokhylle, men blir brukt og ved Guds nåde fører mange til omvendelse og tro på Jesus Kristus.

Ikke minst ønsker jeg at tvilende, kjempende, trette og motløse kristne må finne trøst, lys og kraft i livet og i døden.

Oslo 1945.

Ludvig Hope.

Frelst i Kristus

> «Og han er en soning for våre synder, og det ikke bare for våre, men også for hele verdens» (1 Joh 2,2).

Av Bibelen ser vi at Gud fra begynnelsen av hadde retten og makten over alle ting. Men en dag gikk dette uinnskrenkede herredømmet over til Satan. Han ble herskeren over denne verden da mennesket ble løst fra Gud. Dette tapte herredømmet er det Gud søker å vinne tilbake, så også vi kan få rett og makt til å bli Guds barn og arve evig liv.

Før det fantes mennesker, var veien til dette målet staket ut, og midlene til å nå målet var ordnet i Gud og av Gud.

Gjennom alle de tusener av år som ligger mellom Adam og Kristus, styrer Gud mot den dagen da Kristus skal møte Satan til det store slaget. Jo nærmere dagen kommer, desto tydeligere ser vi verdens stormakter gjøre seg klare til det avgjørende slaget. Den delen av kampen som vi vet best om, og som også griper oss mest, er det som skjedde mellom Getsemane og Golgata. I alle disse store slagene er Menneskesønnen seiershelten.

Opp på Golgatas dunkle høye
mørkhetens fyrste til fektning drog.
Kom, o synder, betrakt nå nøye
hvem som her har utgytt sitt blod.

Å, jeg bever, av skrekk må klage,
pilen i frelserhjertet gikk;
men den vendte derfra tilbake,
mørkhets fyrste sitt dødssår fikk.

Skovgaard-Petersen har en gang sagt at på Golgata møttes Gud og menneske til oppgjør – og oppgjøret lyktes. Det er enkle og store ord. Men jeg vil legge til at de møttes i Kristus til strid mot Satan, for å vinne tilbake Guds gamle makt og rett over mennesket. Det er dette Nordahl Brun synger så vakkert om:

Jesus mørkets fyrste bandt,
jeg den kjøpte frihet eier;
åpen har jeg himlen funnet,
Jesus vant, og jeg har vunnet.

* * *

Vi vil nå stanse en stund ved korsets gåte. Kanskje Guds Ånd kan få vise oss litt av det som er gjort for oss i Kristus.

Korsets gåte er stor; menneskets tanke makter den ikke. Men når Guds Ånd får lyse fra korset inn i sjelen, da finner synderen veien fra Satans makt til Gud. Himmelen åpner seg over Golgata for den fortapte synderen.

At Gud elsker oss, og at Jesus er vår Frelser, er det ikke stor uenighet om blant dem som tror på kristendommen. Men at Jesus har båret vår synd, lidd vår straff og betalt vår skyld, så vi i ham skal bli rettferdige for Gud, det er en anstøtsstein for mange, noe de ikke vil høre om.

Her står også en av de hardeste kampene i Guds kirke i dag. Her støter tanke og tro mot hverandre, kanskje mer enn noen gang før.

Den som står mest i veien for vår tids tankegang i dette spørsmålet, er Paulus. Det han lærer, ligger som et stort fjell i veien for dem som vil stryke ut Jesu soningsdød, og det skal nok vise seg at dette fjellet er for stort til å få bort.

Slik sett kan vi ta det med ro; Gud vet nok å forsvare sin sannhet. Men vi kan ikke være likegyldige til alle dem som blir ført bort i vantro og tvil. Derfor må vi alltid klart og sterkt holde fram Bibelens ord om denne saken, slik det ble gitt oss av Gud.

Når de vil komme forbi det Paulus lærer om frelsen i Kristus, pleier de å si at tanken om soning og annet slikt er noe Paulus tok med seg fra jødedommen og inn i kristendommen. Jesu lære, sier de, er så velsignet fri for dogmatikk. Men Paulus, den kloke og lærde rabbineren, tok til å lage et system, en lærebygning, av det Kristus hadde sagt, og slik kom han i skade for å blande sammen jødedommen og den første, ekte kristendommen.

La meg få nevne et par grunner som etter mitt syn viser at dette må være galt.

For det første strider ikke det Paulus lærer, mot det Jesus har sagt. Også de fire evangeliene taler om soning (Matt 20,28) og om Guds Lam som bærer vår synd (Joh 1,29).

For det andre ser vi av Bibelen at Paulus var den mannen Gud hadde satt til å vise oss den store hemmeligheten i evangeliet, den hemmeligheten som ikke kunne komme for dagen før Kristus hadde seiret over synden og døden.

At vi skulle få vite mer om Guds rike etter at Jesus hadde gått bort, det har han selv sagt: «Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale av seg selv, men det han hører, skal han tale, og de kommende ting skal han forkynne dere» (Joh 16,12–13).

Og at Paulus mer enn noen annen var utvalgt av Gud til å forkynne oss hemmeligheten i evangeliet, finner vi også i Bibelen: «Jeg kunngjør dere, brødre, at det evangelium som er blitt forkynt av meg, ikke er menneskeverk. Heller ikke har jeg mottatt det eller lært det av noe menneske, men ved Jesu Kristi åpenbaring» (Gal 1,11–12).

Det er om den samme saken Paulus skriver i Ef 3,3–5: «Ved åpenbaring har han (Gud) kunngjort for meg mysteriet, slik jeg ovenfor har skrevet med få ord. Når dere leser det, vil dere kjenne min innsikt i Kristus-mysteriet. Det var ikke

i tidligere tidsaldre gjort kjent for menneskenes barn slik som den nå er blitt åpenbart for hans hellige apostler og profeter ved Ånden.»

Dette forklarer godt nok den forskjellen det på mange måter er mellom Jesus og Paulus: Den første la grunnen, den andre fullendte.

* * *

La meg så i store trekk beskrive det «moderne» synet på frelsen i Kristus.

Gud ble borte for oss, blir det sagt, og vi kunne ikke finne ham igjen. Mens vi fór vill i sorg og synd, begynte vi å tro at Gud var hard og streng, at han ville kaste oss bort i straff og pine og evig helvete. Vår dårlige samvittighet ga oss et usant bilde av Gud.

Men så sendte Gud Jesus til oss for å vise oss at han ikke var den vi hadde trodd. Gud var ikke vred. Tvert imot var han glad i oss og ville ikke at noen synder skulle dø. Et av de bibelordene denne tanken bygger på, er Joh 1,18: «Ingen har noensinne sett Gud. Den enbårne Sønn, som er i Faderens favn, han har forklart ham.»

Derfor, sier de: Vil vi se Gud rett, må vi se Jesus. Han viser oss Gud i sitt liv, ved sitt ord og sin gjerning. Og går vi med Jesus på hans vei gjennom verden, finner vi at han var den store syndervennen som trøstet og hjalp, elsket og tilga. Slik står han mellom oss og Gud som forsoneren, han som vil føre sammen igjen to som er skilt.

Jesu gjerning blir da å vise oss Guds rette sinnelag og gi oss Guds kjærlighet og tilgivelse for all vår synd. For å gjøre Guds tanker klare for alle, så ingen lenger med grunn kunne tvile på at vi hadde en Far i himmelen, gikk Kristus til slutt i døden. Mer kunne han ikke gjøre. Kristi død er derfor den høyeste åpenbaringen av Guds kjærlighet.

* * *

Det som her er sagt om Guds kjærlighet til oss, tror vi alle er sant. Men leser vi Bibelen rett, vil vi nok finne at Kristi død er mer enn en åpenbaring av Guds kjærlighet. Vi vil derfor en stund la Bibelen selv tale om Jesu død. Be så din Gud at han gjennom disse ordene må få vise deg litt av det store frelsesunderet.

Det står skrevet:

«Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til en løsepenge i manges sted» (Matt 20,28).

«For det er én Gud, og én mellommann mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus, han som ga seg selv til en løsepenge for alle, et vitnesbyrd i sin tid» (1 Tim 2,5–6).

«Men han som for en kort tid var satt lavere enn englene, Jesus, ham ser vi kronet med herlighet og ære fordi han led døden, for at han ved Guds nåde skulle smake døden for alle» (Hebr 2,9).

«Hvor mye mer skal vi da, etter at vi er rettferdiggjort ved hans blod, ved ham bli frelst fra vreden. For ble vi forlikt med Gud ved hans Sønns død, da vi var fiender, skal vi så mye mer bli frelst ved hans liv, etter at vi er blitt forlikt» (Rom 5,9–10).

«Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ved at han ble en forbannelse for oss. For det står skrevet: Forbannet er hver den som henger på et tre» (Gal 3,13).

«Men alt dette er av Gud, han som forlikte oss med seg selv ved Kristus og ga oss forlikelsens tjeneste» (2 Kor 5,18).

«Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud» (2 Kor 5,21).

«Hvem vil anklage Guds utvalgte? Gud er den som rettferdiggjør. Hvem er den som fordømmer? Kristus er den som er død, ja, mer enn det: som også er blitt reist opp, som også er ved Guds høyre hånd, som også går i forbønn for oss» (Rom 8,33–34).

«For Kristi kjærlighet tvinger oss, idet dette er avgjort: Én er død for alle, og derved har de alle dødd. Og han døde for alle, for at de som lever, ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og ble reist opp for dem» (2 Kor 5,14–15).

Disse ordene viser at Jesu død er mer enn en åpenbaring av Guds kjærlighet. De forteller at han er gitt til en løsepenge for oss, at han smakte døden for alle, at vi ble forlikt med Gud ved hans blod, at han har kjøpt oss fri da han ble en forbannelse for oss, at han ble gjort til synd for oss, at han døde for alle – og når én er død for alle, da er de alle døde.

Dette er mer enn et sendebud fra Gud som skal vise oss Faderens kjærlighet og gi oss Guds nåde. Det er en mann i vårt sted, en som tar vår synd, vår dom og vår straff på seg. Han ordnet vår sak med den rettferdige Gud, slik at alle som tror, er rettferdige.

Kristus er i seg selv alt for meg og alt for alle. Alt det vi forbrøt, har han ordnet. Alt det vi mistet, er gitt oss tilbake i ham. Og alt det vi trenger, er han for oss.

Utenfor Kristus er himmelen stengt for en synder; i Kristus er den åpen. Gud stryker ikke ut vår skyld fordi han synes synd på oss, og fordi han vet at vi ikke kan betale, men fordi alt er betalt.

Derfor er frelsen i Kristus ikke bare en nådegave, men rettferdiggjørelse. Kristus har oppfylt all rettferdighet. Derfor er han rettferdig og kan rettferdiggjøre den som har troen på Jesus (Rom 3,26).

Ren og rettferdig,
himmelen verdig
er jeg i verdens Frelser nu.
Ordet forkynner at mine synder
kommes slett aldri mere i hu.
Å, jeg er frelst og salig fordi
Sønnen har gjort meg virkelig fri,
fri ifra synden, dommen og døden,
amen, halleluja!

Synder, løft blikket ditt og se ham «som bar våre synder på sitt legeme opp på treet» (1 Pet 2,24). Du har ingenting, men han er alt for deg.

Du med ditt blod på korsets tre
for mine brudd må bøte,
må lide sorg og spott og spe
så det en stein må bløte.
Ditt hjerte bærer verdens harm

til snart med sukk det brister i barm,
og livet ut må blø til død.
Guds Lam, hvor kan jeg lønne deg
at du ble såret så for meg,
så du kan lege all min nød!

Den tro som eier Jesus

> «Kongens mann sier til ham: Herre, kom ned før barnet mitt dør! Jesus sier til ham: Gå hjem, din sønn lever! Mannen trodde det ordet Jesus sa til ham, og gikk» (Joh 4,49–50).

Går vi gjennom livet med litt ettertanke, vil vi blant de verdslige finne to slags vantro. Den ene får folk til å fornekte alt de ikke kan forstå. Derfor fornekter slike folk både Gud og Guds ord. De har ingen som er større enn sin egen forstand, og med det har de egentlig satt seg selv i Guds sted.

Den andre slags vantro tar ikke selve troen fra folk, men den tar kraften fra dem, så de ikke orker å leve etter det de tror. De tror både på Gud og hans ord, men livet er én eneste protest mot all sann tro og all sann kristendom. Spør du dem om de er kristne, svarer de som oftest nei. Livet er gudløst; det vet de selv, og andre vet også at det står galt til.

Men slik det finnes to slags vantro, finnes det også to slags tro. Og disse to slags tro er så like at ingen kan merke noen forskjell i det ytre, i det som blir lært og sagt.

Enten folk har den ene eller den andre, vil de være enige i at Bibelen er Guds ord, at Jesus er Kristus, at han er død for våre synder, at graven hans er tom, og at det er et liv etter døden, med lønn eller straff etter hvordan vi har levd. Det eneste de skiller seg i, er at den ene ved sin tro har funnet og eier Jesus, mens den andre har en tro uten Jesus.

Spør du disse folkene om de tror, svarer de ja. Du kan nevne for dem alt det Bibelen sier om synd og nåde, om straff og frelse, og de vil svare at de tror alt sammen, rubb og stubb. Men spør du om de har funnet Jesus, og om de er Guds barn, svarer de nei, eller de tier.

Disse folkene tror alt, men de eier ingenting. Det finnes mange slike! Er du en av dem?

Det store spørsmålet for deg og meg er derfor dette: Har vi en tro som eier Jesus, eller har vi en tro uten Jesus?

For mange er dette spørsmålet like uklart som det er stort, og det finnes nok de som ville gi alt de eier, bare de kunne få svar. Og egentlig er det dette det kommer an på: om jeg eier Jesus eller ikke. Hva hjelper vel alt jeg holder på med og tenker og tror, når jeg ikke har funnet min eneste redningsmann?

Vi må heller ikke glemme at den som en gang fant Jesus, kan miste ham igjen. For oss kristne er det alltid en fare for at vi kan bli sittende igjen med en tro uten

Jesus. Om forstanderne for menighetene i Efesus og Laodikea en gang hadde funnet Jesus – og det tror jeg de hadde – ser det ut til at de til slutt satt igjen med alt som hører med til den kristne læren, men uten Jesus. Ham hadde de visst mistet.

Men så kommer det store spørsmålet: Er det mulig å få vite om vi med vår tro eier Jesus eller ikke?

Det må det være. Hvis ikke, ville ikke kristendommen føre oss lenger enn til angst og uro, og hvilken lykke ville det da være å være en kristen?

Jesus sier at himmelriket er likt en perle og en skatt som et menneske fant (Matt 13,44–46), og med det har han også sagt oss at å være en kristen er det samme som å kunne vite at vi eier ham.

Alt liv har sine bestemte lover, som en ikke kan bryte uten å drepe livet. Også livet i troen på Jesus Kristus har sine faste lover, og synder en mot dem, er døden viss. Derfor står det skrevet: Vis meg din tro av dine gjerninger.[1] *Les Jak 2,14–26.*

Vi vil så prøve å finne noen av livslovene for den troen som eier Jesus.

* * *

En levende tro fører alltid et menneske til Jesus. Slik blomsten alltid vender seg mot dagen og solen, og slik kompassnålen alltid peker mot polen, slik er det med det mennesket som eier Jesus: Det må alltid gå til ham.

Jeg tror en trygt kan si at vantro eller en død tro aldri fører folk til Jesus. Den levende troen kan miste alt, men ikke sin eneste Frelser.

Hvordan det enn ser ut, til ham må du – ikke fordi du skal, men fordi du ikke kan la være. Det er noe inne i brystet ditt som har denne underlige trangen. Slik du har lyst på mat når du er sulten, og gleder deg til å få hvile når du er trett, slik ligger det i din ånd alltid en lengsel etter å komme nær Jesus.

Har du en slik lengsel, og går du til ham? Da er du på rett vei. Da har du den levende troen.

Mange mennesker har en så kraftig og sterk tro at det ser ut som de aldri tviler, men de husker ikke den dagen da de var hos Jesus Kristus.

Den tro er død og kold,
ei verd en tro å nevne,
har ingen kraft og evne
mot Satans pil og skjold.

Men du som går til Jesus, hvor lite du enn tror – ja, selv om du synes at du ikke har noen tro – du er likevel på rett vei.

Den kan vel også slukkes
i hjertet ganske ut,
når viljen vil forrykkes
og viker fra sin Gud;
men kan den ei sin stav,
sin Jesus ikke slippe,
så står den som en klippe
i det opprørte hav.

[1] NB: «Vis meg din tro uten gjerninger, så vil jeg vise deg min tro av mine gjerninger!» (Jak 2,18).

Det andre kjennetegnet på en levende tro er at den hjelper oss til å si alt til Jesus. Vi kan ikke skjule noe for ham. Den minste småting og det som ligger dypest på hjertets bunn, alt må fram. Med alle sår og overtredelser og skader hjelper troen meg fram til Jesus. Slik en jernflis stikker i øyet, slik stikker alt som ikke er gjort opp med Jesus, i et sant kristent sinn.

Kongsmannen i teksten vår gikk til Jesus og sa: «Herre, kom ned før barnet mitt dør!» Faren til den månesyke gutten gjorde det samme (Mark 9,17–24). Han fortalte Jesus alt om gutten sin, akkurat som det var. Og da Jesus sa til ham at han kunne få hjelp om han trodde, kom denne stille klagen: «Jeg tror! Hjelp min vantro!»

Det er ikke godt å vite om det var troen eller vantroen denne mannen kjente sterkest. Jeg synes det er mest rimelig at han syntes vantroen var tyngst. Likevel går han hjem med en frisk gutt.

Hva var grunnen? Han gikk til Jesus og sa alt til ham.

Den troen som har sprengt alle hindringer og hjulpet oss fram til Jesus, den troen som gir oss kraft til å legge vårt fortapte liv fram for ham og si alt som det er – den troen eier Jesus.

Ja, selv om du synes at du tviler mer enn du tror, er du likevel et Guds barn. Det har du rett til å tro frimodig. Dette sier jeg ikke fordi jeg vil lokke noen til å leve i en slik uklar tro, men tvert imot for å hjelpe en eller annen over til en hel og klar tro.

Dernest må vi huske at her gjelder det ikke hvor mye tro en har, men hva slags tro det er.

Før jeg forlater dette punktet, vil jeg nevne et Guds ord som etter mitt syn setter segl på denne sannheten. Det er dette kjente ordet: «Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han forlater oss syndene og renser oss fra all urettferdighet» (1 Joh 1,9).

Hvorfor sier ikke Johannes: Dersom vi bekjenner våre synder og tror? Svaret er at det å gå til Gud i Jesu navn med sine synder, det er tro omsatt i handling.

* * *

Det er også en annen side ved den levende troen som vi vil stanse en stund ved. Det er den klare, bevisste troen, den troen som gjør en kristen frimodig og glad, som tar bort det syke, sytete og kraftløse og gjør den kristne til en mann i Kristus.

Hva er det som gjør at den bevisste troen kan føre oss inn i dette frimodige, friske og glade livet? Den har nok i Guds ord alene. Den kristne som eier denne troen, kan stole på ordet uten å se, uten å kjenne – ja, uten å tenke på troen. Slik er den bevisste troen.

La meg få vise dere en mann fra Bibelen som hadde en slik tro. Det er Abraham.

Gud hadde sagt til ham at ville han forstå hvor stor ætten hans skulle bli, kunne han gå ned i fjæra og telle sanden, eller en klar kveld vende øynene mot himmelhvelvingen og telle stjernene.

Så ventet Abraham på en etterkommer. Men år gikk, og år kom, og Sara fikk ingen sønn. Da alle naturlige muligheter var borte – Sara var nesten 90 år – kom

Gud og sa til Abraham at Sara skulle føde en sønn. Og om ham som fikk navnet «far til alle som tror», står det skrevet at han trodde Gud, og Sara fikk en sønn etter løftet.

Abraham hadde nok i Guds ord.

Så en dag – Isak er blitt stor – kommer Gud på nytt til Abraham og ber ham dra til Moria-landet og ofre sønnen sin der.

Og Abraham går.

Han bygger et alter, binder gutten sin, den eneste, som han har så kjær, og griper etter kniven – men da roper Gud at han skal la det være. Nå var det nok.

Hvorfor var det nok? Det sier Gud: «Nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke har spart din sønn, din eneste, for meg» (1 Mos 22,12).

Alt det Gud sa til Abraham, gjorde han, selv om det var å gi fra seg det Gud hadde gitt ham. Det er å frykte Gud. Det er å ha nok i Guds ord.

Måtte vi nåtidens kristne, som så sårt lengter etter å se og smake og kjenne, få litt mer av denne troen: nok i Guds ord.

Guds folk, søk Gud om en slik tro! Det er en stor skatt å eie. Det er den hånden som holder sverdet og fører en seirende strid.

Stå som en klippe,
du lille Herrens flokk,
la allting slippe,
i ordet har du nok.

Med en slik tro får Herrens hær myndighet i striden. Jesus sa til kongsmannen: «Gå hjem, din sønn lever!» Og mannen trodde Jesu ord og gikk. Ble han skuffet? I den samme timen han trodde det Jesus sa, ble gutten hans frisk (Joh 4,53).

Da engelen kom til Maria og sa at hun skulle bli Jesu mor, bøyde hun seg og svarte: «Det skje meg etter ditt ord!» (Luk 1,38). Senere ble det sagt om denne kvinnen: «Salig er hun som trodde! For fullbyrdet skal det bli som er sagt henne av Herren» (Luk 1,45).

Et slikt stort ord skal også lyde til oss, om vi vil bygge livet vårt på Guds ord.

Den levende Jesus

> «Men engelen tok til orde og sa til kvinnene: Frykt ikke! Jeg vet at dere søker Jesus, den korsfestede. Han er ikke her, han er blitt reist opp, slik som han sa. Kom og se stedet hvor han lå! Skynd dere nå av sted og si til disiplene hans: Han er reist opp fra de døde. Og se, han går i forveien for dere til Galilea, der skal dere se ham. Se, jeg har sagt dere dette!» (Matt 28,5–7).

Den store striden på Golgata er over. Jesus er lagt i graven. Livets fyrste måtte dø, skulle han vinne vår kamp. Det er dødsstille natt i sjelen hos alle som var hans venner på jorden. Håp og forventning holder på å slukne. Skal døden seire over livet?

Aldri vil noe menneske i dette livet få vite helt sikkert om den striden som da sto mellom dødens konge, mørk og kald, og livets fyrste, lys og ren. Bare dette vet vi: at påskemorgenen grydde, at graven ble sprengt, og at en levende Jesus steg ut av den graven.

Bibelen forteller oss rolig og klart om dette. Den Jesus som påskemorgen ikke står opp av graven lyslevende, med legeme, sjel og ånd, han er ikke Bibelens Jesus.

Du livsens fyrste, Jesus Krist,
du er oppstanden, det er visst,
og sett av mange brøder!
Vi lover høyt din store dåd,
nå vet vi mot døden råd:

vårt banesår du bøter.
Du slår hans hær
som med velde verden felte.
Se, den sterke
stuper for ditt seiersmerke.

* * *

Det var ordet om den levende Jesus jeg ville prøve å dra fram her.

Ordet om den levende Jesus har fått svært lite tak i oss nåtidens kristne. Ordet om den døde Jesus har derimot lettere funnet veien til vårt hjerte. Når vi hører om Jesu lidelse, om hans sår, hans kors og smerte, om alt han tok på seg for vår skyld, inntil han fant døden på Golgata, da griper det oss i sjelens dyp. I hvert kristent bryst rører det seg noe som ikke bare lokker fram en tåre, men som også

gjør oss glade. Vi kjenner oss igjen. Vi minnes den dagen da ordet om Jesu død ga oss frelse og liv.

Og aldri skulle en kristen heller glemme den salige dagen da han fikk øynene opp for Jesu død. Det var den dagen sjelen ble frelst og født på nytt.

Men blir vi like grepet når vi hører om den levende Kristus? Kjenner vi oss da like godt igjen?

Vi kan være sikre på at også ordet om den levende Frelseren skulle gripe vårt hjerte, dersom vår tro og vårt kristenliv vokser slik det skal. Også der skulle vi kjenne oss igjen, fordi vi har sett og kjent noe av kraften i hans oppstandelse (Fil 3,10).

Er det sant at Jesus døde for våre synder, er det også sant at han ble reist opp til vår rettferdiggjørelse (Rom 4,25).

For de første kristne var ordet om den levende Kristus det største. Det som ga dem en underfull kraft til å leve, lide og være glade midt i den største nød, det som gjorde denne jorden til et fremmed land for dem, og som fikk dem til å smile av bål, kors og pinsler, det var deres sterke, glade tro på at Jesus levde og satt med sin Far på himmelens kongetrone.

La oss høre noen av de ordene som lød i hjertet og munnen på de første vitnene, de ordene som sikkert mer enn andre grep folket når ordet om Guds rike ble båret fram:

«Med stor kraft bar apostlene fram vitnesbyrdet om Herren Jesu oppstandelse, og stor nåde var over dem alle» (Apg 4,33).

«Denne Jesus reiste Gud opp, og vi er alle vitner om det» (Apg 2,32).

«Men livets høvding drepte dere – ham som Gud reiste opp fra de døde. Det er ham vi vitner om» (Apg 3,15).

«… så la det være kunngjort for dere alle og for hele Israels folk, at ved Jesu Kristi, nasareerens navn, han som dere korsfestet, han som Gud reiste opp fra de døde – ved ham står denne mannen helbredet for øynene deres» (Apg 4,10).

«Ham reiste Gud opp på den tredje dagen og lot ham tre synlig fram, ikke for hele folket, men for de vitnene som forut var utvalgt av Gud – for oss, vi som åt og drakk sammen med ham etter at han var stått opp fra de døde» (Apg 10,40–41).

Den dype, sterke klangen i disse ordene, det er omkvedet om den levende, oppstandne Kristus.

Får denne sannheten røre ved hjertet – at Jesus lever, den samme Jesus som vandret her nede som arbeidsmann, som forkynner og som den lidende Frelser, at han er reist opp fra sin grav og bor i de høye himler – skulle ikke det gjøre oss glade? Skulle det ikke gi mot og håp for framtiden at han er der oppe, ikke bare som Gud, men som et virkelig menneske, og at vi en gang skal få se ham som han er og leve sammen med ham og alle de hellige, uten synd og sorg og død?

Dersom dette er mer for oss enn tåkegrå tanker og innlærte talemåter, hva skulle da være herligere å tro? Tror dere at det da fantes noe på jorden som kunne glede og gripe en kristen mer enn dette? Tror dere at døden da ville være så fæl og graven så mørk?

Jeg tror at hadde vi det rette synet på den levende Jesus, ville dødens brodd i dypeste forstand være borte (1 Kor 15,55). Døden ville da bli det den skal være for en kristen:

min fergemann
til livets faste land.

Men når døden nå er så tung, og vi henger så fast ved livet her, har vi god grunn til å prøve oss selv og spørre om vi egentlig tror på en virkelig himmel.

Tenk dere at det et sted på denne jorden fantes et land der det ikke var noe vondt. Ingen sykdom og nød, ingen fattigdom og synd. Ingen likkiste og ingen kirkegård, bare evig liv – og dette livet var én eneste salig lek i evig lykke. Tror dere ikke at det landet ville lokke oss? Jeg tror vi ville reist så fort vi kunne fra alt vi hadde her, og den som kom først fram, ville vi synes var den heldigste.

Slik trodde de første kristne på himmelen og på den levende Jesus. Derfor smilte de til bål og brann, til kors og marterpæl, og noen ganger søkte de døden, så de snart kunne komme hjem til sitt rette fedreland.

Nå vet jeg veien
til liv igjennom grav;
nå følger jeg leien
glad over livets hav,
til jeg er havnet,
og stormen er blitt still,
og alt er jevnet,
all strid, i evig hvil,
og jeg blir favnet
av Gud, min Frelser mild.

Måtte ordet om den levende Jesus gripe vårt hjerte!

* * *

Det er også en annen side ved ordet om den levende Jesus som vi vil prøve å se litt på. Kanskje vi der kan finne noe av den sannheten som viser oss Jesus som vårt liv.

Vi vil la Guds ord selv tale til oss om dette. Måtte Herren få salve våre øyne, så vi kan se.

«Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som har velsignet oss med all åndelig velsignelse i himmelen i Kristus» (Ef 1,3).

«Han reiste oss opp sammen med ham og satte oss med ham i himmelen, i Kristus Jesus» (Ef 2,6).

«For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud forut har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem» (Ef 2,10).

«Og i ham er dere blitt fylt, han som er hodet for enhver makt og myndighet» (Kol 2,10).

«For i ham bor hele guddommens fylde legemlig» (Kol 2,9).

Har du øyne å se med, min venn, så se en stund på disse ordene.

Gud reiste oss opp med Kristus. Han satte oss i himmelen i Kristus. Han skapte oss i Kristus og fylte oss i Kristus.

I Kristus har Gud ikke bare tatt bort vår synd, alt det vi hadde gjort galt og forbrutt. I Kristus har han også gitt oss tilbake det vi mistet. Det evige livet, som var Guds vuggegave til slekten, men som synden tok, det har vi fått igjen i Kristus.

Der er det – for alle og over alle som tror. Vi har fått det av Gud. Vi har ikke tigget det til oss eller vunnet det med arbeid og strid, ved et gudfryktig liv, ved bønner og alvor. Vi har fått det av Gud!

Ja, før enn verdens grunnvoll
i skapelsen ble lagt,
har Gud i Kristus meg til barn utkåret.

Det vi nå har søkt å finne i Guds ord om hva vi eier i Kristus, leter mange kristne etter i sitt eget hjerte. Og når de ikke finner det der, blir de motløse og redde: Er jeg ikke en kristen lenger? Den sterke, stille freden fra Gud er borte.

Du! Det du leter etter hos deg selv, det er i himmelen i Kristus!

Vend blikket bort fra deg selv og se på ham som er gitt deg av Gud, han som er din mann ved Gud Faders trone. Der – i ham – er alt det du skulle være, men ikke er. Der er ikke bare det du forbrøt, tatt bort; der har du også fått tilbake det du mistet.

Når du da griper denne Jesus i tro og holder fast ved at han alene er nok, da eier du den Guds fred som overgår all forstand (Fil 4,7).

Grav ikke i hjertet etter det du har i himmelen i Kristus. Du kan like godt gå til din egen kropp etter mat når du er sulten, som til ditt eget hjerte etter trøst og fred. Du må til Jesus!

Det er godt at Kristus bor ved troen i vårt hjerte; det er håpet om herlighet (Ef 3,17; Kol 1,27). Men dette livet i hjertet og dette håpet om herlighet har sin faste grunn i troen på Kristus som vårt alt – alltid og i alle ting.

Vårt liv i Gud er som en lyspære. Så lenge den har kontakt med ledningen fra kraftstasjonen, lyser den. Men i samme øyeblikk du kutter ledningen, slukner den.

Når en kristen ikke stadig har sitt alt i Kristus, dør kristenlivet hans. Kristus er kraftstasjonen.

Vel har du valgt en fattig brud,
men valget var jo ditt.
Jeg bær en mektig konges skrud,
for se, alt ditt er mitt.

Når det så mørkner i sjelen, når fristelser dårer og driver, når det onde hjertet vil dømme deg, da har du en å gå til som er større enn hjertet (1 Joh 3,20). Han er nok for en synder, han sender lys gjennom svarte skyer, fordi han er ditt alt for Gud.

Kom, tørstig sjel, og drikk
av livets klare vann.
Du lenge nok har drukket der
hvor tørsten ei slukkes kan.

Dette er Kristi oppstandelseskraft. Men her er også det lidelsesfellesskapet der all vantro, all selvgodhet og ærgjerrighet skal drepes og legges i graven. Men nettopp det er kraften for den troende synderen i liv og død.

Hold fram, Guds folk, å følge
din Frelser opp med syn og sinn.
Da skal han seg ei dølge,
da ser i himmelen du inn.
Høyt over tåke-eimen
du ser et lysskjær prud:
der sitter i stråleheimen
din broder og din Gud.
Der styrer han sin kirke
med nådens kongestav;
det kan vel hjertet styrke
og tørke tåren av.

I Jesu følge

«Da Jesus gikk videre derfra, så han en mann ved navn Matteus sitte på tollboden. Han sa til ham: Følg meg! Og han sto opp og fulgte ham» (Matt 9,9).

Det var nok et uventet besøk Matteus fikk av Jesus. Uventet fordi Matteus var en synder, men kanskje mest uventet fordi han var en tolloppkrever, hatet og foraktet av alle. Vi vet at noe av det fariseerne klaget mest over hos Jesus, var at han holdt sammen med tollere og syndere. Men Jesus kalte Matteus, og han ble en av de få som tok imot kallet.

Det er godt å følge Jesus. Ingen har noen gang angret på at han ble med i det følget. Men mange som Jesus kalte, og som sa nei, har kastet bort livet sitt og angret sin dårskap både i liv og død.

Jesu vei går så rett fram. Han har selv staket ut veien med disse ordene: «Jeg er utgått fra Faderen og er kommet til verden. Jeg forlater verden igjen og går til Faderen» (Joh 16,28). Den som følger Jesus, går egentlig den samme veien. Jesus fører oss til Faderen. Det er i ham Gud blir Far for en synder, og slik går den frelste synderen gjennom verden hjem til Faderen.

Men like sikkert som Jesu vei er grei og likefram, like sikkert er verden vi lever i, floket, kroket og lunefull. Derfor har den kristnes ferd gjennom dette livet mange skygger og mang en sving og krok. Det er i dette myldrende verdenslivet vi skal følge vår Frelser. Det er her han skal vise seg for oss som vår sanne venn, vårt store lys og vår daglige hjelper, han som aldri blir trett.

Han deg en venn vil være
at du ei ensom går,
og ømt i favn deg bære
og lege dine sår.

* * *

La oss nå se litt nærmere på den veien vi skal følge Jesus.

Det første kravet som møter oss hvis vi vil bli med i Jesu følge, er at vi må gå ut fra det verdslige, syndige livet. Det vil si alt det som hindrer oss i å bli sanne kristne.

Mange ønsker i sitt innerste at de var kristne. De lengter og lider. Alt er så uten fred og så tomt i det livet de lever. De ser så tydelig hvor freden og lykken ligger. Men å skjære over alt som binder dem til det gamle, alt som hindrer dem i å komme med i Jesu følge – det vil de ikke. Og så blir alt som før.

Matteus gikk ut fra tollboden, ut fra sitt gamle liv og sine gamle venner. Han rev seg helt løs fra alt og slo følge med Jesus.

Ungdom, kom og følg Jesus! Før det blir du aldri lykkelig, det vet du så godt. Men du vet også hva det er som holder deg borte. Du ser hva du må bort fra; ingen trenger å si deg det. Vær ikke blant de stakkarene som alltid vil følge Jesus en annen gang – og så kommer denne «annen gang» aldri.

Mange gamle står i dag ved kanten av graven og er ikke med i Jesu følge, fordi det alltid skulle være en annen dag. Nå er de onde dagene kommet. Sjelen er trett, hånden svak og foten tung. Vil du komme til kanten av din grav på samme måte? Vil du ikke det, så følg Jesus i dag.

Kun et skritt, kun et skritt,
du som tvilende står
og som vet at det ikke bær hjem.
Det vil vinne deg vei,
det vil åpne deg år
full' av fred, får det føre deg frem.
Kun et skritt over grensen fra verden til Gud.
Har du mot – har du mot
til å ta det helt ut,
det skritt ifra verden til Gud?

Måtte du ha mot i dag til å ta dette ene skrittet fra verden til Gud. Når du har tatt det ene skrittet, er du i Jesu følge. Og da kan du synge av hele din sjel:

Med Jesus vil jeg fare
på livets ferd i lag.
Gud, la det følget vare
til siste levedag.
Det er min høyeste ære,
min ros og glede stor,
hans følgesvenn å være
og gå i lysets spor.

Følg så Jesus opp til Golgata – ikke for å bære det korset han bar, men for å finne og få frukten av det han bar og led. I dette følget skal synden aldri stenge deg ute fra Gud. I følge med den lidende og døende Frelseren vil du alltid finne ham som gjorde din sak til sin, og som aldri støter noen bort.

Om den dypeste avgrunnen i ditt hjerte åpnet seg for dine øyne, og du kunne se både de store syndefjellene i ditt liv og det minste fnugg av ondskap som kryr og rører seg i sjelen – så ville du likevel, i følge med Jesus på vei til Golgata, finne ham som i ditt sted har tatt bort alt og ordnet din sak med Gud. Der ser du ham som «bar våre synder på sitt legeme opp på treet» (1 Pet 2,24), han som naglet skyldbrevet til korset (Kol 2,14), han som tok bort landets misgjerning på én dag (Sak 3,9).

Når du Guds kjærlighet vil se,
til Golgata må du gå med.

Der Jesus til sin pine går
og lider sårt for synden vår.

La oss følge Jesus opp dit og aldri bli trette av å se inn i de øynene som brast for oss.

* * *

Men Jesu vei går ikke bare ut fra synd og vantro og opp til Golgata. Jesu vei gjennom verden er en lang og tung lidelsesvei, og «slik som han er, slik er også vi i denne verden», sier Guds ord (1 Joh 4,17).

Har vi funnet fram til fred ved troen på Jesus Kristus, er det vår store ære å følge Jesus når vi lider og har det vondt – å være tålmodige som han, fredsommelige og milde i storm og strid.

Den vakreste blomsten som åpnet seg i Jesu liv her nede, den som dufter skjønnest for oss, finner vi på hans lidelsesvei. Ingen tale har noen gang hatt høyere tone og saligere klang for syndige mennesker enn selve det livet vår lidende Frelser levde på jorden. Og ingen taler heller himmelens språk til jordbundne mennesker mer enn en kristen som ligner Jesus i lidelsen.

Det er trist å møte folk som kaller seg kristne, men som syter og klager over den minste motgang, og som jamrer seg verre enn hedninger når de står ved gravene til sine kjære som gikk hjem til Gud. Slikt sømmer seg ikke i Jesu følge.

Vår kristne kraft kan måles etter hvor mye vi ligner Jesus når livet går oss imot. Derfor er det så godt å møte en lidende kristen som kan smile gjennom tårer, og som i stedet for klagesanger kan takke Gud og Faderen for alle ting i Jesu navn (Ef 5,20). Det er en kristen i Jesu følge.

Lidende Guds barn, finn veien inn til din Frelser og lær av ham! Da vil livets strid og smerte miste sin brodd, og noe av Jesu Kristi fred skal hvile også over din lidelsesvei. Da skal de misfornøyde og fredløse verdslige menneskene innrømme at her er en som eier mer enn de. Slik sømmer det seg å leve for den som tror at Gud er vår Far og Jesus Kristus vår Frelser.

* * *

Det tredje kravet vi møter i Jesu følge, er at vi må gå med ham til arbeid.

Den kristne som ikke gjør og ikke vil gjøre noe for Gud, kan aldri bli en sterk kristen. Den livskraften Gud skaper i en frelst synder, må få utløp i arbeid for Gud hvis det skal bli rom for mer kraft og mer nåde. En av de store grunnene til at så mange kristne mister sin kraft og sin åndelige varme, er at de trekker seg bort fra arbeidet i Guds rike. De går ikke med Jesus til arbeid.

Den som vil ha mer av Gud, må først bruke det han har fått. Den som vil være åndelig frisk og få mer av Guds salige kraft inn i sitt svake liv, må ut i arbeid og strid for menneskers frelse – ut og lide for Jesu navns skyld.

Om kvinnene som var ved graven påskemorgen og gikk med bud om Jesus til sine sorgtunge brødre, står det: «Men da de gikk av sted – kom Jesus i møte med dem» (Matt 28,9).[1] Et slikt møte får også den som i dag går med bud om den levende Frelser.

[1] NB: «Og se, Jesus kom i møte med dem».

Å, jeg som er ringest blant ringe,
den minste han kjenner på jord,
jeg skal hans hilsen frembære,
å, kunne jeg synge den ut!
Å, kunne ei engler begjære
å gå med så salig et bud?

Kanskje er det like ved din dør, eller borte i nabolaget, noen som lengter etter hjelp i sin siste strid. De øyner dødselven, strid og kald, men livets havn ser de ikke. Du vet om havnen. Du har fått lys av din Frelser, så du også kan lyse for andre, slik at de kan finne fram. Kan du da sitte rolig? Da ligner du ikke Jesus.

Ta Bibelen din, vend ditt hjerte mot Gud og gå! Han skal gi deg kraft til å føre en bortkommen sønn hjem til farshuset.

* * *

Enda er det noe i Jesu følge som jeg må nevne. Kanskje er det det beste av alt: Vi skal følge Jesus til hvile.

På vår ferd med Jesus her skal vi ikke bare tjene, ofre og lide; vi skal også hvile. Den kristne som har så mye å gjøre for Jesus at han ikke får tid til å hvile, har tatt på seg mer arbeid enn Jesus har bedt ham om. Til hver eneste stridsmann og arbeider i Guds rike sier Jesus den dag i dag: «Kom med til et øde sted hvor vi kan være for oss selv, og hvil dere litt!» (Mark 6,31).

Også det å hvile er å følge Jesus. Vet du ikke det? Det må du vite, og det må du lære, skal arbeidet ditt for Gud bære den rette frukt. Jesus hadde alltid tid til å hvile, og han ba alle som hørte ham til, følge i hans fotspor også i det.

Du som tjener din Frelser blant dine medmennesker, og som også vet hva det er å være trett: Ta Bibelen og gjem deg bort fra alle plikter og alt arbeid, som om du verken hadde arbeid eller ansvar – og hvil! Hvil kropp og sjel.

Vår tid sliter på nervene. Overalt er det et kappløp og et jag, så vi nesten ikke får tid til å spise i fred. Det kristelige arbeidet vokser, fra alle kanter roper de etter flere arbeidere, og Gud skal ha takk for hver åpen dør. Men skal vi kunne gjøre arbeidet vårt litt slik Gud vil, så det ikke går opp i mas og prat, må vi lære kunsten å hvile.

Jeg er sikker på at Gud kunne ha brukt mange av sine tjenere til mye mer nytte om de hadde hvilt mer. Hadde de gjemt seg bort fra folket og gjemt sin sjel ved Jesu hjerte, kunne han ha fått tale en stund med dem. Dette gjelder ikke minst oss forkynnere, vi som taler så mye til andre om ham.

Å finne veien mellom latskap og for mye arbeid synes ikke å være det minst vanskelige for en ærlig arbeider i Guds rike. Måtte en eller annen trett tjener for Jesus Kristus, som leser dette, få øynene opp for den sannheten at også det å hvile hører med i Jesu følge.

* * *

Til slutt skal vi følge Jesus inn til den evige hvile.

En dag vil døden banke på vår dør. Livskraften minker. Vi kan ikke tenke, ikke lese, ikke be, ikke engang snu hodet eller røre en finger. Trett – til døden.

Men da, nettopp da, åpner porten seg inn til evig liv, til evig fred, til evig hvile. Han som tok imot oss da vi lå i vår synd, bærer oss nå gjennom dødsskyg-

gens dal inn til det solfylte landet der hver tåre er tørket bort, der livets harpe er stemt og tonene bruser som havet i storm, som duren av foss og elv.

Frihet for en kristen og for en vantro

> «Jesus svarte dem: Sannelig, sannelig sier jeg dere: Hver den som gjør synd, er syndens trell. Men trellen blir ikke i huset til evig tid. Sønnen blir der til evig tid. Får da Sønnen frigjort dere, da blir dere virkelig fri» (Joh 8,34–36).

Hvilken lykke er det egentlig i å være en kristen? Det spørsmålet er like gammelt som kristendommen, og så lenge det rører seg tanker om Gud og om sjelen, vil det spørsmålet leve i verden. Fra de yngste år blir tanker og lengsler dratt igjen og igjen mot dette: Hva er det å være en kristen? Hvordan skal jeg bli en kristen? Hvilken lykke er det i å være en kristen?

Det ser ut til at de fleste ikke kommer lenger enn til å spørre. Så slår de seg til ro med den tanken at skal en være et fritt og lykkelig menneske, må en holde kristendommen borte fra livet så lenge det går. Folk flest tenker visst omtrent slik: «Visste jeg bare hvilken dag jeg skulle dø, ville jeg la spørsmålet om å bli en kristen ligge til den dagen. Da slapp jeg å plage meg med det.»

Mange synes at et vakt og omvendt menneske har rotet seg bort i dårskap og åndelig trelldom. Særlig er det galt, synes de, når de unge får slike «griller». Det kunne kanskje være nyttig å stanse en stund ved spørsmålet om friheten for en kristen og for en vantro.

Det er mitt ønske å være så sannferdig jeg kan når jeg nå vil skildre litt av den kristnes frihet. Dere skal ikke bli ført inn i det åndelig-mystiske. Vi skal bare finne fram noe av det hverdagslige og praktiske som hver kristen kan gå god for – ja, dø på – at det er hans eget liv. Når vi så også vil se litt på friheten for de vantro, kan alle som ikke er kristne, selv finne ut om den siden av saken er sant skildret.

Men først noen ord om det den kristne ikke er fri for. Kanskje kan vi på den mørke bakgrunnen få fram det sanneste bildet av friheten for en kristen.

Gud har aldri lovt oss at vi skal få noe spesielt godt av denne verden fordi vi er kristne. Smerte og sorg, sykdom og død kommer til både hedning og jøde, fritenker og kristen. Også for den kristne må det graves en grav.

Den som gjerne vil ha St. Olavs Orden, den beste stillingen og de feteste embetene, den største bankboken og det høyeste æressetet her i verden, han må helst aldri tenke på å bli en kristen. Til slike mennesker sier Jesus den dag i dag:

«Revene har huler, og himmelens fugler har reder, men Menneskesønnen har ikke det han kan helle sitt hode til» (Matt 8,20).

En av de beste kristne som har gått på vår jord, Paulus, var fattig. Han frøs og sultet og levde ofte i trange kår – nettopp fordi han var en kristen. Like sikkert som det er godt å være en kristen også for dette livet, like sikkert er det at Guds rike ikke er av denne verden (Joh 18,36).

Ikke slik at Gud ikke unner sitt folk noe godt her på jorden. Jo, han unner sine alt godt, både av jordiske og himmelske ting. Men han som alene kan måle tiden så kort som den er, og evigheten så lang som den er, han som vet hva det er å være evig frelst og evig fortapt, han styrer sitt folk så nådig og vist at ser han en jordisk lykke som kan hindre oss i å nå målet, så tar han fra oss rubb og stubb. Han lar oss sitte igjen like fattige og foraktet som Job, uten ære, uten venner og uten rikdom.

Det er et av de gode, salige svarene på spørsmålet om hvorfor så mange kristne har det smått og trangt i verden: Gud ser at det er best for dem å ha det slik.

Den kristne er heller ikke fri for synd. De som tror at det å være en kristen er det samme som å være syndfri, farer vill. Så lenge et menneske må regne med nåde, må det også regne med synd.

Den kristne er ikke fri for kamp og fristelse og tvil. Hvem skulle være i kamp, og hvem skulle bli fristet, om ikke en kristen? Også Jesus måtte stri seg fram gjennom verden og lære lydighet av det han led (Hebr 5,8). Han ble fristet, og derfor kan han komme dem til hjelp som blir fristet (Hebr 2,18). «Strid troens gode strid!» (1 Tim 6,12). «Stå djevelen imot» (Jak 4,7). Det er Guds ords formaning til en kristen.

* * *

Etter det vi nå har sagt om det den kristne ikke er fri for, synes det kanskje ikke å være så mye igjen som kan gjøre ham til et fritt og lykkelig menneske. Men om vi kunne lykkes i å finne fram noe av den kristnes frihet, og om Guds Ånd fikk gjøre det klart for vårt indre blikk, så skulle ingen lenger være i tvil om hvem som eier den sanne lykken.

Vi vil derfor spørre: Hva er det den kristne eier som gjør ham til et lykkeligere menneske enn den vantro?

Den kristne har nådd fram til Jesus Kristus. Alle de makter i oss og omkring oss som holder de fleste mennesker borte fra Jesus, har den kristne seiret over. Synes du dette er lite? Har du noen gang prøvd å vinne fram til Jesus? Da har du møtt den sterkeste av alle makter utenom Gud. Mellom synderen og Jesus står Satans største hær under våpen. Denne hæren har den kristne brutt igjennom.

Da Roald Amundsen var på vei til Sydpolen, måtte han over en isbre som var glatt som glass og hul som en tønne. Det var en av de største hindringene han møtte på veien mot sitt store mål, og han ga breen navnet «Djevelens dansesal». Det som gjorde at han kom forbi denne hindringen, var at han satte livet inn på å nå polen. Enten fram til polen eller dø – og så kom han fram.

Mellom synderen og Jesus ligger syndens hule, glatte isbre, denne Djevelens dansesal, denne fæle hindringen for oss mennesker på veien mot vårt livs mål.

Her er det de fleste stanser. Her går de uten fred og trette i sjelen, uten lys og uten håp, fordi de ikke når fram til Jesus. Og det må dere huske, alle sammen: Ingen kommer fram uten at han setter livet inn. Enten finne Jesus eller dø! Da kommer du fram.

Det var slik den kristne brøt seg fram og fant Jesus. «Nå får det gå med alt annet som det vil; nå vil jeg finne Jesus», sa du en gang. Da kom du fram. «For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det» (Matt 16,25). Slik lyder Jesu ord.

Guds folk, har dere glemt den store dagen da dere vant fram til Jesus? Mange har glemt at dette er noe av det største som kan hende oss på jorden, og noe av det største vi eier. Mens andre går i sjelenød på gudløs vei, har du vunnet fram og er nå hjemme hos Jesus. Veien hjem til ham er nå en fri og kjent vei for deg. Hos ham har du fått åpne alle de innerste, mørke rommene i ditt liv, fått si ham alt og fått lys.

Den kristne har nådd fram til Jesus med sin synd og sine sår, sin tvil, sin maktesløshet og sin indre dom, og har byttet alt dette bort i fred med Gud. Har du evne og åndelig syn til å se litt inn i dette frie, salige livet: fred med Gud? Du vet at det er godt å ha fred i landet, i slekten og i hjemmet. Men fred med Gud er den beste av all fred, livets største rikdom. Og denne rikdommen eier den kristne.

I Jesus søker jeg min fred,
all verden har kun smerte.
Hans vunder er mitt blivested,
der hviler seg mitt hjerte.
Der kan jeg bo i stille ro,
der finnes alt det som min tro
så lengselsfullt begjærte.

Når den kristne vil ha sine beste stunder, går han derfor til Gud i Jesu navn. Han går bort fra det beste selskap, fra far og mor, fra hustru og mann, fra venn og kjæreste, og låser seg inne med sin Frelser alene. Der åpner han den dypeste hemmeligheten i sitt hjerte og sier til sin Frelser og Gud det han ikke forteller noen annen. «Der hviler seg mitt hjerte.»

Den dommen som hviler tungt på hver levende sjel, hedning og navnekristen, den brodden som stikker den vantro når han tenker på livets alvor – alt dette er den kristne fri for. Han har fred med Gud i en god samvittighet.

Når livet også for en kristen byr på mange kamper, fristelser, tårer, sykdom, smerte og tvil, så har han ingen ringere å gå til enn Gud. Og denne Gud, som før sto for ham som den allmektige dommeren, er nå for Jesu skyld hans Far.

Han kan for tronen gå
og si: Å Fader, ditt barn du hjelpe må.
Å Gud, hvor er det deilig der å stå!

Ja, Guds folk, dette er herlig! Og når så vognen står for døren og skal føre oss herfra, når heller ikke den kristne kan være her på jorden lenger, hvordan går det da?

Da kan med glede
jeg fare til min Gud.
Hans hånd skal lindre
meg dødens kamp og sved.
Hva kan det hindre
om støvet faller ned?
Hist skal det tindre
i evig herlighet.

Den kristne har funnet veien gjennom livet og gjennom døden. Gud er hans Frelser og Far, og hver dag får han være i hans selskap. Du Guds barn, du er et lykkelig menneske!

Og hvis du som ikke er kristen, tror at dette er sant, må også du innrømme at en kristen er lykkelig, og at den lykken han eier, er du helt fremmed for. Der den kristne har lys, er du i mørke. Der din vei er stengt, har den kristne funnet fram – fram til sin Gud.

* * *

Så noen ord om friheten for den vantro.

Det er mye frihet som kristne og ikke-kristne har felles. Den nasjonale friheten, folkets frihet, nyter både den ene og den andre godt av, og den er en stor rikdom. Og når slit og strev nesten har tatt både arbeidskraften og livsmotet, og ferien kommer for studenten, læreren, kontormannen og mange andre, og en får ryggsekken pakket og drar ut fra det trange skolerommet og det kvalme kontoret, ut i Guds frie natur, i skog og dal, mellom foss og fjell – da føler hver mann seg fri, enten han er kristen eller ikke.

Dette er noe av den friheten vi har felles. Men her deler også veien seg. Mens den kristne har sin frihet i Gud, har den vantro sin frihet borte fra Gud. Du som ikke er kristen, du er fri for samfunn med Gud. Jesus er en ukjent mann for deg.

Du kan gjøre som du selv vil. Vil du høre Guds ord, kan du det; vil du la det være, kan du også det. Du kan banne, drikke, lyve, bedra og stjele, du kan leve i usedelighet og råskap. Vil du leve for ære, stas og fjas, kan du det, og vil du heller leve et fint, moralsk liv, kan du det. Du er fri til å gjøre din egen vilje. Du er fri for Gud. Din vilje, din lyst, den ånd som er løst fra Gud, er din konge og din gud.

Du er fri – du driver med strømmen mot stupet, helt til dødens porter åpner seg. Da er det slutt. Da er tiden kommet da

jordiske frihet er tungeste lenke,
gleden er grunnet på støtter av sne,

og så ligger du der uten håp og uten Gud. Hvordan går det da med friheten din? Da vet du ingen råd. Da er du ufri, kastet ut i mørket. Nettopp da det gjaldt mest å være fri, å vite veien og eie lys, da er du bundet.

Tror du den kristne vil bytte med deg da? Men du vil gjerne bytte med ham. Du regnet for kort. Du sa så ofte at den kristne var kortsynt og trangsynt. En dag skal det vise seg at det var du, som ville være fri i denne verden, som var kortsynt og trangsynt.

Du som ikke er en kristen, jeg gir deg et godt råd: Gjør vel mot deg selv, vend om og søk frelse nå. Du har ingen tid å kaste bort.

* * *

Til slutt noen ord av store menn som sto ved kanten av sin grav. De vil vise oss klart hvem som eier den sanne friheten.

Hør hva den store tyske dikteren Goethe sier, han som hele sitt liv hadde hatt «lykken» med seg: «Mitt liv har ikke vært annet enn møye og sorg, og jeg kan med sannhet si at i løpet av 75 år har jeg ikke hatt så mye som fire uker med glede.»

Den engelske filosofen Hobbes sa disse håpløse ordene før han døde: «Jeg tar et sprang ut i mørket.» Og den slu franske statsmannen Talleyrand hadde det ikke bedre i sin dødsstund: «Jeg lider de fordømtes pine nå.» Også Voltaire måtte bøye seg da døden rev i ham. Da ropte han ut: «Gid jeg aldri var født!» Dette er vitnesbyrd om friheten for de vantro.

La oss høre noen ord fra de kristne. Den engelske martyren John Bradford skrev dagen før han steg opp på bålet: «Jeg takker Gud. Lenge har jeg lengtet etter døden; den kommer ikke uventet. Jeg tror at Gud vil gjøre meg verdig til den.» Den tyske misjonæren Ziegenbalg var ikke mindre frimodig da han kjempet med døden: «Å, hvor lyst det er for mine øyne! Det er som om solen skinte meg rett i ansiktet.» Og D. L. Moody gikk over dødselven med disse vakre ordene: «Jorden viker bort, og himmelen åpner seg.»

Jesus, grunn til all min glede,
når min synd meg volder sorg,
om ditt storverk vil jeg kvede;
for min synd du gikk i borg.
Sørgende for synder mine,
syngende om dyder dine,
gråtende, men alltid glad
drar jeg til Guds himmelstad.

«Så har Gud elsket – –»

> «For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv» (Joh 3,16).

Det er stort å være elsket. Uten kjærlighet blir livet for tungt for oss. Men der vi møter kjærlighet hos foreldre, søsken, barn og naboer, der finner vi noe av den største rikdom og lykke som finnes. Det er en livskraft som ingen av oss forstår å verdsette så lenge vi er elsket. Først om den ulykken skulle ramme oss at ingen holdt av oss lenger, ville vi få vite hva vi hadde eid og mistet.

Men å være elsket av Gud slik som vi er – som syndere – det er vår høyeste lykke i livet. Det er det største i det store underet over alle undere.

Her er sikkert mennesker som er kommet så langt ned at ingen elsker dem lenger. Ingen bryr seg om deg. Ingen husker på deg eller sender deg en kjærlig tanke, og grunnen er at du har stelt deg slik at ingen kan elske deg. Ditt forvendte liv har ført til at du må gå ensom og uten kjærlighet. Hvor godt det er å få si til deg: Du er elsket av Gud!

Vår store dårskap kan ikke hindre Gud i å elske oss. Tvert imot synes Guds kjærlighet til oss å vise seg større der synden er stor. Når en kan komme til ro i seg selv, vende blikket mot Gud og ta til hjertet det store ordet: «Jeg er elsket av Gud» – da er det godt å være menneske. Da sprenger kjærlighetens sol alt livets mørke og lar meg se at all min synd er gjemt i nådens hav.

* * *

Det var dette ordet, «for så har Gud elsket», som jeg ønsket å se litt inn i. Men jeg må innrømme at jo mer jeg tenker på dette underet, desto mer hemmelighetsfullt blir det. Jeg ser ut over et hav og øyner ikke land. Jeg lodder, men finner ingen bunn. Jeg slutter å tenke, men vender alltid blikket på nytt mot dette store: «Så har Gud elsket – –»

Men Gud være takk: Om havet er endeløst og bunnløst for vår forstand, kan vi likevel se og eie så mye av Guds kjærlighet at hjertet blir grepet, og vi blir frelst og finner Guds fred og trøst i Jesus Kristus, til vi ser ham som han er.

Det er særlig én side av Guds kjærlighet jeg vil be dere være med og høre litt om nå. Det er den som vises oss gjennom dette ordet: «I ham (Kristus) har han (Gud) utvalgt oss før verdens grunnvoll ble lagt» (Ef 1,4).

Før noe annet var skapt, før liv rørte seg på jorden, var du og jeg nummer én i Guds tanke. Jeg synes jeg ser alt stå stille. Guds skapertanke stanser ved oss.

Så spør Gud: «Hva skal jeg gjøre for å være sikker på at det går mennesket vel? Tenk om det ikke skulle makte sin høye, store oppgave? Hva da?»

Så trer Sønnen fram: «Det skal jeg ta på meg», sier han. Og så ordner Gud i sin kjærlighet vår frelse før verdens grunnvoll blir lagt. Det er som vi kan høre Gud si: «Skulle det gå galt med mennesket på prøvelsens dag, må jeg ordne det slik at det kan bli godt likevel.» Og så fant Guds kjærlighet veien til en sikker frelse for oss, utenfor oss. Før det første mennesket var skapt, var din og min frelse ordnet av Gud i Kristus.

Da Guds hellige hånd så måtte vise våre første foreldre bort fra livets tre, sendte han dem ikke ut i evig natt, men ga dem løfte om et nytt paradis. De gikk bort med trøst og håp, og denne trøsten fikk de av ham som måtte vise dem bort.

«Så har Gud elsket – –»

Ser vi etter i Bibelen, får vi greie på hvordan Gud har handlet med mennesket ned gjennom tidene. En må nesten si at han er opptatt av bare dette ene: å gjøre vel mot oss. Alt det Gud er, og alt han i sin kjærlighets makt rår over, er i arbeid for oss, både i himmelen og på jorden. Vi lever i Guds tanke, i Guds hjerte og i Guds kjærlighet som om vi var det eneste for ham.

«Så har Gud elsket – –»

Og en dag åpner himmelen seg, og Guds Sønn kommer ned til oss som vår mann. Han kommer og vil være menneske blant mennesker, og uten en klage går han her nede, fattig, foraktet og misforstått.

Så sank han i vår jammer ned
så dypt som ingen vet.

Det fortelles om moren til Hudson Taylor at hun hadde gitt Gud sitt barn til Kina før det var født. Da han så ved Guds underfulle makt sto om bord på skipet som skulle føre ham ut til det store hedningelandet, og hun måtte ta farvel med sønnen sin, sa hun: «Nå forstår jeg litt av det ordet: ‹For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn.›» Gud ga oss mye da han ga oss Jesus og alle ting med ham (Rom 8,32).

Hadde det enda vært en slekt her nede som hadde bedt ham komme, som ventet på ham og tok imot ham med takk da han kom, så kunne vi kanskje ane litt av denne kjærligheten. Men nei! Vi hadde aldri bedt ham komme. Vi vil ta livet av ham straks han kommer. Vi spotter, banner, piner og dreper ham. Lenge før han går til Golgata, er han en foraktet mann, og den dag i dag er han til spott for verden.

Alt dette visste han, og alt dette vet han. Alt dette tålte han, og alt dette tåler han. En slik kjærlighet må være Guds kjærlighet.

Men enda er det ikke nok. Enda står vi bare ved kanten av dypet i Guds kjærlighet. Det mest underfulle, dypeste og største i Guds kjærlighet er at Jesus gjør vår sak og vår synd til sin. Han blir gjort til synd for oss (2 Kor 5,21), så du og jeg, som var skyldige, slapp fri. Vi kan vende oss hvor vi vil; ingen steder vil vi se Guds kjærlighet til oss større enn når Jesus går fra Getsemane til Golgata og smaker døden for oss alle (Hebr 2,9).

Der går han min vei med min synd, min dom og min straff. Guds kjærlighet til oss har lagt alt på ham, og Guds kjærlighet i Kristus bærer alt. Guds lam tar

på seg verdens synd (Joh 1,29). Alt som sto i veien for oss inn til Gud, ble lagt i hans vei, det største som det minste.

«Så har Gud elsket – –»

Om det på en eller annen måte kunne lykkes å åpne øynene på folk for denne Guds kjærlighet, ville ingen makte å holde seg borte fra Gud. Som vårsolen tiner snø og is og lokker livet fram av den svarte jorden, slik ville synet av Guds kjærlighet lokke synderhjertene til Gud.

Du som hører disse ordene i dag, får jeg si deg fra Gud at han elsker deg? Ville du bare en liten stund være stille for denne store trøsten for livet: «Du er elsket av Gud», så tror jeg at du likevel skal finne hjem, om du er langt borte og dypt nede.

* * *

Men når Guds kjærlighet er så stor at han har gjort så mye for at vi skal få igjen vårt tapte paradis – hva har vi da å gjøre, så det han gjorde for oss, ikke skal være forgjeves?

Her står det: «Hver den som tror på ham, skal ha evig liv.» Å tro på ham, det er det vi har å gjøre. Den som tror, har evig liv.

Nå står ikke bare porten til helvete åpen, men også himmelens port. Nå får vi velge hva vi vil: gå fortapt eller bli frelst. Vil vi tro på Jesus, blir vi frelst. Vil vi ikke tro, er vi dømt, fordi vi ikke tror (Joh 3,18).

«Så har Gud elsket – –»

Ofte tenker jeg på den dagen da den ugudelige skal møte fram for Gud og få se grunnen til at han gikk fortapt. Det er min faste tro at ingen skal bli dømt for det Kristus tok på seg, eller lide straff for det Kristus led for. Spør jeg hvorfor Kristus døde, vil visst alle svare at han døde for våre synder. Tror du da at Gud vil kreve deg for det Kristus betalte? Nei, nei! Men du og jeg skal svare for hva vi gjorde med ham som ga sitt liv for oss.

Derfor, folk, hvem dere enn er: Ta imot Jesus! Han er gitt oss av Gud, og han har kjøpt oss til Gud med sitt blod (Åp 5,9).

«Så har Gud elsket – –»

«Dine synder er deg forlatt»

> «Han gikk da om bord i båten og satte over sjøen og kom til sin egen by. Og se, de bar til ham en mann som var lam og lå på en båre. Da Jesus så deres tro, sa han til den lamme: Vær frimodig, sønn! Dine synder er deg forlatt!» (Matt 9,1–2).

Synd – det er en tung sannhet. Jo mer en lærer livet å kjenne, desto mer må en skjelve for dette faktum: synd.

Synden er utrolig fast innvokst i den innerste grunnen i livet vårt. Jeg må rett ut innrømme at jeg ofte synes det ser håpløst ut. Hvor en enn snur seg, om en ser på det enkelte menneskeliv eller på folkelivet som helhet, ser en synd bygd på synd.

Ungdommen blekner bort midt i sin vår, som en blomst med mark i. Gudløshet, sedeløshet, narrestreker og moderne frihetsliv tærer på ungdommen vår som døden. Egoisme, misunnelse og havesyke vokser opp fortere enn sopp om høsten. Å tråkke andre ned for selv å bli stor, det er vi så vant med at vi nesten ikke ser det.

Vender vi oss til hjemmene, til familieliv og arbeidsfellesskap, finner vi kjeft, knurr, kritikk, sladder og løgn dagen lang. Vi lever blant sønderbrutte liv. Som mannen vi leser om i dagens evangelium, ligger det sanne menneskelivet knust på sin seng, nedbrutt av syndens verk.

Men det underlige er at fra alt dette mylderet av synd og fra alle de knuste livene stiger det såre sukk og dyp lengsel: Å, om en kunne bli fri! Om en kunne reise seg og gå! Om en kunne være sterk nok til å slippe å synde! Om en var frelst og fri! Dette er grunnen til de dype sukkene og den stille lengselen i menneskelivet.

Jeg er viss på at det er mange her som lengter like mye etter kraft mot synden som de kjenner seg bundet av den. Dypt inne i sjelelivet ditt, det livet som er skjult for menneskeøyne, rører det seg en stille, sterk trang etter å slippe å synde. Mang en gang har du sagt til deg selv at nå skulle det være slutt.

Men når syndelysten og fristelsen kom, lå du straks midt i synden som knekt halm. Du ble liggende i din harde syndeseng. Kraften din er borte, livet ditt er spilt, himmelen er stengt for deg.

Ser du etter i ditt eget bryst, finner du et mylder av stygge tanker og lyster som surrer rundt den arme sjelen din, tettere enn mygg en sommerkveld. Og du kan ikke bli fri for denne veldige makten.

For ikke lenge siden kom en kvinne til meg i en av byene våre. Hun var trett av synden i sitt eget liv og synden i sitt hjem. Hun hadde kastet seg i en av de største elvene på Vestlandet for å gjøre ende på livet sitt. Men Vårherre kastet henne opp på en stein i den strie elva, og slik ble hun berget.

Å, hvor mange det er som grubler seg trette og sovner i tårer, som ønsker de aldri var født – og grunnen er synd, synd, synd!

Er det slike trette, hjelpeløse mennesker her i dag? Jeg vet du er her, og sammen med mange andre spør du: Finnes det ikke råd for meg? Må jeg være slave under synden? Kan jeg aldri bli fri? Må jeg gå fortapt?

Du som spør slik: Jeg vet en råd. En eneste. Men vil du følge den, skal du finne hjelp, og du skal makte å reise deg fra synden, frelst og fri.

Hva slags råd er det? Du skal komme til Jesus. Du skal legge ditt fortapte, knuste liv ned for hans føtter. Slik du i dag kom til dette møtet og satte deg der du nå sitter, slik skal du gå til Jesus nå. Du skal ikke la deg stanse av noe, verken av synd, Satan eller mennesker. Hva det enn måtte koste, så gå. Det kan aldri bli for dyrt når livet ditt kan bli frelst fra synd og evig død.

Og skulle du være en av dem som synden har fått slik makt over at hjertet ditt er låst, munnen stengt og livet så nedbrutt at du åndelig talt ikke orker å røre deg, så er det enda en råd: Du skal be andre hjelpe deg til Jesus. Også da tar Jesus imot deg.

Dette er den eneste veien bort fra synden, men det er en sikker vei. Vil du komme til Jesus? Det er du som skal svare på det. Men det skal du huske: Vil du ikke komme, må du dø i dine synder.

Her er han som vil frelse
hver syndebunden trell.
Her er han som vil øse
trøst i hver synders sjel.

Det andre dette ordet lærer oss, er hva Jesus gir dem som kommer til ham.

Det er store, gode ord Jesus sier til hver synder som kommer til ham. Han sier: «Dine synder er deg forlatt!» Det var det første han sa til den lamme som lå ved hans føtter. Mens mannen lå på sin seng, uten noen som helst kraft til å reise seg, sa Jesus disse ordene.

Du som er her i dag, vet du at det er dette Jesus sier til hver eneste synder som kommer til ham den dag i dag? Ordet om at syndene er forlatt, blir alltid gitt til dem som kommer til Jesus. I Jesus er det syndenes forlatelse for alle mennesker. Vet du det?

Det ser ut til at mange ikke vet dette, selv blant dem som er kommet til Jesus og har vært hos ham lenge. Derfor er det mange som går til sin Frelser med sin sjel og sin synd og likevel er uvisse om sin frelse. Du har lagt deg hjelpeløs for hans føtter, du har sagt ham din synd, men du er like uviss og maktesløs. Du bærer på dommen og redselen, og du venter på at Gud skal komme og hjelpe deg, enda du har nådd fram til Jesus.

Hvordan kan det ha seg? Det kommer av at du først vil ha fred, lys og kraft, og så vil du tro. Du vil først oppleve syndenes forlatelse i hjertet ditt, og så vil du tro. Du vil at Gud skal gi deg frelsen før du tror på frelsen. Der ligger feilen.

Du som er kommet til Jesus og ligger der og venter – hva venter du på? Hør Jesu ord: «Dine synder er deg forlatt!» Disse ordene er til deg som til alle andre som kommer til ham.

Dette er veien bort fra et liv i synd, bort fra ufreden og maktesløsheten. Vent derfor ikke på noe spesielt som skal komme over deg. Du skal bare høre disse enkle ordene slik de står i Bibelen din, og så skal du ta dem til hjertet som ord fra Jesus til deg.

Tenk deg at Jesus kom inn her nå. Tenk deg at han så deg, gikk bort og tok deg i hånden, nevnte deg ved navn og sa: «Dine synder er deg forlatt!» Hadde du da vært viss på at du var frelst?

Jeg synes jeg hører deg si: Ja, da, da skulle jeg aldri mer tvile! Da skulle jeg gå hjem fra møtet lykkeligere enn en engel.

Du – vent litt, tenk deg om. Om du da gikk hjem viss på at du var frelst, ville det ikke være fordi Jesus tok deg i hånden, heller ikke fordi han nevnte deg ved navn, men fordi du trodde de ordene han sa til deg. Og de samme ordene har du i Bibelen din.

Om taket ble løftet av dette huset nå, og rommet ble fylt av engler som ropte: «Dine synder er deg forlatt!», ville du være den samme som før, om du ikke trodde.

Og var enn synden nokså stor,
den har dog lite å sige
mot kraften i Guds sanne ord
og nådens sterke rike.
Enhver som tror, skal nåde få,
det være hvem det være må
i alle verdens lande.

* * *

Så noen ord til deg, du trette, nedbøyde og motløse kristen.

Hvorfor går du så tung om hjertet? Har du glemt at du bor midt i frelsen, og at du er hos ham som i seg selv er nok for deg og for alle? Han som ved seg selv har renset oss for våre synder (Hebr 1,3), han er din nå som før. Og så lenge du er hos ham, er all din synd tilgitt og glemt.

Det er når du går bort fra Jesus, at du går bort fra syndenes forlatelse og frelse. Hold derfor fast på den guddommelige trøsten at så lenge du er hos Jesus, så lenge er du frelst. La Jesus være nok for deg også nå. For Gud er Jesus nok for deg. Skulle så ikke du også være fornøyd?

Men det er nettopp dette som gang på gang vil gli ut av synet ditt. Din dårskap og din synd blir større for deg enn din Frelser. Du tror at det gale du har gjort, veier mer for Gud enn det gode Kristus har gjort, og så kommer tvilen og redselen.

Kom, la oss enda en gang ta til hjertet Guds trøst i Jesus Kristus, vår Herre: Det Jesus har gjort for oss, er større enn all vår synd. Så skal vi bli glade igjen, og gleden i Herren skal være vår styrke (Neh 8,10).

Og når Satan vil meg jage
bort ifra din nådestol

og med syndens skyer drage
for din klare nådesol,
lær meg da med tro å trygge
bare på ditt ord å bygge:
at du har Satans makt
under dine føtter lagt.

«Tror du dette?»

> «Jesus sier til henne: Din bror skal stå opp! Marta sier til ham: Jeg vet at han skal stå opp i oppstandelsen på den siste dag. Jesus sa til henne: Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. Tror du dette?» (Joh 11,23–26).

Underlig nok er det én ting i livet som vi kan la være å tro. Den kommer like sikkert, enten vi tror det eller ikke. Det er at vi må dø.

Ingenting er oss mer imot, men ingenting er heller mer sikkert. Gjennom verden renner en ustanselig strøm som bærer hvert menneske til døden. Ingen kan stå imot og nekte å være med. Om alle stormaktene i verden slo seg sammen for å holde døden borte fra et eneste menneske, ville det være like nytteløst som å stanse jordkloden med et halmstrå der den flyr gjennom himmelrommet.

En gang lønner denne verden oss alle likt. Bare én gang. Den lar oss alle dø. Den gir oss alle et hvilested, en grav, enten mellom tare og tang i det vuggende havet eller mellom torv og stein. Fattig og rik, stolt og ydmyk, fritenker og kristen, konge og tigger – alle møtes vi der.

Døden gjennom verden går
og vil rydde liv fra landet,
menneskebarn som blomst i vår
blekner for hans kalde ånde.
Under denne mørke makt
er alt liv på jorden lagt.

Fra første stund vi fikk livet, hogg dødsklørne seg fast i livsroten vår, og de slipper ikke taket før seieren er vunnet. Vår mest trofaste følgesvenn gjennom livet er døden. Livet vårt er som et stearinlys: Mens det brenner, tæres det opp, stykke for stykke.

Dette er alt verden kan gi sine barn for all strid, alle tårer, alle sukk og sår: en grav! Er ikke det smått? Og likevel vil vi så nødig herfra. Du dødsdømte menneskebarn, tenk deg om, våkn opp og se hvor du er!

Dette er det vi kan la være å tro; det vil hende oss likevel. Vi går mellom graver og bærer hverandre til dødens soverom.

* * *

Men hva er det da vi skal tro?

Vi skal tro at det finnes en utgang fra døden, at om vi dør, skal vi likevel leve, og at den som lever og tror på Jesus Kristus, aldri skal dø.

Bortenfor alle graver lyser en evig livets dag, og der, i dette herlige landet, er det et hjem for deg og for meg. Døden er så langt fra å være slutten på vår tilværelse at den tvert imot er inngangsdøren til livet. Tror du dette?

Står vi stille en stund for dette livets under, vil vi finne at noe større og herligere kan et menneske aldri tro. Jeg innrømmer at når ordet om evig liv blir levende for min ånd, blir jeg glad helt inn i sjelen.

Guds folk! Det er ikke Guds mening at vi skal stå og stirre ned i en mørk grav. Han vil at blikket vårt skal vendes forbi og over graven, opp og fram til livets land, til vårt rette hjem.

Glem heller ikke Guds ord om at den graven som tok vårt dødelige legeme, også skal sprenges. Det kommer en dag da alle graver skal gi fra seg sin dyre skatt, og legemet vårt skal reises fra mulden. Slik vi ser hverandre her – ja, bedre – slik skal vi møtes der, i livets land, uten synd og uten død. Dødsbasillen er død. Tror du dette?

Det ville være godt for deg om du lot dette spørsmålet trenge inn i hjertet ditt, med alt det alvor din ånd kan ta imot.

* * *

Men hvor skal vi finne dette livet? I Jesus skal vi finne livet.

Han har sagt oss rett ut at han er livet, at han har seiret over døden. Den som finner Jesus, har funnet det evige liv. I ham er livsgåten løst og graven sprengt. I ham er det utgang fra døden og inngang til livet. Tror du dette?

Hvis du tror det, vokser det fram et nytt spørsmål som blir større enn alle andre: Hvordan skal jeg finne Jesus?

Du skal finne ham når du lar ham få deg nå, akkurat som du er, med legeme og sjel, med all den synd og dårskap livet ditt har. Du skal finne ham når du gir opp din motstand mot Gud, når du lar ham frelse deg av bare nåde, når du tror at Jesus er nok for deg – nok for deg nå. Tror du dette?

Tror du dette, blir livets frø lagt ned av Jesus der dødens frø var lagt ned av Adam. Livets Ånds lov skal frigjøre deg fra syndens og dødens lov (Rom 8,2).

Om jeg kunne, ville jeg gjerne få alle som én til å gi seg helt til denne livsfyrsten. Skulle det ikke være godt å gi sin dyre sjel i hans vold og være hans i liv og i død?

Folk, tenk dere om! La ikke synden føre dere inn i døden når dere kan finne livet. «Hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» – det er Jesu egne ord.

For noen år siden lå en ung mann for døden på sykehuset i Bergen. Foreldrene stod ved sengen og gråt. Det de syntes var sårest, var at de aldri mer skulle få høre et ord fra ham. Han hadde mistet stemmen. Da gjorde han tegn til at han ville skrive. De ga ham papir og blyant, og så skrev han disse ordene:

Vil dere være her hos meg, må dere ikke gråte, for det gjør meg så vondt nå når jeg har det så godt. Og når jeg gleder meg, så gled dere med meg. Om dere visste hva det er å dø! Jeg skal ikke dø, jeg skal bare gjennom døden. Når jeg tenker på at jeg snart får gå hjem, er sjelen min så rolig som Gud selv. Jeg er i Gud.

Når noen dør, er de gjerne triste. Men det som er herlig for meg, er at jeg ser himmelens engler leke foran meg. Om dere visste hvor glad jeg er, ville dere ønske å ligge her jeg ligger. Jeg har tørstet etter denne gleden i Gud, og nå har jeg fått den. Jeg ser ingen død. Jeg ser Guds åsyn her jeg er. Jeg er Guds barn og venn med Gud som englene. Jeg ser seieren i Gud og får evig liv i himmelen.

Da han hadde skrevet dette, la han blyanten bort og sovnet, for å våkne hjemme hos Gud i det evige liv.

* * *

En gang til må jeg få spørre: Tror du dette? Og likevel vil du ikke bli en kristen? Ja, da må du være en dåre, da må Satan ha blindet deg og tatt sjelen din med makt.

Men nå er redningsmannen her og kaller deg inn til livet, inn til seg selv. Vil du nå gi deg helt til ham, berger han ditt dyre liv, som han kjøpte med sitt eget blod.

La så døden komme, den blir da bare
fergemann
til livets faste land.

Nåden er nok

> «Og for at jeg ikke skal opphøye meg av de overmåte store åpenbaringene, har jeg fått en torn i kjødet, en Satans engel som skal slå meg, for at jeg ikke skal opphøye meg. Om denne ba jeg Herren tre ganger at den måtte vike fra meg. Men han sa til meg: Min nåde er nok for deg, for min kraft fullendes i skrøpelighet. Derfor vil jeg helst rose meg av min skrøpelighet, for at Kristi kraft kan bo i meg. Derfor er jeg vel tilfreds i skrøpelighet, under mishandling, i nød, i forfølgelser og trengsler for Kristi skyld. For når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk!» (2 Kor 12,7–10).

Det er nok sant at mange mennesker ofte bruker ordet om nåden til å trøste seg i synd og dårskap. Satan har mange veier til å nå sitt mål. Han kan også forkynne nåde for folk, bare han ved det kan få dem til å leve i synd.

Ofte kan vi også høre at ordene vi har foran oss nå, blir brukt på den måten: Når det sto så smått til med Paulus, hvordan kan en da vente noe annet av oss? Når tornen stakk ham og Satans engel slo ham, kan vi da vente at det skal være annerledes med oss? Og så hykler og synder de på Paulus' regning.

Men selv om det lever folk blant oss som slår seg til ro i synden på nådens bekostning, har vi likevel rett til å si som våre fedre:

Men dessuaktet kan vi ei
den bange sjel forville.

Her bør det være åpen vei
til Jesus, nådens kilde.
Det søte surt ei gjøres må,
men rent skal læres, rett skal stå
hvor høyt vår Gud oss ynder.

Om vi ikke fikk forkynne evangeliet og ordet om nåden i Kristus for syndere før vi hadde stengt hykleren ute, ville vi aldri nå den oppriktige med et trøsteord. For den oppriktige er den første til å bli redd for at han er hykleren. Og mens den oppriktige gikk bort uten trøst, ville hykleren gjøre som før: Han trøstet seg i sine synder og sitt hykleri.

Hva slags torn det var som stakk Paulus, og hvorfor en Satans engel slo ham på munnen, er det ingen her som vet. Mange har ment at de visste det. Men Gud var så god mot oss at han skjulte det, så om noen sier han vet det, skal ingen tro ham.

Det er heller ikke det vi skal vite. Det vi skal vite, er hvilken torn det er som stikker oss, og hvorfor Satans engel får lov til å slå oss på munnen – og at nåden er nok. Den som lærer dette, har funnet mye visdom.

* * *

Dette ordet om at nåden er nok, har tre sider som vi vil stanse ved.

1. Det skal ikke være noe annet til frelse enn nåde. Nåden alene er nok.

Den er ikke bare nok i det øyeblikket vi ble frelst; nåden er nok hele livet. Hvordan det enn går, under alle slags trykk, slag og stikk – i fristelser, plager, kamp og mørke er nåden nok.

Både når du kjenner deg kald og når du kjenner deg varm, når tanken er vond, og når den er god, når himmelen synes stengt og helvete åpent, er nåden nok. Ja, den er akkurat like mye nok på den vonde som på den gode dagen.

Du trette og motløse Guds barn, du som kjenner så mange ting som stikker og slår deg, du som har så mange merker fra Adam og fra et langt liv i synd: Jeg vet at du ofte er nær ved å gi opp alt, fordi det ser håpløst ut. Gamle minner, gamle synder og stygge laster kommer tilbake til deg, iblant når du ligger på kne, og stikker og slår deg helt inn i sjelen.

Du: Lukk hjertet ditt opp for disse Guds ord: «Min nåde er nok for deg», så skal du erfare at også disse ordene er sanne: «Der synden ble stor, ble nåden enda større» (Rom 5,20).

Men skal nåden bli nok, må du huske at det ikke er nåden i hjertet ditt som er nok, men nåden i Kristus. Nåden i hjertet er bare dråper, men nåden i Kristus er den store elven som alltid renner full.

Det er mange kristne som blir kraftløse fordi de graver i hjertet etter det som er i Kristus. Er du en av dem, så vend øynene igjen mot ham som hadde nåde nok for deg da du lå i din synd. Da skal du finne at han også har nåde nok for sitt stridende folk.

Din egen gjerning intet tør,
ei heller kan fortjene.
Men Jesu søte nåde gjør
den hele sak alene.
Kun hen til ham i hjertets tro,
så får din sjel en liflig ro,
når det kun skjer alvorlig.

2. Det andre dette ordet vil lære oss – og det er nok også den dypeste sannheten – er at nåden er nok til en seirende strid.

For å gjøre dette litt klarere vil jeg bruke et bilde. Det har ikke den minste moralske verdi for en gårdbruker om Gud kom ned og pløyde, gjødslet og sådde hele gården hans på en eneste natt, så vårarbeidet var gjort når mannen våknet om morgenen. Men det som har moralsk verdi for bonden, er at han har fått evne og kraft, så han forstår å arbeide og kan arbeide. Med den evnen og kraften han har, dyrker han meter for meter og mål for mål.

Det har moralsk verdi for mannen. Han er med i en kamp som Gud gir kraft til.

Det ville heller ikke være til lykke for den lærde om Gud la all verdens visdom ned i hodet hans på én gang. Men også for den lærde er lykken at Gud har gitt ham evner til å lære, og med dem arbeider han seg fram, tomme for tomme, til mer kunnskap.

Hva mener du med dette? spør du. Jo, jeg mener at Guds frelse ikke ville ha verdi for oss om Gud kom og tok alt vondt bort fra oss på én gang.

Det er ingen seier for meg at fienden snur meg ryggen eller blir tatt bort, så jeg aldri ser eller møter ham. Men det er seier for meg når vi møtes til kamp og jeg vinner.

Det ser nesten ut som om Paulus helst ville at fienden skulle snu ham ryggen, eller at Gud skulle ta fienden bort. Han ville ikke møte fienden til kamp. Men Gud sa nei: Paulus skulle ta et tak med fienden. Det var Guds vilje, og den viljen kunne ikke engang Paulus' bønn vende.

Men så visst som Gud ville ha kampen, like visst lovet han å gi Paulus kraft til striden, og kraften han skulle få, var nåden. Nåden var nok.

Da Paulus forstod dette, ser det ut til at hele hans kristne livssyn fikk en annen form. Det han før ba imot og sikkert holdt for en ulykke, holder han nå for en lykke. For jo mer tornen i kjødet stikker og river, jo mer Satans engel slår og skrøpeligheten vokser, desto mer nåde får han av Gud. Det som før var en plage, er nå hans ros: «Derfor vil jeg helst rose meg av min skrøpelighet, for at Kristi kraft kan bo i meg … For når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk!»

I disse ordene ligger stor visdom og mye kunnskap om Gud. Her er det mange av oss kristne som mangler lys, og derfor er vi ikke kommet lenger enn at vi ber imot Guds vilje i noe av det viktigste i hele kristenlivet. Dette er også grunnen til at vi så ofte ber uten å få.

Hvor mange er det vel ikke som nesten natt og dag trygler Gud om at han skal ta det og det fra dem? Mange tårer renner også i dag i det ensomme bønnekammeret fra folk som er slått av Satan og stukket av en eller annen skarp torn som er så sår og tung: Herre, ta dette fra meg! Å Herre, ta dette bort! Gjør dette annerledes for meg, så skal jeg tjene deg mer og bedre.

Ber du en slik bønn? Om du ikke ber slik akkurat nå, har du kanskje en gang gjort det og ofte hørt andre gjøre det.

Ja, men er det galt å be slik? Det våger jeg ikke å si. Men det er noe jeg vet er større enn at Gud tar det vonde bort, og det er at du seirer over det som stikker og slår.

Det er stort og godt å se inn i et hjem der det bor lykkelige, glade mennesker som har nok av alt. Men det er større å møte glade og fornøyde folk der det er trangt i hjemmet og fattigdommen stikker og slår dag etter dag.

Det er stort å se en frisk og glad mann; det er større å se en syk, lidende mann mild og glad. Det er stort å se at et menneske som av natur er saktmodig og tålsomt, ikke skjeller tilbake når det blir skjelt ut. Det er større å se et varmblodig, bråsint menneske gjengjelde ondt med godt.

De første går gjennom verden uten å møte fienden, og derfor har de heller ingen seier. De andre er ute i seirende strid og får slik erfare kraften i Guds nåde. Forstår du dette?

Hvor mye klokere ville det ikke være av deg, du som stadig trygler Gud om å bli kvitt det og det, om du lærte å be: Herre, gi meg kraft til å seire! Da skulle du litt etter litt få erfare Guds salige svar. Da skulle også du være vel tilfreds i skrøpelighet, under mishandling, i trengsel og i nød for Kristi skyld. Til alt dette er nåden nok.

Når harmen hetest brenner
og sender glo på glo,
Guds salige fred jeg kjenner
og vinner håp og ro.
Når striden står i lue,
da bryter nåden ny
som sol i regnbuens bue
igjennom svarte sky.

Det er i kamp med fienden at nåden gir seier. Hvor mye hadde vel du og jeg kjent til nådens Gud om vi ikke hadde hatt bruk for nåden i virkelig strid? Da hadde ikke bare fienden vært fremmed for oss, men også Guds nåde.

3. Det er også en tredje side ved dette ordet om nåden som vi vil høre litt om. Det er at nåden og synderen hører sammen, at en dømt synder har rett til nåde.

Nåde uten synd, skyld og fattigdom er bare tomme ord. Men der synden og skylden er blitt til dom og straff, der er ordet om nåden livets ord. Når velstanden rår i hus og hjem, er nåden en fremmed og ubuden gjest. Men der fattigdommen er konge, der er nåden en redningsmann og den kjæreste gjest.

Nåden gjør ingen forskjell på folk – da ville den ikke lenger være nåde. Den spør bare om du er syndig, skyldig og dømt; ellers kan du være hvem du vil. Det gjelder enten du går i silke eller filler, enten du har levd som en helgen eller livet ditt er synd bygd på synd. Nåden er åpenbart til frelse for alle mennesker (Tit 2,11), og ikke bare for alle folkeslag, men for alle slags folk i alle slekter.

Synder! Nåden er din, den er gitt deg av Gud. Så sant Jesus er kommet fra Gud med nåde og sannhet, så sant han gikk til Golgata, og så sant graven hans er tom, så sant rekker nåden forbi all synd.

Iblant kan en høre folk si – og mange mener det nok også: Jeg er så stor en synder at jeg ikke vet om jeg kan få nåde. Gud kan ikke være nådig mot så stor en synder som meg.

Hvor ærlig ment slik tale enn kan være, er den likevel usann og meningsløs. Det er så langt fra sant at nåden tvert imot vokser i frelseskraft etter hvert som synden blir større. Om all synd i verden var gjort av deg alene, ville nåden – om du ga den lov – frelse deg så mye mer herlig og stort. Ditt liv ville vise oss mest av nådens under. Ingen har altså grunn til å tro seg ufrelst fordi synden er så stor.

Nåden er stor, slik Gud er stor. Nåde over nåde (Joh 1,16).

Så kom da, trette synder, og få nåde! Også til deg sier Gud: «Min nåde er nok for deg.» Lukk hjertet ditt opp for disse nådens ord, så skal din Frelser gjøre deg til sitt nådebarn, nå i dag.

Nåde, nåde uten ende,
å, hvor er Guds nåde stor!

Verden bort fra ham seg vendte,
glemte bort hans gode ord.
Men vår Gud oss ikke glemte,
men oss i sitt hjerte gjemte.
Alt fra vi i synden falt,
har hans kall på jorden gjalt.

Det er tungt å ta imot nåde, det er sant, og derfor er det også så få som tar imot den. Men så sant vi vil bøye oss for Gud og rett ut innrømme hvem vi er, så visst skal vi få nåde. «Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir han nåde» (Jak 4,6).

Du stolte mann og kvinne som synes det er for smått for deg å ta imot nåde: Du skal en gang få se at det blir tyngre å få Gud imot seg og gå fortapt.

Og så du, Guds barn, som så ofte tror at det står smått til med deg. Mange ganger spør du deg selv om du nå kan våge å gå til Gud igjen. I mange år, kanskje, har du tryglet om hjelp dag etter dag, og fremdeles må du trygle som før. Da ligger det så nær å tenke: Er ikke dette galt? Er ikke dette å synde på nåden? Kan jeg våge meg til Gud igjen? Du synes nesten det ikke kan gå an lenger.

Du: Har du glemt at du er et Guds barn av nåde? Har du glemt at du bor i et nåderike?

Vår Gud har regnet med at han må handle med oss i nåde alle våre dager, så lenge vi er her på jorden. Han kjente oss før vi kom til ham. Alt det vi vet og ikke vet om vår synd og dårskap, det vet han. Ingen mor har noen gang regnet så mye med å stelle sitt barn som Gud har regnet med å være nådig mot oss. Vi kan derfor aldri gjøre ham sorg ved å bære fram vår synd, men vi gjør ham alltid sorg om vi skjuler synden.

Med vår tomme krukke skal vi vende oss til all nådes Gud og få – dag etter dag, hele vårt liv.

Nåde, nåde uten ende,
å, hvor er Guds nåde stor!

* * *

«La oss derfor med frimodighet tre fram for nådens trone, for at vi kan få miskunn, og finne nåde til hjelp i rette tid» (Hebr 4,16).

Nåden er nok. Når vi om ikke lenge skal stride den siste, tunge striden, når vi ikke kan gjøre noe mer, men bare dø, når alt på jorden er mindre enn intet for oss, også da er nåden nok.

Ta det ord kun i din munn
og legg det på din smerte;
søk kun din Gud av hjertens grunn,
så finner du hans hjerte.
Gå like til i Jesu navn
hen inn i nådens søte favn.
Gud unner deg det gjerne.

«Han søkte å få se Jesus»

> «Og Jesus kom inn i Jeriko og var på vei gjennom byen. Og se, der var en mann som hette Sakkeus. Han var overtoller og en rik mann. Han søkte å få se Jesus, hvem han var. Men han kunne ikke komme til for folkemengden, for han var liten av vekst. Han løp da i forveien og klatret opp i et morbærtre for å se ham, for veien hans gikk der forbi. Da Jesus kom til stedet, så han opp og sa til ham: Sakkeus, skynd deg og kom ned! For i dag må jeg bli i ditt hus. Han skyndte seg da og steg ned, og tok imot ham med glede» (Luk 19,1–6).

Disse ordene er et kort og sant uttrykk for det dypeste ønsket og den høyeste trangen i menneskelivet. I dette ønsket om å se Jesus ligger summen av livsgåten for menneskeslekten.

All uro og kval, alle tårer og all tvil er riktignok frukter av synden. Men levde ikke dette ønsket om å se Jesus i sjelen, ville alt menneskeliv være syndens kalde ro, en dødens makt som manglet all lengsel etter hjelp. Det er vår lykke at menneskelivet ikke er stivnet i kald ro. Det ligner mye mer et barn som er kommet bort fra moren sin og går og farer vill i skogen blant ville dyr.

Barnet har et minne om moren sin og lengter hjem. Slik lever det i vår ånd et minne om noe godt vi er kommet bort fra, og vi lengter etter å finne det igjen.

Denne lengselen lå i Sakkeus' hjerte og drev ham ut, så han kunne få se Jesus. Han var en av de lykkelige som møtte sin Frelser og fikk livsgåten løst.

Blant oss nåtidsmennesker er det mange som gjerne vil se Jesus. Mange grubler på dette spørsmålet år etter år, men finner ikke svar. Ikke minst lever denne trangen sterk og klar hos mange unge.

Ut fra dette ordet om Sakkeus vil vi prøve å finne den veien som fører det lengtende mennesket til sin Frelser. Ordet viser oss både det Sakkeus gjorde og det Jesus gjorde for at de kunne møtes, så Sakkeus ble frelst.

* * *

Først vil vi se på det Sakkeus gjorde.

Det står at han løp i forveien og klatret opp i et tre. Det vil si at han gikk utenom folket og allfarveien. Han brydde seg ikke om noe annet enn sitt ønske. Se Jesus ville han, koste hva det ville.

Dere kan være sikre på at mange øyne var vendt mot den lille mannen oppe i treet. Det så litt rart ut; voksne folk pleier ikke å klatre opp i trær når de vil få se et menneske. Det er barn eller narrer som finner på slikt.

Men Sakkeus bryr seg verken om kritikk eller spott. Det er én ting som er større for ham enn både folkesnakk og folkedom, og det er dette: Han vil se Jesus. Og så bryter han tvert av og lar folkestrømmen dra forbi, mens han alene, utenfor folket, ser etter Jesus.

Du som nå ønsker å se Jesus, har du funnet denne plassen? Den plassen må du finne om du vil se din Frelser. Er det ikke en sørgelig sannhet at de fleste mennesker aldri finner fram til Jesus fordi de ikke kan rive seg løs fra folket?

Så er du redd her, og så er du redd der. Så våger du det ikke for familiens skyld, for selskapslivet, forretningen, kameratene, folkedommen og folkesnakket. Så sitter du naglet fast mellom menneskemeninger og menneskehensyn, langt borte fra den plassen der ordene fra Frelseren skulle nå ditt øre. Og folkestrømmen river deg med, fortere og fortere, mot portene til dødsriket.

Vil du finne Jesus, må du bort fra alt dette. Så lenge hensynet til andre veier mer for deg enn å finne din Frelser, er det ingen annen råd. Vi kan snu og vende oss hvor vi vil, i mørket blir vi likevel.

Vil man vei til himlen vite,
da må verden først til side –

Slik sang de gamle, og det er så sant.

Jeg vet det er nok av dem som så inderlig gjerne vil høre et ord om at det går an å finne Jesus uten å slutte med det gamle livet. Og dessverre er det nok av dem som sier at det går an. Feilen er bare at selv om du tror det og predikanten sier det, finner du likevel ikke Jesus. Vårherre lar seg ikke narre av falske profeter.

Ungdom! Du må ut av ditt lettsindige liv, ut fra alt som vil hindre deg i å se og eie din Frelser. Det hjelper ikke, folk, hvor mye dere leser og hører Guds ord og tar livet alvorlig: I ditt verdslige liv og blant de folk som forakter Jesus, vil du gå fortapt.

Du må vride deg og vende
her så lenge som du vil,
syndens lyst må ha en ende,
ellers er Guds nåde spilt.

Jeg synes jeg hører noen si: Ja, men jeg er kommet løs fra folket, og Jesus har jeg likevel ikke funnet. Synden er jeg trett av, og jeg ser at livet uten Jesus er forgjeves og uten fred. Mitt høyeste ønske er å finne fred, og jeg vet ikke om noe som holder meg fast i det gamle livet, verken mennesker eller synd.

Du som tenker og taler slik, du har det på samme måte som Sakkeus da han satt i treet. Det du nå må gjøre, er å komme ned fra treet. For deg betyr det å komme ut fra deg selv.

Det er egentlig to skritt å ta om en vil komme til Jesus: det ene ut fra synden og verden, det andre ut fra seg selv.

Tenker vi oss litt om og ser på den stillingen Sakkeus var i, ser vi at det slett ikke var så enkelt for ham å komme seg ned fra treet. Du kan være sikker på at det reiste seg mange innvendinger: Får Jesus vite hva slags kar du er, viser han deg bort. Bare sitt der du sitter! Slik ringte det nok både for ørene og i sjelen.

Men Sakkeus jaget alle slike tanker bort og steg ned på Jesu ord.

Det du nå skal gjøre, er å vende deg bort fra alle de innvendingene i hjertet ditt som vil hindre deg i å tro deg frelst. Slik Jesus kalte Sakkeus, kaller han deg nå. Til hver eneste sjel som vil bli frelst, sier Jesus den dag i dag: I dag skal jeg gå inn til deg.

Han sier det ikke i hjertet ditt, men i sitt ord. Du er den Sakkeus som ordet er sendt til i dag. Det ordet skal du tro, og når du tror, går Jesus inn til deg, og du er frelst.

Men alt dette snur du på hodet. Du vil at Jesus først skal komme inn, og så vil du tro at du er frelst. Det er her du gjør feil. Du skal tro deg frelst før du opplever det. Det er veien til å se Jesus.

Stig ned fra alt det som protesterer mot Jesu kall. Stig ned fra din tvil og dine meninger, fra alt det du vet og det du ikke vet, fra all synd og dårskap. Stig ned på Jesu ord, så er du frelst. Større er ikke kunsten.

Det er ikke for ingenting at Jesus sier at vil vi komme inn i Guds rike, må vi bli som barn (Matt 18,3). Barnet spekulerer ikke så mye. Det tror det mor eller far sier, og så har det nok.

Om du nå kunne tro at Jesus har gjort alt for deg, og at du ikke skal ha noe annet enn ham som ditt alt for Gud, ville du ikke da bli glad? Og denne gleden er det du venter på før du tror!

Vent ikke lenger nå, du har ventet altfor lenge. Du er en synder og kan ikke skape deg selv om. Det du har gjort, er gjort. Bedre kan du ikke bli, men sikkert verre. Jesus er din Frelser i dag. Alt er gjort av ham for deg; alt det du skal ha for Gud, har han lagt ferdig. Hva venter du da på?

Jesus, som våre synder bar,
visste og råd i din våde;
Jesus blir deg, du synder, var
og vil deg møte med nåde,
kaller på deg så blidt og ber:
Kom nå! I dag få sjelefred,
for jeg vil inn til deg stige.

Takk da, min Frelser, at du kom
og ville inn til meg stige,
og i mitt mørke hjerterom
la en solstråle sige.
Takk at du veien til meg fant
og ville se til syndig mann!
Deg være lov i all evighet.

Et rent hjerte

«Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud» (Matt 5,8).

Ordet om et rent hjerte er et stort ord, et ord som får mange ærlige mennesker til å skjelve. Og når vi så vet at hjertet er mer svikefullt enn noe annet, og at alt ondt kommer fra det (Jer 17,9; Matt 15,19), da blir dette ordet enda tyngre.

Men ordet om et rent hjerte står i Bibelen – og ikke bare dette ordet i vår tekst, men mange andre. La oss høre noen av dem:

«Gud, skap i meg et rent hjerte, og forny en stadig ånd inne i meg!» (Sal 51,12).

«Bare god er Gud mot Israel, mot de rene av hjertet» (Sal 73,1).

«Så la oss da tre fram med sannferdig hjerte i troens fulle visshet» (Hebr 10,22).

«For Herrens øyne farer over hele jorden for kraftig å støtte dem som er helt med ham i sitt hjerte» (2 Krøn 16,9).

Slik taler Bibelen. Et rent hjerte må vi ha om vi skal se Gud.

Det er tre sider ved dette ordet som jeg vil tale om: 1) det Gud har gjort i Kristus for at vi skal få et rent hjerte, 2) det vi må gjøre, eller kanskje riktigere: det Gud må gjøre i oss, og 3) det Gud vil gjøre og gjør til vår helliggjørelse.

* * *

1. Dette om det Gud har gjort, ligger kanskje litt utenfor teksten vår. Men jeg tror vi må ha det med likevel om vi skal få helt klart for oss hva ordet om et rent hjerte betyr. Her vil jeg la Bibelen selv tale, og dere skal nå få høre noen av de store, gode ordene om at vi er rene for Gud i Jesus.

«Han (Jesus) er avglansen av hans (Guds) herlighet og avbildet av hans vesen, og han bærer alle ting ved sin krafts ord. Etter at han hadde fullført renselsen for våre synder, satte han seg ved Majestetens høyre hånd i det høye» (Hebr 1,3).

«For Kristus gikk ikke inn i en helligdom som var gjort med hender … Han gikk inn i selve himmelen for nå å åpenbares for Guds åsyn for vår skyld. Heller ikke gikk han inn der for å ofre seg selv flere ganger, slik ypperstepresten hvert år går inn i helligdommen med fremmed blod. I så fall måtte han ha lidd mange ganger fra verden ble grunnlagt. Men nå er han blitt åpenbart én gang ved tidenes ende for å ta bort synden ved sitt offer» (Hebr 9,24–26).

«… og ved ham forlike alle ting med seg selv da han gjorde fred ved blodet på hans kors – ved ham, enten det er de som er på jorden, eller de som er i himlene. Også dere, som før var fremmede og fiender … i deres onde gjerninger, har Gud nå forlikt med seg selv ved hans kjøds legeme ved døden …» (Kol 1,20–22).

Dette er innholdet i disse ordene: Ved Jesus har Gud forlikt alle ting med seg selv. Han har gjort fred ved blodet på hans kors (ikke ved omvendelse og tro). Og denne forsoningen og freden gjelder både dem på jorden og dem i himlene. Han har tatt bort synden ved sitt offer. Han har selv fullført renselsen for våre synder.

Har du fått øye på dette?

Ordet om denne sannheten er ordet om frelsen. Det er evangeliet. Det er ordet om frelsen som ligger ferdig for oss i Jesus.

Her er fred for alle hjerter,
legedom for alle smerter.

* * *

2. Men denne frelsen som vi nå har hørt om, ligger utenfor oss. Den er i Jesus. Spørsmålet for oss blir da hvordan vi skal få frelsen til å bli vår, så vi kan få et rent hjerte. Det er dette teksten vår taler om.

Hvordan skal du få et rent hjerte?

a. Du må komme fram for Gud med livet ditt akkurat som det er. Ikke én eneste synd som du vet du har gjort, må du skjule for Gud. Du må legge ditt fortapte liv fram for ham.

Her er den såre siden ved denne saken. Det er her de fleste stanser, og derfor ser de aldri Gud.

Du vil komme i samfunn med Gud ved å glemme synden din, ikke ved et oppgjør – ved å skjule synden for deg selv og for Gud. Du vil ha plaster på det såret som trenger kniven. Du vil at Guds vei til frelse skal gå utenom deg, ikke gjennom deg.

«De leger mitt folks skade på lettferdig vis, idet de sier: Fred! Fred! Og det er ingen fred» (Jer 8,11).

Det er plaster på det såret som kniven burde ha vært brukt på. Når en tar det på den måten, slår sykdommen innover, og det fører til døden.

Jeg er redd det går mange her med slike uopererte sjelesår. Du som har det slik: du kan aldri få se Gud! Og jeg er redd det er mange her som leger på lettferdig vis. Prest og predikant: Spar deg selv og dem du taler til, for en slik synd!

Dere har lest i Josvas bok om den gangen Israel sendte 3000 mann mot Ai. 3000 måtte være nok, tenkte de, for Ai var en liten by. Men Israels 3000 ble slått, for Gud var ikke med. Han kunne ikke være med, for det var svik i Israel. En mann hadde tatt av det godset som var lagt under bann: en babylonsk kappe, 200 sekel sølv og en gullbarre. Mannen måtte fram, og under steinregnet måtte han dø.

Er du ærlig for Gud? Kan du tenke deg å møte ham uten at det stikker i brystet? Er det noe skjult inne i teltet ditt? Du som skjuler synden din: du kan ikke se Gud som din Frelser.

Vær kloke, folk, og kom fram for Gud med alt. Skjul ingenting!

Synes du Gud er for streng når han vil ha all din synd og hele ditt liv? Vær glad for at han ikke vil ha mindre.

Ja, men når Gud vet alt fra før, er det da så viktig for ham at jeg skal si det?

Hør her: Vår Herre klarer seg nok om du ikke sier alt, men du klarer deg ikke. Det er for din skyld han vil at du skal legge alt fram. En kvist som blir podet inn i et tre, kan aldri vokse sammen med treet så lenge det er en orm i margen. Et tre kan aldri slå rot oppå jorden; det må få røttene ned i jorden. Slik kan heller aldri en synder se Gud med en skjult synd i brystet. Det er orm i margen.

b. Men ingen får et rent hjerte bare ved å legge synden sin fram for Gud. En må også tro seg frelst for Jesu skyld. Når du og jeg tror oss frelst, blir den frelsen som er i Jesus, ført over på oss. Hør Guds ord om dette!

«Han gjorde ingen forskjell på oss og dem (jøder og hedninger), for ved troen renset han også deres hjerter» (Apg 15,9).

«Dere er alt rene på grunn av det ordet som jeg har talt til dere» (Joh 15,3).

Vil du tro ordet i dag om at Jesus er din Frelser? At du er frelst i ham? Da blir du født av Gud. Du blir ren i Kristus, som om du aldri hadde syndet. Du får et nytt hjerte, og det er rent; for det er skapt av Gud, og alt som er av Gud, er rent.

Alt er rede, der er i hans hjerte godt;
den som vil, til ham kan komme,
den som tørster, drikke blott.
Her er han som vil løse
hver syndebunden trell,
her er han som vil øse
trøst i hver bange sjel.

Synder: La Jesus få løse deg i dag!

* * *

3. Så er det den tredje siden ved ordet om et rent hjerte. Det bibelordet som best kan vise oss den, er Joh 13,5–10.

Der leser vi at Jesus bandt et linklede om seg og vasket føttene til disiplene sine. Da han kom til Peter, ville ikke Peter vite av det og mente at Jesus aldri skulle vaske føttene hans. Jesus svarte: «Dersom jeg ikke vasker deg, har du ingen del med meg!» Da fikk Peter andre tanker: «Herre, ikke bare mine føtter, men også hendene og hodet!» Da svarte Jesus: «Den som er badet, trenger ikke å vaske annet enn føttene, han er jo helt ren.»

Den som er ren, må holdes ren. Foten må vaskes. Slik lærer Bibelen.

Den kristne må være her i verden. Han må bo blant syndige mennesker og onde åndsmakter. Og selv har han synd. Han har fiender rundt seg, over seg og i seg. Med ren fot må han gå på en uren vei. Så blir foten uren og sår. Derfor må foten vaskes og leges.

Vi skal høre mer av Guds ord om dette:

«Når vi så har disse løftene, mine kjære, så la oss rense oss fra all urenhet på kjød og ånd, og fullende vår helliggjørelse i gudsfrykt!» (2 Kor 7,1).

«Rens da deres sjeler i lydighet mot sannheten til oppriktig broderkjærlighet. Elsk hverandre inderlig av hjertet!» (1 Pet 1,22).

«Men den som ikke har disse tingene, han er nærsynt og blind, og har glemt renselsen fra sine gamle synder» (2 Pet 1,9).

«Og hver den som har dette håpet til ham (Gud), renser seg selv, likesom han er ren» (1 Joh 3,3).

«Legg derfor av løgnen og tal sannhet, hver med sin neste! For vi er jo hverandres lemmer» (Ef 4,25).

Disse ordene slår i hjel all tale om at de kristne er fri for synd så lenge de er her.

Guds barn: Holder du foten din ren? Eller har du glemt det? Jeg er redd mange av de kristne har glemt å stride mot synden slik de en gang gjorde. Lettsinn, tomt snakk, sladder og usannhet får plass i livet ditt. Din ånd blir tom, og din kristendom blir verdslig. Hør her: Kom til Jesus på nytt med din såre, skitne fot! Skjul ingenting for Gud. La aldri noe som er imot Jesu ånd, få makt i livet ditt.

«Men dersom vi vandrer i lyset, likesom han er i lyset, da har vi samfunn med hverandre, og Jesu, hans Sønns blod renser oss fra all synd» (1 Joh 1,7).

Guds barn: Lev i lyset, vandre i lyset! Vend ryggen til all løgn, så skal Guds Sønns blod rense deg fra all synd. Hele dagen skal det strømme over livet ditt som en levende elv.

* * *

Til slutt et par ord om den dagen da ikke engang foten kan bli uren – den dagen da selve veien vi går på, er ren.

«Og en av de eldste tok til orde og sa til meg: Disse som er kledd i de lange hvite kappene – hvem er de? Og hvor er de kommet fra? … Og han sa til meg: Dette er de som kommer ut av den store trengsel, og de har vasket sine kapper og gjort dem hvite i Lammets blod» (Åp 7,13–14).

Da er all vår strid til ende,
all vår sorg til glede vendt.
Takk, o Jesus, for den nåde
som du har til jorden sendt.

Ja, det er stor nåde. Og den er sendt til oss. Den er til alle og over alle som tror.

De fattige i ånden

«Salige er de fattige i ånden, for himlenes rike er deres» (Matt 5,3).

Jesus setter seg på fjelltoppen. Disiplene står omkring ham, og folket trekker seg tettere sammen. Så åpner han munnen for å nære sjelene med livets ord.

Det som må gå oss mest til hjertet, er all den grenseløse trøsten han øser ut over folket. Rett ut roper han:

«Salige er de fattige i ånden!
Salige er de som sørger!
Salige er de nedbøyde!
Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten!»

For oss ville det ligge nærmest å tro at disse som Jesus her taler om, var på vei til å bli salige. Når et menneske blir fattig i sin ånd, når det åndelig talt blir sultent, tørst og sorgfullt, da tenker vi at det mennesket kan Gud kanskje frelse med tiden. Men Jesus sier at slike mennesker er salige.

Det er for øvrig gripende å se i Bibelen hvor full han er av trøst og lyse håp for dem som har små tanker om seg selv, som er fattige i sin ånd, og som ser at de ikke kan hjelpe seg selv. Så vidt jeg vet, finnes det ikke ett eneste hardt ord i Bibelen til slike mennesker. Det er som om hele Guds hjerte åpner seg til trøst og hjelp for alle sørgende, nedbøyde og syndetrette mennesker.

Men så full som Guds ord er av trøst for alle som er åndelig fattige og sørgende, så tunge og harde ord taler det til alle selvgode og mette:

«Men ve dere som er rike, for dere har alt fått deres trøst. Ve dere som nå er mette, for dere skal hungre! Ve dere som nå ler, for dere skal sørge og gråte!» (Luk 6,24–25).

I budskapet til de sju menighetene i Asia er det fem som får mer eller mindre streng tukt, men to av dem får bare ros og trøst. Ser vi etter, finner vi at det er sagt noe til disse to som ikke er sagt om de andre. Det ser så lite ut, men har sikkert stor verdi i et kristenliv.

Til Filadelfia er det sagt: «Se, jeg har satt foran deg en åpnet dør, og ingen kan lukke den igjen. For du har liten styrke» (Åp 3,8).

Til Smyrna er det sagt: «Jeg vet om din trengsel og din fattigdom – men du er rik» (Åp 2,9).

Det som er sagt om disse og ikke om de andre, er at den ene har liten styrke og den andre er fattig. Det synes å være grunnen til at de har maktet å stride imot det onde og eie et sant kristenliv.

I 1 Sam 15,17 leser vi: «Da du var liten i dine egne øyne, ble du hode for Israels stammer, og Herren salvet deg til konge over Israel.» Det var Guds ord til Saul. Så lenge Saul var liten i egne øyne, vendte han aldri ryggen til fiendene sine. Men da han begynte å tenke stort om seg selv, tapte han tomme for tomme, til han styrtet seg på sitt eget sverd.

«Men jeg vil la det bli tilbake hos deg et bøyet og ringe folk, og de skal ta sin tilflukt til Herrens navn» (Sef 3,12). Det var dette folket som i grunnen alltid var det sanne Israel.

«Han støtte mektige ned av deres troner og opphøyet de små. Hungrende mettet han med gode gaver, men rikfolk sendte han tomhendte bort» (Luk 1,52–53).

«Som sørgende, men alltid glade. Som fattige som likevel gjør mange rike. Som de som ingenting har, men likevel eier alt» (2 Kor 6,10).

Slik taler Bibelen om de fattige i ånden.

* * *

Men selv om Guds ord viser oss den store, åpne nådedøren for alle som er fattige og små i egne øyne, er det likevel sant at det finnes to slags fattige i ånden. Det kan ikke nektes.

Det ene slaget fattige er de som står utenfor døren til Guds rike og lengter inn, men ikke våger å gå inn.

Grunnen til at du ikke våger deg fram, er at du ser at du ikke er som du skal være og må være. Så står du der og lengter og ser, men tør ikke. Du vet at det ville være den lykkeligste dagen i ditt liv om du kunne tro deg frelst. Men du ser ingen mulighet for at du noen gang skal komme så langt.

Men underlig nok: Du tviler ikke på det Jesus har gjort. Du tror at det han har gjort, gjorde han også for deg, og at det han gjorde, er nok til at du kan bli frelst. Du tviler ikke på ham, men på deg selv. Det er i orden med ham, men ikke med deg.

Du har ikke tro, synes du, ikke anger, ikke alvorlig bønn, ikke nød over synden din. Du får ikke deg selv helt med; du står i veien for deg selv.

Du gråter fordi du ikke kan gråte.
Du angrer fordi du ikke har anger.
Du ber om trang til å be.
Du harmes over synden din, men likevel elsker du den.

Hvor du enn vender deg – når du ser på deg selv – står du fast. Du er som et knust glasskrus, som et sammenfloket nøste. Du er en gåte for deg selv, en gåte som ikke kan løses. Iblant er det som om det skulle være et lite håp, men med ett mørkner det igjen, og du ser ingen utvei, du som lengter etter å bli frelst.

Å, om noen kunne hjelpe deg! Om noen kunne få vise deg at ingen passer bedre enn du i Jesu Kristi rike! Men det er dessverre så vanskelig å være deg til hjelp.

Da jeg var liten gutt, hørte jeg en fortelling som var til stor nytte for meg den tiden jeg sto utenfor Guds rike, slik du gjør nå. La meg fortelle den for deg her; kanskje kan den hjelpe deg også.

Det var en skolelærer som prøvde på mange måter å få barna til å lære å lese. En dag sa han at alle som kom på skolen neste dag og kunne leksen sin godt, skulle få komme inn i finstuen og få en kopp sjokolade og hvetebrød. Det var mye for barn på landet i de dager, og som ventet var, dro de hjem fra skolen den kvelden med ett mål: å lære leksen sin, så de kunne få sjokolade og hvetebrød neste dag.

Men mens alle de andre var glade og sikre på at de nok skulle lære leksen, gikk én gutt motløs og sorgtung etter de andre. Han het Severin. Han var en av disse ulykkelige som ikke kan lære utenat, og nå forsto han så altfor godt at kunne han ikke leksen neste dag, måtte han bli sittende igjen når de andre gikk inn i finstuen.

Da han kom hjem, fortalte han alt til moren sin og ba henne hjelpe ham. Han ville lære leksen. Moren la alt arbeid til side, satte seg med gutten sin og ville hjelpe ham. Men hvor mye de enn strevde, kom de ingen vei. Da kvelden var slutt, var Severin trett, men leksen var ikke lært.

Severin og moren var tidlig oppe neste dag og prøvde på nytt. Men nei, det var umulig. Og så måtte han gå på skolen uten å kunne et ord.

Severins plass var nederst ved det store, lange skolebordet. Så gikk det rundt, og alle kunne leksen, og til slutt var bare Severin igjen. Han satt motløs med ansiktet i hendene.

– Nå, Severin, sa læreren, reis deg. Jeg tenker du kan fortelle litt for oss i dag.

– Jeg kan ikke, svarte Severin.

– Å jo, jeg skal hjelpe deg i gang, så går det nok.

Så sa Severin de ordene som læreren sa for, og så stoppet det. Alle satt som lamslått; de syntes synd på ham, stakkaren.

– Hva skal vi gjøre med Severin? spurte læreren.

Da reiste den eldste jenta seg og sa: – Severin må få være med!

– Er alle enige i det? spurte læreren.

– Ja! ropte hele flokken i kor.

Så bar det inn i finstuen. Severin måtte først til bords. Og der satt de alle og drakk sjokolade og spiste hvetebrød fordi de hadde lært leksen sin – alle unntatt Severin. Han satt der av nåde. Han fikk komme inn selv om han ikke kunne leksen.

Rundt omkring i hus og hytter mellom fjordene og fjellene våre er det mange som i åndelig forstand ligner Severin. Du leser, du ber, du tenker, du hører Guds ord, du sier til deg selv at nå skal det bli alvor. Du gir opp, og du tar fatt igjen på nytt, men det vil ikke gå. Du lærer ikke leksen din.

Hør her, Severin: Jeg har bud til deg fra Gud at du skal få komme selv om du ikke kan leksen.

Her er en som har lært leksen for deg: han som ble gitt oss av Gud, han som gjorde din sak til sin, han som tråkket pressekaret alene og tok bort landets misgjerning på én dag (Jes 63,3; Sak 3,9). Han lærte leksen for deg.

Kan du ikke få øye på det? Alt det du trenger, alt det du ikke får til, det har Jesus gjort for deg. Himlenes rike er ditt.

Severin! Kom inn. Kom nå!

Legg deg hjelpeløs i hans hjelpende nådearmer med hele ditt syndige, fortapte liv. Han vil frelse deg akkurat som du er nå. Det skal du tro, og da er du frelst.

* * *

Det andre slaget fattige, som vi også vil høre litt om, er de som er kommet inn i Guds rike og fremdeles er fattige.

Hva slags kristne er det?

Det er de beste kristne.

En sann, ærlig kristen kan aldri vende seg til seg selv og finne trøst. Han finner aldri hos seg selv det han trenger mest. Hva du enn finner på bunnen av ditt liv, så finner du aldri noe som kan gi deg trøst.

Du har en ånd som alltid trenger, og armer som strekker tomme hender mot Guds nådefavn for å få – fra time til time, fra år til år, helt til din siste stund. Hver dag må du ut med tom krukke og få av nådens manna. Nåden kan aldri lagres. Som dagen er ny, slik må nåden være ny.

Intet kan jeg bringe deg,
til ditt kors jeg klynger meg.
Fattig i meg selv jeg er,
hjelpeløs til nåden ser.

Som de som ingenting har, men likevel eier alt – slik er de fattige i ånden.

Gud deler ikke ut arven til sine her. Da ville det gå galt både med oss og med arven. Men arven er gjemt for oss i himmelen, og mens vi venter, blir vi holdt oppe ved Guds makt og ved tro (1 Pet 1,4–5) og har Den Hellige Ånd som pant og segl til forløsningens dag (Ef 1,14; 4,30).

Slik er Guds husholdning med sine her i nådens rike.

Det er nok noen som synes dette er et for mørkt bilde av en kristen, og de vil kanskje spørre: Skal ikke en kristen være lykkelig og glad?

Den kristnes lykke, glede, rikdom, ære og alt – det er Jesus. Ikke Jesus slik den kristne eier ham i hjertet, men slik han sitter ved Guds høyre hånd. Og jo mer en kristen kan se bort fra seg selv og finne alt i Jesus, desto lykkeligere og gladere blir han.

Den som roser seg av alt han eier av Jesus i hjertet, ligner mer en fariseer enn en kristen.

Guds folk: Stå stille en stund ved dette store ordet av Jesus: «Salige er de fattige i ånden, for himlenes rike er deres.»

En gang var jeg blant de dårer som tenkte at denne fattigdommen i ånden var noe en kristen skulle vokse forbi, for slik å få mer av det livet som Jesus viser oss senere i sin store tale på fjellet. Nå tror jeg frimodig og fast at skal Jesu sinn og Jesu lære få rom hos oss, så vi i det minste litt kan gå i hans fotspor, da må vi alltid være fattige i ånden. Og den kristne som er mest fattig, sulten og tørst, er den som kommer lengst inn i rikdommen i Guds rike og ligner sin Frelser mest.

Vend deg derfor bort fra de menneskene som alltid viser fram sin kristendom og roser seg av at de har noe mer i hjertet sitt enn andre kristne. De er på villspor,

og en dag blir de liggende på tidens strand som en skumdott, knust av verdens store hav.

* * *

Men for at ingen skal misforstå meg, må jeg legge til at det å være fattig i ånden ikke er det samme som å være fattig på ånd.

Den visne, åndsfattige kristendommen er en stor ulykke. Den skaper verdslige kristne og et skrøpelig kristenliv. Til slike sier Guds ord: «Våkn opp, og styrk det andre som var i ferd med å dø» (Åp 3,2).

Den åndsfattige kristendommen har ingen trang, ingen sult og tørst etter ånd. Den er en kristendom som har stanset i veksten. Og det kristne av dette slaget synes å være mest opptatt av, er å arbeide imot og forfølge levende kristendom. Derfor har Guds levende og frimodige tjenere så ofte sine største motstandere i disse kalde, åndløse stakkarene.

Gud gi at vi aldri må være blant dem som er fattige på ånd, men blant dem som er fattige i ånden, så vår Frelser kan prise oss salige.

Salige er de

> «Da han så folket, gikk han opp i fjellet. Der satte han seg, og disiplene hans kom til ham. Han tok til orde, lærte dem og sa: Salige er de fattige i ånden, for himlenes rike er deres. Salige er de som sørger, for de skal trøstes. Salige er de nedbøyde, for de skal arve jorden. Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, for de skal mettes. Salige er de barmhjertige, for de skal finne barmhjertighet. Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud. Salige er de som stifter fred, for de skal kalles Guds barn. Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himlenes rike er deres» (Matt 5,1–10).

Jesus setter seg på fjelltoppen. Folket samler seg tettere og tettere omkring ham. Så åpner han munnen og taler disse store, underfulle ordene som vi kjenner så godt – kanskje de mest underfulle ord som er sagt på vår jord. Vi pleier å kalle denne store talen hans for Bergprekenen.

De ordene i evangeliet som vi i dag skal samle oss om, er de to aller første i Jesu tale: «Salige er …»

Det er her på jorden vi må bli salige. Den som ikke er blitt salig her, blir det aldri i døden. Å flytte herfra til en annen verden er ikke å bytte liv; det er å leve videre det samme livet som vi levde her. Evig liv og evig død begynner her. Slik treet faller, slik blir det liggende. Det finnes ingen forandring i døden.

Men hva er det da å være salig her? Hva er det som gir oss rett til å si at vi er salige?

Det høyeste og største ved å være salig kan ingen tunge og ingen penn beskrive. Det er en Guds fred som overgår all forstand (Fil 4,7). Slik kjærligheten mellom mor og barn, mellom mann og hustru aldri helt kan uttrykkes med ord, slik kan heller ingen si hva det høyeste og dypeste ved å være salig er. Du må elske om du vil vite hva kjærlighet er. Du må være salig om du vil vite hva det er å være det.

Men selv om vi ikke makter å gjøre gudslivet klart i sin dypeste grunn, kan vi likevel fortelle hverandre om noe av det dette livet gir oss. Og det var det jeg ville prøve å gjøre i dag.

1. Å være salig er å ha funnet veien til Gud.

Du som er salig: Den veien hjem til Gud som du før så ofte lette etter, men ikke fant, den har du nå funnet. Jeg vil aldri glemme den dagen da denne veien åpnet seg for meg.

Har du funnet veien inn til Gud? Kan du svare ja, da kan du også synge:

Nå vet jeg vei til himmerike,
jeg ser til ham en åpen dør.

2. Å være salig er å ha vunnet over den makten som stenger veien inn til Gud.

Du kan godt ha funnet veien og likevel ikke være kommet fram til Gud. For det finnes sterkere makter som stenger: Satans store hærmakt. Foran denne svarte, tette muren stanser mange opp, og de når aldri hjem til Gud.

Har du stanset ved den muren? Mange ser veien. De vet at hvis de ga seg helt over til Jesus, ville de bli frelst. Men – å, den store muren som stenger! Så kommer de aldri lenger, og de blir aldri salige.

Denne muren av motstand mot en synder som vil finne Gud, har den kristne sprengt. Han har funnet fram til Gud. Og der – ved Guds farshjerte – har han lagt ned sin synd, sine sår, sin tvil, sin vanmakt, sin indre dom og byttet alt sammen bort mot fred med Gud.

Ved korsets fot hos Jesus
der fant mitt hjerte fred.

Har du evne og åndelig syn til å se litt inn i dette salige livet: fred med Gud?

Du vet det er godt å ha fred i landet, blant naboene og i hjemmet. Men fred med Gud – det er den beste av all fred.

Den Gud du før var redd, han som alltid sto for deg som den allmektige dommeren, er nå din Far. Inn til denne Faren har du alltid en åpen vei, og til ham kan du gå med alt. Om alle misforstår deg, forstår han deg. Om alle fordømmer, frelser han. Om alle slår, leger han. Om alle snur ryggen til deg, tar han imot deg.

«Salige er de» – det er å få gå til Gud i Jesu navn, tryggere enn til noen annen, med din sjel, din synd, din tvil, dine sår og slag, med alle de tunge gåtene livet byr på, med fattigdom og sykdom, nåtid og framtid, liv og død.

Og slik en mor tar sitt syke, lidende barn, legger det mykt inntil brystet og tørker tårene, slik gjør Gud med deg.

Han deg en venn vil være
at du ei ensom går,
og ta deg ømt i favnen
og lege dine sår.

3. Å være salig er å lengte etter mer av Gud. Det er å eie et øye som makter å se opp mot Gud, og ha armer som strekker seg mot Gud.

Som lille blomsten trofast står
og ser mot sol og dag,
til deg mitt sinn og lengsel går,
til deg hvert åndedrag.

Å være salig, det er å vite at om en kort tid – når jeg ikke lenger kan være her – skal jeg bli båret bort fra all fare, bort fra Satans hær, bort fra hver ond tanke, lyst og fristelse, bort fra min ulyst til det gode, mitt sløve sinn og den jorden som frister.

Å være salig, det er å si av hjertet til Gud: Ta fra meg alt som stenger for din kraft. La meg bli bedre, villigere til å tjene og mer til ære for deg.

Drag, Jesus, meg opp etter deg
fra verdens myretue,
at jeg ikke mere skal
all dens jammer skue.

4. Men om «salige er de» i sin fullendelse blir det først tale når graven har gjemt alt ondt, når du og jeg er evig frigjort fra synd, når dødsbasillen er død, når vi ser Jesus som han er og er blitt lik ham, når vi møtes med alle frelste «som tusen berg med nysnø på», når Guds bolig er hos oss, når det nye Jerusalem stiger ned fra himmelen, fra Gud, gjort i stand som en brud som er pyntet for sin brudgom, når portene til livets by alltid står åpne og Lammet er vårt lys.

«O salighet som ingen kan utsi her i jammerens land.»

Hvor det blir godt å lande
ved himlens stille kyst
og ei med tårer blande
sin sang ved Jesu bryst.

Hør her:

Skal vi møtes hist ved stranden
når vår reise er forbi?
Kaste anker nær hinannen
i den havn for stormer fri?

Treng deg fram til Jesus i dag, så skal vi møtes der.

Ungdom: Treng deg inn til Jesus, gå med i denne hellige krigen! Under korsets fane skal du vinne ditt slag.

5. Men det er enda en side ved dette «salige er de» som jeg må nevne: Å være salig er å hjelpe andre inn til Gud.

Den høyeste lykke en kristen kan vinne på jorden – ved siden av å være et Guds barn – vinner han når han får tjene sin Frelser. Det er salig å arbeide for Guds rike, salig å gi til Guds rike.

Dere som vil gjøre noe for Gud, må gjøre det fort. Natten kommer snart, og da kan ingen arbeide (Joh 9,4).

Jordens salt

> «Dere er jordens salt! Men om saltet mister sin kraft, hva skal det da saltes med? Det duger ikke lenger til noe, uten til å kastes ut og tråkkes ned av menneskene» (Matt 5,13).

Salt er noe vi kjenner godt. Alle vet vi hvor nyttig, ja, hvor uunnværlig det er for oss. Mye av det vi trenger for å leve, ville bli ødelagt og råtne uten salt. Mye av den beste maten vi har, ville miste sin friske smak hvis saltet var borte.

Hva saltet gjør i de store havene og på det faste land – for fisk, planter og dyr – det skal vi gå forbi her. Det er heller ikke den siden av saken dette ordet vil legge oss på hjertet. Ordet sier oss at vi, de kristne, er jordens salt. Dere og jeg er satt her for å være den friske, salte strømmen i folkehavet. De kristne er den friske kraften som gjør at menneskelivet ikke råtner.

Fra den første tid det fantes folk på jorden, har denne «saltstrømmen» rent gjennom folkehavet. Vi finner den i Enok, Noah, Abraham, Israels folk, profetene og mange andre. Selv i de mørkeste tider, da alt så ut til å være den svarteste gudløshet, manglet ikke jorden sitt salt. Profeten Elia trodde han var så godt som alene, men Gud visste om 7000 som ikke hadde bøyd kne for Baal.

I den mørke tiden mellom Malaki og døperen Johannes var heller ikke saltet borte. Presten Sakarias, gamle Simeon, Anna, Fanuels datter, og gjeterne på Betlehems marker vitner om det. Og siden Jesus kom til oss, vet vi at verden aldri har manglet det folket som skal være salt.

Guds folk er et lite folk. Den dag i dag er det det minste folket på jorden. Men så få og små som vi er, så stor er vår oppgave. Det er ved dette minste folket at Gud holder verden oppe.

Men nettopp her er det floket og uklart for mange kristne. Kanskje strever du deg gjennom livet med den tunge tanken at du får gjort så lite til nytte. Det ser så håpløst ut i all denne svarte, råtne gudløsheten. Du får ikke gjort det minste for Gud, synes du. Så er du nær ved å gi opp, og motet ditt holder på å slokne og dø.

Slike folk møter jeg ofte. Helst er det kristne forretningsfolk som klager så sårt over at livet er nytteløst. Det er kav og strev hele dagen med penger og mat, og når kvelden kommer, er du så utslitt at du nesten ikke orker å lese et Guds ord. Og så ser du inn i den svarte natten, og du øyner ikke lys noe sted.

Du, dette er et galt syn, en helt forkjært tanke om din oppgave som kristen. Så sant du er en kristen, tjener du Gud og hans sak og er til nytte for dine

medmennesker. Du kan ikke annet, like lite som saltet kan la være å svi i sår og lyset la være å lyse i kullsvart natt.

* * *

Hvordan «kan» og «skal» så en kristen være jordens salt? Her er det selvsagt rom for mange svar, og noen av dem skal vi nå prøve å trekke fram.

1. Skal vi være salt i verden, må vi leve med i menneskelivet. Der folk lever sitt hverdagsliv og strir sin hverdagsstrid, slik livet her på jorden krever det, der skal de kristne være.

Vi skal gnis inn i menneskelivet som salt i dødt kjøtt. Vi skal være som salt i maten, som den friske, salte strømmen i havet. Jesus har sagt at vi skal være i verden, men ikke av verden (Joh 17,15–16). Har du tenkt over dette ordet: i verden, ikke av verden?

Saltet er unyttig når det ligger lagret, når det ligger i binge. Da renner kraften ut av det, og det mister sin kraft. Den kristendommen som murer seg inne i klostre – borte fra menneskelivet – er salt i binge. Der taper den sin kraft.

2. Derfor, du som er en kristen: Ute i menneskelivet skal du leve og arbeide – og der skal du leve og arbeide som en kristen. Det vil si at du skal gjøre ditt arbeid så riktig og godt du kan, enten du er skomaker, skredder, tjener, forretningsmann, butikkbetjent, gårdbruker, stortingsmann, lege, lærer, prest eller emissær. Hver på vår plass skal vi gjøre vår gjerning så riktig og godt vi kan for Guds åsyn.

3. Men med alt dette er vi ennå ikke jordens salt. Vi må ikke bare gjøre arbeidet vårt riktig, vi må også gjøre det i Jesu ånd.

Én ting er å gjøre sitt arbeid riktig og godt; noe helt annet er det å bli båret av Jesu ånd i all sin gjerning. Jesu ånd, det er kraften i saltet. En som ikke er kristen, kan godt gjøre arbeidet sitt riktig og greit, men bare de som hører Jesus til, kan arbeide i hans ånd.

For å gjøre dette klart vil jeg ta et eksempel. En liten gutt har en dag gjort noe galt. Så kommer moren, ser det og spør med hard og kald stemme: «Er det du som har gjort dette?» «Ja.» «Ja, nå skal du få ris!» Dette var riktig gjort, barnet fortjente straff, men Jesu ånd var ikke med.

Ta så en annen mor som ser på sitt ulydige barn med sorg i øynene og spør med mild klang i stemmen: «Har du gjort dette?» «Ja, mor.» «Det er nok riktig at du nå får ris.» Den moren tuktet barnet sitt i Jesu ånd.

Kristne mann og kvinne! Vi skal være rettferdige og kjærlige i ord og gjerning, i hele vårt liv. Vi må eie den kraften som gjør sjelen frisk og frelser verden fra å råtne. Da er vi jordens salt.

Vår Herre spør ikke så mye etter bedehus- og kirkekristendom. Det er helst hverdagskristendom han leter etter. Men av den er det så lite her.

Å, all denne saltløse kristendommen som passer overalt og ingensteds! Denne kristendommen som vil være både i verden og av verden. Å, alt dette religiøse snakket, alle disse tomme sjelene som har smurt livet sitt inn med kristelig ferniss! De er vrange i hjemmet sitt, de taler sanne ord med munnen, men lever stikk i strid med sin lære. De taler om fred og høytid og helg, men i hverdagslivet

myrder de sine medmennesker med sin giftige tunge. Kan slike folk være salt på jorden?

Og så alle de som setter kirken, teateret og kortstokken nesten likt. Du som har det slik, tror du at du gjør stor skade på Satans rike?

Og så disse stakkarne som aldri blir ferdige med sitt evige spørsmål: Er det synd? Er det synd? Er det synd? Disse som er så ivrige etter å få vite hvor langt de kan gå med i det verdslige livet og likevel være kristne. Disse som lytter lengselsfullt mot hver prekestol for å høre om de ikke kan gjøre både det ene og det andre og likevel komme til himmelen. Du som har det slik, tror du at du svir mye i verdens åpne sår? Du burde tenke på ordet om saltet som har mistet sin kraft.

Det finnes et annet spørsmål som sømmer seg bedre for en kristen, og det er dette: Hvor nær kan jeg komme min Frelser? Hvordan skal jeg få andre med meg til Gud? De som bøyer sine knær ved Jesu hjerte med det spørsmålet, dem skal Gud gjøre til jordens salt.

Men det er enda en tanke i teksten vår som jeg også vil trekke fram for deg, kristne mann og kvinne, som sjelden eller aldri står på en prekestol, men heller hører hjemme i det alminnelige menneskelivet. Jeg vet at når ordet om synd og nåde blir talt i sannhet, kraft og kjærlighet, da kvikner du til, og da går du sterkere ut i livet til dagens gjerning. Er det ikke slik?

Du som bærer ditt kristennavn med ære: I dette ordet om jordens salt ligger det skjult en sannhet som burde gjøre deg sterk og glad. Hva er det for en sannhet? Jo, den at alle som kjenner deg og har noe med deg å gjøre, kan stole på deg og ha tillit til deg i ditt daglige arbeid. De vet med seg selv at i deg møter de sannhet og Kristi sinnelag.

Jeg må si at det er godt å komme inn i en butikk der kristne folk står bak disken. Der kan jeg være trygg for fusk og fanteri. En kristen butikkbetjent, en kristen kontorist, det er salt i forretningen og på kontoret – farlig for løgn og svik og for de maktene som får samfunnet til å råtne.

Kristne mann og kvinne: Du er jordens salt! Har du aldri visst dette før? Så vet du det i hvert fall fra i dag.

Dere kristne som har deres gjerning i det praktiske arbeidslivet: Dere kan gjøre mye for Gud. Dere rekker lenger enn både prest og prost og biskop, dere når dypere ned i folkelivet enn noen emissær. Der det aldri blir sagt et ord om Gud, der taler dere med livet deres.

En flokk gudløse arbeidere kom en gang tilbake til et arbeidslag de hadde vært med i før. I mellomtiden var det kommet en kristen arbeider inn i laget. Straks de kom, satte de i gang med banning og stygge ord som før. Da sa en av dem som hadde vært med i laget hele tiden: «Vi har sluttet å banne her.» Så pekte han på den kristne arbeideren: «Det er han som har skylden for det.» Det var en god skyld å bære!

Hva gagn ville all kristelig forkynnelse gjøre hvis folk ikke ble bedre av den, og hvis de kristne ikke talte med livet sitt? Samfunnet ville råtne, om det så sto en gudelig taler i hver gate og på hver vei i landet.

Du som er en kristen: Skulle ikke dette hjelpe deg til å se at også ditt arbeid er et arbeid for Gud? Skulle det ikke kunne vise deg at gudstjenesten er mer enn å gå i kirken hver sjuende dag? Den som ikke holder gudstjeneste de seks dagene i uken, kan aldri holde den den sjuende. Å holde gudstjeneste er mer enn å preke, be og synge; det er å leve som en kristen.

To haugianere møttes en gang et sted ved Skienselva. «God dag!» «God dag! Gud velsigne arbeidet!» (slik sa de før i tiden). «Takk. Ja,» sier han som kom, «det er godt å gjøre Guds gjerning med troskap.» Hva tror du den andre holdt på med? Han satte i stand et møllehjul.

Et møllehjul! Er det Guds gjerning? Jesus bygde hus. Tror du han gjorde Guds gjerning?

Folkens! Vår Gud elsker å være ved vaskebaljen, på kjøkkenet, på kontoret og i stortingssalen minst like mye som på prekestolen. En slik Gud er vår Gud. Vår Gud er en hverdagens Gud. Ser du ditt arbeid slik, og ser du Gud slik, da kan du være jordens salt.

Dere som sier at dere er kristne: Lev som kristne! Vi er byen på fjellet som ikke kan skjules (Matt 5,14). Gud ser oss, Satan ser oss, og verden ser oss. Snille barn er fars og mors ære; Guds ære er de kristne som lever som kristne.

* * *

Denne Gud som jeg nå har prøvd å skildre for de kristne, vil jeg råde alle mennesker til å gi livet sitt. Han er en god Gud – i livet, i arbeidet og i døden.

Og har synd og nød skjult ham for ditt øye, så gå til Gud i Jesu navn, og du skal se at han er den beste venn for alle syndere. Da skal du få si: «Hvem er en Gud som du, en Gud som tar bort misgjerning og går overtredelse forbi?» (Mika 7,18).

Og når striden blir til seier
og du korsets stier bytter,
skal din sjel i evig fred
mettes av hans salighet.

Klok er den som tilber en slik Gud. Klok er den som gir sitt liv til ham.

Jesu lønn til sine tjenere

> «Da tok Peter til orde og sa til ham: Se, vi har forlatt alt og fulgt deg. Hva skal da vi få? Jesus sa til dem: Sannelig sier jeg dere: I gjenfødelsen – når Menneskesønnen sitter på sin herlighets trone – da skal også dere som har fulgt meg, sitte på tolv troner og dømme Israels tolv stammer. Og hver den som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller åkrer for mitt navns skyld, skal få hundrefoll igjen, og arve evig liv!» (Matt 19,27–29).

Jesus møtte en ung mann som søkte fred. Men han ville ikke betale den prisen freden kostet, og derfor gikk han bort uten fred og full av sorg.

Det som stengte for at han kunne finne og eie freden og gleden i samfunnet med Jesus, var rikdommen hans på jordisk gods. Det var den som fikk ham til å snu ryggen til sin Frelser. Da den unge mannen går bort, sier Jesus disse veldige ordene: «Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye, enn for en rik å komme inn i Guds rike» (Matt 19,24).

Da Jesus hadde sagt disse veldige ordene om faren for de rike, spør disiplene ham: «Hvem kan da bli frelst?» Da svarer Jesus med disse håpefulle ordene: «For mennesker er dette umulig, men for Gud er alt mulig» (Matt 19,26).

Det er dette som gir Peter anledning til å komme med sitt spørsmål: «Vi har forlatt alt og fulgt deg. Hva skal da vi få?»

Spørsmålet om hva vi skal få fordi vi følger Jesus, er på mange måter vanskelig å svare på. Det jordiske sinnet kan snike seg inn også her, og så har vi med ett pengespørsmålet tilbake i en annen form – og det har i seg kraft til å drepe gudslivet. Den som spør etter lønn i Jesu følge fordi han vil få mer jordisk gods, kan komme til å gå bort sammen med den unge mannen.

Men kan en spørre riktig og finne et riktig svar, bærer denne sannheten både glede og lys inn i livet vårt. Det ser ut til at Peter har spurt på den rette måten; Jesu svar gir oss lov til å tro det.

* * *

Vi vil da prøve – i lyset fra Guds ord – å finne svar på spørsmålet: Hvilken lønn skal de få som går med Jesus?

Den første store lønnen, som alle får med det samme de slår følge med Jesus, er den store nåden å bli et Guds barn. Fra å være mennesker uten fred og dødens barn blir vi ført over i Jesu Kristi rike. Vi får bytte ut all ondskap og ufred mot fred med Gud og retten til å være Guds arvinger.

Dette er det Jesus vant ved sin tjeneste for oss, og dette får vi når vi vender om og tror. Frelsens frukt blir tilregnet oss.

Hva Jesus meg har givet,
gjør meg for Gud så kjær.

Om vi bare bedre kunne se det store som ligger i å ta imot Jesus, om vi kunne åpne døren til det rommet som står ferdig for en synder som tror, da ville alt det verden eier, bli mindre enn ingenting for oss. «Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som ikke kom opp i noe menneskes hjerte, det har Gud beredt for dem som elsker ham» (1 Kor 2,9).

Men det er også en annen lønn som Jesus og apostlene taler om: en lønn som blir delt ut her til dem som er i Jesu følge, og en lønn vi skal få når han kommer igjen og setter seg på sin herlighets trone.

Først noen ord om den lønnen vi skal få allerede her.

Den som fornekter seg selv og gjør Jesu vilje, får en spesiell velsignelse av Gud. Den høyeste lykke en kristen kan vinne på jorden, får han når han tjener, ofrer og lider for Jesus. Det slår aldri feil.

Ingenting kan skade et kristenliv som det å spare seg selv. Den kristne som har sin største kjærlighet til verden i stedet for å tjene sin Frelser, stenger Guds nåde ute. Hans åndsliv tørker inn, og hans kristenhjerte tar skade. Han er den mest ynkelige av alle skapninger.

Men den som ikke er redd for å tjene, ofre og lide i Guds rike, han har funnet veien til et lykkelig liv.

Den som gir seg selv som en tjener for Jesus, får alltid mer nåde av Gud. Men den kristne som lever for jordisk lykke, bærer ikke frukt, og den grenen som ikke bærer frukt, skal hogges av. En stor grunn til all den kraftløse kristendommen blant oss er vår seige kjærlighet til verden og vår ulyst til å forlate noe for Jesu navns skyld.

Du kristne, du har opplevd at når du gikk ærend for din Frelser, fikk du en indre velsignelse. Og jo mer det kostet, desto mer salig lykke fulgte med.

«Du skal få lønn for ditt arbeid, sier Herren» (Jer 31,16). Den som er tro i det små, får mer. Troskap i det små føder i sjelen troskap i det store. Det er en livslov både for den som går bak plogen, og for den som står på en prekestol.

Større sjelefred og mer av Guds nåde i hjertet, det får den som gir fra seg noe for Jesu navns skyld. Det er å få hundrefoll igjen og arve evig liv.

Den andre lønnen som Bibelen nevner, er det skrevet klarest om i 1 Kor 3,11–15. La oss høre hva som står der:

«For ingen kan legge en annen grunnvoll enn den som er lagt, det er Jesus Kristus. Men om noen på denne grunnvollen bygger med gull, sølv, kostbare steiner, eller med tre, høy, strå, da skal det verk enhver har utført, bli åpenbart. Dagen skal vise det, for den åpenbares med ild. Hvordan det verket er som hver enkelt har utført, det skal ilden prøve. Om det byggverket som en har reist, blir stående, da skal han få lønn. Brenner hans verk opp, da skal han miste lønnen. Men selv skal han bli frelst, men da som gjennom ild.»

Her viser ordet oss klart at det går an å arbeide for Jesus på en slik måte at alt brenner opp på prøvelsens dag. Men det går også an å gjøre arbeidet slik at det blir stående, og den som har arbeidet slik, får lønn.

Men alt vi bygde i Guds rike av egennytte og egoisme, skal styrte sammen den dagen Gud prøver vårt verk. Men om arbeidet vårt var til ingen nytte, skal vi likevel bli frelst – bare vi tror på Jesus. Det er stort!

Det Jesus har gjort, brenner ikke opp. Det har stått sin prøve i Guds rettferdighets ild og i helvetes ild. Guds gjerning i Jesus Kristus kan like lite gå til grunne som Gud selv.

Gjør vi vår gjerning i samfunnet med Jesus av en eller annen grunn som ikke hører inn under dette «for Jesu navns skyld», da er vårt arbeid i Guds rike dømt til å brenne på prøvelsens dag. Men arbeider vi drevet av Guds Ånd, skal det vi gjorde i Guds rike, bestå prøven og følge oss inn til Gud. Det som er gjort av Gud, blir stående, selv om det er gjort gjennom et fattig menneskeliv.

«Da skal de forstandige skinne som himmelhvelvingen skinner, og de som har ført mange til rettferdighet, skal skinne som stjernene, evig og alltid» (Dan 12,3). «De skal hvile fra sitt besvær, for deres gjerninger følger dem» (Åp 14,13).

Den tredje slags lønn som Bibelen taler om, er at alle som her tar imot Jesus og tjener ham etter evne og nådegaver, skal få en større eller mindre stilling i hans rike når han kommer igjen som fredsfyrste.

Det er mange ord i Det nye testamente som gir oss grunn til å tro det. Les Matt 25,14–40, Luk 19,12–19 og mange andre ord, så vil du finne denne herlige sannheten.

Mannen av høy ætt som dro til et land langt borte for å ta imot kongemakt og så kom hjem igjen, det er Jesus. Tjenerne som fikk hans eiendom for å drive handel med den, er hans folk. Andre steder heter de hans venner, hans menighet, hans prester, hans brud.

Når han så kommer igjen, skal det lyde fra hans munn til alle som tjente ham med troskap: «Vel gjort, du gode og tro tjener! Du har vært tro over lite, jeg vil sette deg over meget. Gå inn til din herres glede!» (Matt 25,21). «Salig er den tjeneren som hans herre finner i ferd med å gjøre dette, når han kommer! Sannelig sier jeg dere: Han skal sette ham over alt han eier!» (Matt 24,46–47).

Når den tiden kommer, skal vi nok bedre forstå ord som disse:

«Den dagen når han kommer for å vise seg herlig i sine hellige og underfull i alle som tror» (2 Tess 1,10).

«For er vi døde sammen med ham, skal vi også leve sammen med ham. Holder vi ut, skal vi også herske sammen med ham» (2 Tim 2,11–12).

«For Gud er ikke urettferdig, så han skulle glemme det verket dere har gjort, og den kjærligheten dere har vist mot hans navn, ved at dere har tjent de hellige og fortsatt gjør det» (Hebr 6,10).

«Jesus sa til dem: Sannelig sier jeg dere: I gjenfødelsen – når Menneskesønnen sitter på sin herlighets trone – da skal også dere som har fulgt meg, sitte på tolv troner og dømme Israels tolv stammer. Og hver den som har forlatt hus

eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller åkrer for mitt navns skyld, skal få hundrefoll igjen, og arve evig liv!» (Matt 19,28–29).

«Vet dere ikke at de hellige skal dømme verden? … Vet dere ikke at vi skal dømme engler?» (1 Kor 6,2–3).

Da er ikke Guds folk småfolk lenger, når han setter sine over all sin eiendom, når han skal vise seg herlig i alle sine hellige og underfull i alle som tror.

O herlige dag som rinner for meg,
o herlige mål på pilegrimens vei!
Min lengsel, mitt blikk alt mer til deg drag,
du herlige Jesu Kristi dag.

Jesu kors

> «De førte så Jesus bort. Han bar selv sitt kors og gikk ut til det stedet som heter Hodeskallestedet, på hebraisk Golgata» (Joh 19,16–17).

Det er ikke mange steder i Bibelen vi finner ordene «Jesu kors». Paulus bruker dem et par ganger (Gal 6,12 og Fil 3,18) og Johannes én gang (Joh 19,25).

Men om akkurat de ordene ikke står så ofte i Det nye testamente, er det likevel dette korset som er hjertet og livsnerven i Bibelen og i all levende kristendom. Ta Jesu kors ut av Bibelen og ut av kristenlivet, så har vi ingen bibel og ingen kristendom.

Om Jesu kors samler seg den høyeste kjærlighet og det største hat som verden kan nevne. Ingen ting på jorden er så elsket og så hatet. Ingen ting har skapt slik krig, og ingen ting slik fred.

For noen er dette korset den største vanære, den skarpeste brodd og den dypeste skam. For andre er det den største ros, den høyeste lykke og ære. Noen legger det til sitt bryst med glede og takk, andre blekner av uvilje eller rødmer av skam når det blir nevnt.

Mang en mann har av fri vilje gitt sitt liv for å få dette korset ut av verden. Like mange har med glede gått i døden for at de kunne eie det og gi det til andre, så det skal herske over verden.

De lærde grunner på det og strides om det hundreår etter hundreår, men aldri blir de ferdige, og aldri blir de enige heller. Jesu kors er like enkelt som sollyset er rent; det er like hemmelighetsfullt som himmelrommet er endeløst og Gud er evig.

* * *

Men hva er det da ved dette korset som gjør at det samler om seg så mye spott og kjærlighet, hat og tilbedelse? Hvorfor kløyver det menneskeslekten i to store flokker? Hvorfor setter det «mur» og «vegg» mellom mann og hustru, søster og søster, bror og bror, mellom venn og venn?

La oss først nevne noen av grunnene til at korset samler hat og spott om seg.

1. Jesu kors viser oss en hellig Gud, en Gud som aldri kan unnskylde en eneste synd. Og ingen ting sier oss dette klarere enn at Jesus lider.

All helvetes makt, all synd og dom som verden har, møter han på korset med en styrke som ingen penn kan skildre og ingen tunge uttrykke. Og Gud lot alt dette komme over ham.

Gud tidde. Han skjulte seg for sin egen, enbårne Sønn. Han lot jøden spotte og hedningen slå. Han lot hans sjel bli bedrøvet inntil døden, og han svarte ikke et ord da Sønnen ropte i sin hardeste strid: «Min Gud, min Gud …»

Naglet til et kors på jorden
henger under vredens torden
himlens herre og Guds Sønn.
Selv den evige gode Fader
ham i kvalene forlater,
hører tiende hans bønn.

Jeg må innrømme at tårene lister seg fram i øynene når jeg tenker på det.

Men Gud tidde. Han holdt seg rolig. Hvorfor gjorde han det? Hvorfor var han så hard mot sin egen Sønn? Vet dere ikke det? «Ham … har Gud gjort til synd for oss» (2 Kor 5,21). Han hadde sagt: Krev det av meg! Og nå krevde Gud. Derfor måtte han tråkke pressekaret alene (Jes 63,3).

Men en slik Gud kan ikke et verdslig menneske tåle, fordi det har synden kjær. Det er få mennesker som ikke vil ha en Gud. Men de fleste vil ha en Gud som gir dem lov til å leve etter sine lyster og likevel åpner himmelporten når de dør. Men den Gud som møter Jesus på Golgata, sier nei: «Den som synder, skal dø» (Esek 18,20).

Det er den ene grunnen til at folk ikke kan tåle Jesu kors. Det stikker, sårer og dømmer det mennesket som vil ha en Gud etter sitt eget hode.

Derfor strever de vise i verden så hardt med å få bort denne Gud som har korset til sitt merke. Det kan ikke være annerledes: Et verdslig menneske må hate Jesu kors, fordi det viser oss Gud som en fortærende ild mot all synd.

Verdslige mennesker kan snakke om Gud uten at noen føler seg støtt eller såret. Men nevn Jesus, hans kors og død, så er alt som snudd på hodet. Det er som om en hadde stukket dem i hjertet med en syl. Det rørte ved samvittigheten. Det sa dem at den synden som Jesus bar på sitt legeme opp på treet, levde de i og ville holde fast ved.

2. Den andre grunnen til at korset er hatet, er derfor at korset krever noe av oss. Det er ikke sant at korset bare gir; det stiller også store krav.

Gud krevde av Jesus at han skulle sone for synden, knekke dødens og djevelens makt og vinne livet for oss menneskebarn.

Jesu kors krever av deg og meg at vi skal kjenne oss skyldige i hans død, og at jeg og du

burde ha båret
den straff som på ham lå.

Korset krever at du skal gi Jesus hele ditt liv: din synd, din vilje, det du var, det du er, og det du eier. Ja, det krever at du skal ta opp ditt kors og gå med din Frelser. Han har kjøpt oss til Gud med sitt blod, og nå vil han ha oss helt. Hans eneste lønn er at han får deg og meg. Og får han oss ikke, har han gått i døden forgjeves, og vi må gå fortapt.

Du må vride deg og vende
her så lenge som du vil,

syndens lyst må ha en ende,
ellers er Guds nåde spilt.

Hvordan kan vel et menneske som elsker å leve som det selv vil, annet enn hate et slikt korsets krav? Derfor lytter så mang en lengselsfullt mot hver prekestol for å høre om det ikke finnes en lettere vei til himmelen, en vei som ikke vet om korsets krav.

Og her er det nok av falske trøstere, korshatere og sjelemordere kledd i englers klær, som stryker korset ut og setter litt religiøst strev i stedet.

3. Den siste grunnen til hatet mot korset er da denne: Korset roper med makt til hele verden at det finnes ingen annen vei til himmelen enn den som går over Golgata!

Bare ved Jesu kors kan du bli frelst. Til korset må alle som vil komme til Gud. Og der må de ta imot frelsen av bare nåde.

Alle på samme måte! Millionæren og tiggeren, den fine fruen og tjenestejenta, kongen og tjeneren, hærføreren og soldaten, lærd og ulærd, helgen og syndens trell, den verste og den beste. Slik er frelsen fra Gud.

Men å, hvor tung en slik himmelvei er for det stolte, selvgode mennesket! «Utenom!» – det er ropet som stiger fra folkehavet. «Vi vil ha en lettere vei til Gud!»

Men korset gjør ingen forskjell på folk. «Skriften har innesluttet alt under synd» (Gal 3,22). «Det finnes ikke noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, som vi kan bli frelst ved» (Apg 4,12) – bare Jesu navn. Du er fortapt i deg selv, enten du ligger i rennesteinen eller er det beste mennesket i verden. Og så må sjelene enten bøye seg eller briste.

* * *

Men hvordan kan det gå til at et slikt kors og en slik Gud likevel blir elsket av så mange? Elsket over alle ting, kjærere enn alt på jorden, ja, kjærere enn livet? At det er slik, vitner alle martyrbål og misjonærgraver om.

Det finnes alltid en flokk mennesker som blir trette av sin synd. Livet er så utrygt, synes de. Så våkner det i sjelen en dyp trang etter noe bedre, en trang etter frelse fra synd og dom.

Men jo mer de strever for å bli gode, desto mer ser de av det onde i sitt indre. Jo mer de lengter mot lys og dag, desto mørkere blir det i sjelen. Verden mørkner, synden tynger, sjelen blir trett, og himmelen er stengt.

Alt samler seg om disse to store motsetningene: Livet uten Gud og uten lys over graven er et fortapt liv – og frelst må du bli, hva det så skal koste. Kunne du bare finne lys, frelse og fred, ville du med Paulus akte alt annet for skrap (Fil 3,8).

Men du fant ingen vei, du fant ikke lys! I slike tider er det alvorlig å være menneske. Hver eneste evne i sjelen din er spent i den dypeste trang etter frelse for livet ditt, og alt er stengt. Det er sjelenød.

Men så en dag åpnet det seg en utvei. Du hørte denne underlige røsten fra Jesu kors:

Han bar våre synder på sitt legeme opp på treet (1 Pet 2,24).

Han naglet skyldbrevet til korset (Kol 2,14).

Han tok landets misgjerning bort på én dag (Sak 3,9).

Han ble gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud (2 Kor 5,21).

Straffen lå på ham, for at vi skulle ha fred, og ved hans sår har vi fått legedom (Jes 53,5).

Du trette synder: Hver smerte, hver bønn, hver sjeleangst, alt det jeg led, alt det jeg bar – det var alt for deg. Slik talte Jesus.

Og du undret deg over de gode ordene. For meg? sa du. Alt for meg? Ja, «så har Gud elsket verden …» (Joh 3,16).

Så stanset du og ville bli helt klar over disse underlige ordene. Og en dag så du livets fyrste, med din synd, naglet til et kors. Hvordan det gikk til, vet du ikke, men mørket var ikke mer. Du sto omsvøpt av lys, og du kjente en fred som tungen din aldri kan uttrykke. Og da sang du med usigelig glede og takk til Gud:

Jeg ser mitt skyldebrev
til korset naglet blev,
til evig skjul og gjemme,
hvi vil jeg da meg gremme?

Ja:

Jeg ser i ham en åpen dør,
en dør til himlens trone.
Jeg ser det jeg ei visste før,
en uforvisnet krone.

Og så får du være der – ved Jesu kors, ved nådestolen – dag etter dag, helt frelst i ham. Alltid er du elsket av Gud, aldri blir du vist bort. Han tørker tårene, tilgir synd, renser sjelen, letter byrden, legger sol over livskvelden og bærer deg gjennom graven inn til evig liv.

Guds folk: Har jeg sagt for mye godt om Jesus og hans kors? Hvordan kan du annet enn elske en slik Gud og et slikt kors? Du kan miste alt, men ikke Jesus Kristus.

Din kjærlighet skal all min dag
fra sjelen aldri svinne.
Mitt hjerte til sitt siste slag
ved deg vil trygghet finne.
Mitt hjerte tro til deg er fest,
og når en gang mitt hjerte brest,
skal du mitt hjerte være.
I deg jeg høyt vil rose meg,
mitt liv jeg gjerne fram til deg
som ditt eget vil bære.

«Men det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors!» (Gal 6,14).

* * *

Så vil jeg be dere alle om å komme til Jesu kors og bli der. En tryggere og mer ærefull plass vil du aldri finne. Da kommer du med under livsfyrstens banner, han som drar ut på sin hvite hest (Åp 19,11), seirende og for å seire.

Kors og kristen

> «Da sa Jesus til disiplene sine: Om noen vil komme etter meg, da må han fornekte seg selv, ta sitt kors opp og følge meg. For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det. For hva gagner det et menneske om han vinner hele verden, men tar skade på sin sjel? Eller hva kan et menneske gi til vederlag for sin sjel?» (Matt 16,24–26).

Vi har hørt om Jesu kors før. Nå vil vi en stund høre om vårt kors. Det ene var det vår Frelser bar for oss, det andre er det du og jeg skal bære etter ham.

Guds ord taler mye om kors og trengsel, men enda mer snakker folk om det seg imellom i det daglige liv. Når vi møter hverandre, kommer vi ofte til å snakke om en eller annen som har det vondt i verden. Og når man har hørt hvor vondt det er, blir det så ofte sagt: «Stakkars ham, stakkars henne, de har et tungt kors å bære.»

Spør vi så hva slags kors det er som ligger så tungt på dem, er det oftest sykdom, fattigdom, at de blir misforstått, eller strid og sorg i hjemmet. Eller det kan være at en har mistet en hånd, en fot eller et øye. Vi vet alle at livet er fullt av slikt. Det finnes ingen by eller bygd, ikke engang en liten grend, ja, ikke et hjem uten at noen der på en eller annen måte må kjenne livets tunge trykk.

* * *

Men spørsmålet er om dette er kors.

Så langt jeg kan se inn i denne sannheten, tror jeg ikke vi har rett til å kalle slike ting kors slik Bibelen bruker ordet. Det er sikkert en misforståelse å gjøre det, og slik tale kan ofte gi folk en falsk trøst.

Jeg vil nevne to grunner til at disse tingene ikke kan kalles kors.

For det første: Under de tyngste og hardeste kår – med knust fot, brukket arm og blindt øye, under den hardeste sykdom og den største fattigdom – kan det bo et steinhardt, uomvendt hjerte. Det kan ingen nekte.

For det andre: Kors og kristen kan ikke skilles. Etter Bibelen kan ingen bære korset uten at han er en kristen. Det er etter Jesus, og bare etter Jesus, at et menneske kan bære sitt kors. «Den som ikke tar sitt kors og følger etter meg, er meg ikke verd» (Matt 10,38). Det er Jesu egne ord. Og Jesus sier også at vi skal ta korset opp og bære det hver dag (Luk 9,23).

Kors og ikke-kristen kan ikke forenes. De står mot hverandre som ild og vann.

Hvis fattigdom, dårlig helse og mye annet av den motgangen et menneske møter, var kors – hvor skulle det da bli av dem som er friske og ellers har det godt? De måtte i så fall lete etter ulykker for å få et kors. For en kristen kan ikke vente på korset. Han må ha det og bære det hver dag, hvor han enn er. Han må ha korset, ellers er han ingen kristen.

* * *

På dette punktet er mange svært uklare, og mange kristne er også redde. De vet ikke om de har tatt korset opp og går i Jesu fotspor, ikke minst fordi de har det så godt her i verden.

Hvor er mitt kors?

Det første jeg tror vi må holde fast ved som en bibelsk sannhet, er at korset må vi ta opp av fri vilje. Vi må velge å la det ligge, og vi må velge å ta det opp. Vi står i samme stilling til korset som til Kristus. Ingen kan tvinge oss til å bli kristne, og heller ikke kan noen tvinge oss til å ta korset opp. Derfor sier Jesus: «Om noen vil komme etter meg, da må han fornekte seg selv, ta sitt kors opp og følge meg.»

Det er sant at om vi lar korset ligge, slutter vi å følge Jesus. Men det har vi rett til; ingen kan nekte oss å gå bort fra Jesus.

Kanskje noen kommer til å tenke på Simon fra Kyrene, som det står om at de tvang ham til å bære korset etter Jesus. Men korset han bar, var ikke hans. Det var Jesu kors.

Kan vi holde fast ved det som en bibelsk sannhet at korset må tas opp av fri vilje – og det tror jeg vi kan – så vil vi finne forskjell på kors og trengsel, ikke bare i Bibelen, men også i det praktiske liv.

Hva er det så for et kors vi må ta opp om vi skal være i Jesu følge? Hvor ligger det?

Korset har to sider, en innside og en utside. Den ene siden er synlig bare for Gud og kjent av hans barn, men usynlig for andre. Den andre siden skal være synlig for alle mennesker.

Først litt om korsets indre side.

Korset ligger i porten til Guds rike. Vi kan ikke komme i Jesu følge uten å ta det opp. Alle dere som er kristne, vet hvor mange ting som lå i veien da Guds Ånd kalte dere til Jesus. Vi ville så gjerne komme forbi det som lå i veien, og slik bli frelst. Men vi kunne ikke finne Jesus på den måten, hvor lenge og hvor alvorlig vi enn søkte. Vi måtte ta korset opp.

Kanskje var det ditt verdslige sinn eller en bestemt synd du ville ha med deg. Kanskje var det menneskefrykt og skam som lå i veien for deg. Du ville være kristen for deg selv, du var for stolt til å bøye deg, eller noe annet. Dette lå i veien for deg da du skulle inn til Gud. Du kunne ikke komme i hans følge uten å ta det opp.

Jeg vet godt at noen her kan si: «Kan et menneske som ikke er en kristen, ta korset opp? Har du ikke nettopp sagt at kristen og kors ikke kan skilles?»

Jeg vil svare: Når vi står i porten til Guds rike, går menneskeviljen og Guds nåde så over i hverandre at det er vanskelig å skille dem. Men én ting tror jeg vi

kan være visse på: Vi må være villige til å ta korset opp. Og i denne villigheten legger Gud sin kraft, så vi orker å ta det opp og bære det.

Men senere, etter at vi er kommet inn i Guds rike, i vårt daglige kristenliv – hvor er korset vårt da?

Alt det en kristen tar opp og bærer av det som vil hindre ham i å leve med Gud, det er kors.

Ingen kristen kan nekte – om han vil være ærlig – at det er mange ting som vil legge seg i veien for oss når vi skal leve vårt liv med Gud. En kristen bærer i sitt bryst noe som aldri kan annet enn være imot alt som er av Gud, noe som aldri kan bli godt.

Derfor kjenner en kristen noe inni seg som ikke vil til Gud, ikke vil bruke Guds ord, ikke vil be, ikke vil bøye seg, ikke vil være mild, kjærlig og sann. Skal du og jeg nå fram til Gud i hans ord og i bønn, til et sannere kristenliv og mer åndelig kraft, så er det noe vi må ta opp. Vi må fornekte oss selv og bære det som ligger i veien. Den som lar dette være, han lar også den tyngste enden av korset sitt ligge.

Det jeg her har trukket fram, er litt om korsets innside, den som er usynlig for mennesker, men synlig for Gud. Her kan ingen kristen snike seg forbi en eneste dag uten å ta skade på sin sjel. Her kan alle kristne kjenne seg igjen. Her bærer alle kristne korset hver eneste dag, og ofte må de som har minst jordisk trykk, ta de tyngste takene nettopp her.

Her strir den fattige og den rike, den friske og den syke. Her må vi gå «i ære og vanære, med dårlig rykte og godt rykte» (2 Kor 6,8). Her er den kristnes daglige korsvei.

Mye kan være ulikt i livets kår, også for de kristne. Men én ting har vi alle felles: oss selv. Og dette «oss selv» må vi alle ta opp og bære, slik det ligger i hjertets verden, så vi kan følge etter Jesus. Derfor kan kors og kristen ikke skilles.

Så et par ord om korsets ytre side, den som er synlig for alle.

Hva vil det si å bære korset i denne betydningen? Det er å forkynne Jesu navn i gjerning og ord, i hele vårt liv. Det er å gå i Jesu fotspor i det daglige liv. Det er å la hele vårt liv være båret av Jesu ånd. Det er å søke folks frelse med de evner og de muligheter Gud gir. Dette er å bære korset etter Jesus.

Dette går aldri av seg selv for noen kristen som vil være sann. Han må fornekte seg selv. Ikke noe menneske – hvor godt det enn måtte være – er så godt at det eier Jesu sinn og ånd i hele sitt liv. Skal vi få det, må vi gå imot oss selv. Dette er å gå etter Jesus og bære sitt kors.

Stanser vi nå og tenker litt på dette, vil vi snart finne ut at så lenge vi går etter Jesus, både med det indre og det ytre mennesket, skal vi aldri mangle kors. Men legger vi det bort ved å skamme oss over Jesus eller la det onde i oss få makt, da taper vi vår sjel, sier Jesus. Da vil han skamme seg over oss for Gud og Guds engler (Luk 9,26).

Derfor, kristne: Legg aldri korset bort! Bær det med Jesus, både når det gjelder det indre og det ytre liv. Vi er så forkvaklet at vi gjerne vil legge korset bort nettopp der vi helst skulle bære det. I det daglige liv ønsker vi oss ofte et

annet sted, til en annen bygd, ja, til et annet land – så vi kunne være ukjente og glemte.

Men den som ikke bærer korset etter Jesus innenfor sin egen hjertedør og sin egen stuedør, han vil aldri makte å bære det ute i en annen bygd eller i et annet land.

Og det vet vi også: Så visst som det er tyngst å bære korset etter Jesus i hverdagsklærne blant sine egne, like godt er det å smake den lykken som legger seg over sjelen når vi følger ham der. Da er det også en stor lykke å få følge ham utenfor stuedøren og forkynne hans navn for dem som ikke har funnet sin Frelser.

Skulle du så, du korsbærer, bli trett, og skulle byrden bli for tung – som den nok ofte blir for Guds trofaste – så vend ditt øye til ham som bar alt for oss, og som aldri ble trett eller klaget. Ikke engang da han sank i kne under tyngden av korset. Selv da var ansiktet klart og munnen uten knurr og klage.

Et blikk på denne korsets mann skal lette din byrde, styrke de skjelvende knærne og gjøre deg glad i ditt arbeid, så også du kan synge med våre fedre:

O søte kors, min lykke,
du skjønne arvedel,
Guds kirkes gylne smykke
og deilige juvel.
Her vil jeg glad deg bære
med kyss og favnetag
og siden fange ære
av deg på dommens dag.

* * *

Men på den dagen skal det ikke lenger være tale om kors. Trykket av motsetningene i oss og omkring oss, som gjorde at vi her måtte fornekte oss selv, er da byttet ut med livets krone og ærens krans.

Du Jesu Kristi stridsmann, bær da korset etter Jesus enda en liten stund. La dine tårer renne i Guds flaske når du synker i kne (Sal 56,9). Fra den flasken skal Gud ta dem fram igjen og gjøre dem til ekte perler i din seierskrans.

Og da:

Hvor godt å hvile ut ved Jesu bryst
når, klemt av dødens skygge, trett jeg segner.
Hvor stort å bo på himlens lyse kyst
hvor Herrens kjærlighet min sjel omhegner.

Hvem vil da angre de øyeblikkene de her nede bar korset etter Jesus?

* * *

Jeg kan derfor ikke slutte før jeg får si et ord til deg som står utenfor Guds rike, du som skammer deg over Jesus.

Bryt med alt som vil holde deg borte fra livets fyrste, din beste venn i liv og død. Det vil bli for tungt for deg den dagen du skal stå fram for Gud, og Jesus må skamme seg over deg. Da er du fortapt.

Men vil du nå, mens det ennå er tid, søke din Frelser, så skal du finne ham. Da er du frelst.

Fristelse

> «Derfor måtte han i alle ting bli sine brødre lik, for at han kunne bli en miskunnelig og trofast ypperstеprest for Gud til å sone folkets synder. For ved at han selv har lidd og er blitt fristet, kan han komme dem til hjelp som blir fristet» (Hebr 2,17–18).

Jesus ble fristet. Hans store soningsverk ble innledet med et møte med Satan.

Hvor stort rom det var i Jesu sjel for fristelse og fall, kan nok ingen fortelle oss her. Det vil alltid være en uløst gåte for menneskets tanke. Først når vi en gang ferdes i Lammets lys i et bedre land, skal vi kanskje forstå også dette. Mens vi venter, får det være nok at Ordet forteller at Jesus ble fristet.

Og det kan vi være visse på: Jesu liv og lidelse her i verden var ikke skuespill. Hans vei var en virkelig lidelsesvei. Mer enn noen annen var han «en smertenes mann» (Jes 53,3). Er noen godt kjent med fristelse og lidelse på vår jord, så er det han.

Ser vi etter i Bibelen, vil vi finne at Jesus ba, lengtet, gråt, sultet, ble fristet og skuffet. Derfor måtte han i alle ting bli sine brødre lik.

Her er noe av det mest underfulle og salige ved vår Frelser. Alle som har fått øynene opp for dette, kan ikke annet enn ønske å få vise ham fram slik han er, for den hardt fristede og lidende menneskeslekten.

Gud ble menneske, et lidende, fattig og fristet menneske. Han kjenner godt hver smerte i livet. Når han nå ser ned til oss som lider, gråter og blir fristet, da forstår han oss og har mer medfølelse med oss enn noen annen – ikke bare fordi han er Gud, men fordi han selv har vært i slike kår.

Du som har det vondt i verden, glem ikke at din Frelser også har hatt det vondt. Han som nå sitter ved Guds høyre hånd. Han som vil oss vel. Han som elsker oss. Han som har all makt i himmel og på jord. Han som er av din slekt, ja, som er din bror – han vet grunnen til at du så ofte må gråte og klage, bli trett og tvile.

Han har vært oppe i det samme. Han ble i alle ting sine brødre lik … derfor kan han komme oss til hjelp.

«Stort er gudsfryktens mysterium: Gud åpenbart i kjød, rettferdiggjort i ånd, sett av engler, forkynt blant folkeslag, trodd i verden, tatt opp i herlighet» (1 Tim 3,16).

* * *

Vi mennesker er uenige om mange ting. Men jeg tror nesten alle kan bli enige om at ingen kan komme forbi fristelsene. Alle må vi møte den fæle makten som vil dra oss ned. Også for oss – som for Jesus – går livets vei ut i den fristende ødemarken. Alle som vil opp fra det onde, opp til Gud, må møte Satan.

Men det er en forskjell: Vi blir ikke alle fristet på samme måte, og heller ikke like mye til den samme synden. Hver alder, hver livsstilling og hvert lynne har sine særlige fristelser.

De unge blir ikke fristet til det samme som de gamle. Hver har sin ømme side, og der passer fienden på.

Forretningsmannen blir fristet til å jukse i handelen, kunden til ikke å betale, butikkgutten til utroskap og kassereren til underslag. Tjeneren og dagarbeideren blir fristet til latskap, presten og lekpredikanten til å binde tunge byrder på andre uten selv å røre dem med en finger (Matt 23,4).

Den som har fått mye, blir fristet til hovmod, og den som har fått lite, til motløshet. Noen blir fristet til å være gjerrige, andre til å sløse. Noen unner seg ikke maten, andre er storetere. Noen kler seg i filler for å spare, andre gjør knapt annet enn å pynte seg. På kort tid kan de sløse bort en formue bare på å gjøre seg til narr.

Og tenk så på alle fristelsene til gjenstridighet, tungsinn, vrangvilje og latskap, misunnelse, utukt og drikk!

Å, venner, vi går gjennom denne verden som mellom odd og egg – en verden full av fristelser.

Når du derfor ser en som faller der du står, så se mildt på ham. Døm ham ikke hardt, og snu ikke ryggen til ham. Jesus ser mildt på den falne synderen.

Fristelsens vinder de stormer så ofte,
motgangens bølger de bruser med makt.
Troen vil svikte, og håpet vil vakle,
solen er borte, i sjelen er natt.

Men du som står der jeg faller – til deg vil jeg få sagt:

«Ser du jeg snubler, så rekk meg din hånd,
tal et oppmuntrende ord.»

* * *

Men hvorfor skal vi bli fristet? Var det ikke bedre å få gå gjennom livet uten et slikt møte med onde, fristende makter?

Da gutten hadde gjort noe galt og moren straffet ham, spurte han: «Men mor, hvorfor vil jeg gjøre det som er galt? Mor, hvorfor er jeg ikke snill?»

Det er andre enn den lille gutten som spør slik. Men det er med dette spørsmålet som med så mange andre: Det er lettere å spørre enn å svare. Når jeg likevel vil forsøke å gi et lite svar, så prøv å forstå meg så godt du kan.

Jeg synes jeg ser litt av svaret. Det er noe i oss som ikke kan komme løs fra sitt mørke fangerom, ut til frihet, liv og kraft, uten å gå gjennom fristelse. Vår stilling i denne verden og i dette legemet er slik at vi i mange tilfeller ikke ville finne og vinne Gud og oss selv dersom vi ikke først møtte Satan.

Vi må lokkes ut av oss selv, til valg og til strid. Gjennom fristelse, kamp og seier vinner vi større kraft. Vi vinner oss mer inn til Gud, og han vinner oss mer.

Er ikke noe av dette sagt i 1 Joh 2,14? «Jeg har skrevet til dere unge, fordi dere er sterke, og Guds ord blir i dere, og dere har seiret over den onde.» De har seiret over den onde, og de er blitt sterke.

La meg gjøre dette klart med et bilde.

To brødre bor i en rolig, bortgjemt bygd. Hjemmet er godt, og naboene er snille. Begge er omvendt til Gud og lever som kristne. Men den ene må reise bort; hjemmet og gården er for små for dem begge.

For første gang er så den yngste broren på vei bort fra sitt kjære hjem og den fredelige bygda. Han reiser til hovedstaden, og snart står han i den store byen med dens yrende liv og tallløse fristelser. Han får seg arbeid blant de verste i folket. Der strever og sliter han, fremmed, redd og uerfaren.

Fra morgen til kveld lyner det rundt ham av stygge eder og grov spott. Han møter mye som han aldri hadde drømt om fantes i verden. Og fristelsene lokker og drar.

Men han seirer! Det store trykket av ondskap driver ham inn til Gud. Han ber om kraft og får det han ber om. Han greier å stå i alt dette myldret av synd, i Jesu Kristi kraft.

Det går noen år, og en dag besøker han hjembygda si. Se nå på de to brødrene. Begge er fortsatt kristne, men likevel så ulike.

Den eldste, han som ble hjemme, ligner på mange måter en kylling som ikke helt har kommet seg ut av egget. Han er som en drivhusplante som ikke tåler livets kalde vind. Han har aldri tatt et tak ute i den store, fristende verden.

Men han som måtte ut! Det er noe underlig friskt og sterkt over ham. Han er litt av en Daniel. De største uhyrer snerret mot en uovervinnelig kraft, og den kraften har han fått av Gud i fristelse og strid.

Det er en salig kraft som føres inn i det menneskeliv der Satan frister og synderen seirer. De største heltene ble stålsatt der. Det var ikke ovnsvarme og drivhusluft som gjorde dem sterke, men livets tunge, harde tak.

Daniel vokste opp under store fristelser og ble en Guds mann og en av de største statsmenn i verden. Også Josef måtte bort fra hjem og slekt. Gjennom lange, fristende år finner vi ham like saktmodig som han er stor, og han berget mange folk fra å dø av sult.

Jo større sak, dess tyngre tak,
men desto større seier.

* * *

Men hvordan skal vi seire når vi blir fristet?

Det er mange som spør slik, mange som ser inn i en håpløs natt, full av fristelser, men uten seier. Å, om man bare kunne makte å vise noen veien til seier!

Det første jeg vil si, er dette: Jesus forstår deg, og han vil hjelpe deg.

Vær aldri redd for å gå til Jesus når du blir fristet. Det er noe inni oss som vil gjøre ham om til en streng og kald herre når fristelsene kommer. Vi vil så lett tro at Jesus liksom ikke vil kjennes ved en som er så ond at synden og Satan kan

få tak i ham. Vi synes det er mye rimeligere at han vil være vår venn og hjelper når vi er gode og ikke blir fristet.

Når så fristelsene kommer, er du ferdig til å tvile på at du er en kristen. Du tviler på din Frelser nettopp når du har mest bruk for å tro.

Vær aldri redd for Jesus når du blir fristet. Tro ikke at han er likegyldig overfor deg. Han brenner etter å hjelpe deg og stå ved din side i striden.

Kan du få øye på en Frelser som er slik? Da har du funnet den som passer for deg. En slik frelser og venn er Jesus. Hold fast ved den trøsten.

Det andre jeg vil si, er dette: Stol aldri på deg selv, tro aldri at du har kraft i deg selv til å seire, men stol på Gud.

La ham få vite alt, alle fristelser og alle tapte slag.

Da Peter stolte på seg selv og mente at han ikke skulle fornekte sin Mester, selv om alle de andre gjorde det, da lå han der før han visste ordet av det. Men da Josafat bøyde sine knær og innrømmet at han stod maktesløs i striden, da fikk han hjelp.

Stol aldri på deg selv. Si alt til Jesus, akkurat som det er. Skulle så fristelsen komme igjen, én gang, to ganger og tre ganger, så gjør det samme. Hold fast ved at Jesus forstår deg, elsker deg og vil hjelpe deg. Legg deg, maktesløs som du er, i hans frelserarm, og du skal seire.

Den som stoler på Gud, skal aldri bli til skamme. «Den som ingen krefter har, gir han stor styrke» (Jes 40,29). Det er Guds trøst til den svake.

* * *

Til slutt må jeg få si et ord til deg som ikke søker noen frelser.

Du er dristig, du som våger deg ut i denne syndige, fristende verden med ditt eneste dyrebare liv, uten Jesus. Livskampen blir for hard for deg. Du vil ikke vinne ditt slag alene. Du er for svak og fienden for sterk. En dag kommer du til slutten av livet, og er du da uten Jesus, finner du bare en mørk grav og en stengt himmel.

Kom til ham som har vunnet seier også for deg. Hos ham finner du hjelp i livets strid. I samfunn med ham kan også du bli en Josef og en Daniel, som står og seirer i livets tunge strid.

Vår sol og skjold og styrke
er Gud, vår Frelser blid.
Og kommer tider mørke
og stundom storm og strid:
Den sol går aldri under,
om dagen slukner her.
Det skjold går aldri sunder,
hvor hard enn striden er.

Mot vår vilje på Jesu bud

> «Og straks nødde han disiplene til å gå i båten og dra i forveien for ham over til den andre siden, mens han sendte folket fra seg. Da han hadde sendt folket fra seg, gikk han opp i fjellet for å være for seg selv og be. Og da kvelden kom, var han der alene. Men båten var alt midt ute på sjøen, og den stampet hardt mot bølgene, for vinden var imot. Men i den fjerde nattevakt kom han til dem, gående på sjøen. Da disiplene fikk se ham der han gikk på sjøen, ble de slått av skrekk og sa: Det er et spøkelse! Og de skrek av redsel. Men Jesus talte straks til dem og sa: Vær ved godt mot, det er meg. Frykt ikke!» (Matt 14,22–27).

Blant det vi trenger for å leve et sant og sunt kristenliv, er det noe vi både ser klart og kjenner behov for. Det er ting vi nesten daglig ber Gud om å få, og som han også gir oss.

Men ved siden av det vi ser klart og ber om, finnes det også i vår ånd en trang som ligger så dypt og skjult at vi ikke kan bære den fram for Gud i ord. Derfor kan det så ofte hende at Guds veier med oss blir annerledes enn vi hadde tenkt, og at Guds svar på våre bønner kommer på tvers av det vi ville. I vår dårskap kan vi også komme til å be imot Guds vilje og vår egen lykke.

I teksten vi har foran oss, møter vi et slikt eksempel. Jesu disipler vil ikke det Jesus vil. De vil ikke ut og ro den kvelden.

Dagen hadde vært stor, en av de største og lyseste siden de slo følge med Jesus. Maten vokste mellom hendene på dem, og folket ville gjøre Jesus til konge. Han hadde vunnet folket med sin makt til å gjøre under – tenk å gi så mange mat av så lite! Dette er noe annet enn å lide hån og gå blant folket som stakkarer. Nå har Jesus vist folket litt av hvem han er, og hva han kan også for dette livet, og folkegunsten slår imot ham som et brusende hav.

Nå er dagen kommet, tenker nok disiplene, da vi skal få bedre tider. Nå skal Jesu ord bli sant, at den som forlater far, mor, hustru, barn, åkrer og eiendom for hans skyld, skal få det igjen hundre ganger her i tiden og attpåtil arve evig liv. Nå skal også andre få se at vi var kloke, vi som valgte Jesus.

Han hadde tatt folket med storm da han løste spørsmålet om maten. En stor dag! En dag da alt bleknet både for øyne og sanser mot det å være med Jesus.

Men midt i denne store lykkedrømmen snur Jesus med ett bladet. Fra under og folkegunst bærer veien ut i motvind og mørke på et stormfullt hav, der de må slite seg fram tomme for tomme. De vil ikke, men de må. Hadde nå Jesus bare vært med selv! Men nei, han er så hardhjertet at han lar dem reise alene.

Mange slags tanker for nok fram og tilbake mens de rodde, det kan vi være visse på. Og det er rimelig at all samtale stanset. De rodde, tidde og tenkte. Hvem kan snakke i slike stunder, når livets gåte er så stor?

«Nå kunne han ha blitt konge i Israel med én gang. Og vi? Ja, hvem var nærmere enn vi til å bli de nest største i riket? Men han vender seg bort fra alt og jager oss i båten, bort fra framtid og lykke, ut i storm, høy sjø og natt. Hvem kan forstå slikt?»

Om all verdens visdom var samlet i ett hode, ville gåten bli for stor også for det.

Men midt i denne mørke gåten er det noe de ikke vet om, men som likevel er salig sant: Jesus hadde øye med dem hele tiden. Han var på fjellet og ba – og så etter sine. De så ikke annet enn mørke, gåtefulle tanker, et urolig hav og en svart natt. Men han så dem.

Om de bare hadde visst det!

Når så den rette tiden kommer, bryter han opp og vil hjelpe dem.

* * *

Hvorfor farer Jesus slik med sine?

Livet med Gud dreier seg den dag i dag om disse to polene. Den ene er det lyse og lette, det salige og fredfulle: «Det er godt at vi er her!» (Matt 17,4). Den andre er det tunge, harde og kampfylte, det som fører oss inn i strid og motgang og mørke gåter.

Mang en kristen kjenner til tider i livet da alt lyktes. Du fikk av din Gud ikke bare fred og frelse for din sjel, men også mye godt for dette livet. Forretningen gikk framover, gårdsdriften gikk godt, formuen vokste, og hjemmet ble flott og fint. Du steg høyt på samfunnsstigen fordi Guds velsignelse lå over deg og ditt arbeid.

Så begynte du så smått å glede deg ikke bare over at du var en kristen, men også over din kristendom og din store dyktighet. Når det gikk mindre godt for andre kristne, tenkte du kanskje at det også var smått stelt med deres kristendom. I alle fall var det lite bevendt med deres praktiske sans, det var du viss på.

Men du visste ikke at ditt liv i Gud da var i fare.

Om Jesu disipler, som måtte i båten mot sin vilje, står disse ordene: «For de hadde ikke fått forstand av det som var skjedd med brødene» (Mark 6,52). Så mang en av Jesu beste folk får den dag i dag ikke forstand av folkegunst og jordisk velvære. Derfor kommer Jesu bud også til oss om en tur ut i storm og natt.

Den kristne som i gode tider bøyer kne for gullkalven, han bøyer kne for sin egen likkiste, og veien hans går ut av Guds rike. Derfor har Jesus vist oss i sitt ord og i kirkehistorien at fra de store solskinnsdagene med medgang og folkegunst går det to veier. Den ene går inn til kjærlighet til verden og stormannstanker, den andre ut på det stormende havet.

Den første går inn til verden, den andre inn til Gud. På den første vil du gå under i verdslighetens hav. På den andre skal du i Jesu fotspor gå trygt på den skumsprøytende sjøen.

Det er ikke ved mat, makt og ære i denne verden at Guds rike vokser, verken i oss eller ved oss, men ved selvfornektelse og ved Guds Ånd. Livsveien for Daniel gikk gjennom en løvehule, hans tre venner måtte gjennom ildovnen, og Paulus forkynte Guds rike i lenker for konger og for Israels folk.

Når vi lider nød i livets stormer, må vi enten bøye oss eller briste. Den som bøyer seg, gir opp sin egen klokskap og ror i tålmodighet og tro på livets stormfulle hav, uten å skimte land, uten å se Jesus, uten ære og ros. Da får stormannstankene en knekk. Men slik går vi inn i Guds rike, inn til større kjennskap til Jesus, ikke som en jordisk konge, men som Guds Sønn.

Den kur er sur
for mennesk'lig natur.

Ingen kristen søker denne veien, men Kristus byr oss å gå den. Mange går tunge om hjertet, uten klage og knurr. Men andre er helt ute av seg og ber natt og dag om å slippe.

Men nei, din Frelser synes å være kald som is og hard som berg. Hvor mye du enn lover å tjene ham mer og bedre om du slipper, er Jesu svar alltid dette ene: «Så lenge du er min, er det jeg som skal styre deg. Du kan gå bort fra meg, men du kan ikke vende min frelservilje så lenge du er min.»

Slik er Jesu svar – i det praktiske liv – til alle som må i båten med eller mot sin vilje, bort fra glede, medgang og under, inn i motgang, strid og tvil. Tvil på seg selv, tvil på sin kristendom.

Kanskje noen av dere som er her, akkurat nå er ute på et slikt stormpisket, skyggefullt hav. Og så spør du: «Hvorfor skal jeg ha dette? Hvorfor kom dette nå? Er jeg verre enn andre, siden jeg skal ha det så tungt og vondt i verden?»

Du, det er én ting jeg vil be deg ikke glemme: Den Jesus som den gangen stod på fjellet og så dem som strevde med det stormende havet, han ser også deg. Selv om du ikke ser ham, ser han deg. Og bare du ikke mister motet og legger inn årene, kan du stole på at han kommer i rette tid med den beste hjelp også for deg.

Når du så bøyer kne for din Frelser ved den stille stranden, tenker du ikke lenger på å spørre hvorfor de tunge, trange tidene kom. Da vet du det, og du takker din Gud gladere enn noen gang før.

Og du som ennå er ute i storm og strid, fra dag til dag, fra år til år, du som på en eller annen måte har det tungt og ikke kan se verken land eller frelserhånd – for deg er det mer fristende enn for mange andre, og ofte er du ferdig til å gi opp alt.

Men du, hold ut, mist ikke motet! En dag kommer Frelseren også til deg, mer herlig og stor enn du noen gang har tenkt. Selv om du måtte stri med motvind hele ditt liv, så glem ikke at snart ser du land på den andre siden, og der har alle stormer stilnet.

Stormen skal ei rekke meg
når jeg når til himmerik.
Her i tiden er min sang:
Stormen legger seg engang.

På havet etter Jesus

> «Da svarte Peter ham og sa: Herre, er det deg, da byd meg å komme til deg på vannet! Han sa: Kom! Og Peter steg ut av båten og gikk bortover vannet mot Jesus. Men da han så det veldige uværet, ble han redd, og begynte å synke. Da ropte han: Herre, frels meg! Jesus rakte straks hånden ut og grep tak i ham, og han sa til ham: Du lite troende! Hvorfor tvilte du? Og da de steg opp i båten, la stormen seg. Men de som var i båten, kom og falt ned for ham og sa: Sannelig, du er Guds Sønn!» (Matt 14,28–33).

Peter steg ut av båten, ut på det åpne havet, for å komme til sin Frelser. For en underlig hendelse!

At mat kan vokse mellom hendene, at syke blir friske på et øyeblikk, at døde står opp av graven, at elven stanser og havet kløyves – ja, alt dette er under. Men for oss ser det ut som det aller underligste at et menneske kan gå på havet. Mange tror det er dikt og sagn, og mange har prøvd å gjøre det samme som Peter. Men de sank som stein.

Fra dette underet hører jeg min Frelser tale livets ord – om veien for den kristne over folkehavet, om farene som alltid lurer på ham, om hvor lett det kan gå galt, og om den frelserhånden som redder oss slik den reddet Peter.

Når vi tar ordet slik, kommer dette spørsmålet helt av seg selv: Hvordan kan den synke som går etter Jesus på hans ord?

Det er fryktelig å tenke på at et menneske, hvem det enn er, skal drukne i syndens hav. Men verst av alt er det at en som går etter Jesus, ikke kan holde seg oppe. Og vi vet dessverre at mange som en gang fulgte Jesus frimodige og glade, sank så dypt at frelserarmen aldri mer nådde dem.

Mangen ligger evig fangen
som på veien var.

*

Men hvordan kan da en kristen gå under? La meg få nevne noen måter det kan skje på. Om Peter står det: «Men da han så det veldige uværet, ble han redd, og begynte å synke.» Dette ordet er verdt å tenke over. Det bærer i seg en dyp sannhet om grunnen både til at Peter sank, og til at så mange av Jesu disipler synker den dag i dag.

Vår livsferd er så ofte en ferd i hardt vær. Den ene stormen er ikke over før den neste kommer. Den ene motgangen følger i hælene på den andre. Den ene

tåren venter ikke på den andre. Sorg på sorg, grav på grav, slag på slag, det ene tyngre enn det andre. Og så blir vi fristet til å gi opp.

Du ser på alt dette, og noen ganger synes du det er umulig å la være å se nettopp på det. Natt og dag er ditt indre menneske opptatt av alt det du må lide og tåle.

Klarer du da ikke å vende blikket mot Jesus, blir hjertet ditt kaldt og hardt eller likegyldig. Men da synker du. Tomme for tomme glir du ned i motløshet og trass, kald hjertetrass og tvil på en kjærlig Gud og en nådig Frelser. Var jeg verre enn andre? Var det meg Gud ville leke med til han hadde ødelagt lykken min og livet mitt?

Slike folk kan man møte, også blant dem som en gang var frimodige kristne. Synet av det stormende havet har gjort hjertet deres kaldt og hardt.

Andre ser hvor ulikt livet blir for folk. Noen mennesker trenger ikke engang stikke hendene i kaldt vann. De kan gå i stasklær og se på at andre arbeider til de stuper. De har fullt opp av alt. Men du må slite fra morgen til kveld år etter år, og likevel rekker det ikke til for deg og dine.

Armen er snart utslitt, motet minker, og kravene vokser. Ingen ser deg, ingen hjelper deg, og Gud vil ikke høre bønnen din, synes du. Verden blir så trang, livet tungt og kaldt. Dette ser du.

Dette er den sterke stormen som kaster deg i kne og vender øyet ditt bort fra din eneste Frelser. Og når spørsmålet om mat blir større enn spørsmålet om frelsen, da synker du. Du får ikke mer mat, og livet ditt mister du.

Jeg ville gjerne være den siste til å tale harde ord eller legge stein på byrden til dem som sliter seg fram i en trang verden og et urettferdig samfunn. Alle som vokser opp på skyggesiden av livet, har tusen grunner til hat og harme over all den urett de møter. Men hva hjelper det å harme seg? Hva nytte har man av å hate?

Det gjør ikke noe bedre for oss; tvert imot gjør det alt mye verre. Det eneste som kan holde deg oppe og gjøre deg fornøyd og glad, er å vende blikket mot ham som eier alt, men som for vår skyld gav fra seg alt, så han ikke engang hadde en pute å legge sitt trette hode på. Får du sinn og blikk vendt mot ham på nytt, skal du gå mer frimodig og fornøyd gjennom verden enn den som vasser i gull.

Fristelsen til tvil har også fått mang en av Jesu disipler til å synke.

Det er særlig to slags tvil som møter den kristne. Først tvilen på om vi er Guds barn. Kanskje jeg bedrar meg selv? Er jeg virkelig omvendt? Er dette å være en kristen? Var jeg Guds barn, måtte jeg vel ha vært bedre enn jeg er? Kan et menneske med så mye ondskap og dårskap som jeg tro seg frelst? Kjenner du deg igjen? Har du hørt slike spørsmål i din sjel?

Så finnes det en annen tvil, som er like tung, om ikke verre: tvilen på Gud og hans ord, på Jesus, hans kors, hans sonende død og tomme grav, tvilen på et evig liv.

Om vi kunne se alle dem som i vår tid drukner åndelig i dette tvilens hav, ville vi skjelve. Det ser nesten ut som om mengder av mennesker skal gå under i tvil. Særlig er det vanskelig for de unge som skal arbeide seg fram til mer kunnskap.

Jeg kjenner ikke så få unge som en gang var frimodige i sin tro, men som leste seg inn i tvil og kom helt bort.

Norges akademiske ungdom synker i tvilens hav. Europa synker i tvil.

Det er ofte sårt og håpløst å tale med de mange i vår slekt som synes at de ikke kan tro. Jeg ville gjerne tro, sier de, men jeg kan ikke. Det er umulig for meg. Kan du svare på det og det og det, skal jeg tro. Men ingen kan gi svar, og du tviler.

Er det da ikke lenger mulig å holde seg oppe som troende, kristne mennesker? Er vi som lever nå, dømt til å gi fra oss vår tro, vår Gud og vår Frelser? Er den urettferdige samfunnsordningen og den moderne livsvisdommen så sterk at all tro må dø?

Mange svarer et håpløst ja på disse spørsmålene: Tro kan vi ikke lenger. Og de legger til: Lykkelig den som kan.

Det være langt fra meg å spotte en som tviler. Jeg kjenner det mørke, urolige tvilens hav. Av alle de stormene som har møtt meg på livsferden, var ingen så hard som tvilen. Om bare disse ordene kunne nå en eller flere som er ute i den samme natten og den samme stormen! Da ville jeg gjerne vise deg veien bort fra tvil og inn til tro.

For det finnes – Gud være takk – en utvei også fra tvilen. Det er ikke sant at vi som lever nå, ikke kan tro om vi vil være ærlige. Tvert imot! Det er den mest ærlige som kan tro mest frimodig, når han bare vil gå den veien Guds ord viser oss.

Hvilken vei er det? Om Peter står det: «Men da han så det veldige uværet, ble han redd, og begynte å synke. Da ropte han: Herre, frels meg!» Peter ble redd, og i redselen ropte han på Jesus. Det var det som berget ham. Og tro meg, det skal også berge deg.

Vi trenger ikke gå under når vi ikke vil. Frelserhånden makter å holde oss oppe.

Du som mister motet i livskampen, du som tar anstøt av din skjebne, du som tviler – er du blitt redd og har i redselen ropt på Jesus? Du må bli redd. Det verste vi kan gjøre, er å ikke bry oss om faren. Den som er redd for faren, kan bli berget, men den trygge og likegyldige må gå under.

Det ligger i vår natur en djevelsk trang til å holde fast på det som piner og plager oss. Den som har en sorg, blir fristet til å nyte sorgen sin, og den som tviler, tumler seg i sin tvil og synes noen ganger at han vet mer enn andre fordi han tviler. Mørkets fyrste leker med vår ånd, og vi stakkars arminger klager, gråter og tviler. Og underlig nok: Vi elsker å tvile, og vi elsker å gråte over tvilen. Da må et menneske gå under.

Der den ene ondskapen hjelper den andre, finnes det ingen redning før vi blir redde og roper om hjelp. Men det kan dere også stole på: Den som blir redd og roper på Jesus, skal få hjelp.

Ingen som tviler, kan tenke seg bort fra tvilen sin. Om du spør den viseste i verden, er du i din tvil klokere enn han. Men han som møtte den tvilende Natanael og strøk tvilen bort fra hans sjel, han kan gjøre det samme for deg, så du på nytt kan styre fram på din livsvei med friskt mot og salig tro.

Aldri har Jesus vendt ryggen til den som bad om hjelp, og aldri har en ærlig sjel kommet bort på hans himmelvei. Vil du bare innrømme din vanmakt, erkjenne at livsgåten er for stor for deg, og at livet ditt er i fare, da er den Gamle av dager sterk nok til å frelse.

Når du så sammen med oss andre snart skal avslutte den stormfulle ferden og ved Guds nåde gå i land på den stille stranden hjemme hos Gud, da skal duren fra tvilens hav ikke lenger nå vårt øre. Men sangen fra de frelste skal stige som bruset av mange vann.

Min Jesus fører meg ved hånd,
jeg ingen ting skal savne.
Han fører meg til livets land
der alle stormer spakne.
Når jeg i grav er gjemt og skjult,
for Kristi skyld
jeg skal en morgen våkne.

Helliggjørelse

> «Når vi så har disse løftene, mine kjære, så la oss rense oss fra all urenhet på kjød og ånd, og fullende vår helliggjørelse i gudsfrykt!» (2 Kor 7,1).

Ordet om rettferdiggjørelse og helliggjørelse er de to store sannhetene som møter oss mennesker og skal føre oss inn i samfunn med Gud, så vi i dette samfunnet kan vokse i gudsfrykt og gode gjerninger.

Helliggjørelse er å bli et bedre menneske fordi jeg er en kristen.

Rettferdiggjørelse er at vi for Kristi skyld er fri fra syndens straff og syndens skyld, fordi det han gjorde, blir tilregnet oss ved troen. En skyldig blir erklært rettferdig for en annens regning. Det som er utenfor oss, blir tilregnet oss.

Selv om det derfor kan være mange ting i livet vårt som ikke er som de skal være, er vi likevel Guds barn ved troen på Jesus. Frelse eller fortapelse har altså ikke sin grunn i at den ene er fullkommen og den andre ufullkommen, men i tro eller vantro på Jesus.

Å være et Guds barn er for det første å tro at det Jesus er, det er nok for Gud, og at det Jesus er, det er mitt. For det andre er det ved denne troen tent et liv fra Gud i vårt fortapte liv, og dette gudslivet skal vokse opp i oss, større og sterkere. Det onde i oss skal dø, og hele vår person skal bli omskapt etter Guds bilde.

Pontoppidan sier at det gamle mennesket skal druknes, drepes og dø. Forskjellen på helliggjørelse og rettferdiggjørelse er at rettferdiggjørelsen skjer i et øyeblikk, men helliggjørelsen varer livet ut. Rettferdiggjørelse er befrielse fra synd, skyld og straff; helliggjørelse er befrielse fra syndens makt. Rettferdiggjørelse er liv i Gud; helliggjørelse er at dette livet i Gud vokser.

Den gamle Adam er ikke kroppen vår. Det er det onde i vår sjel og ånd, i våre tanker, lyster, følelser og karakter. Det gamle mennesket er alt det i oss som ikke er av Gud, og som ikke blir styrt av Gud. Dette skal vi vinne over i Kristi kraft, og gudslivet skal vokse.

Som sevjen om våren stiger opp mellom bark og ved til den høyeste toppen på den smaleste grein, og som eikeløvet, som den hardeste vinterstorm ikke rev løs, faller for det våknende vårlivet – slik skal det som er av Gud, vokse fram i meg. Det er helliggjørelse. Også til dette er Kristus gitt oss av Gud.

*

Men hvordan kan Kristus bli min helliggjørelse?

Over dette spørsmålet har Guds folk grunnet mye gjennom tidene, og i hver ny tid dukker det opp igjen og krever svar. Livet vårt er innvevd i synd, og den

kristne lengter av hele sitt hjerte etter å bli kvitt synden og leve etter Guds vilje. Når dette så lykkes lite, når sjelen får sår i striden og vi må skamme oss fordi vi er dårlige stridsmenn, da våkner spørsmålet igjen og igjen: Hvordan skal jeg få mer av Guds kraft?

Når vi kristne skal prøve å finne et svar på dette store spørsmålet og forklare det for hverandre med ord, er det vanskelig for oss å bli enige. La meg få nevne noen av de svarene som er gitt.

Noen sammenligner helliggjørelsen med veden i en ovn. Når det er satt fyr på veden, brenner den, og når veden brenner, blir det varmt i stuen. Man trenger altså ikke be ovnen gi fra seg varme; den må varme fordi veden brenner. Slik mener de at helliggjørelsen går av seg selv når man har fått liv i Gud.

Andre mener at de er ferdige med alt, at Kristus er vår helliggjørelse på samme måte som han er vår rettferdighet, slik at vi har vår helliggjørelse i Kristus ved troen, akkurat som vi har vår rettferdighet i ham ved troen. Det er disse menneskene som havner i den falske meningen at de ikke har ansvar for sine synder, ja, helst tror at de er fri for synd. Våger de ikke helt å nekte for at de gjør noe galt, er det ikke de som har skylden, men Satan.

Den tredje læren om dette er at når vi på en særskilt måte blir døpt med og fylt av Guds Ånd, vil helliggjørelsen gå av seg selv. Til støtte for denne meningen bruker de ofte disse ordene: «Dere er jo døde» (Kol 3,3) og «Gud er den som virker» (Fil 2,13). Med dette skal det være sagt at Gud gjør alt, mener de. Når andre så tror at det må strid og arbeid til også fra vår side, og at vi har ansvar for vårt kristenliv, er de straks klare til å tale om lovtrelldom og kristendom uten åndskraft.

Men ved disse ordene – «Dere er jo døde» og «Gud er den som virker» – er det verdt å merke seg at det står mer, og det må tas med om den rette meningen skal komme fram. Det står:

«Mine elskede, likesom dere alltid har vært lydige, så arbeid på deres frelse med frykt og beven – ikke bare som da jeg var hos dere, men enda mer nå når jeg er borte fra dere.

For Gud er den som virker i dere både å ville og å virke til hans gode behag» (Fil 2,12–13).

«Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud. Når Kristus, vårt liv, åpenbares, da skal også dere åpenbares med ham i herlighet. Så død da deres jordiske lemmer – –» (Kol 3,3–5).

Én ting skulle jeg tro vi alle må være enige om: at i Jesus Kristus er det nok kraft også til helliggjørelse. Slik han er stor i sitt frelsesverk, er han også stor i sin frelserkraft. Spørsmålet er derfor ikke om han kan, men om det hos oss er rom for hans nådekraft.

Har vi da som kristne noe ansvar for dette, eller er det Gud som gjør alt?

Da Gud kalte oss til frelse, til å bli hans barn, måtte vi velge om vi ville la oss frelse eller ikke. For så vidt lå det i vår hånd om vi skulle bli frelst. Derfor sier Gud: Den som vil, kan komme. Ansvaret blir lagt på oss. Blir du eller jeg ikke frelst, er det ikke Guds skyld, men vår.

Men når et menneske slik har ansvar for sin sjel før det blir en kristen, skulle det da være uten ansvar etter at det har fått liv i Gud? Det er meningsløst!

Når den som er død i overtredelser og synder, skal stevnes fram for Kristi domstol og ta ansvaret for at han går fortapt, da må nok den kristne ha ansvar for hvordan han lever som kristen. Om Gud gjorde alt, ville han gjøre alle sine barn like snille og gode. Men livet viser oss klart nok at det er vi ikke, og da må det være vår skyld.

Nei, vi er ikke en ovn eller et stykke tre. Vi er mennesker med sjel, ånd og vilje, og derfor handler Gud med oss som mennesker, som frie skapninger. Bibelen – særlig Det nye testamente – er full av manende ord til den kristne om å vokse «i nåde og kjennskap til vår Herre og frelser Jesus Kristus» (2 Pet 3,18). Og her legger Guds ord ansvaret så helt på oss at det noen ganger ser ut som om vi skulle bære det alene.

Side etter side i Bibelen blir det sagt til oss: Våk, be, strid, legg av det onde, bruk flid, rens deres sjeler, og ta på dere Guds fulle rustning! Det skal vi gjøre.

Når alt kommer til alt, er kunsten for oss å finne hemmeligheten i denne sannheten: Arbeid – for Gud er den som virker.

*

Skal jeg så prøve å finne fram litt av det vi må gjøre for vår helliggjørelse, vil jeg nevne to ting.

1. Vi må bruke Guds ord og bønnen.

Når vi gjør dette, vil Guds Ånd sørge for å legge livskraft i hjertet vårt. Da virker Gud. Den kristne som legger Guds ord bort og låser seg ute fra sitt bønnerom, han gir ikke Gud anledning til å virke. Derfor finnes det så mange Guds barn som er uåndelige, verdsliggjorte og lite hellige.

Men skal vårt kristenliv vokse og utvikle seg på beste måte, slik at vi ikke bare er åndelige i ordene våre, men hele vår person blir satt fri og helliggjort, da er det også noe mer vi må ha øye for.

2. Vi må våke over vår synd.

Når Guds Ånd viser oss det i livet vårt som er galt og syndig, da er det vår sak om vi vil utlevere synden eller holde fast på den. Her er vi sikkert ved det viktigste punktet i spørsmålet om vår helliggjørelse. Her er døren inn til livet vårt, som vår Frelser banker på.

Kristus trenger seg ikke fram. Han frelser oss fra synden i livet vårt så langt han får lov. Han ber om rom i oss for sin frelserkraft. Vil vi da ofre synden, gir han kraft til seier. Vil vi ikke, blir synden værende der den var, og vi mister Guds kraft.

Du ser at det er på samme måte med dette som da du ble frelst. Du husker nok hvordan du prøvde å finne fram til Gud slik at du slapp å utlevere deg selv og din synd. Men så en dag gav du fra deg alt, så langt du så. Du sa: Her er jeg, Herre, og her er også min synd. Du gav det alt til Gud, og du ble frelst. Da var det rom for frelsen.

Den samme åndelige loven virker i livet vårt også når vi er kristne, fordi synden henger ved oss. Veien til helliggjørelse går derfor ikke utenom oss selv, men gjennom oss.

Men hvor gjerne ville vi ikke slippe å gå denne veien! Det er dødens vei for det gamle mennesket. Mange synes den er for tung. De klarer ikke å følge den helt, og så blir synden liggende i veien for Kristus.

Guds Ånd viser deg at du er gjerrig, tverr, mistenksom og sladrete. Dette er synd. Men vil du ofre selve synden? Vil du med ærlig vilje bli kvitt synden?

Ja, om Gud kom og tok synden fra deg mens du sov, så du kunne våkne og ikke finne den igjen, da ville du kanskje bli kvitt den. Men vil du nå – nå mens du har lyst til å samle penger og være sur og vrang, nå mens du har anledning til å sladre – vil du bli kvitt den synden nå? Kristne, gi et ærlig svar – nå!

Da assyrerkongen Sanherib hadde kringsatt Jerusalem og sendte spott og hånlige brev inn i byen, flerret Hiskia klærne sine, kledde seg i sekk og bredte brevet ut for Herrens åsyn i hans hus. Med sønderrevne klær, i sekk og med brevet åpent for Guds ansikt, mens han bad om nåde – slik lå Hiskia da Herren gav ham seier (2 Kong 19).

Da Akan var steinet og Israel deretter gikk mot Ai, vant de (Jos 8,19).

«Vi har et alter som de ikke har rett til å ete av, de som tjener ved teltet. For offerdyrenes blod blir båret inn i helligdommen av ypperstepresten til soning for synd, men kroppene deres blir oppbrent utenfor leiren» (Hebr 13,10–11).

Også i den nye pakt er det et alter som ingen kristen har rett til å ete av. Ved nådestolen – hos Jesus – der skal den kristne ofre sin synd.

Tungen vår er og blir ustyrlig om vi ikke lar Gud styre den. Vi vil fortsette å være æresyke, gjerrige, mistenksomme og sladrete, syndige i ord og gjerning, om vi ikke går til Gud med selve synden.

Det brevet som spotter oss fordi vi er et innestengt Guds folk, og fordi vi er for svake til å slå våre fiender, det brevet må vi legge fram for vår eneste Frelser med bønn om nåde og hjelp.

Den kristne som ikke gjør det, stenger selv veien til den frelserkraften som skal helliggjøre livet hans. «La oss derfor med frimodighet tre fram for nådens trone, for at vi kan få miskunn, og finne nåde til hjelp i rette tid» (Hebr 4,16).

*

Men når dette om vårt arbeid og ansvar er klart, er det et par ting til vi må huske, om ikke hele vårt arbeid med helliggjørelsen skal bli lovtrelldom.

Først dette: Vi må innrømme at vi ikke makter å vinne over en eneste synd. Den kraften vi eier i oss selv – som kristne – er for svak til å seire over synden. Vi må få kraften fra Gud.

Da Moses satt på fjellet med hendene løftet mot himmelen – tegnet på hjelpeløshet – da vant Israel (2 Mos 17,10–12). Og da kong Josjafat sa: «For vi har ikke styrke nok … Men til deg er våre øyne vendt» (2 Krøn 20,12), da hadde han funnet veien til seier. Det er den samme livsvisdommen Paulus lar oss se inn i med disse ordene: «For når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk!» For Guds kraft «fullendes i skrøpelighet» (2 Kor 12,9–10).

Å komme fram for vår Frelser med selve synden og si alt som det er, og så legge seg hjelpeløs ved Jesu hjerte – det er ikke å være på Sinai, men på Golgata, i kampen mot synden. Men prøver vi å vinne over det onde ved vår vilje, vårt alvor og vår kristenkraft, blir vi liggende slått midt i våre synder.

Dernest: Bygg aldri din barnerett på din helliggjørelse. Faller du for den fristelsen, er du en trell. Da er du frimodig hver gang du synes du er som du skal være, men redd og tvilende når du synes det står smått til med deg. Da svikter grunnen under deg den dagen du mest trengte å stå på fast fjell.

Hold derfor fast på din barnerett både når du synes det går opp, og når det går ned. Barnet er ikke barn fordi det er et godt barn, men fordi det er født til barn.

Og går det smått,
ja, stundom rent på tvers,
jeg synger bare på mitt gamle vers
om Lammet som meg renset ved sitt blod,
med denne trøst jeg går i dødens flod.

Gud gi også oss kristne i vår tid å finne den rette formen for den sunne læren i dette spørsmålet. Når vi så ser veien og er villige til å gå den, skal livet fra Gud finne veien inn i oss som sevjen i treet, og da skal det også i vårt liv vokse fram et Guds menneske.

«For så mange som Guds løfter er, i ham har de fått sitt ja. Derfor får de også ved ham sitt amen, Gud til ære ved oss» (2 Kor 1,20).

Trengsel for en kristen

> «Dette har jeg talt til dere for at dere skal ha fred i meg. I verden har dere trengsel. Men vær frimodige! Jeg har overvunnet verden» (Joh 16,33).

Da vi hadde ordet om den kristnes kors foran oss, prøvde vi å vise at korset var en frivillig sak. Vi kunne ta det opp, og vi kunne la det ligge. Nå skal vi i lyset av bibelordet prøve å finne ut litt om trengsel og lidelse for den kristne.

Det første vi kan si om dette, er at trengsel og lidelse ikke er frivillig. «I verden har dere trengsel,» er Jesu klare ord, og dette kommer ingen forbi.[1]

Men vi må ha klart for oss at det er mye trengsel som møter alle mennesker, uten hensyn til om de er kristne eller ikke. Det er den arven synden gav, en arv som vi må dele mer eller mindre likt så lenge vi lever på en syndig jord. På en eller annen måte må hvert menneske møte motgang, enten det er rikt eller fattig, hedning eller kristen.

Sykdom, lidelse, dårlig helse, tyngsel i sjelen og redsel for en mørk og stengt framtid på grunn av trange økonomiske kår – alt dette kommer inn gjennom døren til oss, uten hensyn til om vi er kristne eller ikke.

Noen fører skam og vanære over navn og rykte. Onde tunger stikker sitt skarpe, giftige sverd langt inn i sjelen. Å ja, hvem kan nevne alle de tusen såre, vonde ting som møter det arme mennesket? Å, for en sum av smerte og sjeleangst, for et hav av tårer som ligger mellom vugge og grav! Hvem av oss kunne se det og leve?

Syndens frukt er bitter, og denne frukten må vi alle smake mer eller mindre. Her renner en så strid tårestrøm fra den lengtende, lidende menneskeslekten.

Men ved siden av dette som vi alle har felles, finnes det en trengsel som bare en kristen har, fordi han er en kristen. Det er sikkert denne trengselen Jesus mener når han sier: «I verden har dere trengsel.» Denne trengselen som Jesus her taler om, får vi ikke fordi vi er syndere, men fordi vi er kristne.

Den er frukten av korset. Den er de bitre urtene som alle må ete når de følger Jesus. Om en sluttet å følge ham, ville også denne trengselen være forbi.

La oss høre noen Guds ord om dette:

«Vi må gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler» (Apg 14,22).

«For vår trengsel er kortvarig og lett, og virker for oss en evig fylde av herlighet i overmål på overmål» (2 Kor 4,17).

[1] Hope siterer etter datidens oversettelse: «I verda skal de ha trengsla». Han legger vekt på ordet «skal».

«I alt viser vi oss som Guds tjenere: i stor tålmodighet, i trengsler, i nød, i angst, under slag, i fengsler, under opptøyer, i hardt arbeid, under nattevåk, i sult – –» (2 Kor 6,4–5).

«De har vært hardt prøvd i trengsler, men likevel er det av deres overveldende glede og deres dype fattigdom strømmet fram en rikdom på oppriktig godhet» (2 Kor 8,2).

«Dette er de som kommer ut av den store trengsel, og de har vasket sine kapper og gjort dem hvite i Lammets blod» (Åp 7,14).

Disse og mange andre ord viser oss at dette er trengsler vi får i samfunnet med Jesus.

*

Men hva slags trengsel er det som møter oss kristne nå? Er det ikke heller slik at vi kristne som lever i denne tiden, er uten trengsel? Ja, i mange tilfeller ser det ut til at en kristen har det like fritt og godt som en som ikke er kristen. Skal vi finne kristne i trengsel, synes det som om vi må gå tilbake i tiden til de første kristne.

Men dette er nok likevel en misforståelse og et altfor grunt syn både på kristenlivet og på den kristnes trengsel. Det er særlig to sider ved den trengselen som møter en kristen, som vi nå vil prøve å trekke fram.

Vi vet at det finnes to åndsmakter på jorden: den ånden som er av Satan, og den Ånden som er av Gud. Begge disse maktene virker i oss mennesker. Blir noen av oss sanne kristne, får vi Guds Ånd. Men de som ennå ikke er kristne, blir styrt av den ånden som ikke er av Gud. Når vi da som kristne skal leve blant disse menneskene, møter vi en åndelig motstand som vil døyve vår ånd.

Hvor snille disse menneskene enn kan være, står ånd mot ånd. Den kristne bærer i sitt liv den himmelske ilden, og denne ilden vil den verdslige ånden slukke.

Når en kristen dag etter dag skal leve blant mennesker som ikke har høyere mål enn det som hører verden til, mennesker som aldri gir rom for en tanke på Gud i sin sjel, da kan ikke dette annet enn trenge og trykke det kristne livet.

Noen ganger kjennes det som om en holder på å bli slukt av denne verdslige åndsmakten. Fra morgen til kveld er det bare tanker og tale om mat og moro, og er den kristne ikke på vakt da, blir han åndelig fattig og verdsliggjort. Mang en varm kristen mistet sitt liv i Gud i en slik luft, fordi han sluttet å våke og stride. Den som vil holde fast på den første kjærlighet og vandre i Jesu Kristi ånd, må ofte gå ensom og nedtynget, selv i sitt eget hjem.

Det var denne striden mellom åndsmaktene biskop Laache kjente litt av da han sang:

Giften i tidens vær og vind
truer å røve meg livet.

Ofte forstår man best hvordan denne verdslige ånden døyver gudslivet, når man igjen får komme sammen med kristne mennesker.

Det er som en kvegende luftning
som Herren oss sender ned,

å styrke den trette vandrer
på veiens besværlighet.

Da blir det romslig igjen, og gudslivet er som en fri fugl. Kjenner du denne siden av din trengsel?

Glem heller ikke, kristne, at den verdslige ånden alltid har lettest for å stjele makten over vårt liv i Gud når alt går oss godt. Å eie et sunt og sterkt kristenliv når lykke, ære og formue vokser, det er en stor kunst. Det er en kunst som bare den kan lære som vet at faren er stor, og som holder seg tett inn til Gud.

Så et par ord om det som hører til den ytre siden av trengselen.

Mange kristne møter den også blant sine egne. Alltid har de noe å stikke deg med:

Er det ikke du som vil være bedre enn oss? Du som vil være hellig og dømme oss, er du så god selv? Du vil vel fordømme oss for dette også, du?

Kald spott og sur kritikk møter deg som skarpe sylspisser, kanskje i ditt eget hjem. De som her i verden står hjertet ditt nærmest, legger den største trengselen over livet ditt.

Arbeidsmannen må gå dag etter dag blant folk som spotter Gud og alt hellig, ja, som fletter misbruk av Guds navn inn i sine styggeste eder. Du står i butikken eller sitter på kontoret, og det surrer rundt deg som i et kvernhus av tom, lettsindig og gudløs tale. Ingen forstår deg, men alle sårer, trenger og trykker ditt gudsliv. Og du lider.

Å jo, også i denne tiden kan det være trangt for en kristen. Mang en tåre renner i det skjulte fra Guds barn den dag i dag under trengsel og lidelse.

Livet for en kristen kan skifte form, men blir alltid det samme i sin innerste grunn. Om galge, kors og bål ikke lenger står og venter på Guds folk, er Satan likevel på post, like listig og falsk som før. Om verden ikke alltid er like stormende for den kristne, er den alltid like trang for gudslivet. Har det kostet å leve et sant og sunt kristenliv før, koster det ikke mindre i dag. Når den ytre trengselen minker, øker den indre, og den er så mye farligere fordi den er usynlig.

*

Men hvorfor skal den kristne ha trengsel? Var det ikke bedre om en kristen slapp det? La oss prøve å finne litt av svaret på dette store spørsmålet.

Alle som har levd en tid med Gud og våker over seg selv, har så smått begynt å se hvor lett vi har for å tro godt om oss selv og stole på oss selv. I våre egne øyne blir vi da bedre enn andre kristne. Feilene som andre gjør, ser vi så godt, men ikke våre egne. Vår egen kristendom blir stor for oss, andres krymper bort.

Denne faren er stor. Til og med Paulus kom ut for den. Hør hva han sier – det er ord som er verd å ta til hjertet: «For vi vil ikke, brødre, at dere skal være uvitende om den trengselen vi måtte gjennomgå i Asia. Den var over all måte tung, tyngre enn vi var i stand til å bære, så vi til og med tvilte på at livet sto til å redde. Vi regnet oss alt som dødsdømte, for at vi ikke skulle stole på oss selv, men på Gud, han som reiser opp de døde» (2 Kor 1,8–9).

Når trengselen så kommer, får vi erfare hvor lite vi makter. Da minker motet vårt. De store tankene er borte. Vi trykkes ned i oss selv, men inn til Jesu hjerte.

Vår trengsel gjør oss trette
av verdens slaveri,
men derimot så lette
å gå på livets sti.
Vår trengsel gjør bestandig
i Jesu rene sinn
frimodig, sterk og mandig
å gå i kampen inn.

Når gullet i ilden minker i mengde, vokser det i verdi.

Dette er en av grunnene til at vi må ha trengsel. Men det finnes også andre grunner.

Den kristne skal ha trengsel så han kan lære den høye, salige kunsten å hjelpe sine lidende brødre i verden. Derfor sier Guds ord: «Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, barmhjertighetens Far og all trøsts Gud, han som trøster oss i all vår trengsel, for at vi skal kunne trøste dem som er i all slags trengsel, med den trøsten vi selv blir trøstet med av Gud» (2 Kor 1,3–4).

Å bli trøstet av Gud i all vår trengsel, så vi kan gå gjennom livet side om side med all trøsts Gud og som en arming få hans trøst – er ikke det stort? Var det ikke verdt litt strid og strev å få kjenne hans myke hånd over sitt såre sinn?

Men da er det også stort å få stikke innom hos en av dem som er i trengsel og lider. Da kan vi ikke bare si: Jeg forstår deg – det er også stort – men: Jeg vet om hjelp for deg.

Gud gi oss da å få trøste andre med den trøsten vi fikk av ham. Kanskje det er noe av dette Paulus mener når han sier disse underlige ordene: «Nå gleder jeg meg over mine lidelser for dere. Det som ennå mangler i Kristus-lidelser, det utfyller jeg på mitt eget kjød, for hans legeme, som er menigheten. For den er jeg blitt en tjener i kraft av det husholderoppdraget Gud har gitt meg for dere: å fullføre Guds ord» (Kol 1,24–25).

Kristus led for oss, og i hans lidelse fant vi trøst, livets største trøst. Nå skal du og jeg få lide litt, så vi kan hjelpe hans små som er i trengsel. Vi skal få være Guds hånd som tørker tåren, og Guds trøst som lindrer og leger det syke sinn. Er ikke det stort?

Vi vil også nevne en tredje side ved den frukten som trengselen virker hos den kristne. Den er så herlig at Paulus roser seg av trengslene. Han sier at «trengselen virker tålmodighet, tålmodigheten virker et prøvet sinn, og det prøvede sinn håp. Og håpet gjør ikke til skamme, for Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter ved Den Hellige Ånd» (Rom 5,3–5).

Trengselen lærer den kristne å være rolig i livets storm og strid. Øynene hans vender seg mot et bedre land. Han blir trett av verden mens han er i verden, og ser med håp mot sitt rette hjem. Han har lært å gråte stille og tørke tåren i stillhet mellom smil. Han forstår bedre enn før den mannen som sang:

Aller deiligst hjemmet er
når du gjennom tårer ser.

Nå ser også du hjemmet klarere gjennom tårer enn da du ikke gråt. Og når sangen om Lammet toner gjennom himmelens saler også fra din munn, da vet

Guds engler at du synger fordi du er kommet ut av den store trengsel og har vasket dine klær hvite i Lammets blod.

Skulle ikke dette være svar nok på spørsmålet om hvorfor vi må ha trengsel? Så ofte vender vi øyet ned i stedet for opp. Sinnet vårt er for jordisk og spørsmålene våre for verdslige. Så knurrer vi der vi skulle takke, og ser Guds strenge hånd der hans farsarm mild og myk holder oss oppe.

Nylig stod jeg ved en seng der en syk kvinne lå rolig og glad. Slik hadde hun ligget i mer enn 40 år uten å kunne røre en finger. Men aldri hørte noen henne klage, bare takke den Gud som alltid var god, også mot henne.

Der har Guds mening med trengselen nådd sitt mål. Måtte han også nå det med deg og meg.

Betania-kristendom

> «Mens de var på vandring, kom han inn i en landsby, og en kvinne ved navn Marta tok imot ham i sitt hus. Hun hadde en søster som hette Maria. Hun satte seg ved Jesu føtter og lyttet til hans ord. Men Marta var travelt opptatt med alt som skulle stelles i stand. Hun gikk da bort til dem og sa: Herre, bryr du deg ikke om at søsteren min har latt meg bli alene med å tjene deg? Si da til henne at hun skal hjelpe meg! Men Herren svarte og sa til henne: Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting. Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, som ikke skal bli tatt fra henne» (Luk 10,38–42).

Betania er et gammelt og kjent sted. Fra slekt til slekt, ned gjennom tidene, har dette hjemmet vinket til kristne mennesker som noe av det høyeste og beste et menneske kan nå her på jorden. Byggekunsten skifter og leter etter de fineste former og den mest fullkomne stil. Og mens de skiftende tider alltid jager etter noe nytt som skal gjøre livet lykkeligere, står Betania for tanken vår i sin gamle glans. Ennå i dag er det mønsteret på et fredfullt og lykkelig hjem.

Fra keiserslottet til husmannsstuen har tusenvis av mennesker gjennom slektene bøyd sine knær og bedt Gud om å få et hjem som det i Betania. Og heretter vil det også være høye og lave, fattige og rike som ber den samme bønnen.

Hva er det ved dette hjemmet som gjør det så evig nytt, så lokkende og så vakkert? Hvorfor blir det aldri glemt? Hvorfor bærer det ut over jorden, i hundreår etter hundreår, en så underfull livsmusikk?

Svaret er så enkelt: Jesus var der.

Det sto alltid en åpen dør for Jesus, inn i hjemmet og inn til alle som var der. Han var den beste vennen og den høyeste gleden dette hjemmet eide. Rundt ham samlet de seg alle, som barn rundt mor.

I Det nye testamente får vi vite at det særlig var to steder Jesus elsket å være da han vandret på jorden. Det var Betania og Getsemane. Ville han være alene med sin himmelske Far, gikk han til Getsemane. Ville han møte sine beste venner og sammen med dem nyte lykken i et hjem, dro han til Betania.

Ute i den stille naturen, borte fra larm og storm, fra urolige og vrange mennesker, der var bønnerommet hans, der var studerkammeret og universitetet hans. Mellom de gamle trærne, under den høye, blinkende stjernehimmelen, løftet hans ånd seg opp fra dagens strev til hvile i Gud og i naturen.

Men når trangen til fellesskap, til venner og til et hjem steg fram fra hans sanne menneskenatur, da fant han veien til Betania. Jesus elsker ikke bare å forstå oss, han vil også at vi skal forstå ham. Og like visst som han har rom for oss, vil han gjerne finne plass hos oss.

Du kristne ungdom, du som tenker på å få deg et hjem: bygg hjemmet ditt slik at det er rom for Jesus der. Ingenting av alt det verden eier, ligner så mye på paradiset som det hjemmet der Jesus får rom.

Hør det, du kristne ungdom: Rekk aldri hånden din til samliv med en mann eller en kvinne før dere begge først har gitt hjertet til Jesus. La Jesus legge den første steinen i muren til ditt hjem.

Du unge som har funnet Jesus som din Frelser, men setter ham utenfor når du skal grunnlegge hjemmet ditt – du bygger huset ditt uten hjørnestein. Det vil synke i grunnen når motgang og trengsel kommer over deg og dine.

Da blir det ikke så godt å si som de sa i Betania: «Herre, se, han som du elsker, er syk» (Joh 11,3). I stedet vil samvittigheten anklage deg fordi du stengte Jesus ute, og så blir tilliten til Jesus minst når du trenger ham mest.

Om du bare kunne se en liten bit av alle de nedslitte liv og knuste sjeler som gikk til grunne fordi de stengte Jesus ute, kunne du ikke la være å gråte av medynk over dem. Den største lykken for den enkelte og det sterkeste vernet om fedrelandet er kristne hjem.

* * *

Kristne fedre og mødre! Dere som bygde hjemmet for Jesus: la ham alltid få være der.

Du har nok møtt de tusen ting i livet som vil gjøre det trangt for Jesus i hjemmet. Han får kanskje komme inn til deg på soverommet, på kontoret eller i en bortgjemt krok når du er alene. Men i den samlede flokken i hjemmet – må han stå utenfor der?

Satan vinner sikkert en av sine største seire når han får kristne mennesker til å stenge hjemmet for Jesus. Nervøsitet, jordisk velvære, kjærlighet til verden og skarpe og sure ord – det er sterke makter, og de har tatt Bibelen bort fra mang et frokost- og kveldsbord.

Å få ha Jesus i hjemmet, kristne, det er en stor Guds nåde. Det er den høyeste lykke som kan tenkes. Men hvor tungt å tenke på at Jesus må gå, og at livets fyrste og fredsfyrsten ikke lenger er i hjemmet!

Er det slik i ditt hjem? Da vil jeg be deg: Få Jesus inn igjen i hjemmet. La ikke noe offer være for stort for deg.

Når Jesus kommer inn i huset
og hans den søte hilsens fred
har alle hjerter gjennomsuset
og senket seg i sjelen ned,
da blir det stille, lyst og mildt,
da enes atter hva er skilt.

La meg også få gi et lite råd som kan hjelpe til at Jesus får bli i hjemmet. Det er særlig to ting jeg vil nevne.

Først: Bruk Guds ord sammen med hele husstanden.

Vær sikker på at det vil holde ute mange av de maktene som vil ta Jesus bort fra hjemmet. Guds Ånd arbeider på oss gjennom ordet, og der Guds Ånd får arbeide, der får Jesus rom.

Noen kristne er redde for å ha husandakt, fordi de mener det kan bli en vane. Men skal vi la være å gjøre det som er godt fordi det kan bli en vane, kan vi til slutt ikke gjøre noen ting. Tenk heller etter om det ikke like gjerne er et knep fra Satan når du tar Bibelen bort fra bordet i hjemmet og ikke lenger kan be sammen med dine husfolk. I det hjemmet der Guds ord blir brukt og bønnen blir bedt til vår Frelser og Far, der elsker Jesus å være den dag i dag.

Dernest: La hjemmet stå åpent for Guds folk.

Den som tar imot Guds barn, tar imot Gud. Og så har du engler til gjester uten at du selv vet det (Hebr 13,2).

Det finnes kristne hjem der de heller vil ha stuene sine stående til stas enn å få Guds folk inn. Teppene er for fine for Guds folks sko, og så må de være ute. Det rommet som kunne hatt en seng der en av Herrens tjenere kunne hvilt seg, står også til stas, og så må sendebudet fra din Frelser gå forbi døren.

Er ditt hjem for fint for Guds folk? Synes du det er for mye bry å tørke gulvet etter de helliges føtter? Er det kjærere for deg å ha et rom til stas enn en seng for en kristen? Ja, da må du tenke godt etter om det ikke også snart er for fint og for trangt for Jesus.

Mang en mørk sky som lå over hjemmet, har revnet, og nådesolen har skint på nytt fordi Guds folk kom inn. Og mang et barn som dro ut i verden uten Gud, ble lokket inn til Jesu frelserhjerte ved minnet om bønner og samtaler mellom foreldrene og de kristne som besøkte hjemmet.

Og mer enn det: Der maten minket, kanskje fordi en ikke syntes en hadde råd til å gi Guds folk et måltid, der ble spiskammeret fylt når bordet igjen ble dekket for Kristi venner.

Derfor, kristne: Bruk Guds ord i hjemmet, be sammen med husfolkene deres og la døren stå åpen for Guds folk. Da skal det ikke bli så lett å stenge Jesus ute.

* * *

Men Betania viser oss også en annen side av kristenlivet, og den vil vi nå høre litt om.

I dette hjemmet finner vi to søstre som begge elsker Jesus og gjerne vil ha ham som gjest. Men de tar imot ham på forskjellig måte.

Maria setter seg rolig ved Jesu føtter. Hun legger alt fra seg og lar Jesus og hans ord få både tid og tanker. Marta har ikke tid til slikt. Arbeidet hennes for Jesus hindrer henne i å få en rolig stund med ham. Denne faren er Maria herre over. Hun har funnet veien til den beste hvile og det sanneste arbeid.

Om vi kunne få åpnet døren til denne siden av ordet og kristenlivet, ville vi se to måter å være kristen på og den frukten hver av dem bærer i det praktiske livet.

Først vil vi stanse en stund ved Marta – ikke så mye henne i Betania, men den Marta som er her.

Du er en kristen. Jesu venner er dine venner. Døren din står åpen for dem. Du bruker Guds ord, du ber til Gud, du er en Jesu venn. Så langt er Marta og Maria like, men ikke lenger.

Du Marta, du har det alltid så forferdelig travelt, og særlig når du skal ha en stund med Guds ord og bønn. Ved inngangen til det rommet der du skal ha en rolig stund med din Frelser, står det skrevet med store bokstaver: *Jeg har ikke tid!*

Barna venter, mannen venter, hustruen venter, tjenerne venter, fjøset venter, båten, nota, garnet, kontoret, butikken, maten, posten og nesten alt mulig venter. Og så må du skynde deg.

Når du så skal ta Bibelen og søke Gud i bønn, kan du ikke komme til indre ro. Tankene farer rundt ute i verden og strever med alle slags spørsmål mens du ligger på kne. Sinnet ditt kommer ikke til ro hos Gud.

Når ordet er lest og bønnen er bedt, husker du knapt hva du leste og ba om. For ditt indre menneske var ute og gikk mens du lå på kne, og tankene var opptatt av arbeidet som ventet, i stedet for å være hos Jesus.

Er du her, Marta? Jeg er redd for at du er her.

Hvordan kan det ha seg at det er så vanskelig å komme til ro hos Jesus? Hvorfor får vi det så travelt når vi skal ha en stund med Guds ord og bønn? Hvorfor var vi Jesus så mye nærmere før enn nå? Mange kristne spør slik, sorgtunge og redde, men kan ikke finne svar.

En av grunnene til at du ikke kan få ro i din ånd og finne fram til Gud, er denne: *Du tror en løgn!* Du tror det er sant at du ikke har tid. Du tror det er sant at du må skynde deg. Du tror i ditt hjerte at du ikke har tid til å være fem eller ti minutter alene med Jesus. Og så lenge du tror den løgnen, kommer du aldri til ro.

Denne tvilen på om du har tid, bruker Satan til å gjøre deg urolig. Den er grunnen til at sjelens øye vender seg bort fra Jesus. Tvilen på om du har tid, er den festningen vantroen har gitt din motstander. Men den festningen kan du ta tilbake når du i ditt hjerte ikke lenger tror på denne løgnen.

Tenk etter, du travle Marta, om ikke dette er sant.

Ordet lar oss også se en annen side ved et slikt kristenliv. En får så lett en lovisk og tung kristendom. Hemmeligheten og friheten i evangeliet blir skjult for ditt indre øye, og den tunge, mørke kristendommen finner veien til hjertet. Ditt liv i Gud får for lite næring, og du blir blodfattig og nervøs som kristen. Så ser du andre kristne som er gladere, mer frimodige og takknemlige. Det stikker og dømmer deg, og du synes kristendommen deres er for lettvint, ikke alvorlig og dyp nok.

Hør hva Marta sier til Jesus: «Herre, bryr du deg ikke om at søsteren min har latt meg bli alene med å tjene deg? Si da til henne at hun skal hjelpe meg!» (Luk 10,40). Marta synes Jesus er for snill mot Maria, og at han tenker lite på henne som strever.

«Jeg får ikke gå så lett gjennom livet. Jeg kan ikke sitte som søsteren min. Jeg strever uten hjelp, og du, Jesus, bryr deg ikke om at jeg strever for deg.» Dette er tankegangen i det Marta sier til Jesus. Tonen og ånden er lovisk, tung,

misfornøyd og klagende. Det er en kristendom som opplever lite av Jesus, og som skaper en lovisk ånd.

Dernest er det ikke så lett for disse Marta-kristne å være snille kristne. Og oftest går det ut over dem de bor sammen med. Inntektene blir for små og utgiftene for store, du er sur og vanskelig og misfornøyd med nesten alt. Verken mannen er som han skal være, eller hustruen, eller barna, eller tjenerne. I grunnen er det bare du som er skikkelig.

Marta, er du her? Å, hør Jesu ord til deg: «Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting» (Luk 10,41).

* * *

Til slutt vil vi se litt på hvordan Maria tar det, og hvilken frukt det bærer i hennes liv.

Hun setter seg rolig ned hos Jesus og samler tankene sine bare om ham og hans ord. «Nå får det gå med alt annet som det vil, nå vil jeg være rolig en stund hos Jesus» – det er Marias faste vilje. Matstrev, husstrev og alt annet strev legger hun helt bort, og så synker hun ned ved Jesu føtter med én tanke og én vilje: *Her vil jeg være nå*.

Maria hviler og styrker sin sjel ved å stenge seg ute fra verden og inne hos Jesus. Hun har tid.

Kristne: Herfra kommer den fineste kraften i kristendommen, den som gir oss den kraften ingen kan ta fra oss (Luk 10,42). Men dette er også den festningen som er tyngst å holde for en kristen.

Har du lagt merke til hvor vanskelig det er å komme til ro en stund hos Jesus? Når vi skal ta Bibelen og lese til oppbyggelse for oss selv, og når vi skal ha en bønnestund alene med Gud, da er det alltid noe å gjøre. Da skal vi hit og dit, da dukker de tusen ting opp i tankene som vi må skynde oss å ordne, og det underlige er at det ser så sant ut.

Men når Marta-sinnet først har lurt oss, når vi har lagt Bibelen bort og bønnerommet ligger bak oss, da – ja, da har vi god tid. Da kan vi bruke både en halv og en hel time på tøv og prat uten en eneste gang å bli urolige fordi vi har det travelt. Da har vi tid.

Dette skulle lære oss, kristne, at her har vi et av Satans styggeste knep for å stjele vår kraft og gjøre oss til maktesløse kristne. Her gjelder det å seire. Vet du det?

I Matt 26,6–13 og Joh 12,1–8 får vi se noe av den frukten det bar i Marias liv at hun kom til ro hos Jesus. Hun hadde en krukke med kostbar salve. Denne krukken åpner hun, og alt som er i den, blir ofret på Jesus. Og det står: «huset ble fylt av salvens duft» (Joh 12,3).

Jeg tror ikke disse herlige ordene trenger noen tolkning. At alt ble ofret på Jesus, alt – og at huset ble fylt av duften fra denne kostbare salven, det taler bedre enn mine ord.

Men frukten av dette offeret er at hykleren må fram i lyset og vise seg som den han er, og den travle Marta får vite av Jesus om den svake siden ved sin kristendom. Og alt dette store skjer mens Maria er i ro hos Jesus.

Marias kristendom er ikke bare for mye kristendom for Judas, men også for Marta. Den dufter for godt for dem begge. Hykleren og lovtrellen liker helst at salven blir i krukken. En tilkorket kristendom er best, i hvert fall for Judas. Slik var det da, og slik er det den dag i dag.

Men Maria-kristendommen bryr seg ikke om hyklerens harme og murringen fra den loviske kristne. Maria ofret alt på Jesus, og fra Jesus fant det veien ut i verden, til ære og framgang for Guds rike.

Er det ikke en dyp lærdom Marias kristendom gir oss, at frukten av hennes gjerning går gjennom Jesus? Til ham blir alt båret fram, og fra ham virker hennes offer på andre. I en rolig stund med sin Frelser får Maria et glødende liv og en villig ånd, og det driver henne, uten strid og strev, til å gi Jesus alt. Det er dyp, sann, evangelisk kristendom.

I vår tid tales det så mye om åndsfylt og åndsdøpt kristendom. Mange slags bud og plikter blir satt opp, så de kristne kan nå et høyere mål av kristendom. Men mange av disse rådene er rop fra Sinai og røster fra falske ånder.

Det er min faste tro at Marias liv og hennes plass hos Jesus viser oss veien inn til den kraften som fyller oss med Guds Ånd, som gir livet vårt frukt for Jesu Kristi rike og gjør oss til sterke kristne.

Så kom da, Guds folk, og finn denne plassen! La ikke Judas – pengene – og Marta – maten – ta velsignelsen og kraften bort fra ditt kristenliv. Disse to, penger og mat, har gjort så mang en Maria til en Marta, og så mang en Marta til en Judas.

Vi trenger så sårt den samme kraften som Maria. Og de vi lever sammen med, trenger å se en krukke med ekte salve som også nå kan bli ofret på Jesus av deg og meg. Og så visst som vi finner plassen ved Jesu føtter slik Maria gjorde, så visst skal vi også eie den gode del, som ingen skal ta fra oss.

Min Jesus, Sarons lilje,
slå fagert ut i meg!
La ingenting meg skille
og rive bort fra deg.
Du vintre i Guds hage,
min kjære Herre Krist,
la meg i alle dage
få vokse som din kvist.

Bønn

> «Vend øret til mine ord, Herre! Gi akt på min tanke! Hør når jeg roper om hjelp, min konge og min Gud! For til deg ber jeg. Om morgenen hører du min røst, Herre. Om morgenen legger jeg min sak fram for deg og venter. For du er ikke en Gud som har behag i urett. Den som er ond, får ikke bo hos deg. Overmodige får ikke stå fram for dine øyne, du hater alle som gjør urett. Du lar dem som taler løgn, gå til grunne. Herren avskyr den blodtørstige og svikefulle mann. Men jeg – ved din store miskunn går jeg inn i ditt hus. Foran ditt hellige tempel kaster jeg meg ned i din frykt» (Sal 5,2–8).

Bønnen er den veien Gud har åpnet for oss mennesker inn til seg selv. På denne veien kan vi finne og eie den kraften som gjør den svakeste til en helt. Vi kan med stor frimodighet holde fast på denne trøsten: Bønnen er veien inn til den kraften Gud vil gi sitt folk.

Den er ikke noe Gud har lagt på oss fordi han vil gjøre oss små og seg selv stor på vår bekostning. Den er en vei han har åpnet inn til sitt hjerte og sin nådes kraft. Den er ikke et bud med harde ord, men en åpen dør. Når alle veier her på jorden er stengt for oss, og når all vår kraft er knust, da kan vi folde våre svake hender, be i Jesu navn – og få.

Når krigsmakt, pengemakt og menneskeklokskap er blitt til avmakt, da går den kristne til Gud og finner lys, hjelp og styrke.

Moses ba, og Israels fiender ble slått. Josva ba, og solen sto stille i Gibeon og månen i Ajalon-dalen. Josafat ba, og tre stormakter lå knust for hans fot uten et sverdslag. Elia ba, og det regnet ikke på tre og et halvt år. Han ba igjen, og regnet kom. Daniel ba, og han gikk blant løver som blant lam. Peters venner ba, og lenkene falt av ham, mens jernporten i fengselet åpnet seg av seg selv.

Da Peter og Johannes kom ut fra Rådet og møtte sine egne igjen, står det: «Og da de hadde bedt, skalv stedet der de var samlet. Og de ble alle fylt med Den Hellige Ånd, og de talte Guds ord med frimodighet» (Apg 4,31).

Slik finner vi i Bibelen, side etter side, under på under hos dem som hadde lært kunsten å be. Også den dag i dag er det mange som på samme måte finner fram til Guds sterke arm og store nåde, og som slik får oppleve Guds underfulle hjelp til legeme og sjel, for seg selv og sine.

Det er en stor tanke at vi fra alle kanter av verden, fra hus og hytte, fra slott og sal, får møtes hos Gud hver dag som én eneste stor barneflokk.

La oss heller ikke glemme at det er Gud selv som har åpnet døren for oss. Det er han som har lært oss å be og gitt løfte om hjelp. Vi er aldri uvelkomne og banker aldri på en stengt dør. Hans øre er vendt til vårt rop.

Ingen mor har gledet seg slik til å høre ord fra barnet sitt som Gud gleder seg når han hører vår bønn. Om vi forsto dette, ville vi love Gud for så stor en nåde og ikke tenke som så mange at bønnen er en plage.

Men så visst som Gud har åpnet døren for oss inn til sitt hjerte, så vi kan søke ham i bønn, så visst hører kristendom og bønn uløselig sammen. Den som tror at han er en kristen, men ikke ber, bedrar seg selv. Det er så umulig å leve med Gud uten å be at bønnen regnes for pusten og pulsslaget i kristenlivet. Slutter en kristen å be, stanser pusten, og pulsen slutter å slå.

Når vi nå har ordet om bønnen foran oss, vil vi ikke bare bli stående ved at vi kan og skal be. Vi vil også prøve å si litt om selve bønnen: hva den er, og hvordan den bør være.

Så enkelt det er å be, så høy en kunst er det. Og så visst som barnet kan nå fram til Gud med sin bønn, så visst må den viseste i verden bli lært av Gud til å be. Også vi som lever nå, må sammen med Jesu første disipler be vår store Mester om at han vil lære oss den høye, herlige kunsten. Måtte vår Frelser få lære oss alle å be!

* * *

Hva er bønn?

I ordet vi har til tekst, sier David i sin bønn til Gud: «Vend øret til mine ord, Herre! Gi akt på mitt sukk! Hør når jeg roper om hjelp, min konge og min Gud! For til deg ber jeg» (Sal 5,2–3).[1]

Denne bønnen til David viser oss en sannhet: Noe av det vi trenger å be om, kan vi finne ord for. Men bak ordene våre ligger en hel hjerteverden av lengsel og behov som ordene ikke makter å bære fram. Det dypeste i vår person er som en forseglet bok for oss selv. Tanken vår når ikke ned i dette sjeledypet, og tungen kan ikke bære fram for Gud i ord det som bor der nede. Derfor må sjelen så ofte nøye seg med sukk og klagerop.

Slik er den kristne så ofte en gåte for seg selv. Om han kunne, ville han sprenge sitt fengsel og svinge seg opp til Guds solklare dag, inn til det lyset som skinner ned i livets dypeste dyp. Det er også vårt håp at den dagen skal gry da det skjer. Men mens vi venter, må vi sammen med alt Guds folk på jorden stirre inn i tusen tunge gåter og vende oss med sukk og klagerop til den levende Gud.

Tror du han hører våre sukk? Hør hva Guds ord svarer på dette spørsmålet: «Og her kommer også Ånden oss til hjelp i vår skrøpelighet. For vi vet ikke hva vi skal be om slik vi burde. Men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord. Men han som gransker hjertene, vet hva Ånden trakter etter. For det er etter Guds vilje han går i forbønn for de hellige» (Rom 8,26–27).

Guds folk, har dere funnet denne sannheten? Ånden selv går fram for Gud med våre sukk, og disse sukkene blir bønn i Åndens munn. Slik kommer Ånden oss til hjelp i vår skrøpelighet. Og dette er etter Guds vilje.

[1] NB: «Gi akt på min tanke!».

Bønn – det er ikke ord. Nå som i gamle dager finnes det nok av dem som holder lange bønner som Gud vender seg bort fra, fordi det ikke er bønn. Bønn – det er det mitt indre menneske vender seg til Gud med. Om det skjer med ord eller uten ord, er det samme for Gud.

I 1 Sam 1,12–15 står disse herlige ordene: «Slik ba hun lenge for Herrens åsyn, og Eli la merke til munnen hennes. For det var i sitt hjerte Hanna ba. Hun rørte bare leppene, men stemmen hørtes ikke. Derfor tenkte Eli at hun var drukken. Og han sa til henne: Hvor lenge vil du te deg som drukken? Se til å bli ferdig med vinen din! Da svarte Hanna og sa: Nei, herre! Jeg er en kvinne som bærer på en tung sorg i hjertet. Vin og sterk drikk har jeg ikke drukket, men jeg utøste min sjel for Herrens åsyn.»

Denne måten Hanna ba på, synes ikke engang ypperstepresten i Israel å forstå. Men Gud og en sorgtung kvinne fant hverandre, og kvinnen ble bønnhørt.

Hvem av oss kjenner ikke til slike tider i livet da nesten alle ord dør i munnen vår, da alt snører seg sammen i brystet, og vi ikke får fram noe annet enn et dypt, tungt sukk? Måtte alle Guds folk vite at Gud hører slike sukk. «For vi vet ikke hva vi skal be om slik vi burde. Men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord.»

Så kan du be midt i ditt gudløse arbeidslag, i den myldrende folkemengden, ved disken, ved komfyren og vaskebaljen, på havet i fiskebåten og mens hakken og spaden synger i den harde grusen.

Nei, det er å gjøre Gud for liten å tro at han ikke hører mer enn det vi bærer fram for ham i ord. En mor kan forstå barnet sitt uten ord. Skulle da ikke Gud forstå sine barn uten ord!

Jeg merker at han hører
om ei et ord blir sagt.

Hvordan skulle vi ellers forstå ord som disse: «Be uten opphold!» (1 Tess 5,17), og: «Be til enhver tid i Ånden …» (Ef 6,18)?

«Ja, men», sier noen, «nå trøster du fariseeren, som alltid holder fast på at Gud hører et sukk, og som likevel lever i sine synder.» Ja, dessverre er det slik. Men Gud har befalt oss å tale sannhetens ord, selv om verden skulle være full av hyklere.

Men du som ikke vil og ikke kan bruke munnen din når du skal be til Gud, du som finner et evangelium i å slippe å tale til Gud med ord – du dømmer deg selv. Du kan bruke munnen til å tale til dine medmennesker, men ikke til Gud, som ga deg munnen. Dine gjerninger dømmer deg som den du er.

For en kristen er det alltid godt å få tale ut med Gud i ord når han søker sin Frelser og Far. Men han skal heller aldri glemme at ordene er bønnens tjener.

* * *

Når skal vi be?

Når vi vil prøve å finne svar på dette spørsmålet, må ingen forstå svaret som et bud en må holde om en ikke vil miste sin kristendom. Nei, svaret er ment slik: Det gjelder å finne den beste formen for bønnelivet vårt. Den som kjøper den beleilige tid, kommer lengst inn til sin Frelsers hjerte og eier mest av den nåden Gud har lovet dem som ber.

Ut fra et slikt syn på bønnen vil jeg svare:

Begynn dagen med en stund alene med Gud.

Jeg er sikker på at dette er en god kristen regel. Den kristne som går ut i dagens strid uten først å ha en stille stund med Gud, handler som regel uklokt i sitt kristenliv. Morgentimen er den beste timen for den som ber.

Se på livet ute i naturen. Når kvelden kommer, folder blad og blomster seg sammen til hvile. Når solen så stiger mot en ny dag, åpner de seg igjen. Det er lyset som først kysser det våknende liv. Også den kristnes liv er en blomst som folder seg sammen til kveld og hvile, og som åpner seg igjen når lyset varsler en ny arbeidsdag. Den som da søker Gud før dagens strid begynner, er en vis mann.

Ikke først avisen, posten, telefonen, båten eller fjøset – men først Guds rike.

De beste av Guds folk har brukt mye fast tid til bønn. David sier i den salmen vi har til tekst: «Om morgenen hører du min røst, Herre. Om morgenen legger jeg min sak fram for deg og venter» (Sal 5,4). Og: «Men til deg har jeg ropt, Herre, om morgenen kommer min bønn deg i møte» (Sal 88,14).

Og om Daniel står det skrevet: «Så snart Daniel fikk vite at skrivet var sendt ut, gikk han inn i sitt hus. Der hadde han i sin sal åpne vinduer som vendte mot Jerusalem. Og tre ganger om dagen bøyde han sine knær med bønn og lovprisning for sin Guds åsyn, aldeles som han før hadde gjort» (Dan 6,11).

Tre ganger om dagen på kne i salen sin, med vinduene åpne mot Jerusalem – der ligger hemmeligheten bak den kunsten i Daniels liv som så få mennesker i vår tid har lært: å tjene Gud med troskap uansett hvor høyt en kommer i samfunnet.

Vil du være forretningsmann, kommunepolitiker, stortingsmann eller noe annet slikt – og i tillegg en Guds mann – så innvi alltid dagen og arbeidet på kne i bønn. La vinduet ditt stå åpent mot det nye Jerusalem, den evige byen i ditt rette fedreland.

Det er godt å få gjemme seg bort fra dette livets myldrende jag og se ut og bort fra alt – hjem! Den som har en slik sal, et slikt vindu og et sjeleøye som ser hjem, han skal den dag i dag gå blant løver som om de var lam. Også Jesus begynte dagen med bønn: «Tidlig om morgenen, mens det ennå var ganske mørkt, sto han opp og gikk ut. Han dro bort til et øde sted og ba der» (Mark 1,35).

* * *

Be alene.

Den formen for bønn som Jesus helst brukte, og som han også mest har lært oss å bruke, er å be alene. «Da han hadde sendt folket fra seg, gikk han opp i fjellet for å være for seg selv og be. Og da kvelden kom, var han der alene» (Matt 14,23). «Men du, når du ber, da gå inn i lønnkammeret ditt og lukk din dør, og be til din Far som er i lønndom. Og din Far, som ser i det skjulte, skal lønne deg i det åpenbare» (Matt 6,6).

Den som vil ha en annen form i stedet for å be alene, synder mot sitt eget kristenliv. Jeg vet at det er mange kristne som nesten ikke ber til andre tider enn ved husandakten. Men det er sikkert en skjev utvikling av kristenlivet.

Den husandakten som ikke er bygd på bønn i enerom, når ikke sitt mål. Men har vi lært å lukke døren og be i lønndom, går vi til husandakten mer frimodige

og rike i Gud. Be slik sammen med dine husfolk. Og ta slik, du mor, barnet ditt med deg i bønn.

At barnet har sittet på mors fang mens hun ba, er ikke så lett å glemme. Mange er blitt dratt til Gud ved det salige minnet.

* * *

Bruk ikke mange ord.

«Når dere ber, skal dere ikke ramse opp mange ord likesom hedningene, for de tror at de blir bønnhørt når de bruker mange ord. Vær ikke som dem! For deres Far vet hva dere trenger til før dere ber ham» (Matt 6,7–8).

Dette er Jesu ord til disiplene sine, og det er sikkert et ord som også vi trenger å ta til hjertet. Vi kristne i vår tid har mye hedenskap i bønnelivet vårt: lange foredrag med mange ord, som synes å være tenkt for å røre både Gud og mennesker. La oss kristne ta disse ordene fra Jesus til hjertet!

Men her må vi ikke tolke Jesu ord feil. Det er slett ikke Jesu mening at vi ikke skal be lenge hvis vi virkelig har noe å be om. Men vi skal ikke ramse opp mange ord – det er det Jesus advarer oss mot. Han som ofte ba hele natten, vil slett ikke hindre noen i å gjøre det samme.

Derfor, kristne: Be! Be at dere ikke må komme i fristelse (Matt 26,41). Be at dere ikke må sovne, men våke én time med Jesus (Matt 26,40). Be at dere må bli aktet verdige til å unnfly alt det som skal komme over jorden, og til å bli stående for Menneskesønnen (Luk 21,36).

Faller på deg motgangshede,
nød og jammer, spe og spott,
å, da må du flittig bede;
bønnen er for allting godt.
Midt igjennom korsets ve
kan du da i ordet se
hvordan Jesu milde hjerte
ser og føler all din smerte.

En stum ånd

Les Luk 11,14–28.

> «Han drev ut en ond ånd, og den var stum. Men det skjedde da den onde ånden var fart ut, da talte den stumme» (Luk 11,14).

Det er mye mellom himmel og jord som vi ikke ser og ikke forstår. Øynene våre ser så kort og så jordisk, og sansene våre er så begrenset at vi bare kan gripe en liten flik av livets store sannhet.

Det sier også de som ikke tror på Gud. En av dem som regnes blant verdens vise, har sagt: «Livet er en gåte som spotter enhver forklaring. Det vi vet om naturen, er ting vi ser uten å forstå. All vår kunnskap ender i en uløselig gåte.»

En av disse gåtene møter vi i teksten vår i dag. Vi leser at onde ånder kan gjøre folk døve og stumme, ja, få så full makt over sjelelivet at mennesket ikke lenger er i stand til å styre seg selv.

I den delen av tilværelsen som vi kjenner til, finnes det sterke åndsmakter som vil ødelegge oss. Mange av dem som i dag sitter på sinnssykehus, mange som legger tau om halsen, tar livet av seg med en kule, kaster seg i fossen, i havet eller i ilden, eller som sitter innestengt i fengsel for tyveri, svik, mord eller usedelighet – mange av dem er drevet til undergang av onde ånder.

Et menneske som gir seg helt til Gud, kan gjøre utrolige ting til Guds ære og til velsignelse for sin slekt. På samme måte kan et verdslig menneske som gir seg til Satan, bli så fullstendig et redskap for onde ånder at det ikke lenger er herre over seg selv.

Like visst som Guds Ånd er en levende, personlig kraft, like visst er også Satan det. Og disse to åndsmaktene strider om livet vårt. Det er alvorlig å være menneske. Lykkelig den som har valgt Jesus og har fått Guds Ånd til sitt lys og sin kraft.

* * *

Men heldigvis er det ikke mange som er bundet av Satan på denne måten. Derimot er det mange som onde ånder har bundet på en annen måte, og ved dem vil vi stanse en stund.

Hva er det for slags folk? Det er alle de som ikke makter å bruke munnen og stemmen sin til å tale om Jesus og med Jesus. Her har onde ånder lammet tungen og gjort munnen stum hos mange mennesker.

Når det gjelder alt som hører dette livet til, er tungen løst, og det er nesten ingen ende på talen. Men vil vi ha en stund med Gud, da tier de fleste munner.

Du er far i huset, men du har ikke mot til å ta fram Bibelen. Du kan ikke lese et Guds ord eller be en bønn. Du kan snakke om fisk og sild, om hest og ku, om forretninger og penger. Du kan sette tjenerne og arbeidsfolkene dine til både det ene og det andre arbeidet, og du kan holde lange foredrag, det ene etter det andre.

Men du kan ikke få opp munnen i hjemmet og si et ord om Jesus. Du kan ikke folde hendene og be sammen med dine egne. Du kan ikke en gang si et ord til din Frelser når du er alene.

Mor kan ikke ta barnet sitt på fanget og fortelle det litt om den største barnevennen. Du lar din dyreste eiendom – barnet ditt – gå ut i en verden full av fristelser uten at det har hørt deg be en bønn til Gud.

Og enda vil du være en kristen!

Er du en av de fedrene som ikke kan lese et Guds ord eller be en bønn i hjemmet? Er du en av de mødrene som aldri har bøyd kne og bedt sammen med barnet sitt? Er det deg djevelen har gjort målløs når du skulle tale om din eneste Frelser – nesten uten at du vet det selv?

Det er en sår sannhet at barna rundt om i hjemmene vokser opp uten å høre et ord om Jesus fra far og mor. Ikke en eneste tunge i hjemmet er løst når det gjelder ham som kjøpte oss til Gud med sitt blod.

Vi klager over den unge slekten, at den er gudløs, og vi har nok rett til det. Men mange ville nok gjøre klokt i å klage over seg selv først. Kanskje ville klagen over andre da bli mindre.

Spurgeon har en gang sagt: «De fleste mennesker er blitt det moren deres gjorde dem til.» En mor har derfor et stort ansvar, selv om hun hører til de aller ringeste. Som gartneren er, blir hagen. Vi får aldri en bedre slekt av menn hvis ikke mødrene blir bedre.

Riktignok kan man ikke si at Guds nåde ligger i blodet. Men hvor ofte ser man ikke, som med Samuel og Timoteus og mange andre, at gudfryktige unge har hatt en gudfryktig mor.

* * *

De fleste av de mange blant oss som er åndelig stumme, er lettsindige og likegyldige. De er ikke bare gudløse; de roser seg av sin dårskap og er overmodige i sin synd. Men en og annen ser at dette er galt, og er ofte tung til sinns både for sin egen og for sine kjæres skyld.

Slik kan man ofte møte foreldre som klager over at sjelen deres er ufrelst og tungen bundet, så de ikke makter å si et ord om Gud, verken til hverandre eller til familien.

Du som sørger over dette: Jesus kan åpne munnen din. Gå til ham og gi ham din synd og din sjel, så skal han nok sørge for at tungen din blir løst. Han har åpnet så mange munner, han kan også åpne din.

Før denne dagen er slutt, kan du tale med din Frelser som mann med mann, og før barna dine sovner, kan du be sammen med dem til den levende Gud – hvis du nå vil gå til Gud og gi ham makten over din sjel og din munn.

Den samme veien må vi gå med barna våre når Satans makt vil gripe dem. I Mark 9,17–27 står det om en gutt som var besatt av en stum ånd. Da faren til denne ulykkelige gutten søkte Jesus i sin nød, fikk han høre disse trøsterike ordene av Frelseren selv: «Før ham til meg!» (Mark 9,19).

Det er de samme ordene far og mor får fra Jesus den dag i dag for de barna som er grepet av Satans makt. Vi får komme til Jesus med dem, og det ingen annen kan gjøre, det gjør han. Han kan få bukt med den stumme ånden og hjelpe barna våre til å tale fritt.

Mye sorg kunne vært borte fra mange menneskeliv om vi hadde tatt disse ordene av Jesus til hjertet. La oss høre det i dag: Jesus ber oss komme selv og ta med oss alle våre til ham. Han kan, og han vil også hjelpe.

Men her må jeg få si et ord til deg, du gudløse ungdom.

Jeg vet ikke hva slags foreldre du har hatt eller kanskje fortsatt har. Men har du hatt en mor eller far som med tårer og bønn førte deg til Jesus, og du forherdet deg og sto imot, så husk at du selv har ansvaret for ditt liv. Husk også at å forherde seg mot mors bønner og tårer, det er å tråkke på mors hjerte med hard hæl.

Ungdom, gjør ikke det! Bruk ikke livet ditt til en slik gjerning. En dag vil du, om du kunne, lokke moren din fram fra graven og be om tilgivelse for den synden som holder på å tære livet ditt bort.

La heller mor få se deg sammen med seg hos Jesus. Tenk om du nå kom til mor og fortalte henne at du var frelst! Da ville alt hun hadde strevd for deg, alle bønner og tårer, bli et salig minne – for du var frelst.

Heller ikke du, ungdom, som kanskje har eller hadde gudløse foreldre, har grunn til å være borte fra Gud. Nå er du voksen og må svare for deg selv. Nå kaller Guds Ånd på deg. Sier du nei nå, må du selv ta ansvaret for ditt liv på Guds store dag. Vil du svare ja og gi Gud ditt hjerte, da vil han som ga alt for deg, være ditt forsvar i liv og i død.

Så la da Gud ditt hjerte få
fra ungdom og til alder grå,
da blir det lyst å leve.

* * *

Ordet vi har foran oss, viser oss enda noe mer av det som rører seg i tilværelsen.

Den ånden som Jesus drev ut av livet vårt, oppsøker oss på nytt. Er rommet da ledig, tar ånden sin gamle plass igjen, sammen med sju andre ånder som er verre enn den selv (Luk 11,24–26).

Slik går det til at mange som talte, sang og vitnet frimodig om sin Frelser, ikke lenger kan gjøre det. Den onde ånden har funnet igjen det rommet den en gang ble drevet ut av.

Guds folk, glem ikke disse ordene av Jesus! Den onde, stumme ånden oppsøker vår sjel, vårt hus og vårt hjem og vil på nytt binde tungen vår, så den ikke skal røre seg til ære for vår Frelser.

Og mange er det som en gang talte fritt, men som nå ikke makter å si et ord. I hjemmet er det blitt så stille om Jesu navn. På møtene, der du var en av de første

til å si et ord, er du ikke lenger med. Kanskje går du av og til innenfor døren og setter deg på den bakerste benken, stum og sår i hjertet, mens du minnes den tiden da du hadde en frelst sjel og en ubundet munn.

Opp! våk og be, min sjel,
du vet deg ellers ikke sikker,
at du kunne drages ned
i den ondes strikker.

Det er ikke slik at vi alltid skal snakke om Gud og om Jesus – gudelige snakkemaskiner har vi nok av. Men er ånden og tungen vår bundet når vi vet at vi burde si et ord om Gud, da er vi på feil vei. Da er vi mot Jesus, og da sprer vi, enda han kalte oss til å samle (Luk 11,23).

Måtte vi alle som en gang fikk tungen løst av vår Frelser, kunne si:

Jesus vil jeg sjunge
til min stumme tunge
gjemt i graven er
og min sjel ham ser.

Da skal ikke den urene ånden lenger slippe inn i huset vårt.

* * *

Til slutt forteller teksten om en kvinne som ble grepet av Jesu ord.

Det som ser ut til å ha grepet henne mest, er hvor lykkelig den moren måtte være som hadde en slik sønn. Kanskje hadde hun selv en dårlig sønn, og motsetningen grep henne.

Hun kan ikke tie, men må rope ut fra en sår og sønderrevet sjel: «Salig er det morsliv som har båret deg, og det bryst som du har diet!» (Luk 11,27). Da møter Jesus henne med de livets ord som gir henne mulighet til å bli like lykkelig som hans mor:

Ja, min mor er salig, det vil ikke Jesus nekte. Hun bar meg under sitt hjerte. Men du som nå hører Guds ord, du kan få bære meg i ditt hjerte, hvis du vil ta vare på ordet (Luk 11,28).

Å høre Guds ord og ta vare på det, det er den rette frelsesveien for oss alle. Den som gjemmer Guds ord i hjertet, han gjemmer Jesus i sin sjel. Så rett fram, så fritt og så stort har Gud åpnet veien for oss hjem igjen til seg.

Akk, salige hvilested ved Jesu hjerte,
der har jeg i uro fred
og trøst i smerte.
Der lise jeg har i savn
og lys i mørke,
i stormen en sikker havn,
en brønn i tørke.

Livets bok

> «De sytti kom glade tilbake og sa: Herre, til og med de onde åndene adlyder oss i ditt navn! Da sa han til dem: Jeg så Satan falle ned fra himmelen som et lyn. Se, jeg har gitt dere makt til å trå på slanger og skorpioner og over alt fiendens velde, og ingen ting skal skade dere. Men gled dere ikke over dette at åndene er dere lydige! Gled dere heller over at navnene deres er innskrevet i himmelen!» (Luk 10,17–20).

Dette ordet forteller oss om en hel flokk «emissærer» som Jesus sendte ut for å vitne om Guds rike.

Han sender dem. De går på hans ord. Han sender dem i sitt navn, og han ber dem også bruke navnet hans i det arbeidet de skal gjøre. Kallet deres, utsendelsen og arbeidet er etter Jesu vilje – og den gjerningen de gjør i Jesu navn, bærer frukt.

Når de så vender glade hjem igjen og kan melde at de har fått gjort store ting i Jesu navn, skulle man helst tro at Jesus ville styrke dem i denne gleden, så de neste gang kunne gå ut med nytt mot.

Og i grunnen gjør han det også: «Jeg så Satan falle ned fra himmelen som et lyn. Se, jeg har gitt dere makt til å trå på slanger og skorpioner og over alt fiendens velde, og ingen ting skal skade dere.» Det første er en advarsel, det andre en oppmuntring.

Den giftige tungen, den skarpe brodden og den onde makten skal ikke skade dem. Slik er de rustet som går i Jesu navn.

Men likevel sier Jesus: «Gled dere ikke over dette at åndene er dere lydige!»

Vi har grunn til å spørre: Hvorfor vil Jesus at vi ikke skal glede oss over så store ting?

Svaret er dette: I denne gleden kan det skjule seg en stor fare, en avvei som fører bort fra Guds rike.

Vi mennesker er ikke så gode som vi ofte selv tror. Derfor hender det altfor ofte at det Gud gjør ved oss i Jesu navn, det skriver vi på egen regning – på vår troskap, våre evner, vår kristendom.

Og da blir det så mye lettere for oss å tale og skrive om det Gud har gjort der vi selv har virket. Det er ikke så lett å fortelle om det andre gjør for Gud.

Når jeg har det slik, er jeg ikke langt fra en avvei. Jeg bærer på en falsk glede mens jeg forsvarer meg med Jesu navn. Mitt selvgode jeg raner det hellige og vil gjøre seg stort på det som har sitt opphav i Gud.

Får ikke Guds Ånd vekke oss i tide, kan vi arbeide oss bort fra Gud mens vi arbeider for Gud. Sørgelig mange har gjort det – og gjør det den dag i dag.

Det er godt å ha kristelige blad. Det er godt å høre at folk blir frelst. «Når vi ser at syndere våkner, da vet vi at Gud er nær.»

Men det er ikke godt når vi holder telling over dem vi har vunnet for Kristus, så jeg og de får stor plass i bladet. Kanskje blir tallet også større i bladet enn det er i livet. Det hender nok mer enn én gang.

Her er avveien Jesus vil vise oss. Den som ikke skjelver for denne fristelsen fra Satan, og som ikke faller på kne ved nådestolen og ber om hjelp mot den, han sovner snart på sin post.

Jeg mener ikke at vi ikke skal få lov til å glede oss over at folk blir frelst – det er naturlig for alle kristne å glede seg over det. Ingen gleder seg mer enn Gud. Men dette: «Vi drev dem ut – jeg gjorde det» – det er det som er galt.

Derfor: «Gled dere ikke over dette at åndene er dere lydige!»

Egoisme og hovmod kler seg ofte i kristelige klær og vil føre oss vill, selv når vi går ærend for Gud. Den som gleder seg over sine dyder, tærer på sin kraft. Og så kan dagen komme da vi driver ut onde ånder i Jesu navn, men han kjenner oss ikke (Matt 7,22).

Tro nå endelig ikke at det bare er vi som forkynner Guds ord, som kan fare vill her. For oss alle er det sant: «Jeg går i fare hvor jeg går.»

Også du som ikke er predikant, blir ofte fristet til i det minste å få navnet ditt på «gavelisten», så andre skal se dine gode gjerninger i Guds rike. Også du kan gjøre deg stor der du skulle være liten.

* * *

Dette ordet er et tungt ord. Det viser oss at mye av den største gleden en kristen har, kan bli syndig. Men det er også et godt ord. Det viser oss en glede som er så ren at den aldri kan bli uren: «Gled dere heller over at navnene deres er innskrevet i himmelen!»

I den gleden er det ikke rom for fristelse. Vil noen vite hvorfor, kan vi svare at denne gleden alltid blir født der synden og Satan har tapt slaget. Og jo mer makt og rom Gud får i livet vårt, desto mer vokser denne gleden.

Du kristne som leser dette: Hva er din største glede? Tenk etter. Er det den høye stillingen din eller den rosen du får av andre? Å, prøv å komme høyere opp!

Navnet ditt er skrevet i himmelen, i Guds bok, i livets bok. Det er en god bok å ha navnet sitt i.

Her går du og jeg midt i mange slags press og motgang. Av og til vil tvilen ta oss. Det ser så mørkt ut med å nå fram. Ofte føler du deg glemt både av slekt og venner – og av de kristne også. Alt er tungt og stille omkring deg.

Du trette kristne: Navnet ditt er i himmelen! Der er du ikke glemt. Derfra blir du fulgt med omsorg. Der er det en som elsker deg, ikke bare som en synder, men som Guds barn, Guds arving og venn. Du er hans øyesten, hans ære, hans brud.

Når da vår klage og bønn lyder fra verdens mørke, trange dal, kjenner han både stemmen og navnet. Han har skrevet oss inn i sin bok.

Jeg – mitt navn – Ludvig Hope! Hos Gud! I livets bok! Og du: Ditt navn er der også, så sant du er en kristen. Er ikke det noe å glede seg over?

Om en liten stund står vi ved slutten av livet.

Da åpnes den dør til himmelens stad,
da nevnes de kårnes navne
– – min sjel er hos Gud i himmerik
og sorgene sine glemme.

Når vi har en slik glede i vente, burde det være mulig å drukne all sorg, jage bort den falske gleden og tjene Herren i et rett sinn. Guds folk:

Sku mot himlen, løft ditt øye
over jordens dunkle stier.
Glem ei kronen du har fått,
akk, hos Gud blir alting godt.

Å, for en dag når portene åpner seg til livets land og du ser navnet ditt i Guds hjerte, i Guds hånd og i Guds bok, mens du blir kalt inn til evig liv av hans egen munn!

Gled dere over dette!

* * *

Til slutt et par ord til deg som ikke har navnet ditt i livets bok.

Du har det bare her på jorden – i kirkeboken og skatteboken og i manntallet. Når jordelivet er slutt, er navnet ditt ukjent og uskrevet. Det blir ingen gledesdag for deg når Gud åpner sin bok – og navnet ditt ikke står der.

«Og hvis noen ikke ble funnet innskrevet i livets bok, ble han kastet i ildsjøen» (Åp 20,15).

Jeg ber dere, folk: Spar dere selv for en slik slutt. Under Jesu kors skal Guds finger skrive navnet ditt i livets bok i dag. Kom! Nå! Det er ennå rom!

Påskelammet og nattverden

> «Og da timen kom, satte han seg til bords, og apostlene sammen med ham. Han sa til dem: Jeg har lengtet inderlig etter å ete dette påskemåltidet sammen med dere før jeg lider. For jeg sier dere: Jeg skal aldri mer ete det før det er blitt fullendt i Guds rike. Så tok han et beger, takket og sa: Ta dette og del det mellom dere! For jeg sier dere: Fra nå av skal jeg aldri mer drikke av vintreets frukt før Guds rike kommer. Og han tok et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: Dette er mitt legeme, som blir gitt for dere. Gjør dette til minne om meg! Likeså tok han begeret etter aftensmåltidet og sa: Dette begeret er den nye pakt i mitt blod, som utgytes for dere» (Luk 22,14–20).

Jesus sitter til bords med sine omkring påskelammet for siste gang. Så reiser han seg, finner fram et vaskefat og et håndkle og går fra mann til mann. Han vasker, tørker og tjener, og så ber han dem tjene og elske hverandre slik han har elsket og tjent dem.

Da han har trøstet dem og lovt dem at de skal se ham igjen, og at han ikke vil la dem gå farløse gjennom verden, vender han seg til sin himmelske Far og ber for dem og for alle som skulle komme til tro på ham ved deres ord. Han ber om enhet mellom oss kristne, om at vi må bli bevart fra det onde her i verden, om at han og hans Far må bli herliggjort i oss, og at vi til sist må være der han er.

Det er en bønn så høy og dyp og hellig som den er stor. Og så visst som Jesus har bedt den bønnen, skal den dagen gry da alt han ba om, får sitt fulle svar.

Så dekker han nattverdbordet, bryter brødet, løfter begeret og synger lovsangen til Guds pris, mens han ser døden tett inn på seg.

Hele hans gjerning, hver time og hvert øyeblikk, er ofret for andre. Ingenting for seg selv. Like rolig og saktmodig som han går iblant dem, like sterk og framsynt hjelper og trøster han.

Også andre enn Jesus har visst om sin dødsdag. Men ingen har som han ofret alt for andre til dødsklokken slo sitt siste slag.

Denne mannen er det verden hater og spotter. Og vær viss på det: Kunne de nå ham en gang til, ville de henge ham eller ta livet av ham med øks eller elektrisitet.

Vi mennesker er onde, langt mer onde enn de fleste av oss tror. Et rovdyr kan temmes så det blir fredelig og mildt, men vi mennesker dreper kjærlighetens konge.

Kanskje er du en av dem som spotter hans kjærlighet og trosser hans kall? Når vil du stanse og tenke deg om? Enda en gang skal du få høre at han tjente, bar, led og døde også for deg. Enda en gang skal ordet om Guds kjærlighet og Kristi lidelse nå ditt øre. Enda en gang skal du få vite at han er din Frelser.

La deg frelse. Du er for dyrt kjøpt til å gå fortapt.

* * *

Men det vi helst ville høre litt om i dag, var påskelammet og nattverden.

Først om påskelammet.

Slekt etter slekt, i hundreår etter hundreår, hadde Israels folk samlet seg om påskelammet. I de tusen hjemmene fra den ene enden av landet til den andre hadde lammet og blodet av lammet vært folkets trøst om frelse og den kraften som holdt det samlet. Hvor delt de enn var på mange andre måter, her var de sammen.

I hus og hytte, i slott og sal var dette lammet det store samlingspunktet. Her mintes de med takk og lovsang at de var løst ut fra trelldom og tvang, og at de nå var Guds frie sønner og døtre i det landet Gud hadde gitt fedrene.

Vi som lever nå, har nok vanskelig for å forstå hvor sterkt dette bandt folket sammen som ett folk og hjalp dem å holde fast på Gud og hans ord.

Dessuten lå det en lysglans over dette offerlammet. Etter hvert som tiden gikk, vakte den mer og mer tanken om et annet lam og en større frelse hos folket. Den pekte mot en dag da ikke bare trelldommen i Egypt var forbi, men da også trelldommen under synden skulle byttes ut med barnerett og evig liv.

Fra slekt til slekt ble det lysere og lysere. Profetene så klarere og klarere smertenes mann, lammet som skulle kjøpe oss fra jorden til Gud med sitt blod. Fra fjelltopp til fjelltopp ser de i lyset av løftet helt fram til Golgatas kors, der Guds Lam lider og tråkker vinpersen alene.

Påskelammet var altså ikke bare et minne om utgangen fra Egypt, noe som dro dem bakover til det som hendte i gammel tid. Det dro også framover og vakte et håp i sjelen om en større frelsesdag.

Og nå står han der, han som det er skrevet om i den nye paktens bok: «For vårt påskelam er slaktet, Kristus» (1 Kor 5,7). Han står ved døren og vil låse den opp, så vi kan komme ut fra det riket som har Guds bud skrevet på stein, og inn i det riket der vi skal få dem skrevet i hjertet. Og mens han står på dørterskelen, sier han disse ordene: «Jeg har lengtet inderlig etter å ete dette påskemåltidet sammen med dere før jeg lider.»

Vi gjør vel i å minnes at det er om påskelammet han sier dette. Det er det han lengtet etter å ete sammen med dem.

Hvorfor lengtet han etter det? Jeg kan ikke si noe sikkert om det, men jeg tror han lengtet mest av to grunner.

For det første lengtet han etter slutten på den gamle tiden og fram mot den store dagen da han skulle nå sitt mål: å være offerlammet for hele verden, der den lå i sin synd. Vi kan være visse på at like visst som han elsket oss, like visst lengtet han etter å få sende seiersbudskapet ut over jorden. Og stor var den dagen da seieren var vunnet, ikke bare for oss, men også for ham.

Dernest lengtet han etter å se tårene tørket av alle de øynene som gjennom tidene hadde speidet etter frelsens dag. Tror du ikke han hadde sett alle dem som ventet og lengtet med håp mot håp? Jo, han hadde sett dem. Og som de lengtet etter ham, slik lengtet han etter dem, så synderhjertet kunne møtes med frelserhjertet.

Når han så har spist påskelammet for siste gang med vennene sine og slik avsluttet den gamle tiden, dekker han et nytt bord. Og på dette bordet er det han som er lammet.

Nå skal ikke tanke og tro lenger gå til det gamle bordet med sitt lam. Nå skal de samle seg om ham som er Guds Lam, han som bar hele verdens synd.

Det er en stor stund. Det er solvervet i tidens år.

* * *

Så noen ord om det bordet som er dekket i den nye pakt: nattverden. Det er særlig fire ting ved nattverden jeg her vil trekke fram.

1. Der Jesus har bedt oss sette oss ved et bord der han selv vil være mat og drikke, der er han også. Og der får alle som gjør etter hans ord, alt det Jesus er for oss, og alt det vi kan ta imot av ham.

Om dette sier Paulus: «Velsignelsens beger som vi velsigner, er det ikke samfunn med Kristi blod? Brødet som vi bryter, er det ikke samfunn med Kristi legeme?» (1 Kor 10,16). Jesus gir seg selv til sine ved nattverdbordet.

2. For det andre er nattverden Guds folks særlige eiendom. Gud har gitt nattverden bare til sine.

Nattverdbordet er fellesskapshjemmet for Guds barn på jorden. Ved dette bordet skal de kristne vokse sammen til ett legeme her, slik de allerede er det i Kristus. Også om dette taler Paulus: «Fordi det er ett brød, er vi ett legeme enda vi er mange. For vi har alle del i det ene brødet» (1 Kor 10,17). «For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme» (1 Kor 12,13).

Dette er ikke bare samfunn med Kristus, det er også samfunn med hverandre. Nattverden er den gaven Guds barn har fått av Gud, og som de skal ha for seg selv.

Ordet skal forkynnes for alle. Vi har ikke rett til å stenge noen kirke eller noe bedehus for et eneste menneske som vil høre Ordet. Vi er kalt til å forkynne evangeliet for alle folk. Hjemmene våre skal stå åpne også for dem som ikke tror, og Guds kjærlighet skal møte dem i vårt liv, i gjerninger og ord. Vår kjærlighet og vårt offer skal ikke kjenne noen grense.

Men nattverden skal Guds folk ha alene.

Alle som i liv og lære fornekter Kristi tro og Kristi Ånd, har etter Guds ord ikke rett til å komme til Herrens bord. Kommer du der likevel, legger du synd til synd. Og den som ber uomvendte mennesker komme til Guds bord, gjør det han ikke har lov til. Han synder mot sin Gud.

Den som eter og drikker uverdig, er en skyldig mann (1 Kor 11,27).

«Dere kan ikke drikke av Herrens beger og onde ånders beger. Dere kan ikke ha del i Herrens bord og i onde ånders bord» (1 Kor 10,21). Slik står det skrevet.

Hvor vil dere gjemme dere for disse ordene, alle dere som har sprengt døren og revet ned muren rundt det hjemmet for Guds folk som Gud og våre kristne

fedre hadde reist? Tror dere kanskje at han, den levende Gud, har glemt det som er rett, slik dere har glemt det? Eller tror dere kanskje at den bedøvende giften i vane, skikk og bruk også har knekket Guds vilje til sannhet?

At Guds bord er dekket på verdens åpne torg, så selv de ville dyrene fra skogen kan rane det hellige, det er fælt. Men at Guds tjenere forsvarer slikt, det er verre. Og det er frukten av å kjenne sannheten uten å lyde den.

Nattverden har vår Frelser innstiftet til å være fellesskapsmåltidet og fellesskapskraften for Guds folk. Når vi samler oss om dette bordet – som Guds folk etter Guds ord – får vi den livskraften som binder oss sammen til ett legeme.

3. For det tredje er nattverden et minne om Jesus.

Det er ved dette bordet tanke og tro skal vende seg tilbake til det store som hendte da Jesus ga sitt liv for oss. På nytt skal korsets salige hemmelighet røre ved minnet, og sangen fra frelste sjeler skal tone sterk og glad.

Slik Israel ved påskelammet mintes Guds store under da han førte dem ut av trelldomslandet, da blodet av lammet ble strøket på dørstolpene, slik skal også vi minnes at Jesu blod rant for våre synder og løste oss ut av Satans makt.

Aldri skal tonen om vår Frelsers lidelse og død dø hos den kristne. Men høyest og saligst skal den tone når vi som hans frelste folk bryter brødet og drikker av begeret. «Gjør dette til minne om meg!» – det er Jesu egne ord.

Ditt minne, Jesus, er så søtt,
det glede gir i hjertet støtt;
men søtere enn alt da er
du selv, når du er med oss her.

4. Det siste jeg vil nevne av det nattverden bærer med seg til oss, er sagt i disse Guds ord: «For så ofte som dere eter dette brødet og drikker av dette begeret, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer» (1 Kor 11,26).

Når vi samles om nattverdbordet, forkynner vi Kristi død. Om hver prekestol i verden hadde en rasjonalist, og om alle munner som skulle bære budskapet om vår Frelser, tidde, ville likevel Kristi død og soning bli gjort kjent hver gang Herrens venner bryter brødet og drikker av begeret.

Derfor, Guds folk, må dere samles ofte om Herrens bord. Da blir dette herlige vitnesbyrdet båret ut blant vår gudløse slekt. Om døren er stengt, finner nok Guds Ånd en vei og bringer budskapet ut til gudløse mennesker og forteller dem hva dere tror og gjør. Han som ga løftet, er trofast, han skal også gjøre det.

Men det står også: «inntil han kommer».

Ved dette bordet må vi skilles og dra ut igjen i den kalde, urolige verden. Men snart kommer han for å hente sin brud – det er Jesu egne ord – og mot denne herlige forløsningens dag skal Jesu brud vende blikket ved nattverdbordet. Slik påskelammet dro Israel framover mot Golgata, slik skal vi fra nattverdbordet dras mot den store frelsesdagen når Jesus kommer igjen.

Han har sagt at han skal komme. Og mens vi spiser av nisten her, drar lengsel og tro oss mot den dagen da vi skal se ham som han er. Der han er, der skal vi en gang være, og da har vi ikke lenger bruk for nisten. Da finner vi livets brød mellom hvert blad på livets tre, og elven som renner frisk og klar gjennom byen, er begeret med livets salige drikk.

Snart er det siste nattverdbordet dekket på reisen hjem. Snart hører vi basunlyd og veldig rop fra englemunn, og vår Frelser viser seg i skyen. Da skal vi sitte til bords med vår Frelser og bror i vår Fars evige rike.

Og alle de kjære som forut gikk hjem,
vi finner i herlighets sæte.
Og aldri vi mer skal skilles fra dem,
å Herre, jeg gråter av glede.

Lengsel

> «Men jeg vil skue ut etter Herren, vente på min frelses Gud. Min Gud vil høre meg. Gled dere ikke over meg, mine fiender! Når jeg er falt, står jeg opp igjen. Om jeg sitter i mørket, er Herren lys for meg. Herrens vrede vil jeg bære, for jeg har syndet mot ham – inntil han fører min sak og hjelper meg til min rett. Han skal føre meg ut i lyset. Jeg skal se med fryd på hans rettferdighet» (Mi 7,7–9).

Det er ikke mange ord i Bibelen som uttrykker de dypeste følelsene i et kristent hjerte sannere enn ordene i teksten vår. Noe av det fineste og høyeste Gud har gitt sitt folk her på jorden, er lengsel.

Ikke alle kristne vet dette, og heller ikke alle tror at det er slik. Men det er med dette som med så mye annet Gud gir oss: Vi skjønner så lite av det vi har. Og det som er verre: Mye av det beste Gud gir oss, vil vi helst bli kvitt.

På mange måter ligner vi Guds folk i gammel tid da det var på vei fra Egypt til Kanaan. Stadig vekk knurret folket og glemte Guds velgjerninger like fort som de kom. Guds store plan til frelse og lykke for dem kunne de ikke se.

Når man ikke ser nærmere etter, synes lengselen slett ikke å være god. Lengsel gir smerte. Tåren som faller fra det øyet som stirrer i lengsel, brenner på kinnet. Og da blir livet for Guds folk fort tungt og mørkt der det skulle vært lyst og lett. Men rett sett er lengselen likevel god.

* * *

Noe av den kristne lengselen ligger så dypt at tanker og ord ikke når den. Den kommer fra en ånd som er større enn all forstand, og den når dypere enn den skarpeste tanke.

Lengselen er vaktmannen i gudslivet. Fra dette dødens legeme ser den ut mot en evig livets dag og spør etter sitt hjemland.

Som reisemann på ville hav
i storm og stride veder
jeg styrer mot min åpne grav
med hvert et steg jeg treder.
Jeg er av Adams arme hold,
en mann av mold
som alle mine feder.

Og fordi jeg er «en mann av mold», en «reisemann på ville hav», ser jeg ikke bare «min åpne grav», men også landet bak graven.

Noe av den kristne lengselen ligner det musikalske øret når det hører et ustemt instrument, en falsk og uren tone. Det skjærer i det øret som ikke kan annet enn å elske rene toner.

Livet for en kristen her er som et ustemt instrument, som en sang med falske toner. Derfor må den kristne så ofte merke at de saligste stundene han kan få som kristen på jorden, skaper den dypeste lengselen.

Aldri er den kristnes lengsel så levende og ren som når himmelen er ham nærmest.

I dette landet finnes ikke den rette hvilen. Vi leter etter et fedreland, og når det letende øyet ser best det som skal komme, vokser lengselen.

* * *

Men det finnes også andre grunner til at den kristne lengter, grunner som ligger mer i dagen. La meg få nevne et par av dem.

1. Vi blir så ofte skuffet over hverandre.

Da vi møttes første gang, kunne vi arbeide så godt sammen. Syn og meninger var så like som om vi skulle være støpt i samme form.

Men snart kom det for en dag at vi ikke var så helt like som vi trodde. Synet skiftet, og målene våre gikk hver sin vei. Og så var vi ikke sterke nok, ikke voksne og åndelige nok, til å være mot hverandre som før.

Slike ting føder lengsel hos den ærlige kristne etter det landet der vi ikke lenger skal se i en gåte, fordi vi ikke lenger kjenner stykkevis, men skal kjenne fullt ut (1 Kor 13,12). Det er det landet der vi ikke bare er ett i ånden, som her på jorden, men ett i sinn og syn.

Å, hvor finner vi vel den kristne som ikke lengter etter den store tiden da Guds barn ikke mer skal sukke mot hverandre?

2. Men det som sikkert mer enn noe annet skaper lengsel hos den kristne, er motsetningene i hans eget liv.

Vi blir så sørgelig skuffet over oss selv.

Det er ikke bare det at når jeg vil gjøre det gode, ligger det onde meg for hånden. Det tyngste av alt er at jeg har meg selv mot meg, at jeg bærer min fiende i mitt eget bryst.

Ikke før er den gode tanken født, så kommer en ond tanke og legger seg i veien. Når lysten som Gud la ned i oss, drar mot Bibelen og bønnen, mot et liv i offer og kjærlighet, er det noe i meg som setter seg imot, noe som ikke vil og ikke kan være med.

Det er mot meg selv – mot det beste i meg. Det er mot Gud. «For kjødet begjærer imot Ånden, og Ånden imot kjødet,» sier Bibelen (Gal 5,17).

Den striden dette skaper i vårt bryst, kan være hard.

For en tid siden fikk jeg et brev fra en venn. Det kostet ham nok ikke så lite å skrive det brevet. Men så mye som det kostet, så godt var det for oss begge. Brevet sluttet slik:

«Send det ikke! Bare send det. Brenn det opp. Nei, bare send det. Du er barnslig om du sender det. Send det bare – send det.»

Slik stod det i brevet. Og jeg tenker at flere enn én av oss har hørt en slik ordveksling i sitt bryst når vi skulle inn til Gud og tjene vår Frelser.

Vi er svakere enn vi selv vet, og synden har sterkere tak i oss enn vi tror. La oss innrømme det. La oss aldri gjøre oss bedre enn vi er. Det er det verste vi kan gjøre.

Men dette store trykket av synden driver den ærlige kristne inn til Gud og skaper et rop om hjelp: «Herre, jeg er så trett av meg selv, jeg makter så lite. Herre, jeg lengter – bort fra meg selv – etter deg, etter mer av deg. Jeg er så lite åndelig, så lite varm, så lite hellig.»

Kunne vi da skyve skylden over på andre, var det enda en trøst. Men det kan vi ikke. Inne i brystet hører vi en stemme som sier: «Det er din egen skyld.» Og vi må innrømme at det nok er slik. Derfor blir den kristnes lengsel først og sist en lengsel mot Gud og etter Gud.

Men er dette godt? Skaper denne lengselen sterke kristne? Tror du det var bedre om man ikke lengtet bort fra seg selv og til Gud? Var det godt om de falske tonene i livet ikke var falske for deg? Var det bedre ikke å synke i kne med ansiktet vendt mot vårt hjemland?

Der denne lengselen dør, visner den friskeste livsnerven i vårt gudsliv. Da slår vi oss til ro med vår kristendom og takker Gud sammen med fariseeren for at vi ikke er som andre mennesker. Vi får en mekanisk kristendom. Hjertet vårt vender seg mot verden og lengter etter det som hører den til: etter ære, mat og penger, stas og fjas.

Var det bedre?

Slik gikk det for alle som sluttet å skue ut etter Herren.

3. Teksten vår viser oss også en tredje grunn til at den kristne lengter. Det er den spotten som verden gir, og den tukten som Gud gir.

«Gled dere ikke over meg – – –. Når jeg er falt, står jeg opp igjen – –. Herrens vrede vil jeg bære, for jeg har syndet mot ham.»

Mens motstanderen gleder seg over et tuktet Guds folk, tar Guds barn imot tukten og bøyer seg under riset. På den måten blir en kristen mer og mer trett av seg selv, av synden og av verden, og slik finner han veien til sann hvile i Gud.

Fra å lengte etter Gud (etter mer av Gud) modnes han til å lengte til Gud. Han ber ikke lenger så mye om at Gud skal komme til oss, men om at han må få komme til Gud. Så langt i lengselen var Paulus kommet i sin kristendom:

«For: for meg er det å leve Kristus, og å dø en vinning. Men dersom det at jeg lever i kjødet gir frukt av arbeidet mitt, da vet jeg ikke hva jeg skulle velge. Jeg kjenner meg dratt til begge sider. Jeg har lyst til å bryte opp herfra og være med Kristus, for det er så mye, mye bedre» (Fil 1,21–23).

De fleste av oss er vel ikke kommet stort lenger enn til å lengte etter Gud. Men det hadde vært godt om vi lengtet mer til ham.

Og når vi endelig er der,
da skal vel jubelen begynne,
da skal vi i en samlet hær
fram for Guds trone skynne.
Da er jeg evig frelst og fri,
da er all møye og kamp forbi;
det er ei annet enn glede.

Den dagen er alt som har skapt lengsel, druknet i Guds nådes hav, og vi har nådd målet for vår tro.

Da er livets toner rene, og ingen strid og ingen splittelse finnes mer i barneflokken. Trykket av synden i oss og omkring oss er borte for alltid, som dugg for solen, og vi ferdes uten lengsel i vårt rette hjemland. Øyet er ikke lenger fylt av tårer. Der har hele vårt liv alt det trenger.

Da slår ut i lyse sommer
alle hjertets visne knopper.
Hva du lengtet, hva du led,
glemmes i hans salighet.

* * *

Kanskje noen vil tenke slik: «Men er det egentlig noen forskjell på en kristen og en vantro på dette punktet? Lengter ikke også den som ikke er kristen?»

Jo, men den kristnes lengsel er i samfunn med Gud. Den kristne har i Gud sin beste venn, sin Far og Frelser. Derfor mangler han ikke lys på veien i lengselens dypeste natt, og i tro ser han sitt hjemland.

Men den vantro lengter uten Gud og uten håp. Han er som en svale over åpent hav, som en ensom mann på et vrak.

Og dødsnatt vil hvile over din sjel, du som ikke kjenner Gud, inntil du får bade deg i hans nådes lys under Jesu Kristi kors. Men der skal du se himmelen åpen og se hjemlandet smile mot deg i strålende glans. Da skal du ikke lenger spørre om det er forskjell på lengselen hos en kristen og en vantro.

* * *

Så takk din Gud, du som er kristen, for lengselen han la i ditt bryst. Vær viss på at den store dagen ikke skal komme uventet over deg som ser mot Gud i lengsel.

De som møtes den dagen, er en lengtende Frelser og en lengtende synder. Og som dråpen skjuler seg i havet, skal du og din Frelser da være helt ett.

Jeg lengter så hjem til mitt rette hjem,
til sangen i livets lunder.
Å, var jeg nå vel der kommet frem!
Mitt hjerte så sårt det stunder,
og hjemmet jeg ser så fagert der
mens hjertet i drøm det blunder.

Den bortkomne sønnen

Les Luk 15,11–24.

> «Ikke mange dager senere samlet den yngste sønnen sammen alt sitt og dro til et land langt borte, og der sløste han bort alt han eide i et utsvevende liv. Men da han hadde satt alt over styr, ble det en svær hungersnød i det landet. Og han begynte å lide nød. – – – Da kom han til seg selv og sa: – – – Jeg vil stå opp og gå til min far, og jeg vil si til ham: Far, jeg har syndet mot himmelen og mot deg. – – – Og han sto opp og kom til sin far» (Luk 15,13–14.17–18.20).

Dette ordet forteller oss om en ung manns vei bort fra Gud og om hans hjemferd til Gud.

Han var så ulykkelig at han gikk bort, men også så klok at han dro hjem igjen. Mange følger ham på bortveien, men få på hjemveien.

Ordet forteller oss også hvordan det gikk ham borte fra Gud, og hvordan han ble tatt imot da han kom hjem.

* * *

Først vil vi en stund stanse ved denne mørke sannheten:

Bort fra Gud

Med et par enkle strøk og med de sanneste farger har Jesus malt for oss et slikt menneskeliv helt fram til dødens porter.

Han tok alt sitt, står det, og dro til et land langt borte, og der sløste han bort sitt eget i et utsvevende liv. Det han tok med seg, var arven fra hjemmet, den han hadde bedt om å få. Hjemme var det for trangt for hans lengtende ånd, og som så mange andre mente han at det var så mye bedre borte enn hjemme. Og så tok han alt sitt og dro bort.

Dette gjentar seg til alle tider i livets vår. Det er noe de fleste av oss kjenner mer eller mindre fra vårt eget ungdomsliv.

Nå er vi frie. Frie fra skole og prest, frie fra å måtte spørre far og mor om lov til alt mulig. Livet er vårt, og vi har rett til å styre oss selv.

Slik ser den våknende ånden ut i den verden som før var stengt for synet og lengselen. Alt som var høyt og hellig for barnetanken, blir smått og verdiløst.

Den ungdommen som tenker stort og tenker kort, synes at alt de gamle gjorde, er for smått for den. Den vil ut og vinne lykke i livet på andre veier – bort fra hjemmet som gav barnet livets beste arv.

Hva er det en ung person tar med seg når han går bort fra Gud? Det spørsmålet er det ikke så lett å få et sikkert svar på. Det er lettere å finne de tingene man

går bort fra. Men her står det at han tok arven sin og dro bort. Han hadde noe med seg hjemmefra som han trengte en tid på å sløse bort.

Slik jeg ser det, har det barnet som har gode og gudfryktige foreldre og har levd sine barneår i et kristent hjem, fått en stor og god arv.

Allerede før du så dagens lys, mens du lå under mors hjerte, bar hun deg til Jesu hjerte. Og opp gjennom årene vugget hun deg så ofte i søvn med bønn og sang, mens hun lærte deg å synge om ham som elsket oss og sendte englene sine til vern og vakt.

Den som har hatt eller har en slik mor og et slikt hjem, har fått en stor og god arv av Gud gjennom hjemmet. Ingen kan sette stor nok pris på det et slikt barn eier framfor mange andre som vokste opp i gudløshet og stygghet.

Du som har eller hadde et slikt hjem, du tok med deg ut i livet et barnlig sinn, samfunn med Gud, en god samvittighet, en barnlig tro og motvilje mot alt syndig og stygt.

Dernest er det så mange som har en god arv fra slekten. Det betyr ikke at noen er uten synd, men ikke alle er like mye ødelagt av synd. Ingen kan nekte for at barn av en dårlig slekt med lav moral må ha arvet mer dårskap enn de som stammer fra en god, karaktersterk, moralsk og kristen slekt.

Mange har derfor fått i arv en god karakter og en alvorlig natur. Livets gang har holdt synden borte fra dem mer enn fra mange andre. Slike unge blir regnet som gode og rene av alle som kjenner dem.

Dette og mye annet er det de unge tar med seg når de går bort, bort fra Gud og det gode.

Det er også verdt å legge merke til det Jesus sier om den bortkomne sønnen, at han sløste bort sitt eget. Med det vil Jesus sikkert vise oss noe særegent ved ungdomslivet. Arven blir ikke alltid slengt bort i direkte og grov synd, men i tankeløshet og lettsindighet.

Nå er det for simpelt å be og lese i Bibelen. Ja, det er til og med for smått å sitte ved bordet når far holder husandakt. Det som nå er gildt og gjevt, er skvalder og skratt, latter og leven, stas og fjas. Når så den ene går lenger enn den andre i lettsinn og tankeløshet, sløses arven bort både fort og sikkert.

Jeg husker ennå godt da jeg dro ut og holdt på å sløse bort min arv. Jeg var ikke akkurat ondsinnet og levde ikke noe syndig liv, men jeg var vill og overgiven, stor i munnen, lettsindig og verdslig.

Når ungdomsflokken smatt ut gjennom en bakdør til lek og leven, var jeg en av de første. Men når dagen og kvelden lå bak meg, og jeg i den stille natten måtte vente på søvnen, kjente jeg at jeg hadde mistet noe. Det var så tomt og sårt i brystet. Jeg holdt på å sløse bort arven min.

Mang en natt lovet jeg, mens hodeputen var våt av tårer, at dette skulle være siste gang jeg var i det lettsindige laget. Men han som lovet, hadde glemt at kraften til å holde løftet var borte.

Det er en underlig tid i menneskelivet når vi som unge går bort fra det Gud gav oss i barneårene. Vi tror vi skal få og finne, og så bare taper vi, dag etter dag, år etter år. Hvor sårt det er å miste der man ventet å få! Ungdomslivet borte fra

Gud er derfor fullt av sjelesmerte. En slik ung vet hva det er å miste motet og sovne gråtende.

Fra Jesus skilt, hvor mørk var hver en dag,
hvor alt var vel, dog intet til behag.
Jeg hadde alt hva verden ønsket seg,
men følte dog jeg var ulykkelig.

Slik er veien der de unge sløser bort arven sin.

Er du som hører dette nå, en av dem som er på vei bort fra Gud, så la disse ordene mane deg til å vende om. Holder du fram på den ville veien, høster du bare sår og slag. Som mannen som gikk fra Jerusalem ned til Jeriko, blir du ranet, såret og kledd av. Det er umulig å slippe unna den tunge skjebnen hvis du ikke vender om.

* * *

Borte fra Gud

Men når barnearven er sløst bort, og man ser tilbake på ungdomsår fulle av såre minner og sitter igjen med et plyndret liv, da kommer det oftest en stans. Denne stansen viser Jesus oss i vers 14. Der sier han disse ordene:

«Men da han hadde satt alt over styr, ble det en svær hungersnød i det landet. Og han begynte å lide nød.»

I denne nøden får Guds Ånd en særlig anledning til å kalle oss til å vende om. Det er også i denne tiden at de fleste mennesker som har levd blant kristne, finner hjem igjen til sin barndoms Gud.

Det var i en slik tid jeg fikk Guds kall og fant hjem igjen, Gud være takk! Så sårt og syndig det var at jeg gikk bort, så nåderikt var det at kallet kom akkurat da.

Du unge som i en slik tid tok hjemveien – eller om du ikke lenger er ung – glem aldri å takke din Gud for denne store lykken i livet. Ingen munn og ingen penn kan noen gang male et bilde som helt sant viser oss den herligheten et menneske finner når det vender om, eller all den ulykken det blir spart for.

Du som nettopp nå har fått ditt store kall i ungdommen og ikke vet hvilken vei du skal gå, til deg vil jeg sende dette kjente verset:

Å, tenk på Gud i ungdoms år!
All vekst som god er, gror om vår,
om den skal grøde give.
Så la da Gud ditt hjerte få
fra ungdom og til alder grå,
da blir det lyst å leve.

Men hvis du nå ikke tar imot Guds kall og går hjem, hvordan går det da? Tror du at du alltid kan stå der du nå står?

Ingen sjel står stille.

Nå må du på nytt velge ett av to. Nekter du å komme hjem, kan du ikke nekte å gå bort – lenger og lenger bort.

Hør hva Jesus sier om et slikt menneske, som har sløst bort sitt eget og nå står ved et nytt vendepunkt: «Da gikk han bort og holdt seg til en av borgerne der i

landet, og han sendte ham ut på markene sine for å gjete svin. – – – Og ingen ga ham noe» (Luk 15,15–16).

Dette er noe annet enn å sløse bort arven i et morsomt og lettsindig ungdomsliv. Dette er en mann som ingenting har og ingenting får, og som derfor driver av sted i dårskap og synd lagt på synd. Nå går det ned, ned til å leve som et svin, ned i skam og umoral.

Nå er det ikke lenger den overgivne ungdommen. Nå er det et liv bundet i synd, så stygg og stor at man er som et dyr, uten noen gang å kjenne fred og glede.

Svinemat er ikke menneskemat. Derfor blir et menneske aldri mett og glad, verken i synd eller i verdslighet. Jo mer man lever syndig og verdslig, desto mer må man synde og velte seg i synd.

Det er et bunnløst dyp sjelen nå står på kanten av – ned i det ytterste mørke.

Så langt kom den unge mannen som tok sitt og gikk bort.

Er du kommet dit?

* * *

Hjem til Gud

Men denne ulykkelige mannen, som dro så langt bort og sank så dypt ned i synd, fant likevel hjem igjen. Døren til det kjære barndomshjemmet stod åpen, og den lengtende faren trykket ham inn til sitt bryst i usigelig glede.

Det var en stor stund, ikke bare for ham som så uventet fikk igjen det han hadde mistet, men også for faren, som fant igjen sin dyre skatt.

Tenk om den sannheten kunne få rom hos oss at det er en glede for Gud når han får ta imot en bortkommen sønn! Er synderen glad når han blir frelst, så er ikke Gud mindre glad når han får frelse.

For Gud er et menneske en stor ting.

Derfor er det også en stor dag for Gud og hans engler når en eneste synder blir frelst. Som morshjertet åpner seg mest for det syke barnet, slik ser Guds kjærlige øye mest etter den som er lengst borte. Og han gleder seg når en som var død, blir levende igjen.

Når vi nå ser dette under at den bortkomne sønnen fant hjem igjen, ligger det nær å spørre: Hvordan kunne et slikt menneske, som var kommet så langt bort, finne hjem?

At noe slikt kunne skje, må vel regnes som et stort under. Men Jesus forteller oss hvordan det skjedde den gangen. Slik har han vist oss hvordan det alltid vil gå til når en bortkommen sønn finner veien hjem.

«Han kom til seg selv,» står det, og så sa han: «Jeg vil stå opp og gå til min far.»

Mens han ble trett av livet i synden og aldri fant annet enn angst og nød, begynte han å tenke over hva han hadde mistet, og hva enden på et slikt liv ville bli. Som rimelig var, kom han fram til at det var vanvittig å la livet gå tapt når det kunne bli berget. Med forstanden fant han ut at livsførselen hans var helt gal. Og så tok han viljen til hjelp og satte seg fore å vende hjem.

Både forstand og vilje dømte livet hans som dårskap og vendte tanker og lyst mot hjemmet.

Om hvert menneske som lever borte fra Gud i dag, ville gjøre det samme, ville de alle som én finne hjem.

Du som tror at det finnes en himmel og et helvete, et liv etter dette med straff eller lønn, og som også tror at det finnes en utgang fra døden, men likevel lever borte fra Gud – er ikke det vanvittig?

Jeg er viss på at om du tenkte sunt og sant, ville du finne ut at du lever som en dåre.

Det er vanvittig av et menneske å leve borte fra Gud.

Derfor kan man så ofte få til svar når man spør uomvendte mennesker om de ikke vil søke Gud: «Jo, det var nok det beste for oss alle.»

Når de fleste som innrømmer at de lever galt, likevel ikke vender om, er grunnen at de ikke vil.

Om du ville gjøre som den bortkomne sønnen og si: «Jeg vil», da ville også du finne hjem igjen. Vær viss på det!

Her er det viljen din det står på, om du skal bli frelst eller gå fortapt. Du bærer selv ansvaret for ditt liv.

Riktignok kan ikke viljen din frelse deg, og den kan heller ikke gi deg fred eller kraft mot synden. Men du må med din vilje avgjøre om en annen skal frelse deg eller ikke.

Gud frelser ingen mot hans vilje. Å se deg der du går langt borte, og falle deg om halsen og gi deg livets kyss, klær, sko og ring, hjem og mat og arv – det er Guds gjerning. Men om han skal få lov til å gi deg alt dette, det er din sak.

Der menneskets vilje er mot Gud, der er hans frelserkjærlighet maktesløs. Derfor finner vi Jesus sorgfull og full av tårer over sitt folk, som han ikke kunne få frelst fordi de ikke ville la seg frelse:

«Jerusalem, Jerusalem! Du som slår i hjel profetene og steiner dem som er sendt til deg! Hvor ofte jeg ville samle dine barn, som en høne samler kyllingene sine under vingene. Men dere ville ikke» (Matt 23,37).

Skal Jesus klage slik over deg? Da blir det tungt å være menneske når du skal fram for den Gud som forgjeves kalte deg til evig liv.

* * *

Hjemmet var lyst og blidt. Far og mor levde med Gud og førte sitt eneste barn – en god liten gutt – til den Frelseren de selv hadde funnet. Han satt på mors fang og hørte med glede om Jesus og levde sine barneår i barnlig tro på Gud.

Men han vokste til, og da ble det en skam å sitte sammen med far og mor når de ba. Kameratene gjorde narr av ham. Så ble hjemmet for trangt, og som så mange har gjort både før og senere, dro han til sjøs.

Årene gikk, men far og mor så ingenting til gutten. Far vandret hjem til Gud, og mor satt igjen, gammel og mett av dager. En dag kom en av naboene innom og kunne fortelle gamle mor at gutten hennes skulle være kommet til byen. Der levde han av å tigge og stjele.

Med bønn om hjelp fra Gud skrev hun da et brev til sønnen sin og sendte det til sjømannspresten i byen. Brevet sluttet med disse ordene:

«Min sønn, kom hjem! Jeg har deg kjær.»

Vår Herre styrte det slik at han fikk brevet. Han leste det, stakk det i lommen med en grimase og mente at han hadde latt seg narre nok av kameratene sine.

Men det var kommet et underlig drag i hånden hans, og rett som det var, stod han med brevet i neven og leste. Han kjente skriften. Den var så lik mors skrift, og så navnet – ja, slik skrev mor det alltid. Når han så på brevet, tenkte han at det måtte være fra mor likevel. Men når han tenkte på livet sitt, var det umulig å tro at mor brydde seg om ham lenger.

I margen på brevet stod det skrevet:

«Fra nå av og så lenge bena mine kan bære meg, går jeg på kaien og ser etter deg.»

En dag da han ikke visste noen utvei til å berge livet, sa han til seg selv: «Jeg vil reise hjem og se. Har mor skrevet brevet, er hun på brygga, og så får jeg komme hjem. Er hun ikke der, reiser jeg hit igjen og dør.»

Skamfull over fillete klær og all slags armod tok han plass i baugen på båten. Der stod han og lengtet etter den timen da båten skulle svinge rundt odden og han skulle se hjemstedet sitt igjen.

Timen kom, og det varte ikke lenge før han så at den gamle, grå kvinnen på kaien var mor. Nå holdt han det ikke ut lenger. Før båten la til land, ropte han av full hals: «Mor! Her er jeg, ta meg!»

Om en liten stund falt de hverandre om halsen med tårer og takk.

* * *

Du! På stranden i ditt hjemland står din Frelser og venter på deg.

Kunne ikke også du reise hjem nå i dag?

Så sant du vil, skal han føre deg inn i Gud Faders festsal, om du så var den største synder på jorden.

Den rike bonden

> «Han fortalte dem så en lignelse og sa: En rik mann fikk stor avling av jorden sin. Da tenkte han ved seg selv: Hva skal jeg gjøre? Jeg har jo ikke rom nok til å samle avlingen min i. Og han sa: Dette vil jeg gjøre: Jeg vil rive ned låvebygningene mine og bygge større. Der vil jeg samle hele min avling og mitt gods. Så vil jeg si til min sjel: Sjel! du har mye godt liggende for mange år. Slå deg til ro – et, drikk, vær glad! Men Gud sa til ham: Du dåre! I denne natt kreves din sjel av deg. Hvem skal så ha det du har samlet? Slik er det med den som samler seg skatter og ikke er rik i Gud» (Luk 12,16–21).

Dette bibelordet forteller oss om en bonde som hadde drevet gården sin så godt at uthusene ble for små til den store avlingen, og derfor måtte han bygge dem større. Og denne mannen kaller Jesus en dåre.

Et slikt navn på en dyktig gårdbruker synes å være en urettferdig dom og et uttrykk for et meningsløst syn på vår oppgave her i verden. Gud har satt oss her på jorden, og han har selv befalt oss å dyrke den og legge den under oss. Hvordan skal vi da finne mening i Jesu ord om den rike bonden?

Kunsten er her – som alltid – å forstå Jesus rett. Kan vi det, vil vi nok få sanne at Jesu ord er sanne ord.

Først vil vi minne om at Guds ord aldri gir oss lov til å være fattige på grunn av latskap, liten omtanke og likegyldighet for jordiske ting.

Den eneste formen for fattigdom som Guds ord gir oss ros for, er den som kommer av at vi har hjulpet andre og også ofret de jordiske godene for Jesu navns skyld.

Men fattigdom fordi vi ikke vil arbeide, eller ikke vil ha noe til i morgen, er imot Guds vilje. Tvert imot skal vi ete vårt brød i vårt ansikts sved og tjene vår Frelser i et flittig arbeidsliv. Ja, Guds ord er så hardt mot alle late at det sier: «Den som ikke vil arbeide, skal heller ikke ete» (2 Tess 3,10).

Jesus var en flittig arbeider både med hode og hånd. Og mange av oss som har litt mer til overs nå enn før, har ikke fått det bare fordi vi har arbeidet, men fordi Gud har velsignet strevet vårt. Og vi vet at det Gud legger sin velsignende hånd på, er ikke av det onde.

Det er et helt galt syn å regne eiendom og arbeid for et «nødvendig onde». At det har vært og fortsatt finnes folk med et slikt syn, er nok altfor sant. Men det er en spott mot ham som har skapt verden, han som lar gresset gro og kornet

modnes til en god høst, han som styrer fisken i havet og fuglen i luften, han som har lagt gull og sølv i fjellene og gitt oss forstand og arbeidskraft.

Fattigdom på grunn av latskap og likegyldighet for jordiske ting er synd både mot Gud og samfunnet.

Hvert menneske har rett til å glede seg når låven blir for liten og kjelleren for trang.

En nedslitt gård, et dårlig stelt hus og liten omtanke for plog og harv og hest, for fjøs og forretning, er så visst ikke noe godt tegn på sann kristendom. Langt ifra! Det er heller et tegn på en skral kristendom.

Likegyldighet for hjem og gård, for kontor og forretning, eller hva slags ærlig arbeid man vil nevne, er djevelskap.

Jesus klandrer da heller ikke den rike bonden fordi han hadde en god gård og for små hus til avlingen sin.

* * *

Hva var det så som var galt med denne mannen? Hvorfor kalte Jesus ham en dåre?

Vil vi bare stanse og tenke litt, skal vi nok finne grunnen. Vi hører et ord fra hans munn som viser oss at livssynet hans har ført ham på ville veier:

«Så vil jeg si til min sjel: Sjel! du har mye godt liggende for mange år. Slå deg til ro – et, drikk, vær glad!»

Slik taler den trygge, solide bonden til seg selv. Han hadde ikke noe annet å leve og dø på enn mat og penger. Med full låve og tung pengepung vugget han sin sjel inn i dødens evige søvn.

Her er villsporet. Her er dåren.

Og jeg skulle tro at hvert fornuftig menneske vil være enig i at mat og penger, en fin gård og en full låve ikke er mye å dø på. Så godt alt dette enn er her i livet, hjelper det oss ingenting i dødstimen.

Likevel er det mange mennesker som til punkt og prikke lever etter samme prinsipp som den rike bonden. Hele livet er et eneste jag etter penger og mat. Hver tanke som rører seg om Gud og sjel, om synd og dom, drukner i matstrevet. Fra de yngste år til den sene livskvelden dårer de fleste mennesker seg selv med å stirre mot jorden. De får seg selv til å tro at når de har mat og penger, har de nok.

Få ord i Bibelen passer bedre på den slekten som lever nå, enn dette ordet om den rike bonden. Både de store sosiale spørsmålene, som nesten sprenger samfunnene i Vesten, og den krigen som nå tar det beste blodet i Europa, har sin dypeste rot i at folk søker sin høyeste lykke i jordiske ting.

Til alle slike sier Jesus fremdeles i dag: «Du dåre!» Og en gang skal hele slekten innrømme at det var sanne ord.

Vi mennesker har vanskelig for å gi de forskjellige tingene i livet deres rette verdi.

For de fleste synes det å være en avgjort sak at det beste vi kan få her i verden, er velstand og rikdom. Oftest blir en mann også vurdert etter hvor tung pengesekken hans er.

Er en mann fattig på jordisk gods og må gå i arbeidsklær det meste av tiden, er det få eller ingen som bryr seg om ham, om han er aldri så flink. Men er det

penger nok og silke og stas nok, da er mannen stor, selv om han ikke gjør annet enn skade både for seg selv og for samfunnet.

Slik ser kloke folk i vår tid på livet. Men vær viss på at til denne slekten roper Jesus sterkere enn til noen slekt før oss: «Du dåre!»

En av våre store diktere har stilt spørsmålet: Hva kan vi få for penger? Han svarer:

«Mat, men ikke matlyst.
Medisin, men ikke helse.
Myke senger, men ikke søvn.
Lærdom, men ikke forstand.
Stas, men ikke skjønnhet.
Glans, men ikke hygge.
Moro, men ikke glede.
Kamerater, men ikke vennskap.
Tjenere, men ikke troskap.
Grå hår, men ikke ære.
Rolige dager, men ikke fred.
Skallet av alle ting kan man få for penger. Men ikke kjernen; den er ikke til salgs for penger.»

James Marshall, han som var den første som fant gull i California, forbannet 18. januar 1854, den dagen da han gravde fram det første gullkornet. Fra den tiden vendte lykken seg bort fra ham. Han ble bestjålet, jaget og forfulgt hvor han enn dro, fordi folk trodde han kunne trylle fram gull.

For ikke mange år siden ble en gammel, dødssyk mann tatt inn på et sykehus i London. Han hadde verken slekt eller venner, og de trodde først at han også var pengelens. Men da de tok klærne av ham og skulle få ham i seng, fant de en pengepung som hang i en snor om halsen hans.

Den dødssyke mannen voktet over pengesekken som om den var hans øyesten, og holdt fast på den selv i søvne. De ba om lov til å gjemme pengene, men stakkaren skrek og sverget høyt og hellig at pengesekken skulle være med i likkisten, ellers fikk han ikke fred i graven.

Dødstimen kom, og legen prøvde så varsomt han kunne å ta pungen bort. Men da åpnet mannen enda en gang øynene, som alt holdt på å briste, og sa med skjelvende stemme: «Pengene mine! Pengene mine!» Så et tungt sukk – og han var død.

Var ikke det en dåre?

Men du, hva har du å dø på? Har du noe igjen når døden tar pengesekken fra deg?

Studer de menneskene du møter, og hør hva de tenker og snakker om. Det er forretning, gårdsdrift og mat fra morgen til kveld. Menneskeslekten løper om kapp i det snurrende tidshjulet etter alt som hører verden til, og glemmer Gud. Slikt er det første du tenker på når du våkner, det siste når du sovner, og det du drømmer om om natten.

Bibelen, en bønn til Gud om nåde og en frelst sjel – hvem har tid til slikt i våre dager? For deg er andaktsboken og kirken om søndagen å legge en god plan for

arbeidet på mandag, eller å gjøre som den rike bonden: ete, drikke og være glad. Så står kirker og bedehus tomme, og prester og forkynnere som søker å vinne sjeler for Gud, regner du for dårer og snyltere i samfunnet.

Du, det er til deg Jesus sier i dag: «Du dåre!»

Enten du vil innrømme det eller ikke: Å være menneske og ikke vite veien gjennom døden inn til Gud, det er dårskap. Å leve bare for mat og moro, det er armod. Det er mennesket omskapt til et dyr.

Om du på Guds gaver er rik,
men ei Guds kjærlighet kjenner,
du er den arme dåren lik
som etter skyggen renner.
Du ser ei det salige lys
som i Guds Sønn er runnet.
Hva gagner da den glans og pris
som her du har deg vunnet?

En mann må dø, og alt sitt gull
han en gang må oppgive.
Om han da satt med låven full,
ved det han ei kan leve.
Når Herren sier: Nå i natt
ditt liv skal du forlate,
og verden da er all din skatt,
hva kan da alt deg bate?

* * *

Du som i dag hører disse alvorlige ordene, jeg vil be deg så godt jeg kan: Søk rikdommen din i Gud.

Den rikdommen kan du finne hvis du legger til side alt annet for dette ene: å bli rik i Gud. Å finne Gud og få et frelst liv må for deg som for meg alltid være nummer én. På den veien åpnes øynene dine for det du mest trenger og minst eier. Men det er også der Jesus møter den fattige synder og vil gjøre ham rik i Gud.

Gå så ut – i Jesu Kristi navn – og dyrk gården din og gjør låven din større, om det trengs. Det er en fornuftig manns verk. Men la alltid Jesus være din hjerteskatt, så er din rikdom og ditt rette gull på den andre siden av graven.

Så vær du, Gud, vår hjerteskatt
og aldri fra oss vike!
Når alt det faller i dødens natt,
i deg så er vi rike.
Å, la din kjærlighets dyre gull
i hjertet her få leve,
og himmelen av rikdom full
du en gang vil oss give.

Slik går det med den som er rik i Gud.

«Hva er det til så mange?»

Les Joh 6,1–15.

> «Da nå Jesus løftet sine øyne og så at en stor folkemengde kom til ham, sa han til Filip: Hvor skal vi kjøpe brød, så disse kan få noe å ete? Men dette sa han for å prøve ham, for han visste selv hva han ville gjøre. Filip svarte ham: Brød for to hundre denarer er ikke nok til at hver av dem kan få et lite stykke! En av disiplene hans, Andreas, Simon Peters bror, sier til ham: Her er en liten gutt som har fem byggbrød og to småfisker. Men hva er det til så mange?» (Joh 6,5–9).

Et av de store spørsmålene som trenger seg fram i menneskelivet, nå mer enn før, er spørsmålet om mat. Om nok mat.

Dette spørsmålet blir slett ikke mindre. Tvert imot blir det større for hver dag som går. Det er nok også matspørsmålet som vil bli årsak til den siste store kampen ved slutten av denne tidsalderen. Folk skal reise seg mot folk og rike mot rike, og opphavet til denne store, harde striden er spørsmålet om mat.

Ingen av oss kan helt slippe å bli dratt med i denne striden om maten, om vi aldri så gjerne ville stå utenfor. Også den kristne er i denne verden. Også den kristne må ha mat. Også mange kristne har vanskelig for å komme forbi spørsmålet: «Hva er det til så mange?»

Setter man seg ned, slik Filip gjorde, og regner ut hva man har og hva man trenger, er det nok mange som ikke alltid ser noe lyst i vente. Svaret blir så ofte denne triste sannheten:

For lite til mat.
For lite til klær.
For lite til husleien.
For lite til oss og barna våre.

«Og det er disse to armene mine som skal slite for hver øre. Nå har de slitt i mange år, snart er den siste muskelen spent til det siste taket. Snart orker jeg ikke mer – hvor skal jeg så gjøre av meg?»

Dette er det store spørsmålet som skaper så mange tunge tanker, så mange harde mennesker, så mang en bitter kamp – og så mange tårer.

Alle kamper i livet er mer eller mindre skarpe og harde. Men ingenting er vel så tungt og hardt som å se inn i en mørk framtid uten å øyne noen utvei til å

skaffe mat til seg og sine. Særlig må det skjære i hjertet å høre sine egne barn be om brød og ikke kunne hjelpe.

Jeg hadde tenkt å si litt om dette spørsmålet her i dag, ut fra Jesu lære og gjerning. Ordet vi har hørt, innbyr oss til det.

La meg da med det samme få si: Det er ikke et politisk foredrag jeg vil holde – tro meg på det. Jeg er ingen politiker. Jeg er bare et vanlig kristent menneske som gjerne vil være med og gjøre litt godt i den slekten jeg lever sammen med.

Men det må jeg også si med det samme: Det er min faste tro at alle spørsmål i livet – også spørsmålet om nok mat – bare kan bli helt løst av én, og det er Jesus Kristus.

Hans lære, hans liv, hans gjerning og hans ånd har også lagt svaret på dette spørsmålet enkelt og klart fram for oss. Programmet hans er i orden. Og den dagen menneskeslekten tar opp Jesu program og lever etter det, den dagen er også matspørsmålet løst.

Derfor ønsket jeg å vise dere det prinsippet vår store Mester fulgte, også i denne livssaken for oss alle. Derfor, alle som vil høre og følge Jesus: Hør og gå hans vei også her!

Kanskje vil også dere som holder på å snu ham ryggen, vende dere om og høre med litt velvilje enda et ord fra den store menneskevennen.

De fleste av dem som matspørsmålet brenner mest for, venter å finne løsningen på en vei som etter alle kristnes mening fører inn i mørke og håpløshet. Kanskje vil noen spørre hva det er for en vei. Jeg vil nevne to ting.

Den ene er denne: De tar anstøt av Gud.

Gud deler ikke likt. Finnes det en Gud, så er han urettferdig, og en urettferdig Gud vil de ikke vite av – og det er jo til å forstå. Derfor: bort med Gud! Bort med Kristus! Bort med de kristne! Alt dette står i veien for oss arbeidere, derfor bort med det. Den som blir en kristen, er tapt for oss.

Og så snur de ryggen til Gud og Kristus, til kristendommen og de kristne – og mener at de skal få mer mat.

Er det noen her som vender Kristus ryggen for å få nok mat?

Det er tankeløst, ja, det er lettsindig å ta anstøt av Gud. Gud tar ingen skade av det. Det gjør bare du. Du kan ikke skape Gud om.

Du kan fornekte Gud. Du kan innbille deg at Gud ikke finnes. Men å ta anstøt av en Gud du tror finnes, det er mer meningsløst enn om en maur skulle ta anstøt av Dovrefjell fordi det ligger i veien når han sleper barnålen hjem til tuen sin.

I et blad i Fredrikstad skrev nylig en som tidligere har vært sosialist, at arbeiderne i kampen for frihet ikke kunne klare seg uten Kristus og kristendommen.

Til dette svarte redaktøren for sosialistbladet i Østfold: «De anser kristendommen og rikfolkets nådegaver som veien til frigjøring for arbeiderne og bygger på jøden Kristus. Jeg anser sosialismen som middel til rettferdighet i samfunnet og bygger på jøden Karl Marx.»

Dette er like klar tale som det er et galt syn. Og jeg vet at ingen skal fare vill når jeg her ber dere velge den veien jeg nå peker på.

Ta aldri anstøt av Gud, vend dere aldri bort fra Kristus når dere ser og spør etter mer mat. Det blir som å vende seg fra den åpne døren mot et fjell man aldri kan komme over – fra kjærlighet til kulde og egoisme.

Den andre tingen jeg vil nevne, er at så mange tar anstøt av samfunnet og de rike.

Å ja. Det er nok altfor sant at samfunnet ikke er som det skulle være. Det er ikke engang det det kunne være. På denne jorden trives urett og egenkjærlighet så sørgelig godt. Og vi kan være visse på at denne verden aldri blir bedre så lenge du og jeg ikke slutter å leve egenkjærlig.

Aldri blir matspørsmålet løst etter prinsippet: «Ditt er mitt.» Det blir bare løst når du og jeg lærer denne livsvisdommen i praktisk gjerning: «Mitt er ditt.»

Arne Garborg har en gang sagt: «Den som vil bøte på samfunnet, må begynne med seg selv.» Det er sant sagt.

Men den veien gikk også Kristus, både i ord og i gjerning. Jesus var en fattig mann her i verden. Men som fattig mann levde han etter denne læren: «Mitt er ditt.» Han begynte med seg selv. Les Det nye testamente, så skal du få se at det er sant.

Dette er veien som fører fram til den rette løsningen på spørsmålet. Det er Jesu svar på matspørsmålet. Det er også det svaret all sann kristendom gir.

Men lever du og jeg etter prinsippet «ditt er mitt» – ja, får vi noe til overs, så tar vi alt til oss selv, akkurat som de andre, uten kjærlighet, uten offer, uten å dele med dem som trenger det – da blir ikke samfunnet skapt om. Det hjelper ikke, om så arbeiderne og alle undertrykte når helt fram til den friheten de nå lengter etter. Samfunnsgodene skifter bare eier, og vi er ikke kommet en tomme nærmere løsningen på matspørsmålet.

«Ja, men lever da de kristne etter denne læren?» spør nok mange.

Jeg vil svare: Ikke alt som gir seg ut for å være kristendom, er det. En vakker, stor kirke full av mennesker er ikke det samme som kristendom. En mann som er utdannet til prest, er ikke det samme som kristendom. Et bedehus eller en emissær er heller ikke det samme som kristendom.

Her tror jeg mange tar feil, og derfor tar de anstøt og vender Kristus og kristendommen ryggen. Alle er kristne av navn her i landet vårt, men de fleste lever likevel på tvers både av kristendommen og Kristus. Jeg skal innrømme at det da ligger nær å ta anstøt. Men det er likevel ikke rett å gi Kristus skylden for det vi mennesker er skyld i.

Kristendom, det er å ha funnet Jesus Kristus som frelser fra synd og død. Det er å være født av Gud til evig liv. Det er å bli båret og ført av Jesu Kristi Ånd. Det er å leve etter hans ord og ledes av hans lys.

Dette er noe av det å være en kristen. Men slike kristne er det nok ikke mange av her. Bare en liten flokk.

Gi derfor ikke Gud skylden for at folk ikke lever etter hans lære. Også det er urettferdig. Kall ikke det for kristendom som ikke er det. Heller ikke det er rett.

Ja, selv om en sann kristen farer vill, så han glemmer sin adel og sin ære, kan ikke Kristus og kristendommen lastes for det. Det er den kristne selv som må bære skylden.

Men likevel har kjærlighet og barmhjertighet kommet inn i verden fra Kristus og hans folk. Ingen kan nekte for det.

I.

Hvilken vei er så den beste å gå i denne store saken? Hvordan skal vi finne den rette veien til å få nok mat? Jeg vet at dette er både et stort og et dristig spørsmål, men det må gå an å finne svar.

Det første svaret jeg vil gi, er det samme gamle som alltid har vært inngangsdøren til lys og lykke i menneskelivet: Finn Jesus!

Den som finner Jesus, finner verdens lys. Og det kan dere være visse på, folk, at dere kan finne ham. Sett alt inn på å finne ham, så skal du finne ham. Gi ham ditt liv med alle synder, alle byrder, slag og sår. La ham få bli din Frelser og konge. Han tar deg inn i sitt store hjerte, slik du står nå.

I ham skal du finne din sjel frelst. I ham skal du finne fred. I ham finner du også Gud som din Far. I ham finner du veien bort fra denne dødsdømte jorden til et bedre land. I ham finner du en sprengt grav og en åpen himmel. Er det småting? Det er livets høyeste lykke og største rikdom.

I ham skal du også finne den som ser ditt tomme fat, din slitne arm og ditt sultne barn. Han kan, og han vil. I ham finner du løsningen på livets gåte.

Finn ham, folk! Dere skal aldri bli sviktet av ham.

Alt han vet og alt formår.
Tyngste byrde han deg letter
når i bønn til ham du går.

Du velsignede Jesus, du alene er livets fullkomne svar!

II.

Det neste svaret jeg vil gi, er dette: Regn ikke arbeidet for en plage, men for et gode. Se ikke på arbeidet som en forbannelse, men som en velsignelse.

Jeg vet at det er svært vanskelig – særlig for en kroppsarbeider – å regne sitt arbeid for en velsignelse. Men likevel kan vi være visse på at livslykken aldri ligger i å slippe å arbeide.

Ikke å arbeide, det er ulykken her i livet. Der folk slutter å arbeide, der kommer ulykken inn i livet. Ikke å arbeide, det er en forbannelse over menneskelivet, over kristenlivet og over samfunnslivet. Dagdriveren som dovner seg i stedet for å arbeide, og rikmannen som ligger på sofaen dagen lang hele livet – der har du opphavet til helvete på jorden.

Arbeidsmann: Vær glad for at du kan arbeide, og for at du har arbeid. Vær aldri skamfull over arbeidsklærne dine.

Jesus var en vanlig arbeidsmann til han var 30 år. Han var en vanlig kroppsarbeider. Han gikk med øksen og sagen sin dag etter dag, år etter år, i arbeidsklærne sine.

Iblant er det som om jeg ser ham: Trett etter dagens strev setter han seg på en fjellknaus der borte i Nasaret og takker sin himmelske Far for dagen – og går så rolig og glad til hvile. Denne herlige tanken har ofte rørt mitt hjerte og gjort meg glad i arbeidet.

Du arbeidsmann! Også Jesus vet hva det er å gå på tungt arbeid. Han ringeakter verken arbeidet eller arbeidsmannen.

Tro ikke at det bare er presten og predikanten Jesus bryr seg om. Ingen gudstjeneste på jorden er helligere enn der et Guds barn er en trofast arbeider, enten han står på en prekestol eller er gatefeier.

Der steinknuseren nynner til hammerslagene og takker Gud for maten han spiser på steinhaugen, og der smeden synger til tonene fra ambolten, gladere enn presten ved alteret – der er livets rikdom. Ja, der er Guds hus!

Penger er ikke lykke. Penger er ikke engang rikdom. Men rikdom – vet du hva det er? Det er fred med Gud. Det er lys over graven. Det er arbeidskraft, arbeid og arbeidsglede. Slik blir vår syndige jord skapt om til en forhall til paradiset.

Men nå er det sikkert mange her som gjerne ville si til meg: «Det er lett nok å snakke om dette, om arbeid og arbeidsglede. Men gå du og ta på deg arbeidsklær, slit sammen med oss, og kom så tilbake og snakk.»

Jeg er glad for å kunne si her i dag at det har jeg gjort. Og her må jeg få lov til å vitne litt om meg selv, slik at også det kan vise at det jeg sier, er sant.

Jeg vet hva det er å gå på tungt arbeid. Jeg vet hva det er å vri opp undertøyet og legge det i sengen, og så ta det på igjen om morgenen, varmt og vått. I denne byen, Bergen, har jeg gått med sekken på ryggen til og fra arbeidet. Her har jeg drukket den svarte kaffen min, spist den tørre brødskiven min og kjøpt en røykesild til fem øre til de potetene jeg fikk hjemmefra av far og mor. Også da var jeg en lykkelig, glad ung mann.

Kanskje noen vil si: «Dette er illusjon – innbilning.»

Jeg svarer: Kan illusjon gi en slik lykke, da vil jeg råde dere alle til å skaffe dere mer av det slaget. Da er illusjon kraft.

Nei, dette er ikke illusjon. Det er en livslov som aldri kan brytes uten skade og aldri holdes uten lykke. Arbeidsmann, prøv å se arbeidet i dette lyset, så sprenger du en mørk mur som så ofte stenger for livsgleden.

Skam deg aldri over arbeidsklærne dine. Skulle du møte folk som skammer seg over å treffe deg fordi du har arbeidsklær på, da har du møtt en narr. Ham kan du rolig og frimodig gå forbi med hodet høyt. Gud og forstandige folk skammer seg ikke over å møte deg.

III.

Vær en flittig arbeider. Stjel ikke tid. Også det er tyveri, en synd som straffer seg selv.

Den arbeideren som lengter etter at husbonden skal gå, så han kan få dovne seg, må aldri vente annet enn et tomt fat og en tom pung. Ingen har heller den minste rett til å være doven. Arbeidsgiveren står under samme lov.

Hvor gjerne jeg ønsket å slå det inn i hvert menneske i denne store forsamlingen: Vær en flittig og ærlig arbeider! Stjel ikke tid!

Vær flittig, du som står ved disken, og du som sitter på kontoret. Vær flittig på kjøkkenet, i stuen, i vaskekjelleren og i strykerommet. Heller ikke du som arbeider for kommunen eller staten, har noen som helst rett til å henge over spaden eller slå likegyldig med sleggen. Arbeidsgiver, tjener, prest, emissær, åndsarbeider og kroppsarbeider – alle sammen: Vær flittige og samvittighetsfulle i alt arbeid!

Det er den beste attesten. Den kan du trygt gå med helt til Guds kontor når du søker om mer lønn og ønsker framgang i arbeidet. På den søknaden skal Guds egen finger skrive det gamle, sanne ordet: «Du har vært tro over lite, jeg vil sette deg over meget» (Matt 25,21).

Men en dagtyv, hvor skal han gjøre av seg? Hans attest nytter det ikke å komme med til Guds kontor. Det eneste han ville få høre hos den store arbeidsgiveren, var sikkert den vise mannens ord: «Gå til mauren, du late, se dens veier og bli vis» (Ordsp 6,6).

Men den sannheten liker nok ikke latsabben å høre, og så må han gå forbi sin Gud når han spør etter nok mat. Hvor skal han så gjøre av seg? Han har selv låst døren.

IV.

Be Gud velsigne arbeidet ditt. Be ham velsigne det du tjener, og det du eier.

Det finnes noe her i verden som heter Guds velsignelse. Det er den som gjør rik. Bibelen forteller om mennesker som fikk nok mat under Guds velsignelse, og den dag i dag kan hvem som helst som gjør seg umaken, få se det samme.

Har ikke du sett det? Noen mennesker kan tjene nesten så mye de vil, og det blir for lite likevel. Andre får det til å gå godt selv om inntektene er små. Det som er forbannet, forsvinner, enten hos deg, hos barna dine eller hos barnebarna.

Har du ikke sett det? Forklar det som du vil – det er livets egen greie, klare tale. Om du fikk millioner på én dag, ville de under Guds forbannelse tæres bort mellom fingrene dine fortere enn råjern i sjøen.

Men Gud kan gjøre mye av lite. «Det samme gir han sin venn mens han sover» (Sal 127,2).

Nå er vi kommet helt fram til døren til Bibelens svar på spørsmålet om nok mat: Vi må finne veien til Guds velsignelse.

Når Filip står fast med regnekunsten sin, og Andreas ikke greier å øke kapitalen mer, da blir hele gåten løst mellom Jesu velsignende hender. Slik svarer Bibelen. «La meg få det,» sier Jesus. Vær viss på det, folk, at det vil øke mellom hendene våre om han får velsigne det og så gi det til oss.

Rikdom gir ikke velsignelse, men velsignelse gir alltid rikdom.

Hent maten – det vil si: arbeid. Gi så maten til Jesus – det vil si: fold hendene dine, be Gud ta alt det du tjener og eier, mellom sine velsignende hender, og få det så tilbake av hans hånd. Fører vi livet vårt på den måten, skal vi alltid få nok mat.

V.

Deretter sier Jesus til oss i ordet i dag: La ingenting gå til spille! (Joh 6,12).

Det er synd å sløse med maten! «Nei, den brødskalken vil jeg ikke ha. Den suppen er kald, den spiser jeg ikke» – og så havner restene i søppelbøtta. Kan det komme velsignelse av slikt? Aldri.

Det er mange mødre og fedre i denne forsamlingen. Jeg roper til dere: Lær selv, og lær barna deres, å være forsiktige med maten. Lær også barna deres å spise all slags mat. Om de vegrer seg, så rett deg aldri etter dem. Vet du bare med deg selv at de ikke har vondt av den maten, så la dem sulte til de spiser den.

Det er også mange unge kvinner i denne forsamlingen som trolig snart blir mødre. Jeg vil be dere alle, med Guds bok i hånden, om å lære dere den velsignede livskunsten å fare varsomt med maten. Vær forsiktige med det dere steller for andre, og vær forsiktige med det dere eier selv. La ingenting gå til spille!

En mann kan slite og slepe natt og dag. Har han en kvinne i huset som sløser med maten, blir det likevel for lite.

Sank sammen restene. La ingenting gå til spille! Det er Jesu lære. Hører du det?

VI.

Hjelp der du kan, der du møter nød. La alt du har, være din tjener.

Å være forsiktig og sparsom er ikke det samme som å være gjerrig. Spar alt du kan, og gi alt du kan. Det gjorde Jesus.

Den som skraper til seg selv, hans rikdom er ormstukket, og pungen hans blir skåret i stykker mellom fingrene hans. «Den som sår sparsomt, skal også høste sparsomt» (2 Kor 9,6). Slik svarer Jesus alle som spør etter nok mat. Men «gi, så skal det bli gitt dere» (Luk 6,38).

Dette er Jesu sosialøkonomi. Synes dere det er et dårlig svar?

Alle dere mennesker i vår tid som snur Jesus ryggen og tror han må bort før dere kan få nok mat: Har dere øyne å se med?

Tror dere for alvor at dere skal få mer mat når Kristus er borte fra samfunnslivet og hjertelivet? Reis da dit hvor det ikke finnes kristendom, hvor Kristus ikke er kjent, og prøv lykken der! Tror du det vil gå bedre der? Du kan stole på at det blir mye verre.

Men la alle navnkristne i denne byen bli virkelige kristne – og ikke én skal sulte. La hele slekten bli kristne i ånd og sannhet, og det sosiale spørsmålet er løst.

*

Kom da til Jesus, folk. Lev etter hans lære. Gled deg over å kunne arbeide. Skam deg ikke over arbeidsklærne dine. Vær en flittig og ærlig arbeider. Be Gud velsigne deg, arbeidet ditt og alt det du har. Legg alt i Jesu velsignende hender. Vær forsiktig med det du eier. La ingenting gå til spille. Vær god mot andre. Hjelp der du kan når du møter nød.

Under denne evangeliets lov – i samfunn med Jesus – skal du og jeg finne veien både gjennom livet og døden.

Verdens lys

«Jeg er verdens lys!» (Joh 8,12).

«Dere er verdens lys!» (Matt 5,14).

Ingen av oss er ukjent med at det er mørkt her i verden. Synden og alt den drar med seg, tok fra oss den lyse, klare dagen og evnen til å se.

Vitenskapsmannen graver i jorden og ser mot skyer og stjerner for å finne livets mening. Men mørket stenger veien, og han spør uten å få svar. Hedningen bygger sitt avgudshus, lager seg guder av tre og metall og roper og skriker til dem om hjelp og lys. Men han sitter der like hjelpeløs, med et liv som skjelver i mørket.

Like lite som verden kan være sitt eget lys, like lite kan den lyse for oss. Noen mennesker har iblant tenkt at de kunne lyse for seg selv. Men da de hadde levd i denne løgnen en stund, måtte de innrømme at de hadde gått seg vill og levde i mørke.

Og så sitter vi der med dette store, gamle spørsmålet: Hvor kom vi fra? Hvor går vi hen?

Så ser vi på verden, på hav, fisk og fugl, men finner ikke svar. Fra det endeløse himmelrommet til den minste maur og makk som kryr i molden – alt er en uløselig gåte. Mange av dem som har tenkt og grublet mest, gir oss dette svaret: «Vi vet bare at vi ingenting vet.»

Og i grunnen er det det meste vi kan få vite her på jorden når vi skal søke lys hos oss selv: Vi kan få vite at vi er i mørket.

For en tid siden lå en kineser for døden. Han hadde gått fra avgud til avgud og brukt sin livskraft og sine penger på å lete etter lys, og nå skulle han dø. Da han forstod at dagene hans snart var talte, samlet han familien om seg og talte slik:

«I mange år har jeg lett etter lys og hjelp til å få fred, men jeg har ingenting funnet. Jeg er nå mer fredløs enn da jeg begynte å lete, og jeg dør uten å vite hvor jeg skal hen. Gudene har jeg søkt med alvor, men ingen gav meg hjelp.»

Så la han til: «Det må finnes en annen Gud, men hvor han er, vet jeg ikke.»

Så langt kan hedningen komme i mørket. Når inderen lar seg knuse under hjulene på Jaggernaut, og kineseren ruller bønnehjulet sitt, viser det oss lengtende menneskesjeler som er svøpt i skygger og natt.

*

Men midt i dette store mørket stiger en mann fram og roper ut over hele jorden: «Jeg er verdens lys!»

Det er store ord. Han sier også at den som følger ham, ikke skal vandre i mørket, men ha livets lys. Hele livets gåte skal i ham løse seg opp til en evig dag. Døden skal vendes til seier og graven bli inngangen til livet.

Det er store ord å si om seg selv. Og jeg synes det er underlig at ikke folk føler seg nødt til enten å kalle ham en stor løgner eller å ære ham som Gud.

Før var alle Jesu ord så selvsagt sanne for meg. Nå har de litt etter litt begynt å bli så store at jeg undres og lengter etter å få tro dem helt med mitt hjerte.

Den nedarvede autoritetstroen er god, den som regner alt som selvsagt sant fordi vi lærte det da vi var små. Men blir ikke det vi så selvsagt trodde, gjort levende for hjertet, er alt det vi vet, til ingen nytte, hvor riktig det enn er. I et sjeleliv som våkner, må sannheten gripe oss på nytt og på nytt, så ordet om Jesus blir vår egen livseiendom. Det koster ofte en tung strid, men så er seieren også så mye saligere.

Dette er en livslov for oss her nede. Og der denne loven blir brutt, der blir den mest rettroende tro like farlig som vantro, fordi den er død for hjertet.

Men stort er det når sannheten om Jesus griper oss, når Jesu ord blir liv for sjelen. Da er vi salige i vår tro. Da eier vi lys i hans lys og skal ikke vandre i mørket. Livet får mening og mål, så det skal være lyst selv når det lir mot kveld.

Derfor kunne Paulus i livets kveld si disse store ordene: «Jeg har stridd den gode strid, fullendt løpet, bevart troen. Så ligger nå rettferdighetens krans rede for meg, den som Herren, den rettferdige dommer, skal gi meg på den dagen – ja, ikke bare meg, men alle som har elsket hans komme» (2 Tim 4,7–8).

Stefanus så himmelen åpnet og Menneskesønnen ved Guds høyre hånd (Apg 7,56).

D. L. Moody sa i det samme han steg over grensen: «Jorden viker bort, og himmelen åpner seg.»

Det lyset som disse og mange andre hadde i dødstimen, det fikk de av ham som sa: «Jeg er verdens lys!»

Det er godt å vite at livets gåte er løst i Jesus. Men utenfor Jesus var det og er det evig natt. Ingen som ikke finner Jesus, finner veien ut av mørket. Bare han er lyset for verden.

Jesus, du er den himmelvei
som oss til Gud Fader leder.
Frelse det er å finne deg,
liv og uvisnelig heder.
Du er all skapnings lys og liv,
skjønt verden i mørket enn sviv,
vinglende vilt mellom graver.

*

Men la oss ikke glemme at det Jesus er blitt for oss – for deg og for meg – det vil han være for alle. Han er lyset for verden.

Derfor lengter han etter den dagen da alle skal vandre i hans lys. Hans frelserkjærlighet vil løse alle ut av dødsnatten. Men for at den salige dagen kan

komme, har han satt oss som lever i hans lys, til å lyse for andre. Ja, han sier til og med de samme ordene om oss som om seg selv: «Dere er verdens lys!»

Så mye og så stort kan en frelst synder bli. Vi som ikke var noe annet enn bare mørke, kan bli lys også for andre.

Ser vi etter i Guds bok og i den boken som er skrevet om de kristne ned gjennom tidene, ser det ut til at det er ved sitt folk Jesus kan lyse for verden. Dette store, evige lyset, Jesus, skal lyse for alle ved Guds folk.

Bibelen som jeg holder i hånden, er som en bankbok full av penger. Så lenge disse pengene ikke er tatt i bruk, er de død kapital. Slik er det også med Jesus og oss. Når vi tar ham i bruk, er han lyset for verden. Derfor står det skrevet: «For så mange som Guds løfter er, i ham har de fått sitt ja. Derfor får de også ved ham sitt amen, Gud til ære ved oss» (2 Kor 1,20).

Derfor betyr det mye når vår Gud og Frelser befaler oss å gå ut til jordens ender med ordet om ham. Ingen annen skapning har fått et så høyt kall og en så stor ære.

Å, kunne ei engler begjære
å gå med så salig et bud?

Nei, ikke englene, men frelste syndere som i troen på Jesus Kristus er født ved sannhetens ord, av Gud og til Gud – de skal gå med budet. «Dere er verdens lys!»

En avgudsprest i Kina fant en gang et Markusevangelium. Han tok boken med seg og leste i den, men kunne på ingen måte finne ut hva den talte om. Da han hadde studert den lille boken i 18 år, kom en svensk misjonær inn til presten i det mørke templet hans. Presten fant fram boken og spurte om han kunne si hva det var for en bok. Slik fikk misjonæren anledning til å fortelle ham om Jesus, og til slutt fant også han livets lys.

Hoffmannen fra Etiopia satt i vognen sin på hjemveien fra Jerusalem. På en eller annen måte hadde han fått tak i profeten Jesajas bok og leste nå i den. Men heller ikke han kom noen vei med det han leste. Selv om han satt med Guds ord i hånden, ble han værende i mørket til Filip satte seg ved siden av ham i vognen og gjennom ordet viste ham veien inn til den frelsen han lengtet etter.

Høvedsmannen Kornelius fikk bud ved en engel – ikke bud om Kristus, men bud om den mannen som skulle lede ham inn til Kristus.

Her er nåde. Her er ansvar.

*

Men hvordan kan en kristen, som ikke er annet enn en frelst synder, makte å være lys i verden? Jeg vil bruke et bilde. Kanskje kan det hjelpe oss et stykke på vei mot et svar.

I den siste tiden har mennesket funnet og tatt i bruk krefter som før var ukjente og ubrukte. Vi kan for eksempel nevne elektrisiteten. I lange tider var disse kreftene ukjente og ubundne. Men nå er de funnet og bundet. Vitenskapen har lagt dem i bånd. Kraften i fossen blir ledet inn i en kraftstasjon. Der lager den bundne fossen den elektriske kraften, som gjennom ledninger blir ført fram til en lyspære, hvor den blir til lys.

Gud er den evige kraft, og denne kraften ble i Guds time ledet inn i Kristus. Der – i Kristus – er Guds kraft gjort synlig. Eller vi kan si det med et mer moderne

ord: I Kristus er Guds kraft bundet, så vi kan ta den i bruk. Om dette sier Guds ord: «For i ham bor hele guddommens fylde legemlig» (Kol 2,9). «For det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i ham» (Kol 1,19).

Der er kraftstasjonen.

Der er lyset som vi mennesker trenger. I ham er den evige kraft, i ham er Gud og derfor også lyset.

Spørsmålet for oss blir da å komme i forbindelse med Jesus, så Guds kraft kan gå over til oss gjennom ham. Vår tro er ledningen som binder oss fast til Kristus, og vårt liv er lyspæren hvor kraften blir til lys. Slik blir vi verdens lys.

Men i bunn og grunn er vi ikke annet enn lysbærere, en lyspære som tar imot lyset fra kraftstasjonen, Kristus, og på den måten bærer lyset ut over den mørke jorden. Vi har ikke kraftstasjonen i oss selv, så vi har sannelig ingenting å rose oss av. Andre steder i Guds ord blir den kristne derfor bare kalt en lysestake: «Heller ikke tenner noen et lys og setter det under et kar, men i lysestaken» (Matt 5,15). «… de sju lysestakene er sju menighetene» (Åp 1,20).

Dette er vår ære og vår adel, vår plikt og vårt ansvar. Det er – som sagt – den største oppgaven som er gitt noen skapning. Og til å løse denne oppgaven har Gud utvalgt det som er svakt og lite aktet her i verden, «det som ingenting er, for å gjøre det til intet som er noe» (1 Kor 1,28).

Vi kan altså ikke unnskylde oss med at vi ikke duger. Den mest maktesløse er for Gud det beste redskapet til å være lys. «Derfor vil jeg helst rose meg av min skrøpelighet, for at Kristi kraft kan bo i meg. Derfor er jeg vel tilfreds i skrøpelighet, under mishandling, i nød, i forfølgelser og trengsler for Kristi skyld. For når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk!» (2 Kor 12,9–10).

Når profeten Jesaja i Ånden ser Kristi dag, roper han ut: «Stå opp, bli lys! For ditt lys kommer, og Herrens herlighet går opp over deg. Se, mørke dekker jorden, og det er belgmørke over folkene. Men over deg skal Herren oppgå, og over deg skal hans herlighet åpenbare seg. Folkeslag skal vandre til ditt lys, og konger til den glans som er gått opp over deg» (Jes 60,1–3).

Så er det da du og jeg, som bærer Jesu Kristi navn, som skal lyse for dem som sitter i mørke og dødsskygge. Vi slipper å si med profeten: Ditt lys kommer. For vi kan si: Det er kommet!

*

Når vi så i dag ser ut over verden, ser vi her og der et og annet lys i den mørke natten. Ennå er det langt igjen til dag. Men så visst som det klare dagslyset en gang skal komme, så visst må det først tennes et lys her og et der.

Dette arbeidet er tungt og ser ofte så mislykket ut, fordi mørket omkring oss er så stort. Men løftet om den klare dagen har han gitt oss, han som har all makt i himmel og på jord. Min tro er at vår gjerning i Guds rike bare er et forarbeid til den store misjonsdagen som skal komme.

Slik Israels folk var Guds redskap til å forberede Kristi første dag, skal vi være verdens lys fram til Kristi andre dag – den dagen da han ikke lenger viser seg som en fattig og foraktet mann, men som hersker på sin herlighets trone.

Glem så ikke, Guds folk, at vi kan være et bitte lite lys eller et større, ja, et stort lys. Vi har tidligere sagt at vår tro er ledningen som binder oss til Kristus;

gjennom den blir livs- og lysstrømmen ført over til oss. Men vår troskap eller utroskap i å tjene og lyde vår Frelser, det er verkstedet der Guds hånd gjør livet vårt til et stort eller lite lys. Den som er tro over lite, skal settes over mer.

«Her er jeg, Herre,» sa D. L. Moody, «du skal få prøve deg på meg.» Og så gjorde Gud ham til en mann som lyste for millioner.

Det er verdt et menneskeliv å få bære Guds lys inn i menneskesjelene.

Du unge som står ledig på torget, du som ikke vet hva du skal bruke livet ditt til: Kom og gå i tjeneste hos Jesus! Da skal også du få bli en lykt på stranden ved verdens store hav, og Gud skal bruke deg til å hjelpe trette, fortapte mennesker inn i livets trygge havn.

Har du aldri noen gang hatt så åpne øyne at du har sett litt av alt det fortapte liv som med tårer og hjertesår graver og leter etter veien hjem? Har du aldri hørt skapningens såre sukk?

Kom da, se, hør og hjelp!

Deilig det er å tjene Gud,
deilig for mann og for kvinne.
Deilig å kaste garnet ud,
hedningesjeler å vinne.

Men herligst av alt blir det å se vår Gud som han er.

Det stiger et sukk – –

> «For skapningen venter og lengter etter at Guds barn skal åpenbares. Skapningen ble jo lagt under forgjengelighet, ikke frivillig, men etter hans vilje som la den under forgjengelighet, i håp om at også skapningen skal bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten, og nå fram til Guds barns frihet i herligheten. For vi vet at hele skapningen til denne stund sukker sammen og stønner sammen som i veer. Ja, ikke bare det, men også vi som har fått Ånden som førstegrøde, også vi sukker med oss selv, mens vi lengter etter vårt barnekår, vårt legemes forløsning. For i håpet er vi frelst. Men et håp som en kan se, er ikke lenger noe håp – hvorfor skulle en håpe på det en allerede ser? Men dersom vi håper på det vi ikke ser, da lengter vi etter det med tålmodighet. Og her kommer også Ånden oss til hjelp i vår skrøpelighet. For vi vet ikke hva vi skal be om slik vi burde. Men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord. Men han som gransker hjertene, vet hva Ånden trakter etter. For det er etter Guds vilje han går i forbønn for de hellige» (Rom 8,19–27).

Skapningen sukker.

Dette ordet forteller oss om en livets gåte som vi ikke så lett finner løsningen på. Men kanskje nettopp fordi ordene er så hemmelighetsfulle, drar de oss til seg og gir oss lyst til å finne lærdom og lys.

Grunntonen i denne såre klagesangen er: Skapningen sukker og lengter. Guds barn sukker og lengter.

Ja, hele skapningen sukker og stønner som i veer til denne stund. Fra hesten som drar lasset under piskeslag og hard hånd, til blomst og blad som bøyer seg i døden den kalde høstnatten – alle sukker de og lengter.

En mann har sagt: Én ting har skapningen felles, og det er sukk og smerte. Ellers ligger skapningen i krig, en krig av alle mot alle. Maur og mygg dreper og spiser hverandre. I havet, på landet og i luften er det fiendskap, krig, redsel og død hvor en enn vender seg, fra de mest opplyste mennesker og ned til det laveste kryp. Bare om dette er alle enige: sukk og smerte.

Det er underlig å lytte til dette såre sukket fra skapningen. Hjertet blir sårt av medfølelse, og en lengsel etter bedre livskår stiger opp fra sjelens dyp.

Mange mener at dyr gråter. Det synes jeg er vanskelig å tro, men én ting er sikkert: Dyr lengter.

Dette ordet, som i vår bibel er oversatt med «lengter og stunder», betyr etter det de lærde sier, at en strekker hodet fram og venter spent på det som skal

komme.[1] I den dypeste lengsel og den såreste smerte står hele skapningen på utkikk og ser etter en annen tid og et bedre liv.

Denne tiden skal komme, sier Paulus, når Guds barn er kommet fram til en ny tid. Skapningen når ikke målet for sin lengsel før Guds barn når målet for sin tro, og derfor ser skapningen fram mot vår forløsningsdag.

Men dette ordet om skapningen som sukker og stønner, gjelder ikke bare den skapningen som ikke vet om seg selv, men også de menneskene som er borte fra Gud.

Hedningen bygger sitt avgudshus, lager seg en gud og ber til ham om hjelp. Men etter all bønn og ofring sitter han bare igjen med en lengtende sjel som sukker i smerte.

Når drankeren har sovet rusen ut og skjøgen får en rolig stund, gråter de i sjeleangst og ser seg om – om det ikke kunne finnes hjelp også for dem. Og når dansen er slutt og det glade laget er borte, er brystet tomt, sjelen sår og tårene tunge.

Slik er det i hytte og i slott. Som hver dråpe i elven siger mot elvemunningen, slik sukker alt liv i verden sammen.

Er det ikke underlig, Guds folk, at alt det vi ser, og alt det vi lever sammen med – husdyrene og arbeidsdyrene våre, fuglen som synger i skogen, ja, skogen selv, hver blomst og hvert blad – alt venter, sukker og lengter etter vår forløsningsdag?

Alt venter på oss.

Jeg må si at jo mer jeg har tenkt på dette, desto mer er jeg blitt grepet av en underlig medfølelse, som gjør livet mitt mer og mer alvorlig og verdifullt. Det er ikke småtterier som står på utkikk og ser etter oss. Det er hele skapningen.

For en tid siden stod en arbeider og så inn gjennom et butikkvindu i Oslo. Innenfor glassruten hang et bilde av en ulv og et lam som beitet sammen, og et lite barn som holdt dem om halsen. Den trette og sikkert også fattige mannen kunne ikke rive seg løs fra dette bildet. Tårene rant stille over de slitne ansiktstrekkene, og han kunne ikke se seg mett.

Var det ikke lengselen etter den lykkelige dagen da ulven og lammet skal være sammen (Jes 11,6–9), som fikk mannen til å gråte? Det såre sukket fikk tårene til å renne, mens håpet så fram mot den tiden som Gud har lovt.

Tenk om øret vårt kunne høre og øyet vårt se dette havet av nød og trang i skapningen! For et rop det ville være til vår sjel om å bære ordet om Kristus raskt ut til alle folk – ja, til hele skapningen!

Det er nokså merkverdig å se at Guds ord sier at evangeliet skal forkynnes, ikke bare for alle mennesker, men «for all skapningen» (Mark 16,15).

Å, for en dag det skal bli når vi får se alt i Guds lys, når alle sår er leget og alle sukk er druknet i evig fred!

Alle dere som kjenner Jesus Kristus og ved tro på hans navn har funnet den åpne veien til Guds farsfavn: Kom! Vær med og bær budskapet om livets høvding ut over hele verden! Bruk din tid, dine evner og all den kraft du eier, så

[1] NB: «venter og lengter».

det såre sukket fra skapningen snart kan slå om til lovsangsbrus, og smerten til et samspill av liv. Det skulle være verdt å slite ut et menneskeliv i en slik tjeneste.

*

Guds barn sukker.

Det er ikke bare skapningen og alle de som er borte fra Gud, som sukker. «Også vi som har fått Ånden som førstegrøde, også vi sukker med oss selv», sier Paulus (Rom 8,23).

Men dette sukket som Guds barn har, er ikke et sukk i smerte, men et sukk etter barnekåret. Vi har fått Ånden som pant i våre hjerter, men pantet er ikke hele eiendommen. Derfor sukker Guds barn etter den store dagen da vi skal få alt som er lovt oss, vårt legemes forløsning. Det er et sukk med et lyst og salig håp foran seg.

Det er altså ikke ubibelsk at en kristen sukker. Det er heller ikke lovisk kristendom, slik mange tomme og falske ånder mener. Det er sunn og fri evangelisk kristendom som sukker.

I 1 Joh 3,2 får vi vite mer om grunnen til at den kristne sukker. Der står det skrevet: «Mine kjære, nå er vi Guds barn, og det er ennå ikke åpenbart hva vi skal bli! Vi vet at når han åpenbares, da skal vi bli ham like, for vi skal se ham som han er.»

Lengselen etter den dagen da vi skal bli Jesus like, er grunnen til at vi sukker. Mot den dagen ser Guds barn med håp mot håp, bort fra en ond og forvridd verden og fra et liv som ennå bærer på et dødens legeme.

Når så dagen engang rinner,
da slår ut i lyse sommer
alle hjertets visne knopper.

Da er vi overkledd med vår bolig fra himmelen. Da er vår fulle frelse nådd. Da er alle sukk slukket for evig. Da er barnet kommet hjem fra utlendigheten og har fått hele sin arv av Gud, fra hans rike farshånd.

Da er all møye og strid forbi,
der er ei annet enn glede.

*

Ånden sukker.

Om dette tredje sukket er det tyngst å få sagt noe. Tanken makter så dårlig å trenge inn gjennom døren til denne livets hemmelighet, der Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord.

Men det er herlig å vite at når vi ikke makter mer, når vi kjenner at hjertet er fullt av trang og ånden så gjerne ville løfte seg til Gud med alt, da kommer hans gode Ånd vår skrøpelighet til hjelp og bærer all vår nød fram for Gud.

Slik møtes alle disse dype livssukkene – som tungen ikke makter å bære fram – med den lengselen som er i Gud etter å hjelpe oss. Med sine kjærlighetsbånd drar han oss opp mot sitt frelserhjerte, mens han sender svar på alle hjertesukk her nede til sine små som strider.

Så stor er Gud i kjærlighet og nåde. «Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans dommer er, og hvor usporlige hans veier» (Rom 11,33).

Men så usporlige de er for oss, så gode er de. La oss derfor ferdes på dem til de alle møtes i livets land.

«Hva tror dere om Kristus?»

> «Men mens fariseerne var samlet, spurte Jesus dem: Hva mener dere om Messias? Hvem er han sønn av? De sier til ham: Av David. Han sier til dem: Hvordan kan da David i Ånden kalle ham Herre? Han sier jo: Herren sa til min Herre: Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter! Når nå David kaller ham Herre, hvordan kan han da være hans sønn? Og ingen var i stand til å svare ham et ord. Heller ikke våget noen å spørre ham mer fra den dagen» (Matt 22,41–46).

Det er underlig å se at menneskeslekten aldri kan bli ferdig med Kristus. I slekt etter slekt blusser striden om ham opp igjen og igjen. De klareste hoder og de skarpeste penner arbeider år etter år for å finne ut hvem han er. Men aldri har de lærde vært mer uenige om dette spørsmålet enn nå.

Etter snart 2000 års strid står spørsmålet like åpent som den dagen det ble stilt. De kan på ingen måte bli enige om hvem han er.

Det siste nye fra den kanten er visst at han aldri har eksistert. Det hele er en religiøs idé som folkefantasien har gjort om til en person, på samme måten som med Odin og Tor og andre hedenske guder.

Noen sier at han er den første og største sosialisten i verden.

Andre taler sent og tidlig om Kristus som det religiøse idealet for oss mennesker. Vi skal se hvordan han bar seg at, og gjøre likeså, så godt vi kan. Mer krever ikke Gud.

I det siste er det blitt svært moderne å lære at han er den høyeste åpenbaring av Guds kjærlighet. Han gikk i døden for å vise oss at Vårherre ikke var hard og streng, men en kjærlig far.

Og så diskuterer de vidt og bredt om han er unnfanget ved Den Hellige Ånd, om han er født av en jomfru, og om graven hans er tom.

Slik lyder svarene fra mange av de vise og store i vår tid.

*

Hvordan kan det ha seg at det alltid står strid om Kristus?

Gjennom diskusjon kan en aldri få vite hvem Kristus er. Det er umulig å svare på spørsmålet med ja eller nei. Det er underlig at folk kan glemme det – vettuge, kloke folk.

Legg merke til hvordan Kristus svarer når han blir spurt. Noen ganger gir han slike svar at en nesten kunne tro han var redd for å si hvem han er.

Grekerne, som så gjerne ville se Jesus, får til svar: «Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det mye frukt» (Joh 12,20–24).

Ypperstepresten, som tok ham i ed ved den levende Gud at han skulle si rett ut om han var Guds Sønn, får dette svaret: «Du har sagt det! Men jeg sier dere: Fra nå av skal dere se Menneskesønnen sitte ved kraftens høyre hånd og komme på himmelens skyer» (Matt 26,63–64).

Pilatus spør: «Men konge er du altså?» Jesus svarte: «Du sier det, jeg er konge. Til dette er jeg født, og til dette er jeg kommet til verden, at jeg skal vitne for sannheten. Hver den som er av sannheten, hører min røst» (Joh 18,37).

Når de så spør og spør og aldri blir ferdige, svarer han: «Jeg har sagt dere det, og dere tror det ikke» (Joh 10,25).

Det er grunnen til den evige striden om Kristus: «Dere tror det ikke.» Og så må folk vente til de får se. Men da er det for sent.

*

Hvordan skal vi da få vite hvem Kristus er? Hvordan skal vi bli visse på at det er sant, det som står skrevet om ham?

Vi skal gjøre etter hans ord. «Om noen vil gjøre hans vilje, da skal han kjenne om læren er av Gud, eller om jeg taler av meg selv» (Joh 7,17).

Du må oppleve Kristus.

Står ikke ordet om Kristus skrevet andre steder enn i Bibelen, fører kristendommen oss ikke lenger enn islam, konfutsianismen og buddhismen. Ordet om Kristus må stå skrevet i ditt hjerte og vise seg i ditt liv.

Muhammed, Konfutse og Buddha kan ikke bli født i et menneskehjerte, men det kan Kristus. Og det må han bli, hvis du skal få vite for visst hvem han er.

Lyset er til verden kommet,
vet du også om du tror?
Har du noen tid fornemmet
at din Jesus i deg bor?

Har hans nådestrålers kraft
virkning i ditt hjerte havt?
Kan du i ditt hjerte finne
at det er et lys der inne?

Det er spørsmålet. Vet du ikke dette, er all din tale om hvem Kristus er, bare snakk.

En dag for mange hundre år siden lå en mann utenfor Damaskus og ropte: «Hva skal jeg gjøre, Herre?» (Apg 22,10). Denne mannen fikk vite hvem Kristus er. Gjør som han!

Dette er den eneste veien til sann kjennskap til Kristus, for det er den eneste han har vist oss. Det er mer umulig å få vite hvem Kristus er på andre måter enn det er å se Norge fra Nordpolen.

Og de som ikke vil gå den veien som Jesus selv har staket ut, har ingen rett til å vrake eller diskutere Jesus og hans ord. Det er like meningsløst som om en sulten mann ville kreve å bli mett før han spiser.

Vil du vite hvem Jesus er, må du gjøre hans vilje.

*

Hva mener dere da om Kristus? Hvem er han sønn av?

Det betyr mye for oss å være klar over hvem Jesus er. Å kjenne ham er den høyeste kunnskap og den høyeste lykke vi kan nå. Det er til syvende og sist livets ene, store kunst.

Jeg vil nå si så rett fram som jeg kan, hvem jeg tror han er.

Han er Guds Sønn.

Ikke slik som vi ved tro kan bli Guds sønner – ikke én av sønnene, men Guds Sønn, den ene. Han som lekte for Guds åsyn og hadde sin lyst i oss menneskebarn. Han som alle ting er skapt ved, han som holder alt oppe. Han som var før skapningen, han som fulgte Israels folk som en usynlig klippe, den Messias som Israel lengtet etter, og som kom da tiden var fullkommen.

Om ham skriver Johannes disse ordene: «I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham, og uten ham er ikke noe blitt til av alt som er blitt til» (Joh 1,1–3).

Så helt er han Guds Sønn at han med sannhet kan få navnet Gud.

Han er Menneskesønnen.

Ikke sønn av en jordisk far som alle vi andre, men slektens sønn, den ene. Som han er Guds egen Sønn, slik er han også vår. Så helt er han vår sønn at han med sannhet kan bære navnet Menneskesønnen.

Slik er han. Gud er i Kristus, vi er i Kristus. I Kristus er du, og i Kristus er jeg. I ham møtes vi mennesker og Gud igjen.

Dette er min tro om Kristus.

Men, venner: Like visst som han er vår sønn, fikk han vår synd, vår skyld, vår dom og straff lagt på seg. Og like visst som han er Guds Sønn, fikk han Guds krav. Guds krav til oss ble Guds krav til ham.

Han ble gjort til synd for oss (2 Kor 5,21). Straffen lå på ham og gjorde ham trett til døden, enda han har grunnlagt verden og bærer alle ting ved sitt mektige ord. Det var tungt, venner, det var tungt å bære vår straff. Men det var vår redning at han tok alt på seg. Nå kan vi synge:

Og jeg som skyldig var, slapp fri.

Jeg er fri, helt fri. Jeg har ennå synd i mitt bryst, men ikke skyld.

Hva tror dere om Kristus?

Han sonet for vår synd. Han døde for oss alle. Og når én dør for alle, hvordan går det da? Jo, da er alle døde (2 Kor 5,14). Så helt er Jesus vår sønn. Vi møter ikke lenger en tilmurt grav og en stengt himmel. Med frimodighet kan vi møte Gud, enda vi i bunn og grunn er fortapt i oss selv – ja, så hjelpeløse at om det var vår lodd å klare oss ved egen kraft, fantes det ikke noe håp om redning.

Hva tror dere om Kristus?

Han er nok til frelse for oss alle akkurat nå. Han gikk inn i helligdommen – ikke den Moses bygde, men den Gud har bygd. Inn i den helligdommen gikk han, ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod, og fant en evig forløsning (Hebr 9,11–12). Ja, han løste oss ut.

Trette mennesker! I hans favn er det hvile og ro.

*

Snart rinner en dag så herlig og skjønn
for alle som søker Gud.
Den dag skymmes ei av tidenes tvang,
der høres ei klagelyd.

Hva dere den dagen vil mene om Kristus, kan ikke jeg si. Det kan vel hende at dere da vil komme og si til meg: «Du fikk det skralt til, Hope, da du prøvde å fortelle oss hvordan Kristus var.»

Ja, jeg fikk det nok skralt til. Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som aldri kom opp i noe menneskes hjerte, det har han beredt der oppe (1 Kor 2,9).

All ære og makt er hans i all evighet.

Guds rike

Les Matt 22,1–3 og Luk 14,15–24.

«Himlenes rike er å ligne med en konge som gjorde bryllup for sønnen sin» (Matt 22,2).

«Det var en mann som gjorde et stort gjestebud og innbød mange» (Luk 14,16).

Når Jesus ville gi oss kunnskap om Guds rike, gjorde han det helst ved å ligne det med noe fra livet her på jorden. Han tolket himmelske ting med jordiske ord. Det måtte han gjøre for at vi skulle forstå det han talte om. Himmelske ting, tolket på himmelens språk, ligger for høyt for oss jordens barn.

Leser vi Jesu ord om Guds rike med ettertanke, vil vi alltid finne noe herlig og stort og noe tungt og sårt. Det store og gode er fra Gud, det tunge og triste fra oss.

Som oftest viser Jesus oss Guds rike som noe stort og godt, som en stor rikdom, en stor lykke og glede. Han ligner det med en skatt, med en kostelig perle, med et hjem som står åpent for bortrømte barn, med en far som ser etter sin tapte sønn og tar ham mykt i favnen når han kommer, med en gjeter som leter opp det bortkomne lammet og bærer det hjem. Ja, Bibelen ligner også Guds rike med en brud i armene på brudgommen sin.

I dagens ord sier Jesus at Guds rike er som et stort gjestebud og som et bryllup på slottet. Og til dette bryllupet blir alle innbudt.

Slik er Guds rike, sier Jesus. Med disse bildene vil han gjøre det klart for oss at det er godt å være i Guds rike, godt å være en kristen.

Du som er her i dag: Tror du det er godt å være en kristen?

Jesus sier at det er godt. Ikke bare for en som er gammel og livstrett, men også for en som er ung.

Ungdom: Tror du det er godt å være en kristen?

Det er nok ingen tvil om at de fleste mennesker, og særlig de unge, tror at å bli en kristen er det samme som å miste all lykke, glede og frihet i livet.

Men det er galt. Tro meg på det, hvem du enn er, gammel eller ung. Å bli en kristen er det samme som å miste din trelldom, din ufred og angst, din redsel for Gud og din onde samvittighet. Det er å eie et frelst liv, en frigjort ånd og vennskap med Gud. Kristus tar ikke fra oss noe annet enn synden.

Guds rike er bryllup, ikke begravelse. Det er frihet, ikke tvangsarbeid. Det er kjærlighet, ikke piskeslag. Det er likkisten sprengt, ikke låst.

Å, om jeg hadde all malm i verden og kunne støpe den til en klokke, og alt stål som fins, til kolv i klokken, og så Guds allmakt i armen til å ringe disse ordene om Guds rike inn i din sjel til du kunne dem – fordi du var en kristen!

Når jeg er inne på dette, minnes jeg en ung kvinne jeg kjente godt. Hun var et av de beste og fineste menneskene jeg har møtt. Hun hadde et rikt tanke- og følelsesliv, og framtiden lå solfylt og lang foran henne.

Helt fra hun var liten, hadde hun følt seg dratt mot Gud, og mangt et tak hadde hun tatt for å døyve Guds kall. En av grunnene til at hun ikke ville bli en kristen, var at hun trodde kristendommen tok fra henne hennes rike, livfulle ånd, den poetiske evnen hun hadde, kjærligheten til naturen, til foss og skog og fjell. Alt dette trodde hun at kristendommen tok, og at hun i stedet fikk en seig og mørk religiøs ånd, en tung byrde hun måtte slepe på for til slutt å berge sjelen.

Men så en dag gav hun Gud hele sitt liv. Det fikk gå som det ville – hun måtte finne Gud. Og hun fant ham også. Da var hun 26 år, og hun levde bare ett år etter.

I den tiden var jeg en stund i hjemmet hennes. Jeg husker som det var i dag: Når nordlyset eller månelyset i de lange vinterkveldene spilte over den vakre, skogkledde dalen, stod hun borte ved vinduet og så på dette synet, som for henne var vakrere enn for mange andre. Mens en stille tåre falt, kunne en av og til høre henne si: «Å, at kristendommen var slik, og jeg ikke visste det før!»

Jeg stod ved sengen hennes da hun skulle dra til et bedre land. Med svak stemme, men med frelst sjel sa hun midt i dødens grep: «Å, at det var slik å være en kristen, og jeg ikke visste det før!»

Til meg sa hun: «Nå skal du ut igjen og forkynne ordet om Guds rike, og du vil møte mange unge som tenker slik som jeg gjorde. Si dem fra meg at det er godt å være en kristen. Hils dem med dette verset fra salmeboken:

Hvem vil med til himmerike?
Kommer, Jesus roper nu.
Kommer, fattige og rike,
vender hjerte, sinn og hu
fra den arme verden bort,
tiden er heretter kort.
Her er mere å bestille
enn med verdens lyst å spille.»

Ungdom: Kom inn i Guds rike! Det er godt å være der.

*

Det andre dette ordet viser oss, er tjeneren som går ut og kaller folk til Guds rike, og det svaret han får av dem som blir kalt.

To ber om unnskyldning. Én kan ikke komme.

Hva er det som er i veien? Noen okser, en åker, en hustru.

Hva mener Jesus med dette? For meg er det særlig to lærdommer i dette ordet.

1. Det er ikke bare synden som holder folk borte fra Guds rike, men også de tingene som i seg selv er gode – det vi har fått her i verden, av denne verden.

Ingen tror at det er synd å eie en gård, en forretning eller et hjem. Men likevel kan disse tingene være grunnen til at vi mister vår sjel.

Hvordan det? Du kan komme til å elske disse jordiske tingene mer enn din sjel. Skapningen blir større for deg enn Skaperen, gaven større enn giveren. Og dette er så mye farligere fordi alt dette i seg selv er godt.

Å, om en så alle dem som er kalt inn i Guds rike, men som aldri kom dit fordi det de fikk av Gud, ble kjærere for dem enn Gud selv!

2. Den andre lærdommen jeg ser i dette ordet, er de forskjellige tidene i livet da Guds kall kommer til oss, og frukten av å si ja eller nei til kallet.

«Jeg har kjøpt en åker – ha meg unnskyldt!» Hva er det? Det er kallet i ungdommen.

Ved siden av de daglige dragningene fra Guds Ånd er det også bestemte tider i livet vårt da Gud på en særlig måte oppsøker oss. Slike særlige kall er nok ikke mange. Men så alvorlige som de er, så bitter er den frukten de som sier nei, må smake. Det skal vi se senere.

I brytningstiden mellom barndom og ungdom får nok de fleste som kjenner til Kristus, et slikt særlig kall. Hør nå svaret fra ungdommen:

«Jeg har kjøpt en åker og må gå og se på den. Jeg ber deg: Ha meg unnskyldt!» (Luk 14,18).

Det vil si: Nå er livet nettopp blitt mitt. Nå er jeg fri fra far og mor, fra lærer og prest. Jeg er fri. Livet og lange, lyse framtidsdager har jeg kjøpt med barneårene mine. Nå vil jeg ut og se. Å, så moro det skal bli!

I denne tiden kommer Guds særlige kall til oss.

Ungdom: Dra ikke ut i verden uten Gud! Finn Jesus før du drar ut!

Ungdom: Er dette fremmed tale for deg? Hva svarte du da du fikk ditt kall i ungdommen? Kanskje du sa: «Jeg vil ut og se. Jeg vil ikke gjøre noe galt. Jeg vil bare se, bare være fri.» Du svarte ikke nei, men heller ikke ja.

Du ulykkelige ungdom som tankeløst går forbi ditt store kall! Du skjuler ditt livs vår for livets sol. Den åkeren som Gud vil dyrke, gror igjen med ugress.

Hvilken penn kan vel skildre, og hvilken tunge kan uttrykke den lykken den ungdommen får som svarer ja til Guds kall?

Har du noen gang sett en stille norsk dal en tidlig vårmorgen? Snøen smelter i fjellene. Foss roper til foss.

Bakker og lier blir grønne, løvet springer ut, blomsten åpner seg, og fuglen synger. I hvert strå og blad og i hver blomst henger en duggdråpe. Så stiger solen opp over fjellkammen og når fram med hele livets rikdom til alt som lever.

Et vakkert syn. Et syn som minner oss om vår ungdom og vårt kall i ungdommen.

Ungdom: Ta imot ditt store kall! Husk så også at

All god vekst må gro om vår
om den skal grøde give.
Så la da Gud ditt hjerte få
fra ungdom og til alder grå,
da blir det fryd å leve.

Senere blir det tyngre å finne veien til Guds rike. Hør hva manndommen svarer:

«Jeg har kjøpt fem par okser, og går for å prøve dem. Jeg ber deg: Ha meg unnskyldt!» (Luk 14,19).

Nå gjelder det ikke bare å gå ut og se, nå er det noe å gjøre. En langt større grunn til unnskyldning. Verden og livet er ikke lenger et syn og en lekeplass, nå er det en arbeidsplass.

En mann bak plogen.

Det jordiske strevet har grepet mannen i hjertet. Prøv nå å slite deg løs! Du skal kjenne at det blir tungt. Men enda tyngre vil det bli om du fortsetter å si nei.

Hør svaret fra alderdommen:

«Jeg har tatt meg en kone, og derfor kan jeg ikke komme» (Luk 14,20).

Har du lagt merke til det ordet: «kan ikke komme»?

En hustru. Er det da det samme å ta seg en hustru som ikke å kunne bli frelst?

Nei. Men verden og mannen er nå blitt ett. Han har ikke tanke for noe annet. Han har nok i verden.

Nå ser det smått ut. Men så smått er det med mange gamle. Gammel og ikke frelst? Å, for en ulykke!

Morgensolen stod opp – med Guds kall til deg. Husker du det? Men du sa nei.

Middagssolen skinte, klar og varm. Gud kalte deg, men du sa nei. Husker du det?

Kveldssolen har ennå en svak liten stråle, men den synker. Kan du reise deg? Eller kan du ikke komme?

*

Men: Det er ennå rom! (Luk 14,22).

Det er ikke Gud som har skylden for at det blir tyngre år for år, det er din skyld.

I Guds rike er det rom for hver sjel som er skapt. Jesus kjøpte deg rom med sitt blod. Han vil ikke at noen synder skal dø. Om du er gammel og grå, elsker han deg like mye nå som den dagen du ble holdt over døpefonten.

Kom nå! Mesteren kaller.

Det er ennå rom!

På den hvite hesten

Tale ved en avskjedsfest for misjonærer. Tekst: Åp 6,1–11.

> «Og jeg så at Lammet åpnet det første av de sju seglene, og jeg hørte et av de fire livsvesener si som med tordenrøst: Kom! Og jeg så – og se: En hvit hest, og han som satt på den, hadde en bue, og det ble gitt ham en krone, og han dro ut med seier og for å seire» (Åp 6,1–2).

Vi vet alle at Bibelen taler om en tid da menneskelivet var annerledes enn det er nå. Natur og ånd var som en åpen bok, mennesket var fritt og salig, alt var liv og lykke.

Gud gikk omkring blant alt og alle som en kjenning og en venn. Det fantes ingen stengsel på noen kant. Liv, fred og frihet rådde fra hav til hav. Himmel og jord «gikk i ett».

Menneskelivet var som en oppslått bok: Gud ferdedes blant menneskene uten å hylle seg i tåke, i ild eller ord.

Men denne livets bok ble lukket. Den ble bundet inn i syndens svarte perm og forseglet med død. Nå er den i Guds hånd, lukket og forseglet. Der ser Johannes den. Les det i Åpenbaringsboken kapittel 5.

Å få denne boken åpnet igjen er både jord og himmel opptatt av:

«Og jeg så en mektig engel som ropte med høy røst: Hvem er verdig til å åpne boken og bryte seglene på den?» (Åp 5,2).

Og da det ser ut til at ingen kan, gråter Johannes sårt. Himmelen lengter etter å se inn i denne underlige boken. Mennesket lengter etter det og gråter.

Å, om en så alle dem som stirret ut i mørket, gråt og spurte: Hvor lenge, Herre, hvor lenge?

Hedningen har lengtet og spurt; en gang var våre fedre blant dem. Guds tjenere har lengtet, du og jeg har gjort det. Mang en gang har jeg grått av lengsel etter at denne boken skulle åpnes helt.

Men Herren sendte bud og bad Johannes ikke gråte. Glem ikke det!

Hvorfor? Mellom tronen og de fire livsvesener og de tjuefire eldste stod et lam, likesom det hadde vært slaktet. Det kom og tok boken av hånden til ham som satt på tronen. Det har seiret, så det kan åpne boken.

Dette er et stort ord. Få ord i Bibelen gir oss mer trøst i vårt arbeid i Guds rike enn dette. Gud gi at alle hans tjenere må finne noe av denne trøsten!

Guds folk, misjonsfolk! Den boken som synden lukket og Satan fikk i sin hånd, er kjøpt tilbake til Gud av Jesus. Med guddommelig makt, i rettferdighet og sannhet løste han boken ut av Satans hånd. Han stjal den ikke, han løste den ut.

Boken er berget!

Denne boken – den kjøpte boken – tar han nå av Guds hånd, og han gir den aldri fra seg før det siste seglet er brutt, så den er helt åpnet.

Alt er kjøpt av Jesus. Alt og alle blir styrt av ham. Vårt land og alle land styrer han. Han har retten og makten til å bryte alle segl og åpne boken. Han drar ut med seier og for å seire.

Alt må tjene hans plan: fattigdom, sykdom, pest og krig, fåmannsvelde, folkestyre, sosialisme, lovløshet, vantro og tro, martyrblod og det brusende folkehavet.

*

Den hvite hesten, som er Guds ord, drar ut over jorden. Det er den som nå står salet for dere, brødre, den som dere elsker til døden. Den dere ikke vil stige av før dere styrter av ryggen på den.

Og der skal dere få sitte og ri seirende sammen med den kronede kongen, selv kronet av ham som løste boken ut på Golgata – kronet i samme stund som dere får boken i hånden, i samme stund som dere drar ut.

Det vil si: Arbeidet deres i Guds rike skal lykkes. Ingen kan dra ut med Guds ord i tro på Jesus Kristus uten at det bærer frukt. Det folket dere blir sendt til med budskapet om nåde og fred, skal ta imot Guds ord. Det står han inne for som holder boken i sin hånd.

Er ikke det en stor trøst? Glem det aldri!

Men den hvite hesten får ikke være alene. Etter den kommer en rød, en svart og en gulblek. Hva er det? Det er den onde makten i skapningen og den overvunne Satan. Det er – om en vil bruke et bilde – den samme makten som er i rovdyret når det er dødelig såret. Det går løs på sin banemann!

Vær derfor forberedt: Treffer den pilen dere sender ut fra den hvite hesten, har dere en av de andre i hælene, og en vakker dag kan dere styrte til jorden. En krig, en hungersnød, en røverflokk kan komme, og dere er ikke mer. Dere styrter av hesten.

Mange ligger der allerede. Det norske misjonsarbeidet er ungt. Vårt forbund er ennå ikke 25 år, men allerede hviler flere av våre folk i Kinas jord. (*Denne talen ble holdt i 1915.*)

De falt for den gulbleke hesten.

Men glem aldri at det ikke er noe nederlag, verken for dere eller for Gud som sendte dere, om dere styrter av hesten. Også det er seier. Også ved det skal boken åpnes.

Det er bare én ting som er nederlag, og det er når noen stiger av hesten av redsel og tvil. Det er nederlag. Men det er aldri nederlag å styrte av ryggen på den hvite hesten.

Om Tord Foleson, han som bar kongens merke på Stiklestad, er det sagt at da han falt, stakk han merkestangen ned i jorden så den ble stående da han selv måtte segne. Om dette synger Per Sivle så sterkt og fint:

Og det er det store,
og det er det glupe,
at merket skal stande
om bæreren stupe.

Om Samson og hans død står det skrevet: «Og Samson sa: La meg dø sammen med filistrene! Så bøyde han seg fremover av all sin makt. Da falt huset sammen over høvdingene og over alt folket som var der inne. De som han drepte i sin død, var flere enn de han hadde drept i sitt liv» (Dom 16,30).

Den røde, den svarte og den gulbleke hesten går med dere, men også ved dem skal boken åpnes. Vil dere huske det, skal dere aldri miste motet eller tape troen.

*

Vi er samlet i kveld til avskjedsfest for en flokk unge som skal dra ut på den hvite hesten med budskap til folket i Kina om den gjenløste boken.

Dere som skal bli igjen hjemme: Be og arbeid for disse og for det folket de skal dra til! Kan dere det? Vil dere det?

Også dere og jeg her hjemme skal være med og åpne boken. Vi er hans medarbeidere.

Du gamle: Bruk resten av livet ditt til dette arbeidet. Du som er ung: Bruk hele livet ditt til å åpne boken.

Skyldig overfor alle

«Jeg står i gjeld både til grekere og barbarer, både til vise og uvise» (Rom 1,14).

Disse ordene viser oss hvordan Paulus stilte seg til sine medmennesker da han var blitt en kristen. Jesus Kristus hadde gjort ham til en fri mann. Få har sett friheten i evangeliet så klart som han. Likevel gjorde den samme Jesus ham til en skyldig mann.

Det underlige er at nettopp den store friheten han fikk i Kristus, gjorde ham helt og fullt til tjener for alle. Skylden har derfor ikke sin grunn i tvang, men i frihet. Den er ikke piskeslag fra en streng herre, men kjærlighetens levende, lokkende kraft. Dette sinnelaget hadde han fått hos Jesus.

For å vise oss enda klarere at det er slik, sier han et annet sted: «For selv om jeg er fri overfor alle, så har jeg gjort meg til alles trell» (1 Kor 9,19).

Slik skulle alle kristne stille seg til sin Frelser og sine medmennesker, både i hjerte og gjerning. Derfor står alle kristne den dag i dag under den samme lov. Hver og en av oss er skyldig overfor alle.

*

Men når vi skal prøve å finne litt av den kristne meningen i dette ordet, som stiller så store krav til oss, må vi spørre: Hva er den dype grunnen til at kristendommen gjør oss skyldige på denne måten?

Jeg vil nevne tre ting som veier tyngst for meg når det gjelder denne skylden.

Først: Alle mennesker er av ett blod, av én slekt, av vår slekt. Vi er alle gått ut fra én Gud, én far og én mor. Sett i det store og med kristne øyne er alle folk på jorden én eneste søskenflokk.

Slik ser Jesus på oss her nede, og slik har han vist seg for oss, uten noen gang å trekke seg unna. Menneskesønnen er hans navn, og alle vi her nede er hans slekt. Han skammer seg ikke over å være vår bror. Hans hjerte favner alle.

Alle sanne kristne har også hatt dette synet til alle tider, og det var det som drev dem ut med livets ord til sin ulykkelige slekt. Da grev Zinzendorf var blitt en kristen, sa han: «Nå er det landet som trenger evangeliet mest, mitt hjemland.»

Og Alexander Duff sa: «Det var en tid da jeg ikke brydde meg om mine medmennesker, og det var den tiden jeg ikke hadde omsorg for min egen sjel. Men nå sier jeg: Herre, sølv og gull har jeg ikke, men det jeg har, skal du få. Jeg gir meg selv.» Og Gud tok imot ham og gjorde ham til en helt i sitt rike og en tjener og hjelper for millioner av mennesker.

«Det er menneskelig å elske sine egne; det er guddommelig å elske verden.» «Kjærligheten deres har en brukket vinge om den ikke bærer dere over verdenshavet.» Slik har Jesu Kristi store menn og trofaste tjenere talt om seg selv og sine medmennesker.

Ved vestkysten av Irland gikk et skip på grunn i storm og høy sjø. Redningsbåten gikk ut for å berge de forliste. Men da de la fra vraket med sin dyrebare last, viste det seg at én sto igjen, og det var umulig å få ham med.

Da båten nærmet seg land, ropte de som sto på stranden, og spurte om alle var berget. «Alle unntatt én!» var det korte svaret.

Da sprang en ung, sterk mann fram fra flokken og ropte om noen ville være med og våge livet for den ene. Flere unge menn svarte straks med høye rop: «Ja, går du, Karl, så er vi med!»

Men i det samme kom en gammel, gråhåret kvinne fram, la hånden på armen hans og sa: «Karl, du får ikke lov.» Så la hun til: «Du vet like godt som jeg at din far hviler på havets bunn, og det er mest sannsynlig at William, din bror, fikk den samme graven. Drar du nå ut i dette været, og jeg heller ikke ser deg mer, orker jeg ikke å bære sorgen. Karl, du får ikke lov.»

Den unge mannen sto en stund og kjempet med seg selv. Men så rettet han ryggen og ropte: «Mor, jeg må! Kom, kamerater!»

Så skar båten ut fra land, med fryktelige, hvite skumtopper til høyre og til venstre og døden på alle kanter. Det gikk en tid, så vendte de baugen mot stranden, og igjen steg ropet fra folkemengden: Var den ene berget?

Da så de Karl reise seg ved roret, og svaret skar sterkt gjennom stormen: «Ja, han er berget! Si til mor at det er William, min bror!»

Du som hører dette: Det er din bror og din søster som står på vraket ved dødens strand og venter på redningsbåten. Det er din bror og din søster som lever i hedenskapets mørke natt. Det er din egen slekt som roper til stokk og stein etter hjelp.

Vet du ikke det? Har du ikke fått øye for dette, du som tror at menneskeslekten er din slekt? Dette synet må du ha om du er en kristen.

Det er noe underlig salig og godt som rører ved livet vårt når det blir en hjertesannhet for oss at alle folk er av min slekt. Vi ser på våre medmennesker med andre øyne, og vi blir ikke så harde, kalde og dømmende. Det gjør oss myke om hjertet at mine skal ha det så vondt, at mine er uomvendte, at mine er under Satans makt, at mine ikke kjenner Gud og ikke vet veien til livet.

Du unge som nå står frelst på livets strand og ser verdens forliste skip med din slekt om bord, du som står ved redningsbåten: Vil ikke du slå følge med de andre som skal dra ut? Kanskje er det nettopp deg de venter på.

Svar også du på alle innvendinger: «Jeg må!» Så visst som den dyre skatten på vraket er elsket av Gud, så visst skal du lykkes i å komme frelst i havn med dem du fikk berge.

Arbeid i livets morgen
når du er ung og sterk,
bruk trofast tid og krefter
i din Herres verk.

Høyt lyder Jesu opprop:
Ut i min vingård gå!
La derfor ingen ledig
nå på torget stå.

Den andre grunnen til at en kristen er skyldig overfor alle, er at Kristus eier alle mennesker, for han kjøpte oss alle. Han eier oss ikke bare – eller først og fremst – fordi han skapte oss, men fordi han kjøpte oss.

Retten over oss som sin skapning mistet han i dypeste forstand da våre stamforeldre måtte bort fra livets tre i Guds paradis. Men den retten til oss som han vant med sitt eget blod, kan han aldri miste.

Jeg husker en melding fra serberne mens Balkankrigen i 1913 sto på som verst: De kjøpte hver tomme av det tapte landet med sitt blod. Landet de elsket, hadde i lange, tunge tider vært trampet ned av tyrkerveldet, mens de måtte vente og lengte etter dagen da de igjen skulle kalle det sitt. Og så kjøpte de hver tomme med sitt blod.

Men Guds Sønn og Menneskesønnen kjøpte hver sjel på jorden med sitt blod, og det var mer enn et stykke land. Da seieren var vunnet og han sto ferdig til hjemferden, sa han til sine at denne verdens fyrste er dømt (Joh 16,11). Det er ikke lenger Satan som er herre; det er Jesus.

Med sin egen munn har han sagt disse kongelige ordene: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord!» (Matt 28,18). Hvor underlig det enn ser ut for vårt korte syn, er det likevel han som styrer verden og fører menneskeslekten fram mot sitt store mål.

Når vi så går ut til folk med ordet om Jesus, går vi for å føre hans dyrekjøpte eiendom til ham. For hver synder vi vinner, har han funnet igjen noe av sin dyre skatt. En frelst synder – det er Jesu ære og seierslønn!

Tenk deg himmelen tom for frelste syndere. Da hadde Jesu gjerning her nede vært forgjeves. Da hadde han tapt sitt slag, og synderen måtte bli i en håpløs natt.

Det er derfor ikke bare synderen som blir glad når ordet om frelsen fører ham til livets land. Også Jesus gleder seg. Ja, så stor er en synder for Gud at det er glede i himmelen over én eneste som vender om.

Har noen foreldre bedt deg hjelpe dem å finne igjen barn som de ikke har hørt fra på mange år, og som de derfor frykter er borte? Det har hendt meg, og jeg har også fått lykkes med å finne en og annen. Det kan røre hjertet hos det hardeste menneske å se og høre fars og mors glede når de får igjen sin tapte skatt.

Men den kjærligheten og gleden som rører seg i Guds frelserhjerte når en fortapt synder blir ført til ham, er mye større!

Derfor er det ikke så rart at det siste han ber sine beste venner om, er at de skal gå ut i all verden og hjelpe alle hjem til ham. Jesus ber oss hjelpe ham å finne igjen sin eiendom. «Gå, kjære, gå! Dere skal ikke gå alene. Jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» Slik vender vår Frelser seg til oss og ber oss gå med ham til siste mann er funnet.

Har denne bønnen fra Jesus grepet deg? Har du sett inn i det hjertet som lengter mer etter å se synderen frelst enn morshjertet venter på sitt bortkomne barn?

Da vil du også forstå Paulus og alle som hadde det samme sinnet som han, og ikke undre deg over at de følte seg skyldige overfor alle. Da er også gåten løst: hvorfor unge, begavede kvinner og menn tar farvel med folk og fedreland, med far og mor og søsken. Med jublende ånd reiser de ut for å slite opp livet sitt, tomme for tomme, blant et folk de ikke kjenner, et folk som spotter dem og ofte vil ta livet av dem.

De fikk øye på Jesu eiendomsrett og hans kjærlighet til menneskeslekten, og ingen makt kan lenger holde dem i ro. De gjør seg selv til tjenere for alle, for Kristi kjærlighet tvinger dem (2 Kor 5,14).

Det er et vakkert syn å se en flokk unge, friske og livsglade mennesker som drar ut i Jesu følge med bud om frelsen. David så med sitt profetiske blikk denne livsfriske, ungdomssterke stridshæren til Kristus, og han sier at de kommer «som dugg ut av morgenrødens skjød» (Sal 110,3).

Det er et vakkert bilde, brukt av Guds Ånd om de unge som ofrer seg for sin Frelser. Men ikke noe bilde er vakkert nok til å male en slik tjenende heltehær for Jesus Kristus.

Når så mange av verdens vise mener at et slikt liv er spilt og bortkastet, viser det bare at de ikke ser annet enn torv og stein. De har ikke øye for den verden som vinker til oss gjennom en død og oppstanden Frelser. Heller ikke har de fått øye på det framtidslandet der solen aldri går ned og natten aldri føder en redd og lengtende ånd – det landet der livet bor, og der Kristi frelserkraft har bygd opp igjen det synden la øde.

Men du som i tro ser og eier dette landet, du vil gå med din Frelser og være skyldig overfor alle så lenge du er her i nådens tid.

Den siste grunnen jeg vil nevne, er at alle kristne har gitt seg inn under Jesu Kristi vilje. Nå er det ikke lenger du som rår over livet ditt. Nå er det han som rår, han som du bøyde knærne for og ga deg til for all tid, ikke bare med synd og skam, men også med liv og legeme. Men da vet du også hva han vil bruke deg til. Han vil ha deg helt og gjøre deg til sin tjener.

Derfor sier Skriften: «Men dere er en utvalgt ætt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk til eiendom, for at dere skal forkynne hans storhet, han som kalte dere fra mørket til sitt underfulle lys» (1 Pet 2,9).

Alle som er kristne, er tatt ut av menneskeslekten og satt inn i Guds slekt. Vi er den hæren som kjemper mot strømmen. Vi er den salte strømmen i Dødehavet. Vi er Guds lys i den mørke natten. Gud har født oss ved sannhetens ord, ikke bare for at vi selv skal bli frelst, men for at vi skal kunngjøre hans navn for verden til han kommer og setter seg på sin herlighets trone. «Det folket jeg har dannet meg, skal forkynne min pris» (Jes 43,21).

I Rom 12,1–2 finner vi disse sterke ordene: «Jeg formaner dere altså, brødre, ved Guds miskunn, at dere fremstiller deres legemer som et levende og hellig offer til Guds behag. Dette er deres åndelige gudstjeneste. Og skikk dere ikke lik

denne verden, men bli forvandlet ved at deres sinn fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som han har behag i, det fullkomne.»

Dette ordet – og især dette: «Skikk dere ikke lik denne verden» – blir ofte forstått slik at en kristen skal gå ut av verden. Og rett forstått skal han også gjøre det, det vil si gå ut fra det syndige i verden. Men dette ordet byr oss også å gå midt inn i verden, og der skal vi fremstille oss for Gud som et levende, hellig offer til hans behag.

Dette er vår gudstjeneste. Slik de verdslige menneskene ofrer seg for nytelse og egen ære, slik skal en kristen ofre seg for Gud, for hans ære og vilje. Her skal vi ikke skikke oss lik verden, men lik Kristus.

Slik ypperstepresten i Israel bar fram det daglige offeret, og slik Kristus ofret seg helt for oss, slik skal du og jeg ofre oss helt for ham. Vi skal selv være det daglige offeret. Vår kjærlighet til Jesus, fordi han elsket oss først, skal bære oss over verdenshavet.

Vi skal i alt vise oss som Guds tjenere. Slik skal vi stille oss til Gud og til våre medmennesker. Slik blir en kristen den dag i dag skyldig overfor alle.

*

Så til slutt et spørsmål til deg som nå har hørt ordet. La ikke spørsmålet gå deg forbi, men gi Guds Ånd lov til å føre det inn på din samvittighet:

Har du fått hedningemisjonen inn på hjertet? Er hedningenes nød blitt din nød? Er misjonen med i din livsplan, så du kjenner ansvar for at ordet skal nå inn i menneskeslektens mørke natt? Er misjonssinnet blitt så mye en del av din natur at det bærer deg over havet? Regner du med misjonen?

Da er misjonsarbeidet ikke bare et arbeid. Det er også en glede, en stor glede. Den høyeste og saligste velsignelse Gud kan sende en kristen, får han når han går med bud om sin Frelser.

Den bønnen som aldri rekker lenger enn til en selv og ens eget og ens egne, rekker til sist ikke langt. Den blir mekanisk, hjerteløs og maktesløs. Men den bønnen som farer ut over verden og tar de andre med, svinger seg opp til Gud og får svar.

*

Jeg tror at slutten på denne tidsalderen er nær. Havet og bølgene bruser. Knoppene på fikentreet (Matt 24,32) står ferdige til å åpne seg, og basunen fra de himmelske hærer kaller snart den trette stridsmannen til bryllupssalen i Guds paradis.

La oss kristne da være trofaste arbeidere i Jesu Kristi høst og i vår tids høst. La dem som er treller av jorden og mammon, og som bare graver i jorden, få se i oss et folk som tror på et bedre fedreland.

Det er Guds vilje med oss.

Skal jeg gå?

> «Det skjedde at han på en sabbat var kommet inn i huset til en av de øverste fariseerne for å holde måltid. Og de voktet nøye på ham. Og se, en mann som hadde vattersott, sto foran ham. Jesus tok da til orde og sa til de lovkyndige og fariseerne: Er det tillatt å helbrede på sabbaten, eller er det ikke? Men de tidde. Da rørte han ved mannen og helbredet ham, og lot ham gå» (Luk 14,1–4).

Blant de spørsmålene som er mer eller mindre uklare for mange kristne, er også dette: Hvordan skal vi være mot dem som ikke er kristne? Særlig synes det vanskelig å finne svar når vi blir bedt i selskap og sammen med verdslige folk.

Hva skal en kristen gjøre når et verdslig menneske med verdslig hjem og levesett ber ham i selskap? Eller kanskje er det like riktig å spørre: Hvordan skal en kristen være mot uomvendte? Skal en holde seg borte fra selskap og samvær med verdslige folk?

Stadig vekk kommer folk og vil ha svar på disse spørsmålene. Helst er det de kristne unge som er i tvil her. Vi vet også at svarene som blir gitt, ikke alltid er de samme, og det gjør at mange blir mer i villrede jo mer de spør.

Lekfolk gir ett svar, prestene et annet. De gamle kristne svarer på sin måte, de unge på sin. Så dømmer den ene den andre for hykleri, trangsyn og mørk og vrang kristendom, mens andre igjen blir dømt som kristne som skikker seg lik verden.

Ofte er disse uklare og ulike synene og svarene grunnen til at de kristne blir splittet i så mange lag og partier. De unge går bort fra de gamle, eller de eldre går fra de yngre. Presten samler en flokk om seg, og det kristne lekfolket har sin flokk. Grunnen til splittelsen er ofte det de kaller frisynt eller trangsynt kristendom.

Er det ikke mulig å få lys over dette spørsmålet? Gir ikke Guds ord svar? Jeg tror at Bibelen gir svar, et klart svar, så den som spør med et ærlig sinn, ikke har grunn til å vandre i mørket her heller.

La oss så i dag spørre Bibelen om svar, og da tror jeg vi skal gå til Jesus selv. Han vandret her nede blant oss. Han lærte oss Guds vilje i ord og gjerning. Han ga oss et forbilde, for at vi skulle følge i hans fotspor.

*

Hva gjorde Jesus når verdslige folk og andre av hans fiender ba ham hjem til seg og i sine selskap?

Han gikk!

Ikke én eneste gang står det i Bibelen, så vidt jeg vet, at Jesus sa nei, verken til venn eller fiende, fariseer eller tollmann, når de ba ham i sine selskap.

Fariseeren Simon ba ham. Tollmannen Matteus ba ham til avskjedsfesten for sine gamle kamerater. Og i teksten vår står det at han gikk inn til en av de øverste fariseerne. Til alle disse gikk Jesus. For ham var ingen for hellig og ingen for syndig, ingen for fin og ingen for simpel. Selv om de ba ham av ondskap og voktet på ham for å se om de kunne fange ham i ord eller gjerning, gikk han likevel.

Dette er svaret Jesu liv gir oss. Vil vi ta Jesus til forbilde, trenger vi ikke være lenge i tvil.

Men nå kan jeg nok tenke meg at det snører seg sammen i halsen og stikker i brystet på mange nedover benkene, især på dere gamle. Dere hadde nok ikke ventet dette svaret.

Men ta det bare med ro; vi er ikke ferdige ennå. Vi har bare fått halvparten av svaret, og får vi ikke den andre halvparten med, blir den første usann. Her er det så mange som stanser når de skal gi råd til mennesker som er i tvil. Og de som spør, går bort villedet, og i selskap med verdslige folk drukner de i vantro, lettsinn og synd.

Hva er da den andre delen av svaret fra Jesu liv, som må være med om en skal få et sant og helt svar?

Svaret ligger i den lysende sannhet at Jesus gjorde sin Fars gjerning hvor han enn var. Han var akkurat den samme blant fiender som blant venner. Han delte seg aldri i to. Aldri var han verdslig blant de verdslige, lystig blant de lettsindige eller halvt religiøs blant fariseerne. Han var alltid den samme.

Derfor viste det seg snart at han gjorde seg helt umulig blant de folkene som var og ville være utenfor Guds rike. Han ødela selskapene deres.

Midt i måltidet hos den fremste mannen i byen kom den ringeste kvinnen i byen, la seg ved Jesu føtter, vætte dem med tårer og tørket dem med håret sitt. Og Jesus lot henne ligge. Han lukket øynene for en forarget vert, en såret fariseer og et ødelagt selskap. Hans kjærlighet til syndere trosset alle hensyn.

Også der de voktet på ham for å se om de kunne fange ham i ord eller gjerning, helbredet han mannen som var syk av vattersott, uten å bry seg om de ville jage ham ut eller la ham være.

Dette er den andre delen av svaret, og den må være med om vi skal få vite Jesu vilje. Vil du og jeg gå med Jesus og være blant verdslige mennesker, må vi også være som han.

Vil du være i det verdslige selskapet, må du være der som en personlig kristen, helt ut, uten å slå av på noen kant. Kan du ikke det, så hold deg borte. Du har ingen rett til å skikke deg lik verden.

Dette er hele Jesu svar på spørsmålet vårt. Og nå tenker jeg nok at stikket i brystet skal lette for alle Guds folk som i sannhet vil gjøre hans vilje.

Legg merke til dette ordet i teksten: «De voktet nøye på ham.» Slik er det den dag i dag. Får de deg først med i sitt selskap, gjelder det for dem å få deg lik seg selv. Lykkes det ikke, er de snart ferdige med deg. Men lykkes det, ler de i hjertet over at du har tapt og de har vunnet. Så roser de deg for din gode og frisinnede

kristendom, mens de trøster seg med at du som vil være kristen, ikke er annerledes enn dem.

En fryktelig ros for en kristen! Hva ville du synes om Jesus om han hadde oppført seg slik? Kristen blant kristne og verdslig blant verdslige – det er Samson i Dalilas fang.

Fra et slikt selskap går en kristen dømt, så sant det finnes en gnist av gudsliv i hans bryst. På det fineste bladet i hans hjertes bok har Guds finger skrevet: «Den som skammer seg ved meg, ham vil jeg skamme meg ved for Gud og hans engler.» På denne veien har mange mistet sitt liv i Gud. Har du mistet det der?

Skulle disse ordene nå noen som spotter de kristne for å være for trangsynte og redde, vil jeg be deg: La være! Det kan nok hende at noen av oss er altfor redde og at synet vårt er altfor trangt. Men husk at mange tårer er tørket og mange kamper kjempet ut før den dagen kom da hans eller hennes dyre liv ble berget.

Når de så nå er redde for å våge seg for langt ut på det havet der de frykter at de kan gå under, skulle ikke du spotte dem for det. Fra det samme syndehavet må du bli berget, om du ikke skal dø døden.

*

Grunnene til at kristne gjerne vil ha klart svar på dette spørsmålet, er svært ulike.

Noen spør fordi de har lyst til å være med i lag og lek og ha det moro, og så vil de vite hvor langt en kan gå med i det verdslige livet uten å miste sin kristendom. Fra slike folk kommer dette spørsmålet stadig vekk: «Tror du det er synd? Jeg skjønner at du ikke er noen trangsynt kristen. Du tror vel ikke at det og det og det er synd?»

Det er tunge spørsmål å få fra kristne når grunnen til at de spør, er lyst til lek og moro. Å seile inn i verdenslivets skjærgård for å ha det moro er en farlig ferd for en kristen. Få kommer derfra med livet! Tro meg på det.

Jeg synes jeg ser Guds brennende harme over alle dem som gir seg ut for å være hyrder og lærere for sjelene, og så lokker kristne inn i dette livet med den løgnen at det er sann kristen frihet. Den kvernsteinen som Jesus ønsket skulle henges om halsen på alle som forfører de små som tror på ham (Matt 18,6), ønsker han sikkert også om halsen på slike falske profeter.

En annen grunn til at kristne vil få klarhet i dette spørsmålet, er mye bedre og renere. Det er denne: «Mitt arbeid krever at jeg må være sammen med verdslige folk. Jeg har hus og hjem og mange små, og vi må alle ha mat, klær og stell. Så må jeg ut blant arbeidskameratene og se mye gudløshet og verdslighet.

Ofte lyner det rundt meg med de råeste eder og styggeste ord. Guds folk og Guds sak gjør de narr av, og alt som er av Gud, tråkker de på med sin syndige fot. Og der må jeg være.» Har jeg som kristen lov til å være der? spør du så ofte både deg selv og andre.

Til deg vil jeg si: Du går ikke inn i det verdslige livet fordi du vil ha det moro. Det er ikke lysten som driver deg til å være der. Tvert imot lider du i dette gudløse livet. Derfor er du en av dem som er i verden, men ikke av verden. Du er der, du må være der, men livet ditt er ikke der.

På et slikt sted gir Gud sine en underlig indre kraft, så sjelen svinger seg høyere og høyere mot Gud mens verdenslivet tynger ned. Slik gikk det med Josef, med Daniel og med mange, mange andre.

Jesu bønn: «Disse er i verden, og jeg kommer til deg. Hellige Far! Bevar dem» (Joh 17,11) – den bønnen samler alle himmelens krefter over ditt liv. På slike steder blir kristne karakterer støpt. Der utdanner Gud sine beste og sterkeste tjenere. Der springer den vakreste rosen ut blant de skarpeste tornene. Gud velsigne alle dere kristne som kjemper på den farlige posten!

Så er det de som spør fordi de har mange uomvendte i sin slekt. Det kan være snille folk, men så helt verdslige at de nesten ikke tåler å høre Jesu navn nevnt. Skal vi holde oss borte fra dem og slik bryte alt samliv med vår egen slekt?

Her er mange kristne i stor knipe, og ofte vet de verken ut eller inn. Det er heller ikke alltid så enkelt å vite hva en skal gjøre. Å skjære av alt samliv med sine egne slik at en nesten ikke vet om en skal se innom døren til dem eller komme sammen med dem i et familieselskap, det er verken godt eller lett for noen.

Her er det også mange slags råd å få av andre. Noen sier at en skal holde seg helt borte, andre sier at en skal gå helt med. Hva er så rett?

Slik jeg ser det, kan ingen svare fullt og helt ja eller nei for andre. Hver kristen må avgjøre dette mellom seg og Gud fra gang til gang. Og den som går til Gud etter lys og hjelp, skal ikke mangle svar. Men det kan vi være sikre på: Den kristne som føler seg trygg og ikke lever i bønn og frykt for seg selv, kan miste sitt kristenliv også i selskap med sine egne.

Men har du søkt råd og hjelp i samvær med din Frelser og fått visshet fra ham i din sak, da er han med deg. Da gir han deg den indre kraften som alle kristne må ha om de skal være frimodige for Gud og mennesker. Da er også du i verden, men ikke av verden.

Til sist vil jeg nevne dem som spør fordi de ønsker å gå for å berge andre. Det er de som kan tåle skam og spott, bare de får bære Jesu navn fram for ufrelste mennesker og føre dem til Gud. Slike folk er det lett å gi svar.

De som med en slik inderlig trang spør hvor nær skjær og brenninger en kan seile, fikk Guds løfte om at det skulle gå vel. Sjelene skulle de berge, og selv skulle de til sist stå evig frelst. Slike folk er Guds helter og beste tjenere. Et slikt liv blant farer er en stordåd i Guds rike.

Tenk på de store gudsmennene fra den gamle pakt, tenk på Moses, Elia eller Daniel. Vend blikket mot den nye tid og se Paulus fra Tarsus eller Luther fra Sachsen, som begge satte skille i verdenshistorien. Tenk på de store misjonærene som skrev navnet sitt i historien med kjærlighetens luende ildbokstaver, menn som William Carey, Robert Morrison, David Livingstone, Hudson Taylor, Lars Skrefsrud og mange med dem.

Da Paulus bandt redningstauet om livet og kastet seg ut i folkehavet for å berge sjelene hjem til Gud, sa han: «Men for meg selv akter jeg ikke livet mitt et ord verd, når jeg bare kan fullende mitt løp og den tjenesten som jeg fikk av Herren Jesus: å vitne om Guds nådes evangelium» (Apg 20,24).

Og Skrefsrud sa: «Om jeg hadde tusen liv, ville jeg være misjonær i dem alle.»

Måtte mange av Guds folk komme med spørsmålet «Skal jeg gå?» fordi de vil berge andre! Da skulle Guds rike blomstre som en hage, og ordet om Kristus snart nå til jordens ender.

*

Reis deg, du kristne mann og kvinne! Stå stille en stund ved stranden der folkehavet bruser. Åpne øret ditt, så skal du høre det såre sukket som stundom stiger til sterke rop om frelse.

Røsten fra Makedonia, som Paulus hørte, skal også du høre – fra det folket Gud vil sende deg til. Da skal spørsmålet om du har lov til å leke sammen med verden, dø bort av seg selv, mens sjelen blir fylt av nåde og livslykke fra den Gud du tjener.

Gleden i Herren

«Gled dere i Herren alltid! Igjen vil jeg si: Gled dere!» (Fil 4,4).

Det er med ordet om gleden i Herren som med så mye annet både i kristenlivet og menneskelivet: Det bærer i seg sterke og skarpe motsetninger. Eller la meg heller si: Det bærer i seg ting som ser ut som motsetninger.

Først er det dette: «Gled dere i Herren alltid.» Og så kommer Jesu ord til oss: Salige er de som sørger, som er fattige, som hungrer og tørster. For oss ser dette ut som store motsetninger, men det skal finnes i vårt liv like godt som det står skrevet i Guds ord.

Det vi særlig skal huske i forbindelse med dette ordet, er at den som alltid gleder seg i Herren, blir en sterk kristen. Hemmeligheten i et sant og sunt kristenliv er nettopp gleden i Herren. Det står skrevet at gleden i Herren er vår styrke (Neh 8,10). Den griper våre tanker og vårt hjerte og bevarer dem i Jesus Kristus, vår Herre.

Vi kan også forstå at den kristne som ved sin glede i Herren finner veien inn til Jesus, blir sterk – sterk i Herren. Når tanken og hjertet er kommet inn i ham, kan vi sannelig være sterke.

Det ser vi også i det rent menneskelige: Det vi har vår glede i, gjør oss sterke. Er en glad i penger, i ære og stas, så lever en i dette. Tanken kretser om det, og hjertet er der. Og der tankene og hjertet er, der er vi fanget eller frie, alt etter hva slags ting eller person vi har vår glede i. Der skatten er, der vil hjertet være.

Det store spørsmålet for oss kristne er da å eie denne dyre skatten: gleden i Herren. Men eier jeg den? Eier du den?

Her er sikkert mange kristne som ikke vet hva de skal svare. Det er så uklart hva det er å ha sin glede i Herren. Og skal en dømme etter det en kjenner og ser i sitt eget liv, synes det ikke å se lyst ut. For i denne syndige verden er det ofte mange ting en kan synes at en er mer glad i enn i Gud.

Men, sier du, gi meg litt hjelp her, si meg hva det er å ha sin glede i Herren alltid. Hva er det i det daglige og praktiske livet og i sin dypeste grunn?

Jeg tenker de fleste av oss har lagt merke til at det lever to slags kristne blant oss som er svært ulike i sin måte å være på, ikke minst når det gjelder gleden i Gud. Den ene sorten er de som alltid synes å vandre under en skyfri himmel. Når de åpner munnen og skal tale om kristne ting, er det alltid lovsang, gledessang, jubel og halleluja. Klage, kamp og tårer er noe de har gjort seg fri fra. Var det ikke slik, ville de etter sitt eget syn ikke være rette kristne.

Så har vi de andre. Også de sier at de er kristne, men de synes ofte å være gledesløse. De har mange ganger lettere for å synge klagesalmer enn lovsanger, og det går lettere for dem å felle en tåre enn å gi andre et smil. Mange ganger er det helt sant for dem å synge:

Akk, mon jeg står i nåde
hos deg, o kjære Gud?
Så lyder klageropet så titt fra Jesu brud.
Uti anfektningsmørke,
når sjelen er så matt
av kamp og trengselstørke,
da ser kun bruden natt.

Da sitter sjelen enke
og eter tårebrød,
den tør vel neppe tenke
engang på nåden sød.
Da felles mange tårer
for hvert et skritt den går;
men mest det hjertet sårer:
den ei i nåden står.

De svake lengselssukke,
som Ånden tenner an,
den ofte selv utslukke
med angstens tårevann.
Da ser han sorg og jammer
ihvor han står og går,
og titt med lovens hammer
den gir seg sår i sår.

Slik kan disse kristne synge sin klagesang og være helt ærlige. Men når det så lysner for dem igjen, kan de like sant synge de andre versene, som lyder slik:

Men kjære sjel, vær stille,
det er just nådens tegn
når kummers tårer trille
og væter hjertets egn.
Da trives sæden herlig,
og engen står i flor;
du kan ei selv det merke,
du ser ei hvor det gror.

O hjertens Jesus milde,
forholder det seg så,
da bør jeg være stille
hvor hardt det enn vil gå.
Men enn en gang jeg roper,
for nøden den er stor:

La meg ei miste nåden,
det er mitt siste ord.

Ja, hva skal vi si til dette? Har de som synger slik, sin glede i Herren alltid?

Jeg tror at mange hopper for lettvint over denne siden av kristenlivet. Gjør vi det, kommer vi inn i sorg og tvil der vi har grunn til å være glade og tillitsfulle. Det er ikke smil og store ord om å være glad i Herren alltid som avgjør denne saken. Den som jubler høyest med munnen, kan være tom i hjertet, og den som sitter med tårer i øynene, kan miste alt, men ikke sin Frelser.

Likevel vil jeg legge til her at mange kristne legger for dagen en kristendom som er for mørk og tung. Det ville være til større ære for vår Frelser og gi oss selv større lykke om ansiktet vårt var lysere, og om det lå en sterkere lovsangstone over livet og i vår munn.

Men selv om det er slik, må vi likevel holde fast ved at ansikt og ord ikke alltid gir et sant uttrykk for det som bor i hjertet. Det er så mye som spiller inn her: folkelynne, natur, skikk og bruk, metode og mote.

Jeg husker så godt den dag i dag hvordan kristenlivet så ut den første tiden i hjembygda mi. Det var på mote å klage og sutre, gå med krum rygg og henge med hodet. Den som klaget mest og la hodet mest på skakke, ble pekt ut som den beste kristne. Mang en gang holdt jeg på å dømme livet av meg selv fordi jeg ikke fikk det til, verken med ryggen, hodet eller klagesangen. Det er lett å se nå at dette var noe usunt som hadde trengt seg inn blant oss.

*

Men vi må enda en gang tilbake til spørsmålet om hva det er å glede seg i Herren alltid. Det må være noe her som er likt for alle kristne, uten hensyn til folkelynne, karakter, skikk og bruk og mote. Det som er likt for alle, tror jeg en kan beskrive omtrent slik:

Den jeg er glad i, lever i tankene og hjertet mitt. Eller kanskje riktigere: Tankene og hjertet mitt lever i den jeg er glad i. Der er jeg både i sorg og glede, i tvil og tro, i medgang og motgang. Har vi en venn som vi i sannhet er glad i, så kan du være viss på at han er velkommen innenfor både husdør og hjertedør hos oss, ikke minst når sorg og motgang er vår gjest.

Den vi er glad i, vil vi gjerne være sammen med. For ham slår vi hjertedøren vidt opp av fri vilje, og ham betror vi ting som vi ikke vil si til noen annen. Slik er det i det alminnelige menneskelivet, og slik er det i kristenlivet.

Den som har sin glede i Herren, har Jesus Kristus til sin beste venn. Han er vårt beste selskap, og ham betror vi alt i livet vårt. Det vi ikke kan si til noe menneske, sier vi til ham. Hos ham klager vi all vår nød, og hos ham smiler vi når angsten er borte og tåren tørket. Han er livets lune hytte for oss, det beste vi eier. Sammen med Per Nordsletten kan vi synge:

Jeg har så lun en hytte
uti mitt stille sinn;
så vil jeg aldri bytte
bort himmelvennen min.
Vi bor fortrolig sammen,
vi tanker veksler her,

på bønn han svarer amen –
jeg har min Jesus kjær.

Jeg har så lun en hytte
når jeg forteller ham
alt hva mitt hjerte trykker
av synd og nød og skam.
Da legger han sitt øre
så nær mitt hjerte matt,
jeg merker han kan høre
om ei et ord blir sagt.

Lever vi et slikt liv med Gud, har vi vår glede i Herren alltid.

En kristen skal ikke ha sin glede i seg selv, ikke engang i sin egen kristendom, sin vekst i nåden, sin helliggjørelse eller sitt arbeid i Guds rike. Han skal glede seg i Herren. Vi skal ikke engang glede oss i vår glede, men bare i Herren.

Legg merke til at en kristen heller ikke er rolig i lengden når han lenge har vært fornøyd og glad. Da spør han seg selv: «Kan det være rett med meg som har så lite kamp og motgang? Er det rett med meg som stadig får leve i medgang, sol og sommer?»

Slik kompassnålen svinger urolig når den kommer bort fra den magnetiske polen, slik er den kristne urolig om han ikke alltid har sin høyeste glede i Herren.

I Rom 7,24–25 står disse underlige ordene: «Jeg elendige menneske! … Gud være takk.» Hva er dette? Slik så Paulus på seg selv og på Kristus. Det er også Paulus som sier: «Gled dere i Herren alltid!»

Når vi så en dag går over grensen inn i vårt rette fedreland, da – ja, da har vår glede i Herren nådd sitt fullkomne mål. Da er den helt og fullt ren.

O herlige dag som rinner for meg,
o herlige mål på pilegrimens vei!
Mitt hjerte og blikk alt mer til deg drag,
du herlige Jesu Kristi dag!

Jesus i fare

> «Men da Herodes var død, se, da viste en Herrens engel seg i en drøm for Josef i Egypt, og sa: Stå opp, ta med deg barnet og dets mor og dra til Israels land. For de som ville barnet til livs, er døde. Og han sto opp, tok med seg barnet og dets mor, og kom til Israels land. Men da han fikk høre at Arkelaus var blitt konge i Judea etter sin far Herodes, var han redd for å dra dit. Varslet av Gud i en drøm, dro han til områdene i Galilea. Da han kom dit, bosatte han seg i en by som heter Nasaret, for at det skulle bli oppfylt som var talt ved profetene, at han skulle kalles en nasareer» (Matt 2,19–23).

Fra den første dagen Jesus var på denne jorden, og helt til den siste, var en ond makt ute og søkte etter livet hans. Denne makten viste seg på mange måter og tok mange slags midler i bruk, men i alt var det én makt: Satans makt. Alltid var den ute etter å ta Jesu liv eller stjele guddomskraften fra ham.

De eneste som lot ham være i fred, var de som var trette av synden og av Satans makt. Ja, de var glade i ham. Men de som i det ytre sto ham hardest etter livet, var kongemakten, prestemakten og teologene. Så lenge kongene trodde han var en fare for tronen, var de etter ham. Men da de trodde de hadde fått tatt livet av ham, ga de seg.

Da han så var voksen og sto fram i Åndens kraft, måtte Satan selv ut og prøve kunstene sine. Kunne han bare ha tatt fra ham den indre kraften, guddomskraften og renheten hans, ville han vært fornøyd. Men Gud være takk, også i det slaget gikk Jesus seirende ut.

Til sist sto han fram for folket. Syndere ble frelst, syke ble friske og døde ble levende. Men da ble prestene skremt. De skalv for makten sin og menneskebudene sine. Med Guds bud var de ikke så nøye.

Det haglet med anklager mot ham fra prestene og de lovkyndige: Lovbryter, sabbatsbryter, storeter, vindrikker og djevelens barn! Den religiøse makten i tiden ble Jesu verste fiende! Prestene og de lovkyndige ga seg aldri, verken natt eller dag, før de nådde målet sitt.

Ingen av Jesu fiender er så farlige som de som i Guds eget navn vil ta livet hans, de som har gjort sine egne former og skikker til nummer én og Guds bud til nummer to. Disse menneskene er den dag i dag Jesu verste fiender.

Vet du det?

Mange har glemt det, og mange holder på å glemme det. Denne religiøse og likevel gudshatende makten var farlig nok i de dagene da den fikk Hans Nielsen

Hauge i fengsel. Men den er kanskje ikke mindre farlig nå, når den møter oss i vennskap. Jeg vet at dette er harde ord, og Gud gi at de ikke var sanne.

* * *

Guds barn som er her i dag: Denne Jesus som ble født i krybben i Betlehem i natt, han er født i ditt hjerte. Og så lenge du vedkjenner deg Kristus og «lever» Kristus, må du gjennomgå det samme som han.

«Alle som vil leve gudfryktig … skal bli forfulgt» (2 Tim 3,12). «Slik jeg var, slik er dere i denne verden» – det er Jesu ord til sine. Verden er ikke et hår bedre nå enn den gang. Heller ikke Satan og den religiøse makten som setter former og skikker over Guds bud, er blitt bedre.

Før trodde jeg at menneskene med tiden skulle bli svært gode. Men nå har den troen sluknet i mitt bryst. Det onde kan aldri bli godt! Det kan skifte form og farge, men i sin innerste grunn blir det alltid det samme. Bål, skafott og ville dyr venter ikke alltid på den kristne, men fiender har han alltid.

Husk også, som før nevnt, at alle de maktene som står Jesus etter livet, til slutt er én eneste makt: Satans makt. Satan er Jesu store motstander. Han er den fæleste og slueste morderen som finnes. Han kler seg i tidens klær, så han lettere kan føre folk vill.

Guds folk: Ingen av oss kan berges fra hans giftige piler om ikke Gud sender sin Ånd og sine engler for å vokte oss! Ikke én av oss er en eneste dag utenfor fare. Og mange skal snuble, falle, brytes i stykker, henge seg fast i snarer og bli fanget.

Mangen ligger evig fangen
som på veien var.

Mange! Kanskje aldri så mange som nå. Guds folk: Tro ikke at vår tid gir bedre vilkår for kristenlivet enn tidene før oss. Satan er ikke blitt snillere, men mye sluere. Ingen andre enn Gud vet hvor han møter opp neste gang.

* * *

Men selv om vi så lite kan måle Satans list, kan vi likevel ikke la være å spørre: Hvordan søker Satan å myrde Jesus nå? Din Jesus.

Jeg tror at han i vår tid myrder mest og best når han gjør seg lik Jesus. Han kler seg i kristelige klær og kommer som en engel fra Gud. Jeg tror at Satan, mer enn mange tenker, har lært å etterape Jesus, Guds ord og Guds Ånd. Han kommer så nær opp til å ligne Jesus og Den Hellige Ånd at også mange av Guds folk bare så vidt kan skjelne mellom Guds Ånd og Satans makt, mellom Bibelens Kristus og vantroens Kristus.

De utvalgte skal føres vill, om det var mulig (Matt 24,24). Og mange skal føres vill. Mange skal snuble.

Guds folk: Det er tre former for kristendom jeg vil be dere være redde for. Jeg vet at mange kommer til å støte seg på det jeg nå sier. Jeg vet at jeg vinner få venner ved det, og kanskje mange uvenner. Men jeg sier det likevel, for jeg tror det er sant.

Vær redde for den kristendommen som setter spørsmålstegn ved Guds ord! Den kristendommen som stryker soningen, rettferdiggjørelsen og Kristi tom-

me grav. Vær redde for dem som rett ut fornekter alt dette, og for dem som tier det i hjel. Det siste er minst like farlig som det første.

Vær redde for dem som tror og lærer at en kan være kristen likevel, om en stryker alt dette. Det kan du slett ikke. Det er en løgn fra Satan.

Ofte kan en høre folk si så pent og søtt: «Men tenk nå bare på ham eller henne – er ikke de sanne kristne, kanskje? De lever et like fint liv som noen annen. Riktignok tror de ikke at Bibelen er Guds ord, at Kristus døde til soning for våre synder, og at graven hans er tom. Men de tror da på Gud og på Jesus, de også, om ikke akkurat på den gamle, ortodokse måten.»

Jeg sier frimodig, og gid mine ord måtte nå fram til mange kristne: Vær redde for den slags kristendom! Den er like farlig som den ser from ut, og den er like langt borte fra Bibelens Kristus som den frimodig gir seg ut for å være sann kristendom. Det er en fiende av Jesus i kristelige klær.

Vær dernest redde for den kristendommen som påstår at den er så seiersterk og åndelig at den makter å ta bort all synd fra et menneske her på jorden, og som slik gir seg ut for å være bedre enn all annen kristendom. Blant folk som har latt seg fange av en slik kristendom, har jeg møtt mange som til sist har mistet alt det kristendommen gir oss.

Vær også redde for den kirkeånden som kaller hele og halve verden for Guds barn, og som slik stadig frister de kristne til å slå av og blande seg med verden. Det hvite blir gjort grått og det svarte litt lysere enn svart. Det skal ikke være noen grense mellom hvitt og svart, mellom lyst og mørkt, så nesten hva som helst kan kalles kristendom.

«Hvem kan vite hvem som er kristen og ikke? Vi har ikke lov til å dømme, vi skal tro godt om alle.» Slik taler de som har denne kristendommen. Jeg sier enda en gang: Vær redde for alt dette! I disse traktene av «Israels land» kan din Jesus bli myrdet.

Er du der? Å, så flytt bort så fort du kan!

* * *

Hvor skal vi da være, nå i denne urolige og oppjagede tiden?

Vi skal flytte til «Nasaret». Også nå finnes det et sted på jorden der Jesus kan vokse opp, vernet mot den makten som myrder. Også nå finnes det et «Nasaret», høyt oppe, der luften er ren og livet friskt, der «Arkelaus» ikke kan komme. Men for de vise i verden, for fariseerne og de selvkloke, er det et foraktet sted den dag i dag.

Hvor er dette «Nasaret»?

1. Det er ved Jesu kors, der alt det du gjorde, ble tilregnet ham, og alt det han gjorde, ble tilregnet deg. Der nåden veier mer enn all vår elendighet, der graven er sprengt og himmelen åpen. Der Jesus er ved Guds høyre hånd som Frelser for oss alle. Der er vårt «Nasaret».

2. Det er i bønnekammeret ditt, der du tar din bibel og møter din Gud. Der du klager, gråter og takker, der du er synder og han er Frelser, der du er ingenting og han er alt. Der tårene renner over synden, og sjelen jubler ved tanken på at det Jesus gjorde, er nok for deg. Der er vårt «Nasaret». Der er Guds universitet. Der vokste alle Guds helter opp.

3. «Nasaret» er også i den kristne forsamlingen. Ha ditt hjem der.

Kristne: Finn hverandre! Kom sammen og styrk hverandre i Gud! Om rommet ikke er så stort og flokken ikke så tallrik, så kom likevel sammen.

I Jes 8,16 står disse ordene: «Bind vitnesbyrdet inn, forsegl ordet i mine disipler!» Det er et ord til oss nå. Vår Herre roper til oss: Glem ikke å være mine barn til hjelp! Forsegl mine ord i mine disipler. Bind dem inn. Trykk dem fast.

Vår Gud elsker alle. Han vil ikke at noen synder skal dø. Det er sårt for hans frelserhjerte at en eneste går fortapt. Men aller sårest er det når han mister noen av dem som en gang var hans.

Har vi kristne gjort det vi kunne for å støtte hverandre og hjelpe hverandre inn i «Nasaret»? Å, vi har nok forsømt mye her. Vi har gjort for lite for hverandre som kristne. Vi har nok hatt blikk for å vekke kristenliv, men mindre for å nære det livet som var vakt.

Guds folk: Kom sammen. Styrk hverandre!

I dette «Nasaret», som jeg nå har prøvd å skildre, er det ren og sunn luft for det livet som er skjult med Kristus i Gud. Det er ingen moderne kulturby. I den moderne dagspressen nevnes den nesten aldri uten som «molbobyen», stedet der de trangsynte sjelene bor, de som ingenting vet og ingenting vil. Men til gjengjeld er verdens larm stengt ute der.

Guds barn: Bo der!

Når verdens kultur råtner og brytes ned, og de viseste i verden står ved en mørk grav og en lukket himmel, og når stormaktene drar sverdet og vil slå hverandre ned, da kan du være trygg i ditt «Nasaret» og juble med dine fedre, som også bodde der:

Jeg er bundet fast til Jesus,
bundet fast med evig bånd;
intet makter mer å rive
meg ut av min Faders hånd.
Han er min, min hele rikdom,
jeg er hans det ringe barn;
jeg er herlig frelst av nåde,
fridd ut av Satans garn.

Tror dere ikke det er til dette «Nasaret» Guds engel særlig lokker oss nå? Jeg tror det. Så lenge vi skal være her på jorden, er dette det beste stedet for de kristne. I denne luften kan den Jesus som er født i ditt hjerte, best vokse opp. Fra dette «Nasaret» skal Jesus i sine stå fram med en makt som drar folket til Gud. Kristne fra «Nasaret» er det vår tvilende, syke og splittede slekt sukker etter å se.

Eller mener dere kanskje at det er disse som har gjort kristendommen «dogmefri», disse som tror alt og ingenting, disse som pakker tankene sine inn i så mange «om» og «men» at de i hver bok og hver avisartikkel de skriver, må klage over hvor flinke folk er til å «misforstå» – mener dere at det er dem tiden har mest tillit til når det kniper?

Nei, og tusen ganger nei! Alle slekter til alle tider, også i vår tid, lengter mest etter menn som tror, folk som står på fjell.

* * *

Til slutt et ord til deg som aldri har satt din fot i «Nasaret», du som jager og blir jaget på verdens ville vidder, du som bare søker det dette livet kan gi av moro og makt, kunst og litteratur. Du som ligger på kne for de store åndene og tigger dem om lys, men bare får en sår samvittighet og en fredløs sjel, du som aldri vet hva fred og sjelero er – til deg vil jeg si:

Riv deg løs fra alt som vil hindre deg, og legg ditt liv inntil hans hjerte, han som ba alle trette og nedtyngede komme til seg. Ta også din bibel og les om ham som gjorde din sak til sin og ga deg himmelen tilbake av nåde. I den boken skal du finne det som verden aldri kan gi og aldri ta.

Kom blott til Frelserens arme,
legg deg til ro ved hans bryst.
Hør hvor det stormer der ute,
her er det fredfullt og tyst.

Hvorfor vil du lenger dvele
borte fra livet i Gud?
Verden bedrager ditt hjerte,
kom og bli Frelserens brud.

Timene flyver så hurtig,
aldri de kommer igjen.
Snart vil de dype dødsvanne
rulle ved livsstranden hen.

Tenk når de skinnende porter
åpnes for bruden engang!
Tenk når vår Frelser oss kroner
hjemme blant englenes sang.

Vær fullkommen!

> «Dere har hørt det er sagt: Du skal elske din neste og hate din fiende! Men jeg sier dere: Elsk deres fiender, velsign dem som forbanner dere, gjør vel imot dem som hater dere, og be for dem som forfølger dere, for at dere kan være barn av deres Far i himmelen. For han lar sin sol gå opp over onde og gode, og lar det regne over rettferdige og urettferdige. Om dere nå elsker dem som elsker dere, hva lønn har dere da? Gjør ikke også tollerne det samme? Og om dere hilser bare på deres brødre, hva stort gjør dere da? Gjør ikke også tollerne det samme? Vær da fullkomne, likesom deres himmelske Far er fullkommen» (Matt 5,43–48).

Ordet vi skal være sammen om her i dag, er et hardt ord. Det er hardt å tale om, og hardt er det å høre. Men også dette ordet er et Guds ord, et ord fra Jesu egen munn. Da burde det være kjært for oss å høre det, om det er aldri så tungt.

Det dette ordet først og fremst taler om, er kjærlighet. Det taler om det synet Jesu samtid hadde på å elske, og så om Jesu krav til kjærligheten, som var det stikk motsatte av fariseernes syn. La oss så stanse en stund her i dag ved fariseernes lære og Jesu lære om kjærligheten, og i lyset av dem prøve å finne oss selv og vår Frelsers vilje med oss.

* * *

Hvordan er så fariseernes lære på dette punktet? Den deler menneskeslekten i to flokker. Den ene flokken kan du like og holde av. Den andre liker du ikke – kanskje hater du den.

Sitt nå ikke og tenk på fariseerne i jødenes land. Og du som regner deg for en frisinnet, radikal og «lavkirkelig» eller «ukirkelig» kristen: Tenk ikke på de stive kirkefolkene som synes å ha grodd fast i kirkebenken og ved alteret. Men tenk på deg selv, og ta et tak med fariseeren i deg selv! Fariseersurdeigen har vi alle i oss.

Er det ikke slik at når vi lar oss lede av vår egen naturlige vilje, vil vi være annerledes mot noen mennesker enn vi er mot andre? Vi vil elske dem som elsker oss, og like dem som liker oss. Når vi møter mennesker som ligner oss i karakter og livssyn, er det lett nok å synes at det er flotte folk. Da er det lett å si at det er en fremragende mann og en fremragende kvinne. Dem er du glad i. Dem kan du elske. Dem liker du å være sammen med.

Men så er det andre som vi på en måte ikke kan tåle, folk vi helst aldri vil møte, men som vi likevel må være sammen med. De er våre naboer. De er i våre hus og i vår slekt. Vi må møte dem.

Noen av disse menneskene gjør oss aldri noe direkte vondt, og de vil oss heller ikke noe vondt. Men de er så helt ulike oss. I deres natur og måte å være på er det noe som stikker oss, gjør oss kalde og vekker vår harme. Det er en byrde å være sammen med dem. Det er en lettelse når du skilles fra dem.

Elsker du disse menneskene? Jesus sier at vi skal gjøre det. Vet du det? Kan du gjøre det?

Men så er det andre mennesker som både gjør oss vondt og vil oss vondt. Jeg vet hva jeg sier, og tar ikke for hardt i når jeg sier dette. For saken er, folkens, at selv om vi alle er syndere, er ikke alle like mye ødelagt av synden. Det finnes noen som er rett og slett djevelske i nesten alt de gjør, fra de er en neve stor til de slukner i døden.

De sladrer om deg. De lyver på deg. De hater deg.

Kan de få anledning til å egle deg opp og gjøre deg vondt, passer de på som smeden ved essen. Har de lykkes i å få deg i knipe på en eller annen måte, kan du være sikker på at de sover godt og rolig etterpå. Kan de få svertet ditt navn og ditt rykte, er de i strålende humør.

Det du har, misunner de deg. Du kan nesten se hvordan fingrene deres kroker seg av lyst til å rake fra deg og til seg selv. Hender det en dag at du har et par liter mer melk på meieriet enn de, eller at åkeren din står finere enn deres et år, kan du være sikker på at det gjør vondt langt inne i hjertet. Der de kan, er de på tvers.

Slike folk har det vært, og slike folk er det. De finnes sikkert også i denne bygda, og det skulle ikke forundre meg om en eller annen av dem hadde funnet veien hit til kirken i dag.

Min venn – det vil si min kristne venn: Jesus sier at vi skal elske også disse menneskene. Ikke bare overvinne oss selv, så vi kan tie om dem – det kan være vanskelig nok – men elske dem!

Har vi gjort det klart for oss selv at dette er Jesu vilje med oss? Tror vi disse ordene av Jesus? Lever vi etter dem?

Det er sårt å si, men det er nok dessverre sant at fariseernes lære står sterkest i folket den dag i dag. Det er så lettvint og naturlig å leve etter den. Og så krangler mann og hustru, så blir det ufred i huset og i slekten, så tåler dere ikke å se hverandre, så går du og naboen din forbi hverandre uten å si et ord. Og så vokser uhygge og ufred, i huset og utenfor huset – og helst i hjertet.

* * *

Men, sier du, hva skal jeg gjøre? Jeg har ikke kraft til å elske disse menneskene som hater meg og plager meg tidlig og sent. Det mine egne har gjort meg, har satt seg så fast i sjelen at jeg ikke får det fra meg. Jeg kan ikke elske dem. Jeg kan ikke en gang være sammen med dem.

Det er mange som ærlig innrømmer dette. Er du her i dag?

Jeg skal være den første til å innrømme at det er vanskelig å elske disse menneskene som er så onde. Men det må la seg gjøre, og det av to grunner. For

det første har Jesus sagt at vi skal gjøre det. For det andre vet vi at det har vært folk på jorden som har maktet å elske sine fiender.

Ja, men hvordan skal jeg gå fram for å makte dette? Jeg vil nevne tre ting som kan hjelpe deg til å elske din fiende.

1. Se på ham som elsket alle.

Mens folkemengden spotter og slår, står han rolig og mild. Til sin gamle disippel, som solgte ham til døden for noen sølvpenger og kysser ham med et hjerte fullt av Satan, sier han: «Venn» (Matt 26,50). Og når han henger mellom himmel og jord og ser ut over dem som forfulgte ham, løy på ham, skar tenner mot ham, forbannet ham og naglet ham til korset, da sier han: «Far, forlat dem» (Luk 23,34).

Han døde for ugudelige mens vi lå i vår synd. Han døde for deg. Han kalte deg til sitt rike, tilga deg, frelste deg og gjorde deg til sitt barn. Har du glemt dette? Er det bare ord og talemåter for deg, som aldri rører ditt hjerte? Ja, da vil jeg si: Gud hjelpe deg.

2. Tenk på det du og jeg må få av vår Herre hver dag.

Nåde – dag etter dag. Slik dagen er ny, må nåden være ny. Alltid får vi komme med vår avmakt, vår dårskap og vår synd. Han tilgir. Har du glemt det? Er synden synd for deg? Min kristne venn: Får du det rette synet på dette, blir alt det andre har syndet mot deg, mindre, mens din egen synd mot Gud blir en stor sum.

3. Ta dem med i din bønn.

Men det rådet som kanskje vil vise seg å være det beste i det praktiske livet, er dette: Ta dem med i din bønn, de menneskene du ikke kan elske, og nevn dem ved navn for Gud. Har du gjort det? Gjør det. Kan du ikke? Jo, så sant du er en kristen, kan du det.

Jeg tror jeg kan si at jeg til nå har kommet gjennom livet uten å bli særlig hatet av noen. Men en gang var det likevel en mann jeg syntes det var vanskelig å tilgi. Jeg syntes han hadde fart så stygt fram mot meg at det stakk i brystet hver gang jeg kom til å tenke på ham. Så var det en dag jeg fikk nåde til å ta ham med meg inn til Gud i min bønn. Jeg sa navnet hans og la til: Herre, velsign den mannen! Og aldri mer kjente jeg at det stakk i brystet.

Jeg vet at det hjelper å ta sin uvenn med seg inn til Gud i bønnen. Gjør det, og du skal finne veien inn til kunsten å elske – å elske den som ikke elsker deg.

* * *

Så vil vi stanse en stund ved vers 48: «Vær da fullkomne, likesom deres himmelske Far er fullkommen.»

Hvordan kan Jesus si et slikt ord, han som bedre enn noen annen vet at vi er ufullkomne og syndige? Målet for oss er dette: Vær fullkommen! Det er Guds mål. Og kristne: Så sant det er Guds mål, skal det også være vårt. Ikke bare i troen, men i viljen. Den kristne som er fornøyd med noe mindre enn det fullkomne hos seg selv, er på feil vei.

Men dette synes mange kristne ikke å forstå, og så kommer de inn i fariseernes lære og slår seg til ro der. Hvem kan være fullkommen? Er vi ikke syndere alle sammen? Er de andre noe bedre enn jeg?

En liten fortelling kan kanskje hjelpe til å gjøre dette klarere. Det kan godt hende den er oppdiktet, men den passer i alle fall godt her.

Det var en mann som skulle bygge en bro over en elv. Hvordan det nå kunne ha seg, viste det seg at stokkene han hadde gjort i stand, var for korte. Vet du hva mannen gjorde for at stokkene skulle bli lange nok? Han hogg av målet!

Slik er det med den som lever etter fariseernes lære og lar seg nøye med noe mindre enn Guds mål. Kristne: Hogg aldri av målet!

Ja, sier du, men når stokken er for kort – det vil si når jeg ikke er det jeg skal være – hvordan går det da? Da kommer du i nød. Du må ha hjelp av en annen. Slik blir du en virkelig synder, og først da kan du få virkelig hjelp. Og slik går du oppover mot målet.

Kristen: Hogg aldri av målet når stokken er for kort! Da sviker du deg selv.

* * *

Men så alle dere som er her og ikke har Guds mål, dere som bare bruker deres eget mål. Og hva slags mål er så det? Som regel er det de feilene de kristne gjør.

Stakkars deg som ikke har noe annet mål, du som mener du ikke er verre enn andre, du som trøster deg med andres feil og driver med strømmen mot dødens port! Du arme, bedratte synder, vil du ikke våkne? Vil du gå fortapt? Er livet ditt ikke verdt noe for deg? For Jesus er det verdt mye. For Jesus er ditt liv verdt hans liv.

Eller tror du at du skal slippe å møte Gud? Å, du må møte ham. Men møt ham i dag i din nød og ta imot hans frelse, så skal han møte deg som din Frelser.

Et trekløver

> «Men nå blir de stående disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten» (1 Kor 13,13).

Vil vi prøve å samle i én sum alt det vi skal gjøre for å komme i samfunn med Gud, kan vi legge det inn i dette ene ordet: tro.

Uten tro fører alt alvor, all syndenød, all lengsel og anger oss slett ikke inn i samfunn med Gud. Tvert imot driver det oss inn i større mørke, angst og avmakt. Men lærer synderen å tro på ham som frelser det fortapte og rettferdiggjør den ugudelige, da finner han veien inn til Gud.

Skulle noen av dem som hører dette, være blant dem som søker Gud, men synes det ser så håpløst ut med å finne ham, så husk at du aldri kommer lenger enn til å lete, lengte og være i ufred og uvisshet om du ikke tror. Men om du nå, mens du hører dette, ville ta imot Jesus, se bort fra deg selv og alt ditt, både ondt og godt, og tro deg frelst for hans skyld, da hadde du funnet det du forgjeves har søkt på andre veier.

Men like sikkert som troen kan føre oss sammen med Gud, like sikkert er den det eneste som kan holde oss fast hos ham. Slutter den kristne å tro, er han en slått mann. «For vi vandrer i tro, ikke i beskuelse» (2 Kor 5,7). Hele veien vi skal gå, må vi vandre i tro.

Har det vært noe menneske på jorden som kunne ha klart seg med mindre tro enn andre, måtte det være Paulus. Han hadde sett Jesus etter at Jesus hadde tatt sete ved Guds høyre hånd. Han hadde også fått kunnskap om evangeliets hemmelighet, og han hadde vært i den tredje himmel og sett og hørt usigelige ting. Men når han står på kanten av sin grav og ser tilbake over livet, sier han: «Jeg har … bevart troen» (2 Tim 4,7). Han regner det for noe stort at han ikke har mistet troen.

Den kristne må tro når han leser Guds ord. Ellers vil Bibelen snart bli den tørreste boken han vet om. Kraften i ordet blir aldri funnet uten tro. Når en leser Guds ord, må en komme innenfor bokstaven og sprenge en skorpe. Makter vi ikke det, finner vi aldri den evige livskilden i vår bibel. Men vår Herre har gitt oss noe å slå hull på bokstaven med, og det er troen.

Mange glemte å tro når de leste Guds ord, og i stedet ventet de på å få smake, se og kjenne. Men de fikk verken smak eller følelse, og så ble andre bøker og blader kjærere for dem enn Bibelen. På den måten kan vi miste vår bibel. Har du mistet den på den måten?

Har du mistet den, og er du nå sammen med mange andre sorgtung og sår over det og lengter etter å få den kjær enda en gang, så har jeg et råd til deg: Si til deg selv: Dette er Guds ord, dette vil jeg tro. Ta ordet slik det står, fra Gud, og vent ikke på noe annet. Da vandrer du i tro når du leser Guds ord, og «han er trofast som ga løftet» (Hebr 10,23). Du skal ikke bli til skamme.

Den kristne må også tro når han ber. Vårt bønneliv er underlagt den samme loven. Derfor må vi be i tro. Men det er en vanskelig kunst å lære. Derfor er det så mange som går trett i sitt bønneliv og kommer inn i trelldom.

Når du kjenner deg grepet, når sinnet er mykt og tårene lett kommer, da tror du at Gud hører, og da er det lett å be. Men når tanken står stille og hjertet er kaldt, når ordene nesten fryser fast i munnen og du kjenner deg like maktesløs når du slutter bønnen som da du begynte, da tviler du på at Gud hører. Og du reiser deg tung om hjertet, fordi du tror at bønnen ikke nådde fram.

Slik lever mange sitt bønneliv, ikke i tro, men i følelse. Derfor går de trett når den første varme, gode tiden er forbi. Og om de ikke slutter helt, virker det som om alt står stille.

Du som ber! Fortell din Gud hvordan du har det, legg så alt på ham og spør aldri etter hva du kjenner i ditt hjerte. Da vil du finne inn til den kunsten å tale med Gud slik en mann taler med en annen. Og svaret på bønnen vil du da ikke søke hos deg selv, men hos ham som gjerne vil høre og svare oss.

Den kristne må tro når han blir fristet, når han kommer i tvil, og når han arbeider på sin sjels frelse med frykt og beven. Og den trøsten har vi fra vår Gud, at om hele vår ferd over livets hav skulle bli stormfull og strid, skal vi i tro finne rett inn til livets fredfulle havn, selv om vi ikke ser land før vi er framme. Den som setter sin lit til Gud, skal aldri bli til skamme.

Guds folk: La oss ikke glemme at vår ferd gjennom verden er en ferd i tro. Jesus har vi aldri sett. Vår himmel heller ikke. Det som ligger bortenfor vår synsrand, kan vi ikke gripe og eie uten tro. Derfor sier Guds ord: «Ham tror dere på, enda dere nå ikke ser ham» (1 Pet 1,8). På den måten vinner vi fram til full frelse.

Men i oss mennesker bor det en inngrodd trang til å ha noe ved siden av troen til glede og trøst i vår kristendom. Vi vil så gjerne samle oss en liten sparepenge ved siden av troen, som vi kan ha for oss selv. Det virker også rimelig at en som har levd med Gud lenge, burde få lov til å ha det annerledes enn en som nettopp er kommet inn i Guds rike.

Men vår Herre har sagt oss at slik vi tok imot ham, skal vi også vandre i ham (Kol 2,6). Derfor: «Den som roser seg, han rose seg i Herren!» (1 Kor 1,31). «For vi vandrer i tro, ikke i beskuelse.»

* * *

Det andre som ordet sier blir stående, er håpet. Vi vil derfor også høre litt om det.

Det er nok slik at mange kristne har lite klart for seg hvilken nytte vi har av håpet på veien hjem. Men vi kan likevel ha hjelp av det, selv om vi ikke vet hvordan det går til. Hva er så det levende håpet? Hvilken nytte har vi av det? Hvordan opplever vi Guds nåde ved hjelp av håpet?

Skal jeg få fram litt av svaret, slik jeg ser det, må jeg få gå tilbake til troen og tale litt om den først.

Vår tro griper Jesus og holder fast ved ham som vår eneste Frelser. Vår tro svøper vårt fortapte liv inn i ham og har nok der. Ved troen holder den frelste synderen fast ved korset og frukten av korset. Med troen griper også den kristne sitt sverd og strider mot sine fiender, time for time og dag for dag. Slik er troen en levende kraft i Jesus, og slik er den også en stridsmann – en seirende stridsmann.

Derfor formaner Guds ord oss til å stride troens gode strid (1 Tim 6,12), og de gamle Guds menn har sunget mang en sang om det.

Den som vil med lempe
og uten møye frem,
den tro som ei vil kjempe
seg gjennom verden hjem,
den tro er død og kold,
ei verd en tro å nevne,
har ingen kraft og evne
mot Satans pil og skjold.

Så fast som troen griper om korset og om Kristus, så fast griper den kristne om sverdet og seirer i striden. Slipper troen taket om korset, er sverdet også tapt.

Men håpet da, hvilken nytte har vi av det på vår ferd gjennom livet?

Jeg vil svare: Vårt håp er en levende trang i oss som går mot Gud og mot himmelen. Det er åndens øye i oss som ser over og forbi all strid, all sorg og alle tårer og får øye på Gud i seierens land. Det er den makten i oss som drar tanke, vilje, følelse, sjel og ånd inn i en annen verden, bort fra alt som frister, lokker og dårer.

Håpet er den kristnes fly. Midt i stridslarmen stiger det opp og seiler over og forbi alle fiendens hærer. Ingen kanon fra fienden når det. Derfor seiler det rolig forbi den siste frontlinjen, rett hjem til Gud, og ser der målet for striden.

Håpet, sier Bibelen, har vi «som et anker for sjelen, et som er trygt og fast og når inn til det innerste, bak forhenget, der Jesus gikk inn som forløper for oss, han som ble yppersteprest til evig tid etter Melkisedeks vis» (Hebr 6,19–20).

Håpet forstår seg ikke på strid, men det forstår seg så mye bedre på lønnen som venter stridsmannen. Derfor har det sin beste tid når den kristne har det trangt og tungt her i verden. Uten strid og trykk og trengsel er det vanskelig for oss å eie et friskt og levende håp. Derfor er det farlig for oss kristne når vi får det for godt her. Da blir vi fristet til å bli jordiske, misfornøyde og utålmodige.

Men «trengselen virker tålmodighet, tålmodigheten virker et prøvet sinn, og det prøvede sinn håp» (Rom 5,3–4). Slik skjer det underlige at en så ofte kan finne de gladeste og mest fornøyde kristne blant dem som har det tyngst.

De lykkeligste kristne jeg har møtt i mitt liv, fant jeg blant de fattige og lidende, og de mest misfornøyde kan hvem som helst finne blant dem som har det best her. Hvordan kan det ha seg? Det har seg slik at den som er ute i strid, så lett kan svinge seg opp over jorden og hjem til Gud. Men den som har det rolig og godt her, vil gjerne bli der han er.

Når harmen hetest brenner
og sender lyn på lyn,
Guds salige fred jeg kjenner
og håpets klare syn.
Når striden står i lue,
da bryter nåden ny
som sol i himlens bue
igjennom svarte sky.

Det er derfor også håpet som har stemt Brorsons harpe når han synger denne herlige salmen:

Når mitt øye, trett av møye,
mørkt og vått av tåreregn,
ser med lengsel fra sitt fengsel
opp mot Salems blide egn,
å, hvor svinner da min ve
bare ved deropp å se!

Håpet har også den underlige virkningen at det gjør livet her nede så kort for oss. Det er når håpet begynner å dø hos den kristne, at han tror han skal leve lenge her. Men når vi blir ført inn i himmelen mens vi er her, får vi øye på så mye stort der at vi nesten glemmer at vi er på jorden. Og brodden er tatt av all lidelse og sorg.

Aller deiligst hjemmet er
når du gjennom tårer ser.

Når troen så går trett i striden og synes det blir for langt og for tungt, når hånden vil slippe korset og sverdet, da kommer håpet med bud fra et bedre land, der striden er slutt, og roper til troen: Å, du må holde ut! Du må aldri slippe korset og sverdet! Om en liten stund er du hjemme!

Slik får vi styrke av håpet til å holde ut. Det tørker tårene og skaper en lysende stjerne av det tetteste mørke. Kristelig sett trenger vi derfor ikke ynke den kristne som har det vondt her. Han har lettest for å være en løst og frigjort kristen. Ikke bare fri fra synden, men også fra de båndene som binder oss til denne verden, og som er snørt så hardt om oss kristne.

Måtte vi kristne som lever nå, få mer av det levende håpet. Det kan vi trygt si, at vår materialistiske tid har en fæl makt til å ta fra oss denne vakre skatten. Og så strever vi for mat og jordisk gods og glemmer vårt rette fedreland. Da blir vi ikke store stridsmenn i Herrens krig.

Den soldaten som skal marsjere godt, må se opp. Ingen soldat som ser ned, har lært kunsten å gå godt. Vil du som kristen komme vel gjennom verden, så løft øynene opp.

* * *

Men størst er kjærligheten!

Det høres nesten ut som spott. Troen fører oss i samfunn med Gud, holder oss fast hos ham og fører oss til seier i livets strid. Håpet åpner himmelporten

for oss og lar oss se inn i Guds paradis, der vi når målet for vår tro. Kan da noe være større?

Kjærligheten er størst! Hvorfor er den størst? Fordi den i seg selv eier alt det vi trenger til vårt liv, både her og hjemme hos Gud. Det finnes ikke noe ondt i vårt liv som kjærligheten ikke kan knekke, og heller ikke noe godt den ikke kan gi.

Kjærlighet er paradiset. Kjærlighet er himmelen. Kjærlighet er Gud. Gud er kjærlighet.

Dette er det troen griper og håpet gleder seg over. Dette er det som skal bestå når tro og håp ikke er mer. «Kjærligheten faller aldri bort» (1 Kor 13,8).

«Kjærligheten er tålmodig, er velvillig. Kjærligheten misunner ikke. Kjærligheten skryter ikke, den blåser seg ikke opp. Den gjør ikke noe usømmelig, søker ikke sitt eget, blir ikke bitter, gjemmer ikke på det onde. Den gleder seg ikke over urett, men gleder seg ved sannhet. Den utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt» (1 Kor 13,4–7).

Hvordan tror du en by eller et land ville se ut der det bare bodde slike mennesker? Da var himmelen kommet. Og når vi en gang er slik, helt og fullt, da er vi i himmelen.

En mann har sagt om dette: «Tro og håp har bare verdi fordi de fører oss til kjærligheten. Sjelen kunne klare seg uten både tro og håp dersom det var mulig for oss å elske uten å tro og håpe. Nettopp derfor er kjærligheten størst, fordi den gir kjærlighet for kjærlighet. Lykken ved å være elsket ville være ufullkommen uten lykken ved å elske igjen. Den høyeste nådegaven, hans kjærlighets siste ord, summen av hele evangeliet, sluttsteinen i forløsningsverket – det er ikke bare å være elsket, men også å elske. Gjennom kjærligheten blir alt fullendt.»

Kjærlighet er livets kilde,
kjærlighet er livets rot.
Derfor er Guds råd så milde,
derfor er Guds Ånd så god,
som vår Frelser har forklaret,
Ånden selv oss åpenbaret,
som vi føler i Guds fred,
og det håp vi trøstes ved.

Og når det er slik, er det da å undre seg over at det neste Paulus sier oss, er dette: «Jag etter kjærligheten!» (1 Kor 14,1)?

For hver minste bit av Guds kjærlighet som får mer rom i oss, blir vi mer lik Gud. Og når han til sist har vunnet oss helt, har vi nådd målet for vår tro.

Guds rike (II)

Les Matt 20,1–16.

> «For himlenes rike er likt en husbond som gikk ut tidlig om morgenen for å leie arbeidere til vingården sin» (Matt 20,1).

I de fleste lignelsene der Jesus taler til oss om Guds rike, får vi se det som en stor gave: som bryllup og gjestebud, som perle og skatt. Alt dette viser oss at Guds rike er kommet til oss, så vi skal bli rike i Gud, helt av nåde.

Men i ordet vi har lest i dag, kommer Guds rike til oss som en husbond som vil leie oss som arbeidsfolk. Og gjør vi arbeidet vårt på rett måte, skal vi også få lønn. Fra den første til den siste timen av denne store, lange nådedagen er husbonden ute og ser etter arbeidsfolk.

Guds rike er derfor ikke bare en gave, men også en oppgave. Det er ikke bare en konge som innbyr oss til bryllup, men også en husbond som kaller til arbeid. Alle kristne og alle kristne folk er kalt til arbeid i hans vingård. Der vi lever, der er det torget hvor han står og roper ut: «Gå også dere bort til vingården, og det som rett er, vil jeg gi dere» (Matt 20,4).

*

Det vil føre for langt å tale om hva dette ordet betyr når en ser det historisk. Det som betyr mest for oss, er at husbonden har en vingård som vi skal dyrke og stelle. Dernest viser ordet oss noen av de farene som alltid lurer på arbeideren i Guds vingård.

*

Det er særlig to av de oppgavene Gud har gitt oss, jeg hadde tenkt å tale om i dag ut fra dette ordet.

Først om hjemmene våre som arbeidsmark for Gud.

En av de første og største oppgavene husbonden har kalt oss til, vi som har et hjem, er at vi skal arbeide for Gud der. Den kristne som setter hjemmet til side i sitt arbeid for Guds rike, ligner en bonde som pløyer, gjødsler og sår i en vasstrukken myr uten først å lede vannet bort. Det kristne arbeidet bærer ikke frukt i samfunnet uten at denne «myren» blir grøftet ut.

Når et folk – og ikke minst de kristne i folket – glemmer sitt ansvar for hjemmet, er det folket i ferd med å miste margen i ryggen. Det stykket av vingården som du og jeg først og sist skulle dyrke og holde i stand, gror igjen med ugress.

Dårlige hjem skaper dårlige folk, gode hjem gode folk og gudfryktige hjem gudfryktige folk, er det sagt. Selv om påstanden ikke alltid slår til, bærer den likevel i seg en livslov som en aldri kommer forbi.

Det er også sagt at den som vugger vuggen, vugger verden. Ser vi på de folkene som nå hører historien til, vil vi finne at det er sanne ord. Men et folk med mange gudfryktige hjem kan ikke gå under. Hvor lite det enn er, står det i alle stormer og kommer uskadd forbi alle skjær.

Kunne vi norske kristne få større syn for hjemmene våre og få mer lyst, vilje og kraft til å gjøre vårt arbeid for Gud der, ville vi være og bli et lykkelig folk.

Foreldre: Se stort på arbeidet i hjemmet, og husk Jesu ord om dem som forfører en av hans små. Glemmer du det, du som har omsorg for barn, var det bedre for deg å bli senket i havets dyp med en kvernstein om halsen enn å få leve og lede dine små med deg på gale veier.

At verdslige folk ikke har omsorg for barna sine, at en verdslig mor lar ukjente og uerfarne unge mennesker stelle de små, så hun slipper å streve og heller kan gå i selskap – det er ille nok. Men at kristne mødre gjør det, skulle en holde for helt utrolig. Likevel skjer det rundt oss i hjem etter hjem.

Når et blad er brukket av en blomst i hjemmet ditt, sørger og klager du ofte. Men har du tenkt på den skaden barnet ditt lider når det ene hjertebladet etter det andre blir brutt fordi du tankeløst ga fra deg den arbeidsmarken der Gud satte deg til sin medarbeider?

En hører så ofte klager over den ulydige og egenrådige ungdommen i vår tid, og den klagen er nok altfor sann. Men kunne det ikke lønne seg like godt å klage litt over alle dem som står ledige på torget hele dagen, og som ikke vil la seg leie til gudstjenesten i sine egne hjem?

Nå vet jeg nok at mange vil ta disse ordene tungt. De som føler ansvaret sterkest og bærer sine egne mest på hjertet i bønn og arbeid, er gjerne de som tar dommen og tukten inn over seg.

Men du som vet hva det er å gråte i din skjulte krok mens du tigger Gud om hjelp i ditt vanskelige arbeid i hjemmet – til deg vil jeg si: Gråt tålmodig, og la den trøsten som Gud ga også til deg, være din styrke og ditt håp: «De som sår med gråt, skal høste med fryderop. De går gråtende og bærer den sæden de sår ut, de kommer hjem med fryderop og bærer sine kornbånd» (Sal 126,5–6).

Det gror godt på den åkeren som er vannet med tårer. Høsten skal bli rik. Ta den trøsten til hjertet. Husbonden sendte deg ikke ut i vingården bare for å stri og streve, men også for å glede deg i arbeidet mens du venter på frukten. Den slekten som en gang skal gå på graven din, skal velsigne minnet ditt. Den skal eie en rikdom i livet som bare de kan få som hadde en far og en mor som arbeidet for Gud i hjemmet.

Derfor, foreldre: La husbonden få leie dere til dette arbeidet!

*

Det andre arbeidet Gud kaller oss til, nå mer enn noen gang før, er hedningemisjonen.

Helt fra Guds rike kom ned til oss, har det vært en husbond som sendte arbeidere ut med livets ord til alle dødens fanger. Men aldri har kallet kommet

så sterkt og med slik tyngde som nå. Nå lyder det ut i kirker og bedehus og i kristne hjem at nesten hele den vide hedningeverden er én eneste arbeidsmark for Guds rike.

Det er vel heller ikke mange her som nå kan si at de står ledige på torget fordi ingen har leid dem. De som nå blir spurt hvorfor de ikke er med i misjonsarbeidet, må vel helst svare som sant er: at de ikke vil være med.

Men husbonden har ikke kalt forgjeves. Det er stort å se de skarene av unge, livsfriske kvinner og menn som nå lar seg leie. Fattige og rike, lærde og ulærde, bymann og bonde møter villig fram og tjener i tro og takk, så lyset snart kan få skinne for dem som sitter i mørket.

Alt synes å tyde på at dette er den siste store innhøstingen før Kristus kommer igjen, og derfor roper husbonden etter arbeidsfolk mer enn før.

Når det er sent på høsten og alt står ferdig til å bli berget i hus, og uværet truer, da gjelder det å være rask. Det kan så fort bli for sent å få avlingen i hus. Aldri har verden vært så moden til høst som nå. Og alle som vil se, må også innrømme at uværet ikke er langt borte. Bryter den siste, store stormen løs for alvor – om den ikke alt er over oss – blir det umulig å berge mer. Da må resten råtne.

Finnes det noen kristen her i dag som ikke har et arbeid for Gud? Kan du være en kristen i det tjuende århundre og likevel stå ledig på torget? Det er nesten ikke til å tenke seg. Men skulle det være slik, blir du kalt i dag til arbeid i Guds rike. «Løft deres øyne og se markene, de er alt hvite til høst» (Joh 4,35) – og den som høster, får lønn.

Herligste lønn for de hardeste timer,
søteste bot for de tyngste savn,
når det i hedningelandene kimer
festlig til bønn i ditt hellige navn!
Herre, oppfyll dine tjeneres lengsel:
korset å skue hvor avguden stod,
sjeler å skue som løste av fengsel
kneler, o Frelser, med takk for din fot.

Ja, vi skal få lønn, her og aller mest når vi står for tronen til Gud og Lammet. Da skal hver trofast tjener i Guds rike få høre fra Jesu egen munn: «Du har vært tro over lite, jeg vil sette deg over meget. Gå inn til din herres glede!» (Matt 25,21).

Tror du noen da angrer på at de lot seg leie til Herrens store høst?

*

Det neste dette ordet viser oss, og som vi vil høre litt om, er farene i arbeidet i Guds rike.

Da kvelden kom og arbeidsfolkene fikk lønnen sin, skjedde det noe sørgelig. De som hadde arbeidet lengst, ble misfornøyde med den avtalte lønnen. Grunnen til at de knurret, var at de som kom sist til arbeidsplassen, fikk like mye som de.

Når de som bare hadde arbeidet én time, kunne få en denar, måtte vel de som hadde båret dagens byrde og hete, få ekstra betaling. Slik tenkte de som hadde arbeidet hele tolv timer. Og da det ikke gikk som de tenkte, knurret de mot husbonden.

Denne knurringen minner meg om to ting som en i våre dager så ofte møter blant de kristne.

Først dette: Her er så grenseløst mye å gjøre. Hvem kan rekke over alt nå, når kravene er så store? Pengeinnsamling året rundt, mens det ene nye arbeidet vokser opp etter det andre. Det er ikke fred å få for alle spørsmålene om å hjelpe her og hjelpe der. Og så knurrer Guds folk over at det er for mye å gjøre i Guds rike. Det er umulig å ha åpent hjerte og åpen pung for alle krav nå når det er så dyrt å leve, med så store skatter og dyr arbeidshjelp.

Denne klagen over for mye arbeid drar så lett en annen med seg: klagen over at andre skal få av Gud, og få like mye som vi som har arbeidet lengst.

Har du lagt merke til hvor vondt det er for mange eldre kristne å glede seg når yngre folk kommer inn i arbeidet og Gud velsigner dem? Eller når nytt arbeid vokser opp og Gud gir det framgang, har du da sett hvor vanskelig det er for dem som er med i eldre arbeidsgreiner, å tåle det? De kommer så lett til å knurre. Og mange knurrer den dag i dag.

Men av alle disse misfornøyde arbeiderne i vingården ser det ut til at få vet at det er farlig å knurre. Knurringen viser at de har gjort til sitt det som i grunnen hører Gud til. Derfor er de blitt selvopptatte arbeidere som tidlig og sent taler om sitt arbeid, sin misjon og sin kirke. Og da er det ikke så lett å tåle den nye misjonen, den unge evangelisten og det våknende livet som Gud får skape gjennom andre.

Dette er en fare som lurer på oss alle når vi ikke lenger er unge arbeidere, eller når yngre arbeid vokser opp ved siden av det Gud ga oss.

Dere som arbeider i Guds rike, har dere øye for denne faren? Eller er du en av dem som knurrer fordi husbonden ga andre like mye som deg? Husk at du da knurrer mot Gud. Og glem heller ikke det som venter deg fra ham som deler ut lønnen. «Ta det som ditt er, og gå!» (Matt 20,14) – det er husbondens klare, harde ord til deg.

Mer enn én er blitt vist bort på denne måten fordi de ikke kunne tåle at Gud velsignet andre. Mange rikt utrustede forkynnere av Guds ord, mange som Herren fikk bruke til å rydde og bygge, ble vist bort fordi de ikke kunne tåle at andre ble brukt like mye som de.

Stakkars deg som er vist bort! Du lar Satan herske over deg. Og når du ser at det går nedover, når du ser at Gud ikke bruker deg lenger, prøver du å gjøre deg stor ved å rakke ned på andre. Du glemmer at denne veien fører deg enda lenger bort og enda lenger ned. Hver gjerning du gjør for å skade de andre, er et hammerslag på naglene i din likkiste. Hvert vondt ord er en tone i din dødssang.

Gud hjelpe deg og meg til aldri å knurre mot andre, og heller aldri bli vist bort.

Vi må heller ikke glemme at alle som mener at de skal vinne fortjeneste i Guds rike med sitt arbeid, eller ved å forlate noe for Kristi skyld, kommer inn under den samme dommen: «Ta det som ditt er, og gå!»

Den som jager etter å bli stor i Guds rike, blir alltid liten. Men den som glemmer seg selv for å hjelpe andre, blir alltid stor.

Når vi får dette sinnelaget, som i sannhet gjør oss store i Guds rike, vil vi glede oss over at de som kom senere, får samme lønn. Og da vokser arbeidet fram etter Guds vilje. Da gleder de seg sammen, både den gamle og den unge. Da lærer den unge visdom av den gamle, og den sølvhårede, trøtte oldingen kvikner til blant hjertevarm, åndsfrisk og arbeidssterk ungdom.

Det er Guds vilje med oss i vårt arbeid i hans rike.

Elsker du Jesus?

> «Da de hadde holdt måltid, sier Jesus til Simon Peter: Simon, Johannes' sønn, elsker du meg mer enn disse? Peter sier til ham: Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær. Jesus sier til ham: Fø mine lam! Igjen sier han til ham, annen gang: Simon, Johannes' sønn, elsker du meg? Han sier til ham: Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær. Han sier til ham: Vokt mine får! Han sier tredje gang til ham: Simon, Johannes' sønn, har du meg kjær? Peter ble bedrøvet over at han den tredje gangen sa til ham: Har du meg kjær? Og han sier til ham: Herre, du vet alt, du vet at jeg har deg kjær. Jesus sier til ham: Fø mine får!» (Joh 21,15–17).

Jesu spørsmål til Peter er også hans spørsmål til alle kristne den dag i dag. Og like visst som han ventet svar fra Peter, venter han også svar fra oss.

Da Jesus kom med dette spørsmålet til Peter, var hans frelsesverk fullført. Hans død og hans åpne grav var gode nok vitnesbyrd om at han både ville og kunne frelse. Ikke bare i ord, men også i gjerning hadde han gitt seg selv av ren kjærlighet og revet oss ut av Satans makt. Med tanke på dette offeret og denne gaven vi har fått i ham, spør han oss som han spurte Peter: Elsker du meg?

Alle som tror og tenker litt kristelig, vil innrømme at Jesus har rett til å spørre slik, og at han også har rett til å vente at vi skal svare ja.

Kristen: La dette ordet fra Jesus gå deg til hjertet, så du kan føle det som en kjær plikt å svare. Hvordan er det så med dere, kristne: Har dere Jesus kjær? Hva vil dere svare?

Noen av dere kan kanskje svare et klart ja. Andre synes visst at de må svare nei, mens de fleste helst vil tie eller svare med en tåre.

Det er naturlig at en kristen synes han elsker Jesus lite. Når vi ser på Jesu kjærlighet, hvem kan da her i verden noen gang synes at han elsker Jesus mye eller nok? Men selv om det er naturlig for en sann kristen å innrømme at kjærligheten hans er liten på dette punktet, skal han likevel elske Jesus. Om noen av oss sier at vi ikke elsker ham, taler vi usant, eller så er vi ikke kristne.

Alt liv har sine lover, også livet i troen på Jesus Kristus. Ut fra den livsloven at Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter, kan en kristen bære kjærlighetens frukt, og den frukten er vår kjærlighet til Jesus. Derfor kan en kristen svare på Jesu spørsmål.

*

Hvordan skal vi så vite om vi har Jesus kjær?

Det spørsmålet kan en gi mange svar på. I det virkelige menneskelivet er det mange mørke kroker der den kristne går og arbeider for sin Frelser, steder han aldri ville ha satt sin fot om han ikke elsket Jesus. Men vi vil neppe finne svar på Jesu spørsmål om vi prøver å lete oss fram den veien. Her er en annen og rettere vei til et sant og sikkert svar.

*

Den jeg elsker, vil jeg leve sammen med.

Den jeg elsker helt, eier meg helt.

Den jeg har fått kjær, betror jeg meg til med hele mitt liv. Kjærligheten åpner av fri vilje døren inn til det hemmeligste i livet vårt.

Har vi fått Jesus kjær, er han vår beste venn, i sorg og i glede, i medgang og motgang. Blir du satt på prøve, kunne du miste alt, men ikke din Frelser. Han er ditt hjem og din havn, din fred og fryd, din lune hytte, din sjels brudgom og beste venn. Den som lever slik med Jesus, har begynt å få sin Frelser kjær.

Kjærligheten gir seg helt.

Men det som nå er sagt, er bare én side ved vår kjærlighet til Jesus. Sunn kjærlighet kan ikke bare nyte og smake; den må få utløp i praktisk arbeid. Den mer praktiske siden ved den kristne kjærligheten er derfor at vi gjerne vil kjenne og gjøre Guds vilje. «Dersom dere elsker meg, da holder dere fast på mine bud» (Joh 14,15), sier Jesus.

Skal vi så prøve å finne litt av vår kjærlighet til Jesus i praktisk gjerning, tror jeg vi først må søke den i kjærligheten til brødrene. Jesus har ikke bare sagt: «Dersom dere elsker meg, da holder dere fast på mine bud.» Han har også sagt: «Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre!» (Joh 13,34).

Da Jesus møtte Peter etter at han hadde stått opp fra sin grav og Peter fra sin synd, spurte Jesus tre ganger om Peter elsket ham. Hver gang Peter svarte ja, at han elsket ham, ba Jesus ham vise det i praktisk gjerning ved å hjelpe sine brødre. Med dette tredobbelte spørsmålet fikk Jesus anledning til å vise Peter at kristne står på forskjellige trinn i veksten. Men ingen som livsgnisten rører seg i, om den er aldri så liten, skal vi støte bort. Vi skal ta på dem med kjærlige hender.

Den største delen av vår kjærlighet til Jesus skal vi som kristne ofre på hverandre. Det er Jesu høyeste ønske at vår kjærlighet til ham skal føres over på hans folk, ikke i snakk, men i gjerning. «Alt dere gjorde mot én av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg» (Matt 25,40). Slik taler Jesus til sitt frelste folk på dommens dag.

Kanskje sitter noen med dette spørsmålet: Skal vi kristne elske hverandre? Kommer ikke det av seg selv? Jo, det skulle nok være slik om alt var som det skulle. Men ser vi oss om ute i verden, ser vi snart at det ikke er slik. Og da må Gud i sin kjærlighet ta seg av oss slik vi er, ikke slik vi skulle være.

Det er sant at om noen kommer til oss med det kravet at vi skal elske dem, vet vi at det ikke går. På den måten tar vi lettest livet av den kjærligheten vi måtte ha. Men der kjærligheten er født i hjertet, der kan den miste sin kraft, og der kan den også få næring og vokse. Derfor kommer Bibelen også med formaningsord til oss om dette.

Skal vi så lære kunsten å elske mer, må vi også lære å ofre, tjene, lyde og tilgi. Slik sier Guds ord at vi skal elske hverandre. «Kjærligheten skjuler en mengde synder» (1 Pet 4,8).

Det er en stor misforståelse når vi tror at det å elske bare er å nyte, føle og smake – som å ligge i solbakken en sommerdag. Vi kristne i vår tid tar så ofte helt feil her. Vi vil ikke elske lenger enn følelsen og nytelsen rekker, og så blir kjærligheten kald hos mange.

Guds folk: Skal vi ikke våkne og rope til hverandre at kjærligheten krever? Den krever av deg og meg at vi skal ofre, tjene og tilgi dag etter dag og år etter år, hele livet ut. Det koster oss noe, det! Men hvorfor skulle det ikke koste oss noe når det kostet Jesus så mye? Så mye kostet det ham at han i den store smertens time, da kjærligheten krevde av ham, ba om å slippe.

Tenk bare på livet i hjemmet der mann og hustru slutter å tilgi og tjene. Hvordan går det der? Der må kjærligheten dø, selv om den fra først av var klar som en stjerne og ekte som gull. Mye fin og ekte kjærlighet har gått i graven i hjem og i kristenliv fordi en glemte at kjærligheten krever.

*

Hvordan skal vi da komme lenger fram?

Det burde ligge alle kristne tungt på hjertet å finne svar på det spørsmålet. Så sant vi tror på Jesu ord og kjenner hans vilje, må vi innrømme at det er til sorg for Gud og til skade for hans rike at kjærligheten kjølner og egenkjærligheten skaper strid i den kristne flokken. Da kan de vantro si: «Se hvordan de slåss!» i stedet for: «Se hvordan de elsker hverandre!»

Når vi møter våre medkristne, varer det ikke lenge før samtalen dreier inn på en eller annen som skal hudflettes og dømmes fordi arbeidet hans er så og så dårlig. Å, alle de sjelemordene vi bærer på, udømte og ustraffede! Alle de syndene som hersker i livet vårt fordi vi ikke vil dømme synd som synd!

Men spørsmålet var hvordan vi skulle lære å elske.

Jeg ser en vei ut av all denne maktesløse kjærligheten og inn i et dypere kjærlighetsliv. Men «den kuren er sur», og derfor er det så få som vil gå den veien.

Veien er denne:

Jeg skal våke over meg selv. Jeg skal slutte å skylde på andre. Jeg skal kreve av meg selv det jeg krever av andre. Jeg skal elske de kristne som har et annet syn enn jeg. Jeg skal ikke handle mot mitt syn, og jeg skal heller ikke elske dårskapen hos andre, men jeg skal elske dem.

Det er Guds vilje med meg.

Og så visst som Jesus elsket oss da vi lå i vår synd, så visst er det Guds vilje med oss at vi skal elske hans folk, også når det krever at vi tenker godt om dem og tilgir. «Om dere vet dette, da er dere salige, så sant dere gjør det» (Joh 13,17).

Den satanske løgnen som så mange kristne tror, at de selv er gode, mens andre farer vill, er surdeig fra fariseeren, som takker Gud for at han ikke er som andre. Og den surdeigen kan gjøre stor skade i kristenlivet den dag i dag om vi ikke husker Jesu ord om å ta oss i vare.

Men den som ser sin egen dårskap og i samfunn med Gud prøver å gjøre ende på den, ser sine egne synder klarest og tenker høyere om andre enn om seg selv.

Her er veien.

«Derfor er du uten unnskyldning, du menneske, hvem du så er som dømmer. For idet du dømmer en annen, fordømmer du deg selv. Du som dømmer, gjør jo selv det samme. Vi vet at Guds dom, i samsvar med sannheten, er over dem som gjør slikt» (Rom 2,1–2).

En annen ting som også burde hjelpe oss til å elske, er tanken på at alle Guds barn møtes hver dag hos Gud. Han tar imot oss som sine, trøster og tilgir og lar oss få nåde dag for dag uten noen gang å bli trett. Hos ham deles ikke barneflokken i partier. Der er det ikke skarpe ord til noen; der er det hjelp og nåde for alle. I ham er vi ett.

Skulle ikke denne store trøsten hjelpe oss til å elske mens vi lever her nede?

La oss elske ham som elsket oss først, og dømme oss selv i alt som ikke er etter Kristi sinn, så skal vi ikke fordømmes med verden. Da skal vi finne veien inn til mer sann kjærlighet alt her nede, og ikke bare kjærlighet til brødrene, men kjærlighet til alle.

Da elsker vi Jesus!

Men den største hjelpen til å elske er likevel den som møter oss på Jesu lidelsesvei, når vi husker at der gikk han for oss. Der blir kjærligheten født i oss, og der skal den også vokse, så det av deg og meg kan bli et «Guds menneske», en kristen som elsker.

Derfor kan vi nå slutte med å minne om den store trøsten: «I dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder» (1 Joh 4,10).

*

Fordi det er slik, har jeg i dag den store retten til å be alle komme til Jesus. Dere som elsker lite, dere som er redde, dere som har lyst til å hate – alle kan dere komme til ham som elsket oss først, og som i kjærlighet tilgir all synd.

Vårt rette fedreland

> «Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som ikke kom opp i noe menneskes hjerte, det har Gud beredt for dem som elsker ham» (1 Kor 2,9).

Det bor i vår ånd en brennende lengsel etter å kunne rive i stykker det tette forhenget som stenger synet vårt ute fra det landet Gud har lovet alle sine. Slik jorden svinger rundt solen uten å stanse eller bli trett, slik prøver vår lengtende ånd igjen og igjen å åpne porten til byen der vi sammen med alle de hellige skal møte vår Gud og Frelser.

Men selv om den mørke veggen stenger, prøver vi så godt vi kan å se gjennom de sprekkene som Gud i nåde har åpnet for oss. Når vi eier noe virkelig stort som vi aldri har sett, vil vi gjerne tenke på det og tale om det i ventetiden ut fra det lille vi vet. Slik går vi ofte langt i tanke, i tale og i håp.

Vi vil derfor prøve å se gjennom sprekkene en liten stund, og med Guds bok i hånden prøve å få et lite glimt inn i vårt rette fedreland. Skulle det skje at øyet vårt strekker seg lenger enn lyset fra Ordet rekker, og sier jeg noe jeg ikke kan feste med et «det står skrevet», så husk at det er trangen etter å se landet som lokker.

*

Jeg går forbi det som de lærde kaller dødsriket, dette mørkegrå nisserommet der de mener sjelen skal ligge som maur i tua i vinterdvale og sove en slags halvsøvn til graven blir sprengt på dommens dag. Jeg vil helst tro det Paulus sier: «Jeg har lyst til å bryte opp herfra og være med Kristus, for det er så mye, mye bedre» (Fil 1,23).

Han venter visst ikke å bli gjemt bort i en krok i dødsriket. Han tror han skal få være sammen med sin Frelser i det samme han går bort fra dette livet. Og han som en gang hadde satt foten på himmelens grunn og sett og hørt det som intet menneskehjerte har funnet på – skulle ikke han også ha fått øye på at de frelste sjelene lever i herlighetens rike sammen med den levende Gud?

Jeg tror det. Og den troen gjør meg glad.

Sjel og ånd er ikke en tanke, men en virkelig person, ja, den egentlige personen. Selv om kroppen går til grunne, fornyes det indre dag for dag. Og dette indre mennesket står ikke side om side med det ytre mennesket. Det er livet som holder det ytre oppe, så om vårt legeme dør, har ånden livskraft i seg selv.

Hvorfor skulle ikke den sjel og ånd som er født av Gud, gå helt inn i gleden hos sin Herre etter døden?

Det er nok slik at vi ved en salig død ikke har nådd vårt fullkomne liv. Det skal vi få når vi på den nye jorden blir ikledd et nyskapt legeme. Men om Guds rike ennå ikke har nådd sitt fulle mål, skulle vel ikke det stenge himmelen for Guds trofaste? Han som lengter mer etter sine enn noen av hans har lengtet etter ham, har nok døren til sitt herlige hjem åpen for dem alt nå.

Stefanus så himmelen åpen og Menneskesønnen stå ved Guds høyre hånd. Og det er en vakker tanke, som mange har gledet seg over, at Jesus hadde reist seg og skulle ta imot den første kristne martyren når steinene hadde skilt sjelen fra kroppen. Ellers står det nesten alltid at Jesus sitter ved Guds høyre hånd.

*

Men det var ikke om himmelen slik den er nå, jeg helst ville tale. Jeg ville tale om den slik Guds ord lover at den skal bli når Guds bolig er hos oss, når Jesus har overgitt riket til Gud og Faderen, når den siste dom er holdt og sjel og legeme har funnet hverandre igjen i det evige livet.

«Og jeg så en ny himmel og en ny jord. For den første himmel og den første jord var veket bort, og havet er ikke mer. Og jeg så den hellige by, det nye Jerusalem, stige ned ut av himmelen fra Gud, gjort i stand som en brud som er prydet for sin brudgom. Fra tronen hørte jeg en høy røst som sa: Se, Guds bolig er hos menneskene. Han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem og være deres Gud. Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne. Og døden skal ikke være mer, og ikke sorg, og ikke skrik, og ikke pine skal være mer. For de første ting er veket bort» (Åp 21,1–4).

Når vi stanser ved dette ordet, går tanken videre og spør: Hvordan blir livet for oss der på denne gjenfødte jorden, mellom Gud og hellige mennesker?

Slik jeg ser det, skal det sanne, rene menneskelivet der komme til sin fulle rett. Så langt blir det et helt naturlig liv. Alt i vår natur som Gud ga oss, men som synden la øde, skal da være løst og reist opp igjen. Der skal vi få oss selv igjen i usigelig og forherliget glede. Sorg og synd er borte, og evig glede er over oss.

Vi mennesker har så lett for å gjøre Gud altfor overjordisk – et vesen som ikke bryr seg om det jordiske og hverdagslige. Men ingenting kan være mer feil. Ingenting av det Gud har skapt, er han likegyldig til. Fuglen som synger i skogen, blomsten som dufter i sommersolen, og vinden som suser i tretoppene – alt er elsket av Gud, og alt er kjøpt tilbake til Gud ved Jesu blod. Derfor sukker hele skapningen og lengter etter at forløsningens dag skal komme.

La oss derfor ikke glemme at vi skal få bo på en virkelig jord. Hvor mye eller hvor lite den blir lik den vi nå bor på, vet vi ikke noe sikkert om. Bare det vet vi, at det er en virkelig jord.

Jeg kan ikke vise noen dette herlige landet, men jeg tror like visst at det skal stige fram av vår syndefulle jord, ja, at det til sist er denne jorden som er renset og gjenfødt gjennom Guds ild. Hvorfor skulle det være mer urimelig enn at du og jeg også en dag skal være helt berget med legeme, sjel og ånd?

Jo, kristne, jeg tror vi får se et land med skiftende, harmonisk natur, med fjell og lier, med susende skoger der fuglene synger til pris for sin skaper, om kapp med oss. Vi har ikke noen grunn til å tro at vi skal drive som agner for alle vinder

i et endeløst rom. Vårt rette fedreland er et ordnet rike der virkelige mennesker lever et helt og rent menneskeliv.

En vakker tanke!

Så får vi også høre at det er en by i dette landet. Og byen er det nye Jerusalem, som steg ned fra himmelen fra Gud, prydet som en brud for sin brudgom. Her ser vi det store midtpunktet som samler i seg all den skjønnheten som gjør landet så vakkert.

Gud har flyttet ned til oss. Den mørke makten som skilte oss fra vår skaper, ondskapens åndehær i himmelrommet, er borte for alltid. Himmel og jord «går i ett» som i eldgammel tid, og Gud ferdes blant oss som venn med venn.

Han som har sin lyst til menneskebarna, har nå nådd målet for sin lengsel. Nå er han blant oss uten skille og skygge. Nå har han delt ut sin evige rikdom til alle Kristi medarvinger. Pilegrimsferden er bak oss, og det øyet som stirret med håp mot håp, blir aldri mer blindet av gråt. Han som så ofte sukket:

mon jeg skal nå det glade land,
som snubler gang på gang,

han frykter aldri mer. Bruden ligger i sin brudgoms favn og bor i det hjemmet som han kalte oss til ved sin Ånd og sitt ord da vi ferdedes her nede og lengtet og gråt.

«Vekter! Hvor langt på natt?» (Jes 21,11) er nå bare et minne – men et minne som gjør livet rikt. Først nå kan vi takke av fullt hjerte for den solklare dagen og den livets musikk som fyller oss med fred, vi som stred i stormen og skalv i den mørke natten.

For meg er det noe lokkende ved at det i det landet er et slikt midtpunkt, et samlingssted, der de frelste skal møtes i en særlig herlighet og glans. Et hav av lys skal strømme ut fra byen, så folkeslagene kan ferdes i det. Solen har vi ikke lenger bruk for, og natten er ikke mer. Gud selv har lyst opp byen, og Lammet er vårt lys.

Jeg kan ikke si stort om dette lyset. Men de som alt nå har fått litt av livets lys, kan nok skimte litt av det munnen og pennen ikke makter å bære fram. Det kan vi være sikre på: Det er ikke et kaldt lys, og heller ikke stikkende og plagsomt varmt. På alle måter er det fullkomment, slik Gud er fullkommen.

Ingenting urent og stygt kan komme inn der. Ingen svikefull mann kan der skjule sitt røversinn bak søte ord. Slike folk kan ikke være der, og de er ikke der; for lyset fra Lammet har drevet alt ondt ut i det ytterste mørke.

Hvor det blir godt å lande
ved himlens stille kyst
og ei med tårer blande
sin sang ved Jesu bryst!

Ingen smerte, ingen død og ingen kirkegård, ikke ett eneste falskt menneske, ingen sår lengsel, ikke noe som stenger for vår evige ånd.

Der jeg står, der har jeg nok! Du herlige land!

Guds kjærlighet og Guds herlighet har fått et utløp, et redskap som kan vise og gi de frelste all Faderens rikdom. Og dette redskapet er Lammet.

Slik kan vi forstå at midtpunktet for all denne livets harmoni er Jesus Kristus. Slik brudgommen i et jordisk hjem er brudens høyeste lykke, slik er vår Frelser de frelstes høyeste lykke. Hvor herlig den nye jorden enn måtte være, ville likevel alt miste sin glans for oss om Jesus var borte.

Vår bror, vår syndebærer, vår eneste redningsmann, vår trøster, tukter og lærer, vår forsvarer, ja, vårt alt på vår stormfulle ferd over livets hav – hva skulle himmelen være for oss uten ham!

Nei, han kan ikke være borte fra landet. Der han er, der skal vi være.

Da Jesus sto ved slutten av samværet med sine her nede og vendte seg til sin Far i bønn for oss, ba han også denne store bønnen: «Far, jeg vil at de som du har gitt meg, skal være hos meg der jeg er, for at de skal se min herlighet, som du har gitt meg, fordi du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt» (Joh 17,24).

Du herlige dag når brud og brudgom møtes til evig samliv på den nybygde jorden!

Kristne pilegrim, som strir deg fram over tidens hav, hold ut en stund til! Snart er vi ved målet. Snart er krigsluren omgjort til fredsbasun, som bærer livets toner ut over en nyfødt jord. Snart er vi i havn, snart er vi innenfor muren der slangen aldri mer forfører noen.

Tenk når en gang jeg uten synd skal leve,
hver tanke ren, hver gjerning uten brøst,
når aldri jeg behøver mer å beve
for muligheten av en syndig lyst.

Kanskje dagen, den store, er nærmere enn noen av oss tror. Det er nå mange år siden det ble sagt at det led mot slutten på alle ting, så nå har vi rett til å tro at dagen er nær.

Men skulle han drøye, og er det ennå et segl igjen på den forseglede boken som Lammet tok på seg å åpne (Åp 5), vet vi likevel at tiden vi skal ferdes her, ikke er lang. Den kunsten du og jeg da må lære, er å leve for dagen, med staven i hånden, ferdige til å dra, så han ikke skal komme uventet over oss.

Skal vi så gå over grensen – ikke slik at vi møter vår brudgom i skyen, men gjennom døden – skal hans kjepp og hans stav trøste oss, og lyset fra nådestolen lyse i dødsskyggens dal.

Og mens vi hjemme hos Gud blant alle de frelste venter på vårt hele og fullkomne liv, bor vi godt i Guds paradis.

Han som vitner dette, sier: «Ja, jeg kommer snart!» Og vi vil svare: «Amen, ja kom, Herre Jesus!» (Åp 22,20).

I Kristus

> «Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus. For livets Ånds lov har i Kristus Jesus frigjort meg fra syndens og dødens lov. For det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Sønn i syndig kjøds lignelse, for syndens skyld, og fordømte synden i kjødet» (Rom 8,1–3).

Dypt i vårt bryst ligger en tung og hemmelighetsfull redsel for det som skal møte oss etter døden. Vi vet med oss selv at vi ikke har levd som vi skulle, og i vår sjel er det noe som sier oss at Gud er hellig.

Når vi gruer oss for å gå herfra, er det derfor ikke bare redselen for døden som gjør det. Det er også fordi vi skjelver for å møte Gud. Redselen for Gud og for møtet med ham lever i hele slekten. Både hedningen og den navnekristne bærer denne redselen i sitt bryst. Ja, hvem av oss kjenner ikke til den!

*

Men når det står slik til, må det ikke da være stort og herlig å få vite at det finnes en utvei fra alt dette – en utvei fra redselen for Gud, en vei ut fra evig død og dom?

For alle som tror at mennesket er mer enn en jordklump, som tror at vi har en udødelig sjel og en evig ånd, og som tror på en evig Gud – for alle disse må det lyde som toner fra livets land å høre at det finnes en utvei. Det er denne utveien dette ordet viser oss.

Dette sier første og tredje vers i Romerbrevet 8 oss klart. Her er det tale om to ting: det Gud gjorde, og det vi gjør.

Først skal vi stanse en stund ved det Gud gjorde. Innholdet i vers 3 er dette: Det Gud ikke kunne gjøre i oss og for oss ved loven, det gjorde han for oss og med oss i Kristus.

Det vil si: Da Gud skulle prøve å få det onde bort fra oss og gjøre oss gode på ny, kom han ikke videre. Det fantes ikke materiale i oss å arbeide med. Derfor var loven – Guds vilje med oss – uten kraft. Vi falt i stykker når vi skulle omskapes til «et Guds menneske».

Dette har nok mange opplevd i større eller mindre grad. Hva gjorde Gud da han kalte deg til frelse fordi han ville få deg til å forstå at du ikke kommer noen vei av deg selv? Han viste deg hva du skal være, og hva du er.

Da så du at så mye var galt med deg, og du prøvde å få det onde bort. Men etter hvert som lengselen etter det gode ble sterk i deg, vokste det onde. Det vil si: Det onde ble synlig for deg.

Det er som om du ville lage en fin ting av en gjennområtten stokk. Det går ikke. Materialet smuldrer mellom fingrene dine som mel.

Jeg husker så godt de årene i min ungdom da jeg lærte å se at jeg åndelig talt var som et råttent trestykke. Det var fra jeg var tolv til jeg var sytten år. Det var en tung tid.

Når jeg hadde bedt kveldsbønnen min, ville jeg gjerne sovne med bare gode tanker. Så la jeg hendene over brystet og gjemte ansiktet i puten, så jeg kunne slumre inn i fred. Hvordan tror du det gikk? Jeg tenkte alltid styggest når jeg strevde mest for å tenke godt.

Mitt indre liv den gangen kan jeg sammenligne med en stor, dyp elv. Når den renner uhindret, ser det ut som den står stille. Men prøver du å stanse den, får du snart merke at den håner all motstand.

Vårt liv borte fra Gud er som denne dype elven, og ingen vet hvor sterk denne syndens elv er før en prøver å stanse den. Det var denne elven Paulus fant i sitt liv da han sa: «Da budet kom, våknet synden til live, og jeg døde» (Rom 7,9–10).

Slik gikk det med meg også, og det var i den tiden jeg ble fristet til å miste troen på Gud og på kristendommen. Jo mer alvorlig jeg ville være, desto mer lettsindig var jeg. Jo mer jeg ville bli god, desto ondere ble jeg. Jo mer jeg ba, desto mindre fikk jeg.

Det er her de fleste går seg fast den dag i dag. Og det er også her de fleste gir opp. Noen gjør det med sorg, andre forherder seg i vantro og gudløshet. Det er her så mange unge – særlig skoleungdom – gir opp. De makter ikke det kristendommen krever. «Det går over evne,» sier de, og så gir de opp.

Du kom ikke fram. Du gikk deg fast. Du ga opp. Ga du virkelig opp? Hør her: «Det gjorde Gud.»

Hva var det Gud gjorde? Det han ikke kunne gjøre i deg og av deg, det gjorde han for deg i Kristus. Han fikk tak i et annet materiale som var helt friskt, og i det gjorde han deg til «et Guds menneske».

Har du lest disse ordene: «Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud» (2 Kor 5,21). «Han som ikke gjorde synd, og det ble ikke funnet svik i hans munn» (1 Pet 2,22). «Han som bar våre synder på sitt legeme opp på treet» (1 Pet 2,24).

«Altså, likesom én manns overtredelse ble til fordømmelse for alle mennesker, slik blir også én manns rettferdige gjerning til livsens rettferdiggjørelse for alle mennesker» (Rom 5,18).

«Det gjorde Gud.»

O Lam, jeg ser deg full av sår,
tålmodig du min straff utstår.
Min dom du tok,
min død du led,
min kalk du drakk,
min strid du stred.

Ja, min dom tok han, og din også. Det som var umulig for loven, det gjorde Gud.

Paul Gerhardt synger så vakkert når han ser på dette:

La hele verden briste,
min Jesus står ved makt,
hvem kan hans hånd oppvriste
og bryte himlens pakt?

Og Brorson legger til:

Det er en grunn som evig står
når jord og himmel selv forgår.

Er det ikke rimelig å tro at når Gud påtar seg å gjøre noe, så gjør han det fullkomment? Vær viss på at det Gud gjorde for oss i Kristus, er nok for oss. Noe annet skal ikke til. Guds gjerning for oss er nok, og når den er nok for Gud, skulle den da ikke være nok for oss?

Gud har derfor aldri bedt oss gå til oss selv for å finne grunnen til vår frelse. Men han har alltid bedt oss gå til oss selv når vi vil finne grunnen til at vi trenger frelse. Når du så har funnet ut at du er som morkent tre, da har du funnet deg selv slik du virkelig er. Men det er også da du skal vende øynene bort fra deg selv og til dette frelsesunderet: «Det gjorde Gud.»

Da vil du finne at i Kristus er du gjort til «et Guds menneske». Og vil du så tro dette for din del, tro at dette er gjort for deg, da er du frelst på hans regning. «For så har Gud elsket verden» (Joh 3,16).

*

Men så kommer det neste spørsmålet, det som for mange er det vanskeligste: Er jeg i Kristus?

Mange ser stort på Jesus og tror at han er nok til frelse. Men når de likevel tviler på at de er Guds barn, er det fordi de ikke vet om de er i Jesus. Og i grunnen er det dette som er avgjørende for oss. Hva hjelper det meg at Jesus har gjort alt, når jeg ikke finner ham og eier ham? Da er alt tapt for meg likevel.

Heller ikke en kristen kan bli ferdig med dette spørsmålet. Det er som en revisjon av regnskapsboken for kristenlivet vårt, en revisjon vi må ta igjen og igjen. Det er som en kjølhaling av livsskuten, så bunnen kan holdes ren.

Hva er det da å være i Kristus? En kan svare på mange måter. Den som tror, den som blir drevet av Guds Ånd, den som ved Åndens lov er frigjort fra syndens og dødens lov, den som har fått Åndens vitnesbyrd i sitt hjerte – alt dette er å være i Kristus.

Men alt dette hjelper oss ikke den dagen det blir mørkt på livets hav. Når bølge på bølge av vantro og tvil vil senke båten i dypet, da nytter det oss ingenting. Da våkner spørsmålene: Tror jeg? Blir jeg drevet av Guds Ånd? Er jeg frigjort fra syndens og dødens lov? Vitner Guds Ånd med min ånd at jeg hører Kristus til?

Kan du alltid svare ja da? Jeg kan ikke.

Når dette store spørsmålet – om jeg er i Kristus – er uklart for min ånd, har ett motspørsmål til slutt alltid løst det for meg. Det vil jeg nå stille deg: Kan du unnvære Jesus? Kan du være foruten ham?

Jeg mener ikke om du kan unnvære ham i prat, på møtene og i kirken. Men kan du være foruten ham i ditt indre menneske? Kan du leve uten ham? På dette spørsmålet vil alle kristne svare: Nei, vi kan ikke.

Til Jesus må du gå i glede og i sorg, når du tror, og når du tviler, når du er varm og frisk i ditt åndsliv, og når sjelen din fryser.

I Jesu favn takker du, der gråter og klager du, der kommer du med alt som er tungt og sårt. Ja, selv om du ikke lenger våger å tro at du er et Guds barn, må du likevel til Jesus. Ikke fordi du skal, men fordi du ikke kan la det være.

Som fisken føler seg fri i sjøen, og som du trekker pusten lett i den friske luften, slik er den som er i Kristus, mest glad og lykkelig når han får være sammen med sin Frelser.

Er det slik med deg? Kan du svare ja, da er du en av de lykkelige som det ikke er noen fordømmelse for. Den trøsten har du rett til å holde fast ved.

Om Ludvig Hope

1871–1954

Ludvig Hope (1871–1954) ble født 17. januar 1871 i Masfjorden i Nordhordland, som sønn av bonden Mons Ivarson Hope. Allerede i tenårene begynte han å reise som predikant, og han ble den ledende skikkelsen i Norsk Luthersk Misjonssamband i en hel mannsalder – som forkynner, forfatter og veiviser for lekmannsbevegelsen. Fra 1931 til 1936 var han generalsekretær i sambandet.

Hope kjempet for lekfolkets rett og frihet i kirken, og han var med på å vinne fram «nattverdens frigivelse» i 1913. Under okkupasjonen var han en av lederne i kirkekampen: Han var med og stiftet Kristent samråd i 1940 og satt i den midlertidige kirkeledelsen fra 1942. Han døde i Oslo 26. oktober 1954.

Ved siden av de kirkepolitiske skriftene skrev Hope mange oppbyggelige bøker, med klar forkynnelse av lov og evangelium og stor omsorg for den vakte synder som strever etter fred med Gud. Hans samlede skrifter kom ut i ni bind i 1945–48.